

KAPITOLA

INDIVIDUÁLNÍ, SPOLEČENSKÉ A PRACOVNÍ PŘÍNOSY ZE VZDĚLÁNÍ

Vzdělání je jednoznačně ziskovým statkem jak z pohledu individuálního, tak společenského. Mezi základní výhody spojené s vyšším vzděláním patří jeho podíl na tvorbě vyššího socioekonomického statusu, zpravidla lepší finanční ohodnocení, ale souvisí také s „kvalitou života“ jako takovou. Přínosy ze vzdělání jsou však neméně významné i z makrosociálního hlediska: právě ti nejvíce vzdělání a kvalifikovaní jsou hlavní silou a nositeli ekonomického a kulturního rozvoje dané oblasti. Vzdělání tak představuje jeden z nejvýznamnějších atributů, které ovlivňují život daného člověka.

Jak jsme uvedli, **výše dosaženého vzdělání se výrazně projevuje v socioekonomickém statusu jednotlivce**, jehož významnou, ne-li rozhodující součástí, je postavení na trhu práce, tzn. v obecném smyslu „profesní zařazení“. Ve „světě práce“ má přitom vzdělanější jedinec oproti těm méně vzdělaným řadu výhod: v první řadě je to samozřejmě samotná kvalifikace či odbornost, kterou získá jako výsledek procesu vzdělávání a která mu umožňuje snáze nalézt odpovídající uplatnění. Osoby s vysokým vzděláním jsou však také flexibilnější, zpravidla se lépe učí a orientují v nových podnětech, rychleji zvládají a využívají nové technologie, pracují s informacemi. Je pak jen logické, že kvalifikačně náročná povolání, kterých v současné době stále přibývá, vykonávají lidé s vyšším vzděláním a hlubší kvalifikací.

Pomineme-li významné kulturní i sociální přínosy, čistě ekonomické zisky ze vzdělání se vztahují zejména ke schopnosti vyhovět náročným podmínkám moderní ekonomiky a pracovního trhu. V situaci, kdy se permanentně zvyšuje kvalifikační náročnost většiny profesí, mají šanci dlouhodobě uspět pouze ti, kdo jsou „připravení“, tzn. vybaveni určitými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi. V rámci vývojových trendů trhu práce navíc kontinuálně ubývá nekvalifikovaných a málo kvalifikovaných pracovních pozic, což ztěžuje zaměstnatelnost osob s nízkým vzděláním. Stále výrazněji vstupuje do popředí rovněž fenomén nezaměstnanosti, který je jasně viditelným důsledkem výrazně ztížené situace méně vzdělaných osob na trhu práce.

Současně do popředí vystupuje potřeba celoživotního vzdělávání, kdy se každý člověk musí přizpůsobovat novým trendům, se kterými se setkává a které pronikají do jeho života i života společnosti. A to platí nejen pro volný čas a osobní život, ale týká se zejména uplatnění na trhu práce. Ten, kdo se nedokáže vyrovnat s požadavkem na zvládnutí a následné užívání stále nových poznatků v profesi, kterou vykonává, je ve svém profesním růstu silně omezen, neřídka pak i ztrácí možnost uplatnění. Globalizační trendy provázející rozvoj současné civilizace kladou vysoké nároky na konkurenceschopnost všech účastníků trhu práce.

E 1 Ekonomická aktivita a nezaměstnanost podle úrovně dosaženého vzdělání

Jestliže souhlasíme s výše uvedeným předpokladem, že vzdělání a vzdělanost populace, respektive pracovní síly, jsou velmi silně propojeny s trhem práce, pak je nezbytné si uvědomit, že **trh práce je úzce provázán s ekonomickou situací dané země či daného regionu**. Vysoká nezaměstnanost nepředstavuje hrozbu pouze pro ekonomiku společnosti, kdy zejména při vysoké dlouhodobé nezaměstnanosti rostou nároky na systémy sociálního zabezpečení, klesá životní úroveň, koupěschopnost obyvatelstva atd., ale ohrožuje i sociální status nezaměstnaných. **Jedince nepostihuje nezaměstnanost pouze po ekonomické stránce**, kdy znamená takřka vždy snížení životní úrovně, ale **znamená i značnou sociální deprivaci** – nezaměstnaní lidé ztrácejí kontakt s ostatními zaměstnanými, ztrácejí řadu společenských kontaktů, často nastupuje i deprese ze ztráty zaměstnání následovaná uzavíráním se do sebe. Dalším rizikem je trvání této situace, kdy po počátečním šoku ze ztráty zaměstnání a následného období nečinnosti si

lidé na tuto situaci zvyknou a ztrácejí ochotu ji změnit, přestávají hledat zaměstnání a spokojují se s daným stavem. Lidé přestávají být aktivní a stávají se pasivními jak v osobním a společenském životě, tak v ekonomickém prostoru.

Je přitom obecnou pravdou, že některé části populace jsou na negativní ekonomické trendy citlivější a rychleji ztrácejí své pracovní pozice než jiné. Mezi tyto potenciálně rizikové skupiny již tradičně patří **osoby s nízkým stupněm dosaženého vzdělání**; nízké vzdělání je totiž velmi těsně spjata i s nízkou kvalifikací. V podmínkách moderní ekonomiky (jak v národním, tak ve světovém měřítku) jsou z hlediska potřeb trhu práce výrazně žádanější jedinci disponující vysokou odborností a kvalifikací než ti, kdo stojí na opačném konci spektra, tzn. lidé s nízkým vzděláním a s malou či žádnou kvalifikací. Z hlediska dlouhodobých trendů pracovního trhu (změny ve struktuře odvětví, obecný růst kvalifikační náročnosti povolání) také neustále ubývá pozic, které jsou vhodné pro níže kvalifikované pracovníky. Další skupinou, která je případnou nezaměstnaností ohrožena více než ostatní, jsou **ženy s malými dětmi, čerství absolventi škol a také lidé v předdůchodovém věku**. Současné charakteristiky nezaměstnanosti se vyznačují několika důležitými znaky. Můžeme říci, že **nezaměstnanost:**

- **má výrazně regionální charakter**
- **dotýká se zejména některých oborů – má oborový charakter**
- **týká se především osob s nižším stupněm vzdělání a s nižší kvalifikací**
- **o něco více postihuje ženy**
- **představuje relativně větší problém pro absolventy škol**

Z ekonomického hlediska se předpokládá, že určitá míra nezaměstnanosti je optimální (obvykle se za tuto hranici považuje pětiprocentní míra nezaměstnanosti), neboť v každé společnosti je část obyvatelstva, která zájem o práci nemá. Současně je do těchto 5 % zahrnuta cykličnost fungování trhu práce, tedy že část účastníků trhu práce v určitém okamžiku práci ztrácí a po určité době získává novou pracovní pozici, ať již stejného nebo odlišného zaměření. Nicméně je zřejmé, že nezaměstnanost jako sociální, ale i ekonomický jev je jak pro jednotlivce nezaměstnaností postižený, tak pro společnost jako celek tíživým faktorem, který ovlivňuje fungování celé společnosti.

E 1.1 Podíl ekonomicky aktivních podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v populaci 25–64letých

Charakteristika ukazatele

Indikátor sleduje míru ekonomické aktivity v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání v populaci ve věku 25–64 let, a to i z genderového pohledu, tedy zvláště za muže a ženy. Ukazatel tak charakterizuje podíl ekonomicky aktivních obyvatel v jednotlivých vzdělanostních úrovních na populaci v ekonomicky aktivním věku 25–64 let.

Metodika výpočtu

$$\frac{EA_i}{Pi}$$

EA_i – celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 25–64 let podle dosaženého stupně vzdělání

P_i – celkový počet obyvatel ve věku 25–64 let podle dosaženého stupně vzdělání

Celkový počet ekonomicky aktivních = počet zaměstnaných a nezaměstnaných, tzn. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané. Tožný pojem pro ekonomicky aktivní je pracovní síla.

Zaměstnaní jsou všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pra-

E1 T1: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání v populaci 25–64letých, 2006, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		2,0		57,3		79,3		80,7		87,0		78,6	
CZ01	Praha	17,7		66,6		82,0		82,0		87,5		82,8	
CZ011	Hlavní město Praha	17,7	(2.)	66,6	(1.)	82,0	(1.)	82,0	(3.)	87,5	(5.)	82,8	(1.)
CZ02	Střední Čechy	–		60,3		79,4		81,7		86,9		79,0	
CZ021	Středočeský kraj	–	(3.)	60,3	(4.)	79,4	(10.)	81,7	(5.)	86,9	(9.)	79,0	(7.)
CZ03	Jihozápad	–		54,8		80,9		81,2		89,2		79,3	
CZ031	Jihočeský kraj	–	(3.)	53,5	(10.)	81,4	(2.)	81,2	(7.)	88,8	(3.)	79,4	(4.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(3.)	56,3	(7.)	80,3	(6.)	81,3	(6.)	89,7	(2.)	79,2	(5.)
CZ04	Severozápad	–		62,0		79,2		81,8		88,1		78,0	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(3.)	64,9	(2.)	81,4	(3.)	82,0	(2.)	86,6	(11.)	79,4	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(3.)	60,9	(3.)	78,4	(12.)	81,7	(4.)	88,7	(4.)	77,5	(11.)
CZ05	Severovýchod	–		55,0		79,7		81,0		85,3		78,3	
CZ051	Liberecký kraj	–	(3.)	59,9	(5.)	79,0	(11.)	79,5	(11.)	82,9	(14.)	77,1	(13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(3.)	51,0	(14.)	80,6	(5.)	83,0	(1.)	87,0	(7.)	79,8	(2.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(3.)	52,8	(12.)	79,5	(9.)	79,9	(9.)	84,8	(12.)	77,8	(10.)
CZ06	Jihovýchod	–		53,1		78,3		79,2		86,9		77,7	
CZ061	Vysočina	–	(3.)	54,6	(9.)	80,1	(7.)	79,0	(13.)	87,0	(8.)	78,3	(8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(3.)	52,5	(13.)	77,4	(13.)	79,3	(12.)	86,9	(10.)	77,4	(12.)
CZ07	Střední Morava	8,2		56,1		80,3		79,2		88,4		78,5	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(3.)	53,3	(11.)	79,9	(8.)	80,0	(8.)	87,1	(6.)	78,1	(9.)
CZ072	Zlínský kraj	38,0	(1.)	59,3	(6.)	80,7	(4.)	78,4	(14.)	90,0	(1.)	79,0	(6.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		54,6		76,5		79,7		83,5		75,9	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(3.)	54,6	(8.)	76,5	(14.)	79,7	(10.)	83,5	(13.)	75,9	(14.)

covní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání).

Placení zaměstnaní jsou všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

Sebezaměstnaní jsou všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Ekonomicky neaktivní jsou všichni ti, kteří nejsou zaměstnaní a nejsou v současné době ekonomicky aktivní (např. děti předškolního věku, osoby navštěvující různé vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní, invalidé, osoby na další rodičovské – mateřské dovolené, apod.).

Zdroj dat

➤ ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2006

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Míra ekonomické aktivity v populaci 25–64letých je přímo úměrná výši dosaženého vzdělání – je tím vyšší, čím vyšší je stupeň dosaženého vzdělání. Nejnižší zastoupení mezi ekonomicky aktivními mají lidé se základním vzděláním, kde je ekonomicky aktivních pouze mírně přes 57%.⁴ U osob se středním vzděláním to je již okolo 80% (79,3% u lidí se středním vzděláním bez maturity a 80,7% u lidí s maturitním vzdě-

láním). U obyvatel s terciárním vzděláním je to 87%. Tyto údaje potvrzují, že **výše vzdělání významně ovlivňuje míru ekonomické aktivity**.

Pokud se zaměříme na rozdíly mezi pohlavími, pak lze říci, že **u mužů je míra ekonomické aktivity vyšší než u žen, a to ve všech vzdělanostních kategoriích a ve všech krajích**. Za jeden z hlavních faktorů, které danou situaci způsobují, lze pokládat péči žen o děti a o domácnost (mateřská dovolená, ženy v domácnosti). Přímá úměrnost mezi výší vzdělání a mírou ekonomické aktivity je platná i pro jednotlivá pohlaví. Současně pak z údajů vyplývá, že **rozdíly v míře ekonomické aktivity mužů a žen jsou tím vyšší, čím je nižší stupeň dosaženého vzdělání**. Ekonomická aktivita mužů se základním vzděláním se pohybuje mezi necelými 84% až 58% v jednotlivých krajích, u stejně vzdělaných žen se zpravidla pohybuje mezi 44 až 58%. Podobně míra ekonomické aktivity mužů se středním nematuritním vzděláním je okolo 87%, žen pouze okolo 70%. Od kategorie středního vzdělání s maturitní zkouškou jsou rozdíly mezi pohlavími již menší, kdy v průměru jde o rozdíl 18 procentních bodů, na terciární úrovni pak o 14 procentních bodů: v průměru 93% mužů, kteří mají vysokou nebo vyšší odbornou školu, je ekonomicky aktivních, oproti necelým 80% stejně vzdělaných žen.

Vzhledem k tomu, že počet ekonomicky aktivních obyvatel se odvíjí od celkového počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (viz metodika výpočtu), nelze v hodnotách tohoto ukazatele v rámci jednoho kalendářního roku očekávat výraznější změny. Hodnoty ekonomické aktivity zůstávají na srovnatelné úrovni jako v předchozích letech. Výkyvy u jednotlivých kategorií jsou velmi malé.

Regionální rozdíly

Míra ekonomické aktivity nevykazuje výraznější regionální odchylky. Ve věkové skupině 25–64 let je ekonomicky aktivních v průměru necelých 79% populace; přes 80% populace je aktivní pouze v Praze, kde je nejvyšší podíl ekonomicky aktivních osob ze všech krajů

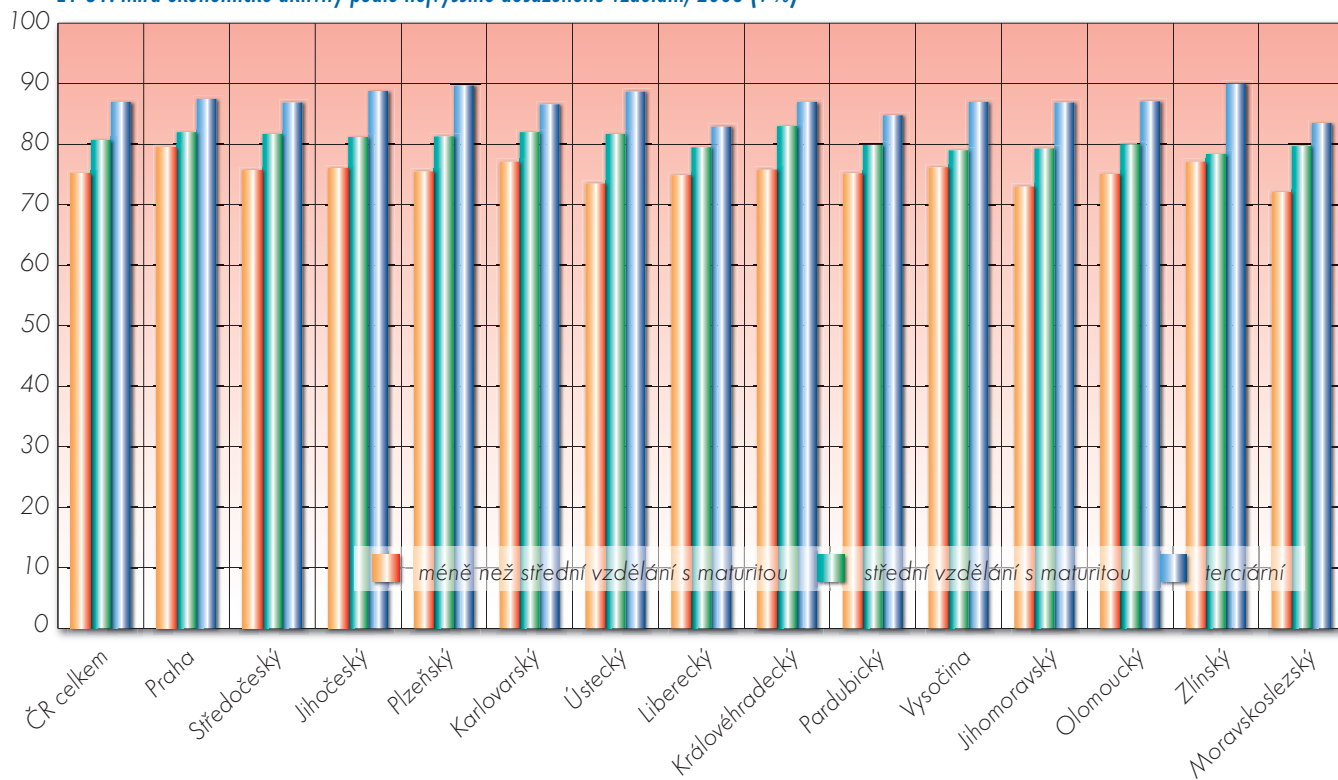
⁴ Nízký podíl ekonomicky aktivních osob v nejnižší vzdělanostní skupině je ovlivněn několika faktory: dlouhodobá nezaměstnanost lidí se základním vzděláním zapřičiňuje, že tyto lidé figurují v jiných statistikách než ve statistice o nezaměstnanosti. Vysoký podíl žen se základním vzděláním je v domácnosti a taktéž nefiguruje ve statistikách zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Mezi osobami se základním vzděláním je rovněž vyšší počet lidí ve starších věkových kategoriích, kteří již jsou v důchodovém věku, a nepatří tak mezi ekonomicky aktivní.

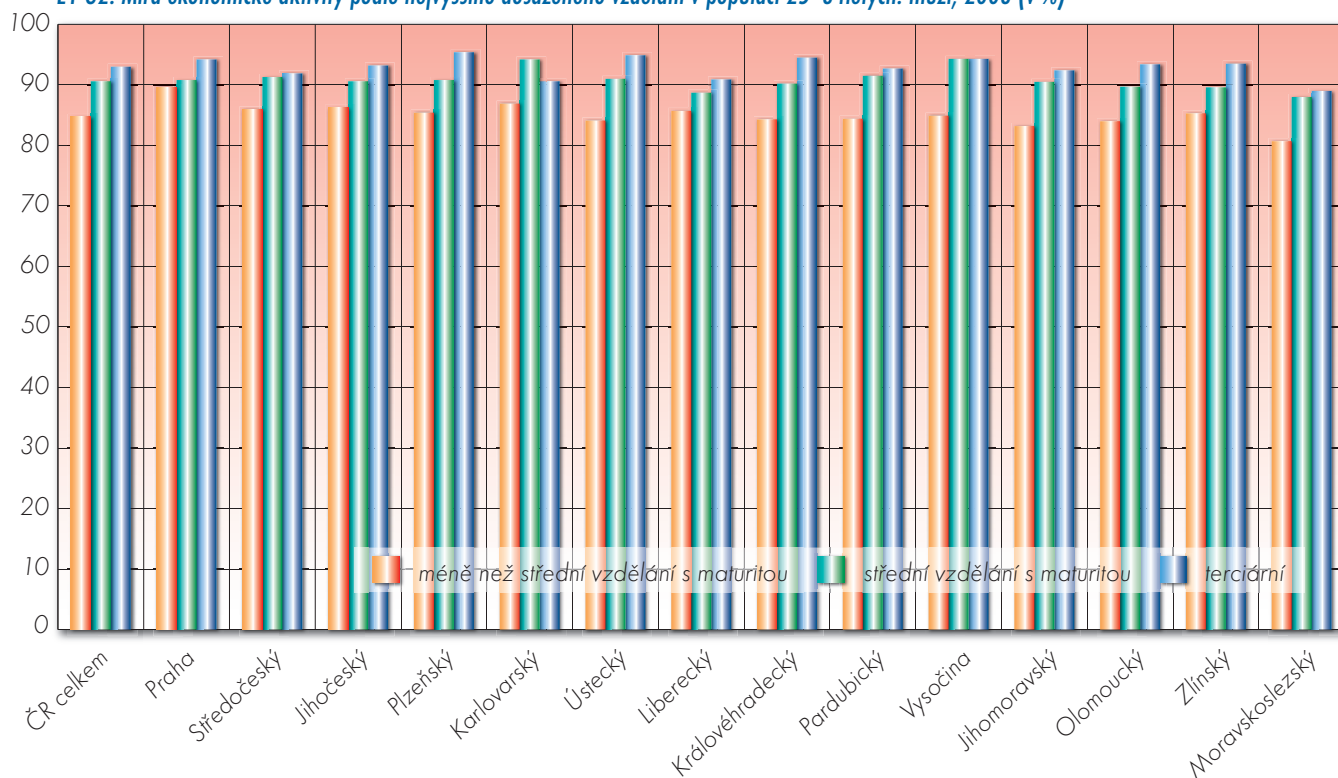
(82,8%). V ostatních krajích míra ekonomické aktivity nepřevyšuje 80%, nejnižší hodnoty evidujeme v Moravskoslezském (75,9%) a Libereckém (77,1%) kraji. Uvedené krajové rozdíly, vyjma Prahy, však nejsou nijak výrazné – od republikového průměru se odlišují jen málo. Jak je z údajů zřejmé, rozdíl mezi regionem s nejvyšší ekonomickou aktivitou a nejmenší ekonomickou aktivitou činí necelé tři procentní body.

Relativně nejvýraznější diference mezi kraji v míře ekonomické aktivity lze nalézt v **kategorii základního vzdělání**. Z porovnání situace v jednotlivých krajích vyplývá, že nejmenší podíl lidí se základním vzděláním, kteří patří mezi ekonomicky aktivní, je v Královéhradeckém (51,0%) a Jihomoravském kraji (52,5%). Naopak nejvyšší míru ekonomické aktivity u této vzdělanostní skupiny má Praha (66,6%) a dále kraj Karlovarský (64,9%) a Ústecký (60,9%). Přes 60% procent

E1 G1: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání, 2006 (v %)

E1 G2: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25-64letých: muži, 2006 (v %)

populace je ještě aktivní ve Středočeském kraji (60,3%). V ostatních krajích nepřesáhla míra ekonomické aktivity 60%.

Od středního vzdělání jsou již rozdíly mezi jednotlivými kraji velmi malé. Míra ekonomické aktivity obyvatel **se středním nematuritním i maturitním vzděláním** je v krajském srovnání již velmi vyrovnaná – ve většině krajů se pohybuje okolo 79%. U středního vzdělání bez maturity nepřesahuje rozdíl mezi jednotlivými kraji 6 procentních bodů (nejvyšší míra ekonomické aktivity je v Praze – 82%, nejnižší v Moravskoslezském kraji – 76,5%). U středního vzdělání s maturitou pak činí nejvyšší rozdíl 4,6 procentního bodu (83% v Královéhradeckém kraji, 78,4% ve Zlínském kraji).

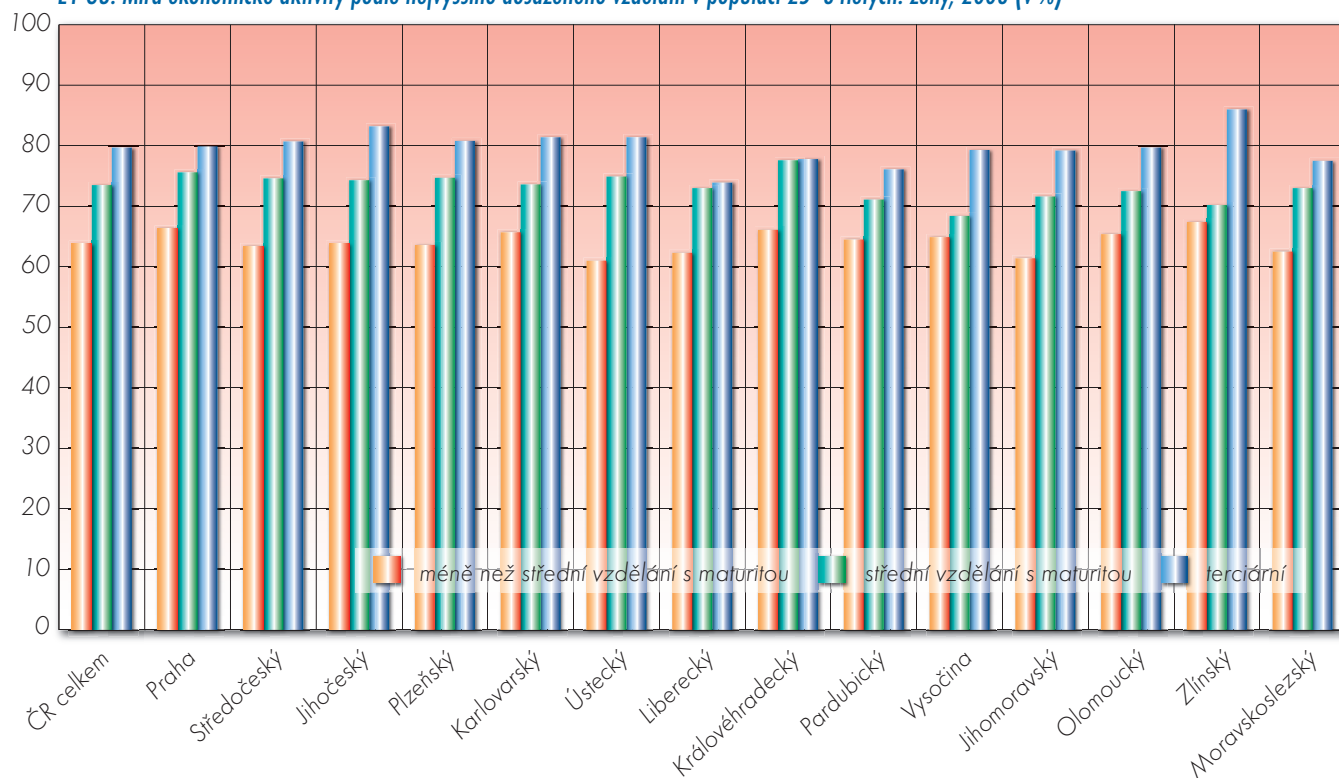
Mezi osobami s **terciárním vzděláním** je míra ekonomické aktivity rovněž poměrně vyrovnaná. Nejvyšší hodnoty jsme zaznamenali ve Zlínském kraji (90,0%). Následují kraje Plzeňský (89,7%), Jihočeský (88,8%), Ústecký (88,7%), Praha (87,5%), Olomoucký (87,1%) Královéhradecký (87,0%) a Vysočina (87,0%). Nejnižší podíl pracovní síly s terciárním vzděláním nalezneme naopak v Libereckém (82,9%)

a Moravskoslezském kraji (83,5%). Jak vidíme, nejvyšší rozdíl mezi kraji činí 6,5 procentního bodu.

Největší rozdíly mezi mírou ekonomické aktivity u žen a u mužů evidujeme v kraji Vysočina (20,6 procentního bodu), Libereckém (19,7 procentního bodu), Karlovarském (19,4 procentního bodu), Ústeckém (19,1 procentního bodu), Pardubickém (19,1 procentního bodu), Zlínském (19,1 procentního bodu) a Jihomoravském (19 procentních bodů) kraji. Naopak nejmenší rozdíly v ekonomické aktivitě mezi pohlavími jsou v Moravskoslezském kraji (15,9 procentního bodu), v Praze (rozdíl 17 procentních bodů) a v Olomouckém kraji (také 17,4 procentního bodu).

Z mezikrajového srovnání vyplývá, že míra ekonomické aktivity není výrazněji regionálně diferencována. Ve všech krajích úroveň ekonomické aktivity klesá spolu se snižující se úrovní dosaženého vzdělání. Celkově je míra ekonomické aktivity nejvyšší v Praze, nejnižší v Libereckém a Moravskoslezském kraji – rozdíly však nejsou nijak výrazné.

E1 G3: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2006 (v %)

E 1.2 Míry nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání

Charakteristika ukazatele

Ukazatel sleduje podíly nezaměstnaných osob v populaci ekonomicky aktivních (v pracovní síle) ve věku 25–64 let podle jednotlivých stupňů vzdělání, zvláště za muže a za ženy. Jedná se o tzv. specifické míry nezaměstnanosti popisující nezaměstnanost dané skupiny obyvatelstva – v tomto případě jde o skupiny podle nejvyššího dosaženého vzdělání.

Metodika výpočtu

$$\frac{N_i}{P_i}$$

N_i – celkový počet nezaměstnaných ve věku 25–64 let s daným stupněm dosaženého vzdělání

P_i – celkový počet ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 25–64 let s daným stupněm dosaženého vzdělání.

Celkový počet ekonomicky aktivních = počet zaměstnaných a nezaměstnaných, tzn. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané. Totožný pojem pro ekonomicky aktivní je **pracovní síla**.

Zaměstnaní jsou všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání).

➤ **Placení zaměstnaní** jsou všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

- **Sebezaměstnaní** jsou všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Ekonomicky neaktivní jsou všichni ti, kteří nejsou zaměstnaní a nejsou v současné době ekonomicky aktivní (např. děti předškolního věku, osoby navštěvující různé vzdělávací instituce, starobní důchodci, dlouhodobě nemocní, invalidé, osoby na další rodičovské – mateřské dovolené, apod.).

Nezaměstnaní jsou všichni občané starší 15 let, kteří ve sledovaném období souběžně splňovali tři uvedené podmínky:

- **byli bez práce**, tzn. nebyli ani v placeném zaměstnání ani sebezaměstnaní
- **hledali aktivně práci** registrací u úřadu práce nebo u soukromé zprostředkovatelny práce, patří sem rovněž hledání přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem
- **byli připraveni k nástupu do práce**, tj. byli během referenčního období k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání

Míry nezaměstnanosti procentuálním způsobem vyjadřují vždy podíl nezaměstnaných (čítatel) na celkové pracovní síle (jmenovatel).

Specifické míry nezaměstnanosti jsou ukazatele popisující nezaměstnanost určité sociální, věkové nebo jiné skupiny obyvatelstva.

Čítatel: všichni nezaměstnaní z dané skupiny obyvatelstva (např. absolventi škol)

Jmenovatel: pracovní síla podle definice Mezinárodní organizace práce ILO (tj. zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané z této skupiny obyvatelstva)

Zdroj dat

- ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2006

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Nezaměstnanost v České republice je obdobně jako v jiných fungujících ekonomikách velmi výrazně diferencována podle sociálních, demografických, ekonomických a regionálních charakteristik. Při analýze celkové nezaměstnanosti je tedy nutné vycházet z analýzy specifické nezaměstnanosti, zejména rozložení nezaměstnanosti podle vzdělání, věku, pohlaví a místa bydliště. V naší analýze se zaměříme na rozbor měř nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, a to zvláště u mužů a u žen.

Celková míra nezaměstnanosti v České republice u populace 25–64 let činila podle výsledků VŠPS v roce 2006 6,2%. Musíme zde však vzít do úvahy, že jde o průměrnou hodnotu – mezi jednotlivými vzdělanostními skupinami existují značné rozdíly. Sledujeme-li míru nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, lze konstatovat jednoznačný vztah: **spolu s rostoucím vzděláním klesá míra nezaměstnanosti.** Lze říci, že **nízká úroveň vzdělání se jasně projevuje jako výrazně determinující faktor, který nepříznivě ovlivňuje postavení na trhu práce.**

U osob, které mají pouze **základní vzdělání**, činí míra nezaměstnanosti 22,3 %, tzn. že cca každý čtvrtý občan se základním vzděláním je nezaměstnaný. Ti, kteří mají **střední nematuritní vzdělání**, jsou na tom již podstatně lépe – jejich míra nezaměstnanosti je 6,8 %, tzn., že je zhruba 3krát nižší než u osob se základním vzděláním. Nezaměstnanost obyvatel se středním vzděláním bez maturity se blíží celorepublikovému průměru (6,2 %). Míra nezaměstnanosti osob **se středním maturitním vzděláním** je ještě nižší než u těch, kdo mají střední

vzdělání bez maturity (4,0 %). Výrazně nejnižší nezaměstnanost pak mají obyvatelé **s terciárním vzděláním**, kde je nezaměstnaný pouze cca každý čtyřicátý osmý (2,2 %) – jejich míra nezaměstnanosti je ještě více než dvakrát nižší než u osob s maturitním vzděláním.

Co se týče **rozdílů ve výši nezaměstnanosti mezi muži a ženami**, lze říci, že **míra nezaměstnanosti žen bývá obvykle vyšší než míra nezaměstnanosti mužů, i když u vyšších vzdělanostních skupin je tento rozdíl velmi malý.** Tato skutečnost platí u všech vzdělanostních skupin, vyjma základního vzdělání, kde nezaměstnanost mužů (23,4 %) naopak převyšuje nezaměstnanost žen (21,6 %). Zmíněný rozdíl v této kategorii vzdělání se mírně pohybuje: v roce 2001 převyšovala míra nezaměstnanosti mužů se základním vzděláním nezaměstnanost stejně vzdělaných žen o 2,5 procentního bodu, v roce 2002 rozdíl činí více než 5 procentních bodů, v roce 2003 se míry nezaměstnanosti mužů a žen se základním vzděláním v průměru liší o 3 procentní body, v roce 2004 šlo o 2,5 procentního bodu ve prospěch žen, v roce 2005 o 3,1 procentního bodu a v roce 2006 o 1,8 procentního bodu ve prospěch žen.

U ostatních kategorií vzdělání již platí výše uvedený vztah, že míry nezaměstnanosti žen jsou vyšší než míry nezaměstnanosti mužů. Ve skupině **se středním vzděláním bez maturity** je nezaměstnanost žen vyšší o 4,9 procentního bodu, u těch, kdo mají **střední maturitní vzdělání**, o 2,6 procentního bodu. Nejmenší rozdíly mezi nezaměstnaností mužů a žen nalezneme v kategorii terciárního vzdělání (míra nezaměstnanosti mužů je zde 2,1 %, u žen 2,4 %), kdy činí pouze 0,3 procentního bodu. Z výše uvedeného vyplývá, že **s vyšší dosaženého vzdělání se snižují i rozdíly mezi pohlavími:** nejvyšší jsou u základního vzdělání, zatímco u osob s terciárním vzděláním již rozdíly mezi pohlavími takřka nejsou.

Absolutně nejhorší vyhlídky na uplatnění mají muži se základním vzděláním. Ti se navíc i nejvíce odlišují od ostatních skupin. Dá se říci, že **u mužů jakékoliv vzdělání, které je vyšší než základní, výrazně zvyšuje šance na uplatnění.** Rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti mužů pouze se základním vzděláním a mužů se středním vzděláním bez maturity činí 18,3 procentního bodu. Rozdíl mezi muži se středním vzděláním bez maturity a muži se středním vzděláním s maturitou je pouze 2,5 procentního bodu, mezi muži se středním vzděláním s maturitou a muži s terciárním vzděláním dokonce jen 0,6 procentního bodu. **U žen toto platí až od středního vzdělání s maturitou.** Míra nezaměstnanosti žen se základním vzděláním a žen se středním vzděláním bez maturity se liší „pouze“ o 11,6 procentního bodu. Rozdíl v míře nezaměstnanosti žen se středním vzděláním bez maturity a s maturitou je 4,8 procentního bodu a mezi ženami se středním vzděláním s maturitou a s terciárním vzděláním je 2,8 procentního bodu. Dá se tedy říci, že na míru nezaměstnanosti mužů má vzdělání vyšší vliv, než je tomu u nezaměstnanosti žen.

V porovnání s předchozími roky se celkově se míra nezaměstnanosti snížila – z 8,1 % v roce 2001 na 7,3 % v roce 2002, dále na 6,7 % v roce 2003. V roce 2004 naopak vzrostla na 7,1 % a v roce 2005 opět klesla na 6,9 %. V roce 2006 opět poklesla, a to na uvedených 6,2 %. Tento dlouhodobý trend je charakteristický pro všechny skupiny obyvatel.⁵

⁵ *Uváděné charakteristiky nezaměstnanosti vycházejí z Výběrového šetření pracovních sil, tzn. nejedná se o „tvrdá“ statistická data, ale o odhady postavené na výběrovém souboru a přepočítané na celkovou populaci. K takto konstruovaným ukazatelům se vždy váže určitá výběrová chyba (podrobněji viz ČSÚ – www.czso.cz, odkaz na VŠPS, základní metodické přístupy). Výběrová chyba je tím větší, čím podrobnější třídění provádíme (podle věku, pohlaví, vzdělání, krajů...). Z těchto důvodů je velmi problematické provádět porovnání v časové řadě, jelikož nelze přesně určit, jaká část změny v datech je způsobena právě výběrovou chybou. V podrobnějším třídění podle krajů a oblastí je pak časové porovnávání ze statistického hlediska téměř nemožné. Srovnání meziročních změn v jednotlivých krajích z těchto důvodů neuvádíme.*

Regionální rozdíly

Pokud se blíže podíváme na situaci v jednotlivých krajích, vidíme, že **nejvyšší míru nezaměstnanosti má Ústecký (11,9%) a Moravskoslezský kraj (10,1%)** – příslušné hodnoty zde výrazně převyšují republikový průměr a tyto dva kraje jako jediné mají míru nezaměstnanosti vyšší než 10%. Naopak **nejnižší míru nezaměstnanosti nalezneme v Praze (2,5%)**. Nízkou míru nezaměstnanosti vykazují

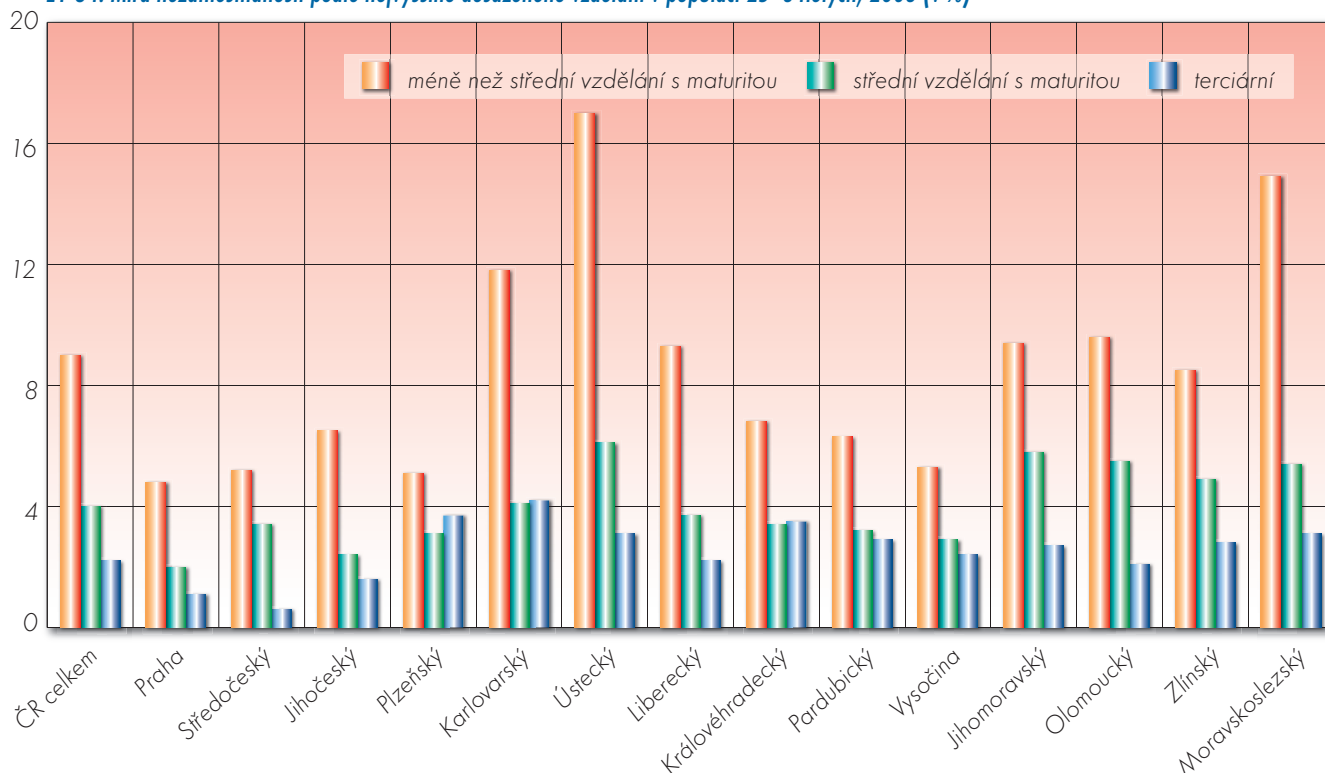
dále kraje Středočeský (4,0%), Vysočina (4,1%), Plzeňský (4,1%), Jihočeský (4,4%) a Pardubický kraj (4,9%), kde míra nezaměstnanosti nepřekračuje pětiprocentní hranici.

Míry nezaměstnanosti podle úrovně dosaženého vzdělání v jednotlivých regionech odpovídají celostátnímu trendu, také **v jednotlivých krajích mají nejvyšší nezaměstnanost osoby se základním vzděláním**. V Ústeckém kraji dosahuje míra nezaměstnanosti u této

E1 T4: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání, 2006, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		41,8		22,3		6,8		4,0		2,2		6,2	
CZ01	Praha	–		13,1		3,5		2,0		1,1		2,5	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(2.)	13,1	(11.)	3,5	(14.)	2,0	(14.)	1,1	(13.)	2,5	(14.)
CZ02	Středočechy	–		12,6		3,9		3,4		0,6		4,0	
CZ021	Středočeský kraj	–	(2.)	12,6	(13.)	3,9	(13.)	3,4	(9.)	0,6	(14.)	4,0	(13.)
CZ03	Jihozápad	–		16,2		4,2		2,7		2,6		4,3	
CZ031	Jihočeský kraj	–	(2.)	20,6	(7.)	4,4	(11.)	2,4	(13.)	1,6	(12.)	4,4	(10.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(2.)	11,4	(14.)	4,0	(12.)	3,1	(11.)	3,7	(2.)	4,1	(11.)
CZ04	Severozápad	–		32,8		10,8		5,6		3,4		11,0	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(2.)	28,4	(3.)	7,4	(4.)	4,1	(6.)	4,2	(1.)	8,6	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(2.)	34,6	(1.)	12,2	(1.)	6,1	(1.)	3,1	(4.)	11,9	(1.)
CZ05	Severovýchod	–		18,5		5,8		3,4		3,0		5,5	
CZ051	Liberecký kraj	–	(2.)	22,1	(6.)	6,6	(6.)	3,7	(7.)	2,2	(10.)	6,8	(6.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(2.)	16,6	(9.)	5,6	(8.)	3,4	(8.)	3,5	(3.)	5,1	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(2.)	15,1	(10.)	5,2	(9.)	3,2	(10.)	2,9	(6.)	4,9	(9.)
CZ06	Jihovýchod	–		17,6		6,7		4,9		2,6		6,1	
CZ061	Vysočina	–	(2.)	12,7	(12.)	4,4	(10.)	2,9	(12.)	2,4	(9.)	4,1	(12.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(2.)	19,6	(8.)	7,9	(3.)	5,8	(2.)	2,7	(8.)	6,9	(5.)
CZ07	Střední Morava	100,0		25,1		6,8		5,2		2,4		7,0	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(2.)	26,7	(4.)	7,2	(5.)	5,5	(3.)	2,1	(11.)	7,3	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	100,0	(1.)	23,4	(5.)	6,3	(7.)	4,9	(5.)	2,8	(7.)	6,6	(7.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		32,9		11,8		5,4		3,1		10,1	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(2.)	32,9	(2.)	11,8	(2.)	5,4	(4.)	3,1	(5.)	10,1	(2.)

E1 G4: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých, 2006 (v %)

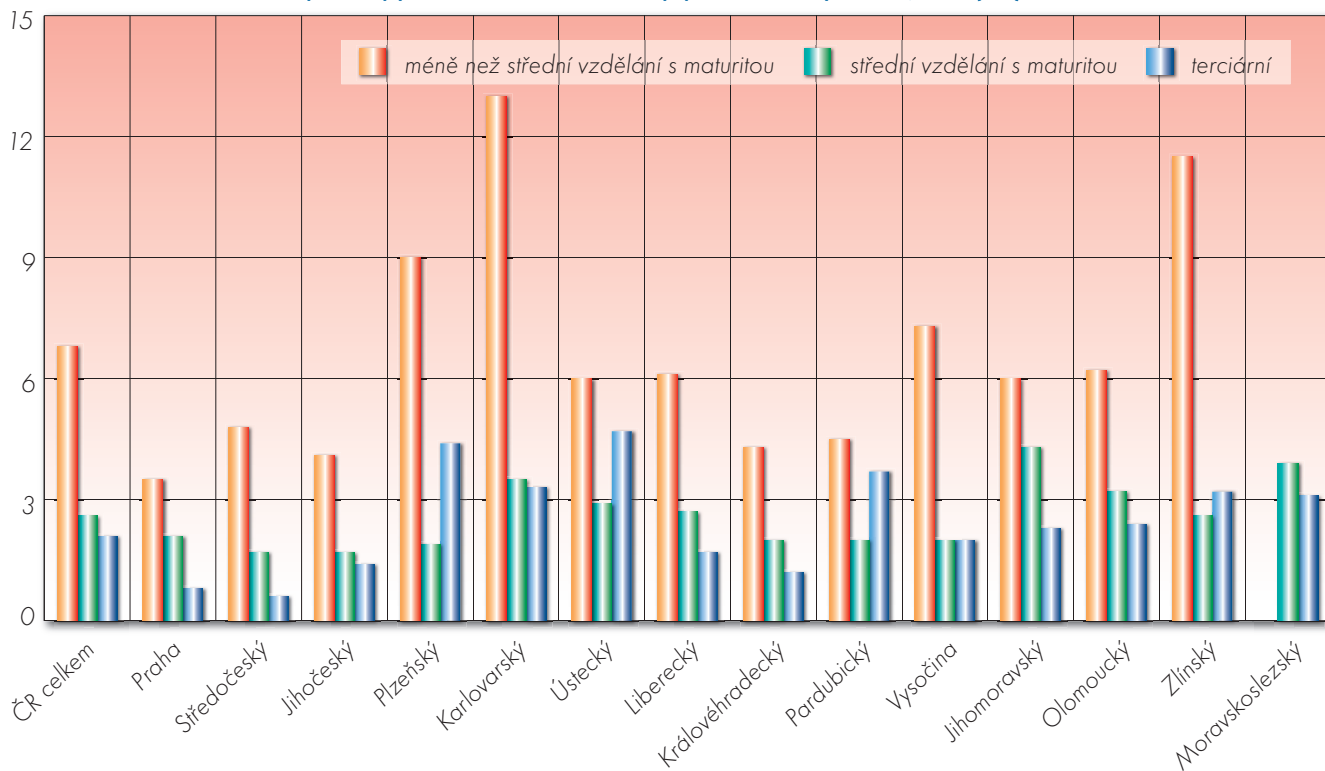

vzdělanostní skupiny 34,6 %, což je výrazně více než republikový průměr (22,3 %) a nejvíce ze všech krajů. Také v kraji Moravskoslezském je míra nezaměstnanosti u této kategorie vzdělání velmi vysoká (34,6 %). U ostatních krajů nepřekračuje míra nezaměstnanosti třicetiprocentní hranici. Naopak ke krajům s relativně nízkou nezaměstnaností obyvatel se základním vzděláním patří Královéhradecký kraj (7,8 %) a Jihočeský kraj (15,3 %), kde je však nezaměstnanost

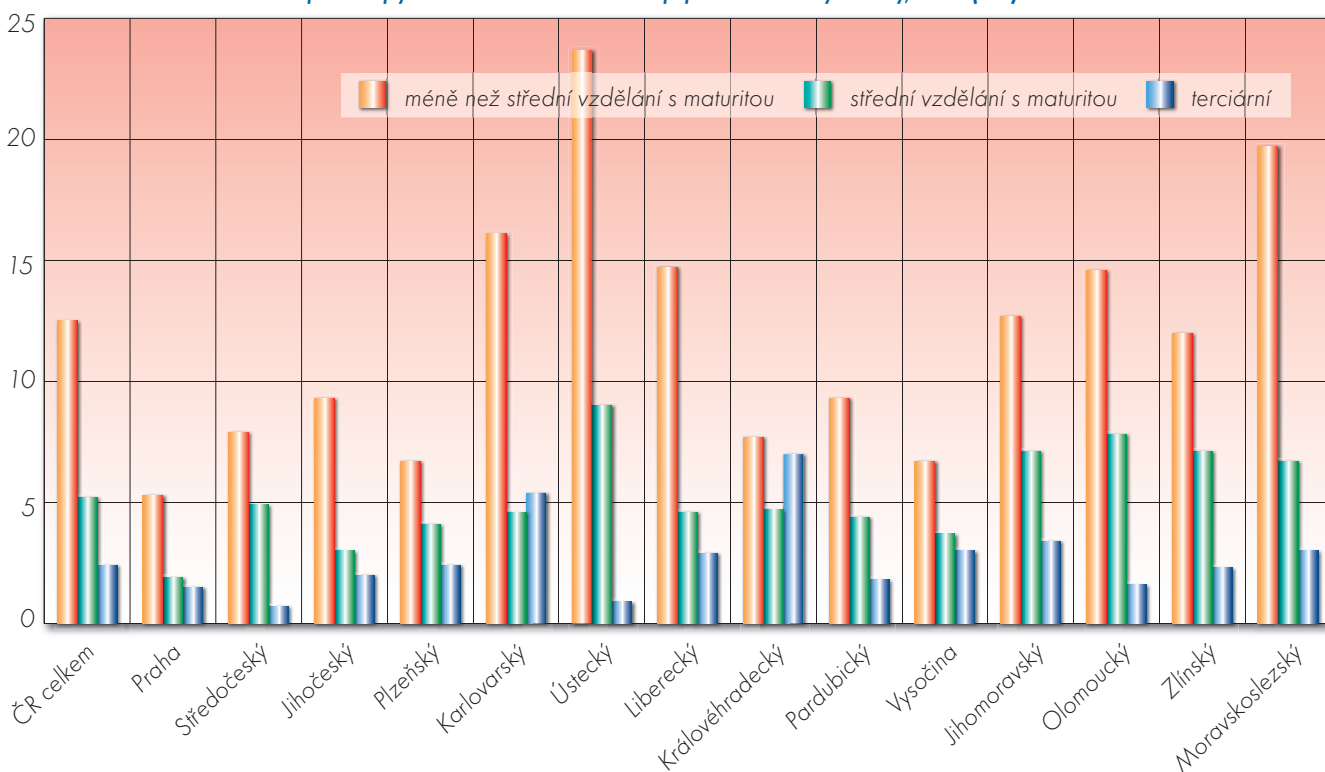
u osob se základním vzděláním již takřka dvojnásobná oproti Královéhradeckému kraji.

Pokud se zaměříme na míru nezaměstnanosti podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání, pak je zřejmé, že také lidé se středním vzděláním bez maturity mají nejobtížnější situaci v Ústeckém (12,2 %) a Moravskoslezském (11,8 %) kraji. Opět šlo o jediné dva regiony, kde míra nezaměstnanosti u této vzdělanostní skupiny pře-

E1 G5: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: muži, 2006 (v %)

E1 G6: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v populaci 25–64letých: ženy, 2006 (v %)

kročila desetiprocentní hranici. Nezaměstnanost v ostatních krajích je nižší než 10 %, přičemž nejnižší nezaměstnanost obyvatel se středním vzděláním bez maturity mají kraje Praha (3,5 %), Středočeský (3,9 %), Plzeňský (4,0 %), Jihočeský (4,4 %) a kraj Vysočina (4,4 %). V ostatních krajích je nezaměstnanost vyšší než 5 %.

U osob se středním maturitním vzděláním byly nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti zaznamenány v kraji Ústeckém (6,1 %), Jihomoravském (5,8 %), Olomouckém (5,5 %) a Moravskoslezském (5,4 %). V těchto krajích je míra nezaměstnanosti vyšší než 5 %. Nejnižších hodnot dosahují kraje Praha (2,0 %), Jihočeský (2,4 %) a Vysočina (2,9 %). V ostatních krajích překračuje míra nezaměstnanosti tříprocentní hranici. Jak je z uvedených údajů na první pohled zřejmé, lidé s maturitním vzděláním mají výrazně nižší míry nezaměstnanosti než lidé bez maturity.

V oblasti terciárního vzdělání je situace ohledně měr nezaměstnanosti nejpříznivější: míra nezaměstnanosti je nejvyšší v kraji Karlovarském (4,2 %), Plzeňském (3,7 %), Královéhradeckém (3,5 %), Ústeckém (3,1 %) a Moravskoslezském (3,1 %). V těchto krajích je míra nezaměstnanosti vyšší než 3 %. Na druhé straně pak stojí kraj Středočeský, kde míra nezaměstnanosti lidí s terciárním vzděláním činí pouhých 0,6 %. V Praze jde o 1,1 % a v Jihočeském kraji o 1,6 %.

Tak jako u celorepublikových hodnot míry nezaměstnanosti můžeme i u regionů říci, že platí nepřímá úměrnost – čím vyšší vzdělání, tím nižší míra nezaměstnanosti. Pozitivní skutečností je, že ve srovnání s minulým rokem hodnoty měr nezaměstnanosti ve většině krajů mírně poklesly. Ke krajům s obecně nejnižší nezaměstnaností patří Praha, kde je však také nejpříznivější vzdělanostní struktura – nejvyšší podíl osob s terciárním vzděláním a nejnižší procento nejméně vzdělaných obyvatel. Také kraj Středočeský, Vysočina, Plzeňský a Jihočeský mají velmi příznivé výsledky v hodnotách nezaměstnanosti. Naopak Ústecký, Moravskoslezský či Karlovarský kraj se potýkají s vyšší mírou nezaměstnanosti.

E 2 Vzdělání a zaměstnanost mladých lidí

Trh práce představuje velmi strukturovaný prostor, do něhož vstoupí během svého života takřka všichni občané. Jedním ze segmentů trhu práce, který ovlivňují velmi specifické atributy, je oblast zaměstnanosti a nezaměstnanosti absolventů škol. Úspěšnost absolventů škol při hledání zaměstnání a setrvání v něm je podmíněna řadou okolností, přičemž **jedním z nejvýznamnějších faktorů**, které mají vliv na úspěšnost absolventů škol na trhu práce, je **ochota učit se**. Ochota učit se je v současné době, kdy se vzdělávání a zaměstnání stále více prolínají, **na vrcholu pomyslné pyramidy potřeb a dovedností pro uplatnění na trhu práce**, kdy ochota učit se může do značné míry vyvážit největší handicap absolventů škol, což je především nedostatek praktických zkušeností. Pro mnoho zaměstnavatelů je mladý člověk nezátížený špatnými pracovními návyky a otevřený novým přístupům vítanou pracovní silou.

Nezaměstnanost absolventů škol je odrazem celkové nezaměstnanosti a ekonomické situace, která na sledovaném území, ať již na celostátní či regionální úrovni, panuje. Absolventi však na případné negativní tendence na trhu práce reagují mnohem výrazněji než jiné skupiny a případné problémy je také zasáhnou dříve a ve větším měřítku. **Jako jeden z určujících faktorů ovlivňujících nezaměstnanost absolventů škol se jeví vzdělanostní a oborová struktura absolventů škol** (tzn. jaký typ školy a jaký obor daný student absolvoval). Vzdělanostní a oborová struktura absolvovaného vzdělání hraje důležitou roli při hledání zaměstnání. Analýza vzdělanostní struktury nezaměstnaných absolventů tak na jedné straně pomáhá ur-

čit ty typy škol a obory vzdělání, které se pro uplatnění na trhu práce jeví jako problematické. Na druhé straně hraje důležitou roli při vytváření případných systémových opatření ze strany státu vedoucích ke konsolidaci na trhu práce, zejména v aktivní politice zaměstnanosti. Důležitost oborového rozlišení vystupuje do popředí zejména v souvislosti s velmi silnou strukturovaností středních škol podle oborů – tzn. v průběhu samotného vzdělávacího procesu na střední i terciární úrovni. Problémy absolventů určitých skupin oborů na trhu práce tak mohou signalizovat existenci problematických prvků v procesu vzdělávání v daných oborech.

Zcela určující se z hlediska šancí na uplatnění na trhu práce jeví získání maturity. Maturita se stává nutným standardem pro možnost flexibility na trhu práce, kdy mladí lidé, kteří získali vzdělání ukončené maturitní zkouškou a dále již nestudují, mají výrazně lepší šanci na nalezení odpovídajícího zaměstnání. Maturitní vzdělání totiž usnadňuje i získání zaměstnání v jiném oboru, než jaký absolvent vystudoval. Na mnoho pracovních pozic je totiž požadováno maturitní vzdělání, avšak zaměřením již není tak určující. Jde spíše o to, že na dané pracovní pozici je třeba určitých schopností, které má zaručit právě maturita. **Pro zaměstnavatele je získání maturity signálem o schopnostech a dovednostech daného uchazeče o zaměstnání.** Na trhu práce se tak pro pracovníky s maturitním vzděláním vyskytuje více pracovních příležitostí. Současné absolvování vzdělání s maturitní zkouškou otevírá šanci na získání terciárního vzdělání, které opět rozšiřuje možnosti uplatnění jak v pracovním, tak v osobním životě.

E 2.1 Absolventi jednotlivých stupňů vzdělávání na trhu práce

Charakteristika ukazatele

Ukazatel vypovídá o té části absolventské populace, která je při přechodu na trh práce „neúspěšná“, tzn. o mírách nezaměstnanosti absolventů škol. Ukazatel se zabývá hodnotami tzv. celkové nezaměstnanosti, kdy se týká nejen čerstvých absolventů, ale i osob, které vzdělávací systém opustily již dříve, avšak stále ještě mají status absolventa.⁶ Indikátor tedy charakterizuje podíly nezaměstnaných absolventů škol na celkových počtech absolventů v minulých dvou letech, a to podle jednotlivých stupňů vzdělání a oborových skupin. Jedná se o tzv. specifické míry nezaměstnanosti popisující nezaměstnanost dané skupiny obyvatelstva – v tomto případě absolventů škol.

Metodika výpočtu

$$\frac{NA_i}{A_i} \times 100$$

NA_i – celkový počet nezaměstnaných absolventů příslušného stupně a oboru vzdělání v roce 2006

A_i – celkový počet absolventů příslušného stupně a oboru vzdělání v denním/prezenčním vzdělávání v letech 2005 a 2006⁷

i – stupeň vzdělání a obor vzdělání

6 Od září 2005 je používána nová definice absolventa, podle které jsou mezi nezaměstnané absolventy zahrnuti pouze ti absolventi, kteří jsou bez práce a jsou nejvýše dva roky od ukončení školy. V předchozím období byla používána definice, kdy za absolventa byl považován zaměstnanec, jehož celková doba zaměstnání v pracovním nebo obdobném poměru nedosáhla po úspěšném ukončení studia (přípravy) dvou let, přičemž se do této doby nezapočítává doba vojenské základní (náhradní) služby a civilní služby nahrazující tuto službu (platilo do roku 2005, kdy k 1. 1. byla zrušena povinná vojenská základní služba), doba mateřské a další mateřské dovolené a doba, po kterou zaměstnavatel podle § 127 odst. 2 omluvil nepřítomnost muže v práci, protože mu přislušel rodičovský příspěvek. Absolventem tak může být jedinec i několik let po ukončení počátečního vzdělávání.

7 Jedná se pouze o občany ČR, o absolventy pouze denního vzdělávání, resp. prezenčního studia, a to v případě středních a vyšších odborných škol za školní roky 2004/2005 a 2005/2006, u absolventů vysokých škol za kalendářní roky 2005 a 2006.

Míra nezaměstnanosti absolventů dané skupiny oborů je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů konkrétní oborové skupiny k celkovému počtu absolventů v dané skupině oborů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných, příp. pokračujících v dalším vzdělání⁸) v daném druhu přípravy či v dané skupině oborů. Hodnota míry nezaměstnanosti tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů zůstane bez zaměstnání.

Při hodnocení nezaměstnanosti vycházíme z údajů úřadů práce shromažďovaných MPSV, které zachycují stav v dubnu a v září daného roku. **Od 1. 1. 2004 došlo ke sjednocení definice pojmu absolvent na všech úřadech práce. Pro účely statistického sledování se jedná o uchazeče o zaměstnání evidovaného na úřadech práce (podle místa trvalého bydliště), u kterého doba od ukončení jeho studia nepřekročila 2 roky.**⁹ Z dat sbíraných úřady práce o evidovaných nezaměstnaných absolventech konstruujeme míry nezaměstnanosti absolventů, které vyjadřují podíl mezi nezaměstnanými absolventy celkem (tj. těmi, kteří neodpracovali ještě dva roky po ukončení svého vzdělání) a absolventy, kteří ukončili své vzdělání v předchozích dvou letech.

Zdroj dat

- Údaje o nezaměstnaných absolventech – MPSV 2006
- Údaje o počtech absolventů škol – ÚIV 2006

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Výše dosaženého vzdělání je, obdobně jako u celkové nezaměstnanosti v kapitole E.1.2, určující pro výši nezaměstnanosti absolventů škol. U nezaměstnanosti absolventů platí stejné pravidlo nepřímé úměrnosti jako u obecné nezaměstnanosti: čím nižší je úroveň dosaženého vzdělání, tím vyšší jsou míry nezaměstnanosti. Nejvyšší nezaměstnanost tak mají vyučení absolventi bez maturity, nejnižší vysokoškoláci (nezaměstnanost absolventů se základním vzděláním je dlouhodobě velmi nízká, neboť drtivá většina z nich pokračuje ve studiu na středoškolské úrovni). Tato nepřímá úměrnost je stejná ve všech krajích, má celorepublikový charakter. Ačkoliv se zde věnujeme pouze údajům za Českou republiku, považujeme za důležité zde zdůraznit, že uvedené pravidlo (čím nižší je úroveň dosaženého vzdělání, tím vyšší je nezaměstnanost) platí ve všech vyspělých ekonomikách. Z tohoto důvodu je neustálé vzdělávání, celoživotní vzdělávání (lifelong learning) prioritou všech ekonomicky vyspělých států, neboť umožňuje občanům uplatnit se na trhu práce. Současně dalším faktorem, který významně přispívá k diferenciaci nezaměstnanosti absolventů, jsou jednotlivé skupiny oborů studia.

E 2.1.1 Nezaměstnanost absolventů podle dosaženého stupně vzdělání a skupin oborů KKO

Absolventi oborů středního vzdělání a oborů středních odborných učilišť s výučním listem

Absolventi oborů středního vzdělávání a středního vzdělávání s výučním listem mají již tradičně velmi vysokou míru nezaměstnanosti, kdy jejich míry nezaměstnanosti patří k nejvyšším mezi

všemi absolventy škol. Problémem absolventů oborů středních odborných učilišť s výučním listem jsou nejen vysoké míry nezaměstnanosti, ale současně i vysoké absolutní počty nezaměstnaných absolventů – v roce 2006 činil absolutní počet nezaměstnaných absolventů oborů s výučním listem 11,3 tisíce, tedy 34,5 % všech nezaměstnaných absolventů škol. Míra nezaměstnanosti absolventů tak činí 12,9 %, což je o 2,8 procentního bodu méně než v roce 2005, kdy míra nezaměstnanosti této skupiny absolventů činila 15,7 %. **V roce 2005 a 2006 tak došlo k výraznému poklesu míry nezaměstnanosti**, neboť v předchozích letech se míra nezaměstnanosti pohybovala v rozmezí 21 % až 26 %. V roce 2001 nezaměstnanost této vzdělanostní skupiny dosahovala dokonce 33 %. Pozitivní trend posledních let napovídá, že u této nejproblematičtější skupiny absolventů škol dochází ke zlepšení, které je odrazem celkového příznivého vývoje obecné nezaměstnanosti.

Pokud zaměříme pozornost na oborovou strukturu nezaměstnaných absolventů, pak vidíme, že nezaměstnanost ve společenských oborech (15,1 %) je vyšší než v oborech technických či zemědělských. Velmi nízká míra nezaměstnanosti je ještě u absolventů uměleckých oborů (8,6 %). Mírně nižší míry nezaměstnanosti nacházíme v technických (11,6 %) a zemědělských (12,0 %) oborech. V rámci technických oborů jsou výrazně vyšší míry nezaměstnanosti ve stavebnictví (15,8 %), v oborech textilní výroby (15,0 %) a v kožedělných oborech (15,1 %). Naopak například v elektrotechnických oborech a ve strojírenství jsou míry nezaměstnanosti nižší (8,7 %, respektive 9,5 %).

Absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou

Nezaměstnanost absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou (řadíme sem absolventy čtyřletých oborů středních odborných učilišť zakončených maturitou a absolventy nástavbového studia) je nižší, než je tomu u absolventů oborů s výučním listem, a činí 10,3 %. Situace absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou je tak o něco lepší, než je tomu u absolventů oborů s výučním listem, avšak rozdíl není příliš výrazný. **Také zde došlo v roce 2006 ke snížení míry nezaměstnanosti**, a to z 13,5 % v roce 2005 na zmíněných 10,3 %. V roce 2006 tak pokračoval příznivý vývoj z předchozích let, kdy nejvyšší míru nezaměstnanosti jsme u této skupiny absolventů zaznamenali v roce 2002 (25,5 %).

Ze srovnání nezaměstnanosti absolventů oborů zemědělských, technických a společenských oborů vyplývá, že nejvyšší míry nezaměstnanosti dosahují absolventi společenských oborů (12,4 %), kde nejhůře na tom jsou absolventi oborů osobní a provozní služby (15,8 %) a ekonomika a administrativa (15,2 %). Následují absolventi zemědělských oborů (10,5 %), kde je však poměrně nízký počet absolventů. Těsně za nimi jsou absolventi kulturních oborů, kde je míra nezaměstnanosti 9,8 %. Nejlépe jsou na tom absolventi technických oborů, kde míra nezaměstnanosti činí 8,1 %. Z technické skupiny oborů vybočují obory polygrafie a zpracování papíru (12,1 %), stavebnictví (11,9 %), obory textilní výroby (10,4 %) a zpracování dřeva, kde je míra nezaměstnanosti 10,3 %. V ostatních technických oborech je míra nezaměstnanosti nižší než 10 %.

Absolventi oborů středních odborných škol

Absolventi středních odborných škol si stojí na trhu práce již o poznání lépe než absolventi s výučním listem i než absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou. Míra nezaměstnanosti absolventů středních odborných škol činí 8,1 %. Ačkoliv střední odborné školy mají takřka stejný počet absolventů jako střední odborná učiliště poskytující vzdělání s výučním listem, celkové počty nezaměstnaných absolventů oborů středních odborných škol jsou o 30 % nižší, než je tomu u vyučených absolventů bez matu-

8 Podíl pokračujících ve studiu je mnoho let asi 30 % u absolventů oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou, absolventů oborů SOŠ i vyučených (ti pokračují v nástavbovém studiu pro absolventy tříletých učebních oborů). Výrazně vyšší je u absolventů oborů gymnázií (70 %). Z oborového hlediska je vyšší podíl pokračujících ve studiu u absolventů technických oborů (zejména elektrotechnických a strojírenských) a nižší u oborů služeb.

9 Do této doby se nezapočítává délka základní vojenské služby a civilní služby (platilo do roku 2005, kdy k 1. 1. byla zrušena povinná vojenská základní služba) a mateřské dovolené. To znamená, že mezi uchazeče o zaměstnání nejsou zahrnováni absolventi do dvou let po ukončení studia, jak je často uváděno, ale i mnoho dalších, kteří absolvovali před více než dvěma lety, ale dosud se jim nepodařilo „odpracovat“ dva roky.

rity (7,9 tisíce nezaměstnaných absolventů SOŠ oproti 11,3 tisíce v případě absolventů oborů s výučním listem). Současně také **absolventi oborů středních odborných škol mají výrazně nižší míru nezaměstnanosti než absolventi oborů s výučním listem či absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou** (8,1 % u absolventů středních odborných škol ku 12,9 % u absolventů oborů s výučním listem a 10,3 % u absolventů maturitních oborů středních odborných učilišť). Ve srovnání s rokem **2005 došlo k meziročnímu poklesu o 2 procentní body** (10,1 % v roce 2005). Také u této skupiny absolventů evidujeme příznivý vývoj, kdy v posledních letech neustále klesá míra nezaměstnanosti, přičemž nejvyšších hodnot dosahovala v roce 2002, a to 20,8 %.

Při srovnání oborové struktury vidíme, že **nejlépe se uplatňují absolventi zdravotnických oborů**, kde je nejnižší míra nezaměstnanosti (3,8 %). **Výrazně nejvyšší míru nezaměstnanosti mají obory přírodních věd** – obor ekologie a ochrany životního prostředí, kde je míra nezaměstnanosti 13,1 %. Druhou skupinou oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti jsou zemědělské obory (11,2 %). Následují společenské obory (9,2 %) a obory zaměřené na kulturu (8,7 %). Nejnižších hodnot dosahují skupiny oborů technických (7,1 %).

U technických oborů dosahovaly nejvyšších hodnot měr neúspěšnosti skupiny oborů kožedělná a obuvnická výroba (16,2 %) a textilní výroba a oděvnictví (11,0 %). Naopak nejnižší míry celkové neúspěšnosti mají obory technická chemie a chemie silikátů (5,7 %), elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (6,1 %), potravinářství a potravinová chemie (6,2 %) a také speciální a interdisciplinární obory (6,5 %).

V rámci společenských oborů byla nejvyšší míra neúspěšnosti v oborech gastronomie, hotelnictví a turismus (11,1 %), podnikání v oborech, odvětví (10,7 %). Obory právo, právní a veřejnosprávní činnost a publicistika, knihovnictví a informatika vykazují shodně 10,4 %. Naopak nižší míru celkové neúspěšnosti, než je celkový průměr, měli absolventi oborů obecně odborná příprava (4,8 %), obchod (5,4 %), dále pedagogika, učitelství a sociální činnost (7,6 %) a ekonomické obory (7,8 %).

Absolventi oborů gymnázií

Absolventi oborů gymnázií se řadí k těm vzdělanostním skupinám, které mají dlouhodobě nízkou míru celkové neúspěšnosti – v roce 2006 činila 3,4 %, což je zhruba třikrát nižší hodnota než u absolventů oborů SOŠ a cca čtyřikrát nižší, než mají absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU. Také zde zaznamenáváme **při meziročním srovnání roku 2006 a 2005 pokles hodnot míry celkové neúspěšnosti**, a to o 0,5 procentního bodu – v roce 2005 činila míra celkové neúspěšnosti 3,9 %. V předchozích letech byla míra celkové neúspěšnosti absolventů gymnázií vyšší, kdy absolutního maxima dosáhla v roce 2000, a to 10,5 %. Relativně nízké míry neúspěšnosti absolventů oborů gymnázií vyplývají zejména z faktu, že naprostá většina absolventů oborů gymnázií pokračuje ve studiu na vysokých a vyšších odborných školách a konzervatořích a na trh práce tak de facto nevstupuje.

Absolventi vyšších odborných škol a konzervatoří

Vyšší odborné školy se řadí již na terciární úroveň vzdělání, čemuž odpovídají i míry nezaměstnanosti jejich absolventů. **Spolu s absolventy vysokých škol patří absolventi vyšších odborných škol k těm neúspěšnějším na trhu práce.** Také u absolventů vyšších odborných škol a konzervatoří **došlo k poklesu míry nezaměstnanosti**, a to v meziročním srovnání o 1,7 procentního bodu: **v roce 2006 činila míra nezaměstnanosti 6,5 %, v roce 2005 8,2 %.** Maximální hodnoty míry celkové neúspěšnosti jsme zaznamenali v roce 1999, kdy do-

sáhla hodnoty 13,8 %. **Hodnota míry nezaměstnanosti z roku 2006 (6,5 %) je nejnižší za celou dobu existence vyšších odborných škol a sledování míry neúspěšnosti jejich absolventů.**

U absolventů vyšších odborných škol a konzervatoří se jako **nejvíce problematické jeví zemědělské obory (14,1 %) a skupina oborů zaměřených na ekologii a ochranu životního prostředí (10,9 %).** V těchto skupinách oborů průměrná míra nové neúspěšnosti překročila desetiprocentní hranici. S určitým odstupem následují technické obory (7,6 %) a společenské obory (6,7 %). Pod pětiprocentní hranici se nacházejí umělecké obory, kde byla míra celkové neúspěšnosti 4,5 %, a **zdravotnické obory, které již tradičně vykazují nejnižší míru celkové neúspěšnosti – 2,8 %.**

V rámci skupiny společenských oborů dosahují nejnižších hodnot obory publicistika, knihovnictví a informatika (3,6 %) a pedagogika, učitelství a sociální činnost (4,5 %). Nejvyšší míru celkové neúspěšnosti mezi společenskými obory nalezneme u oborů z oblasti obchodní činnosti (11,9 %), ekonomiky a administrativy (8,1 %), práva a veřejnosprávní činnosti (7,5 %) a také v oblasti podnikání v oborech, odvětví (7,3 %).

Ve skupině technických oborů se na trhu práce jako nejvíce úspěšní jeví absolventi strojírenských oborů (3,8 %) a speciálních a interdisciplinárních oborů (5,4 %). Vyšší míru neúspěšnosti můžeme pak nalézt mezi absolventy oborů textilní výroba a oděvnictví (17,6 % při nízkém počtu absolventů), zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (10,7 %) a také z oblasti dopravy a spojů (10,5 % – při nízkém počtu absolventů).

Uvedené údaje signalizují, že na úrovni vyšších odborných škol je přechod absolventů ze školy do zaměstnání, resp. uplatnění na pracovním trhu výrazně hladší ve srovnání s absolventy na nižších vzdělávacích úrovních.

Absolventi vysokých škol

Absolventi vysokých škol mají dlouhodobě zcela nejnižší míru nezaměstnanosti. V roce 2006 byla 3,1 %, v roce 2005 byla 3,8 %, což představuje meziroční pokles o 0,7 procentního bodu. V roce 2004 činila míra nezaměstnanosti 4,6 %, což znamená, že ve srovnání s rokem 2006 došlo k poklesu o 1,8 procentního bodu. Z dlouhodobého pohledu jde o jednu z nejnižších hodnot, neboť v průměru se míra nezaměstnanosti vysokoškoláků pohybovala okolo 4,4 %, s výjimkou roku 2002 a 2003, kdy se pohybovala mezi 6–7 %. **Absolvování vysoké školy se tak jeví jako nejlepší předpoklad pro poměrně bezproblémové uplatnění na trhu práce.** Absolventi vysokých škol vytváří poměrně specifickou skupinu charakteristickou zejména problematickým přechodem ze školy na pracovní trh a začleněním se do sféry práce. Dalším odlišným rysem této vzdělanostní skupiny je fakt, že nezaměstnanost vysokoškoláků není nijak výrazně regionálně diferencována jako nezaměstnanost na nižších úrovních vzdělání. Lze předpokládat, že se tak děje v důsledku toho, že absolventi vysokých škol mnohdy zůstávají v místě, kde absolvovali vysokou školu, což jsou ve své většině velké městské aglomerace, kde bývá nezaměstnanost nižší než v menších městech. Vysokoškoláci zde také snadněji získají uplatnění, neboť v těchto městech se soustředí zaměstnavatelé s velkou ekonomickou silou.

Při přechodu do praxe se **nejsnáze uplatňují absolventi zdravotnických oborů** (míra nezaměstnanosti zde činí 1,4 %). Následují technické obory (2,7 %) a přírodovědné obory (2,8 %). O něco vyšší míru nezaměstnanosti již mají **obory společenské (3,4 %)**, v rámci kterých si dobře stojí zejména absolventi právnických oborů (2,5 %), naopak absolventi oborů ekonomických a pedagogických mají relativně horší situaci (3,6 %, respektive 3,5 %). **Nejvyšší míru nezaměstnanosti najdeme u oborů zaměřených na kulturu a umění (3,6 %) a oborů zemědělských (3,9 %).**

Regionální rozdíly

Region, ve kterém se rozhodnou absolventi hledat zaměstnání, má značný vliv na postavení absolventů škol na trhu práce a jejich úspěšnost při hledání a nalezení zaměstnání. Celková ekonomická situace daného regionu se do jejich míry nezaměstnanosti promítá velmi výrazně. Tam, kde je vysoká úroveň celkové míry nezaměstnanosti, tam je vysoká míra nezaměstnanosti absolventů škol, její hodnoty jsou však zpravidla vyšší, než je tomu u pracovníků se stejnou vzdělaností úrovní, avšak s praktickými zkušenostmi. **Rozdíly mezi jednotlivými regiony se tak promítají do výše nezaměstnanosti absolventů škol – horší uplatňování absolventů je svázáno zejména se špatnou situací na trhu práce v důsledku hospodářských změn a zhoršené ekonomické situace v daných krajích nebo oblastech.** Dalšími faktory, které mají vliv na vyšší nezaměstnanosti absolventů škol, je hospodářská struktura regionu, sociální skladba obyvatelstva (v jednotlivých regionech se liší podíl osob s nejnižším či naopak nejvyšším vzděláním), geografická poloha (více pracovních příležitostí pro obyvatele žijící blízko velkých měst) nebo například historická orientace kraje na zemědělství či průmyslovou výrobu.

Jak vyplývá z výše uvedeného, **nezaměstnanost absolventů je regionálně podmíněna.** Toto tvrzení neplatí pro jednu skupinu absolventů, a to pro vysokoškoláky. U absolventů vysokých škol není možné uplatnit regionální hledisko, neboť pro nerovnoměrné rozložení sítě vysokých škol studovali jinde, než je jejich trvalé bydliště, přičemž velmi často zůstávají v místě svého studia a trvalé bydliště mají dále u rodičů. Výsledky jsou tudíž zkrácené a jako takové nejsou do této části analýzy zahrnuty.

Výrazně nejprůzračnější situace je z hlediska měr nezaměstnanosti v Praze, kdy míry nezaměstnanosti jsou v Praze u všech skupin absolventů významně nižší, než je průměr za ČR i za ostatní oblasti, a poukazují tak na relativně nejméně problematickou situaci z hlediska vstupu absolventů na trh práce. Nejvyšších hodnot dosahují absolventi středního vzdělání s výučním listem, a to 3,5 %, a absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU (3,6 %). Průměr za republiku přitom tvoří u absolventů středního vzdělání s výučním listem 12,9 % a u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU 10,3 %. U absolventů oborů gymnázií a vyšších odborných škol a konzervatoří dosáhla míra celkové neúspěšnosti pouze 1,2 %, republikový průměr je 3,1 %, respektive 5,9 %. Míry nezaměstnanosti jsou v Praze relativně vyrovnané u jednotlivých skupin absolventů, což přispívá k celkové vysoké úspěšnosti absolventů škol při hledání zaměstnání. **Příznivá situace ohledně nezaměstnanosti absolventů je dále v Jihočeském, Plzeňském a Královéhradeckém kraji,** přičemž v Jihočeském kraji se míra nezaměstnanosti absolventů škol pohybuje okolo 4,4 %, v Plzeňském kraji jde o 4,5 % a v Královéhradeckém kraji o 4,7 %. Pokud jde o Střední Čechy, jejich situace je dvojznačná: v případě, že jde pouze o Střední Čechy, se míry nezaměstnanosti pohybují okolo 5,1 %, což je sice ještě velmi pozitivní úroveň, avšak pokud se zaměříme na oblast Praha + Střední Čechy, pak hodnoty celkové neúspěšnosti rázem klesnou na 3,5 %, což je po Praze nejlepší hodnota. Je zřejmé, že **vliv Prahy na situaci ve Středočeském kraji je velmi výrazný.**

Velmi obtížné postavení na trhu práce mají absolventi v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, kde míra nezaměstnanosti, zejména u absolventů středního vzdělání s výučním listem, několikanásobně převyšuje celorepublikový průměr (v Moravskoslezském kraji dosahuje míra nezaměstnanosti absolventů oborů středních odborných učilišť s výučním listem 22,3 %, v Ústeckém kraji jde o 20,1 %, přičemž průměr za ČR činí 12,9 %). V Ústeckém kraji jsou i značně vysoké hodnoty měr nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů: u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou oborů SOU jde o 14,4 %,

u absolventů oborů středních odborných škol o 11,3 % a u absolventů oborů gymnázií pak o 5,0 %.

Absolventi oborů středního vzdělávání s výučním listem

Tato skupina absolventů má nejobtížnější postavení především v těch regionech, které se potýkají již dlouhodobě s vysokou nezaměstnaností, tedy v **Moravskoslezském a Ústeckém kraji,** kde absolventi z této skupiny dosahují 22,3 %, respektive 20,1 % hladiny nezaměstnanosti. Pouze v těchto krajích přesahuje hladina nezaměstnanosti dvacetiprocentní hranici. Ačkoliv na první pohled je tato míra značně vysoká, ve srovnání s rokem 2005 klesla v Moravskoslezském kraji o takřka 5 procentních bodů a ve srovnání s rokem 2004 klesla o takřka 15 procentních bodů. **Druhým krajem s nejvyšší nezaměstnaností absolventů oborů středního vzdělávání s výučním listem je Ústecký kraj,** kde míra nezaměstnanosti činí 20,1 %. Ve srovnání s rokem 2005 nedošlo v Ústeckém kraji k tak výraznému poklesu jako v případě Moravskoslezského kraje, neboť v roce 2005 byla míra nezaměstnanosti v Ústeckém kraji 22,9 %. Naopak nízké míry nezaměstnanosti jsou i pro tuto skupinu typické v Praze (3,5 %) a v Plzeňském kraji (7,1 %).

Absolventi oborů středních odborných učilišť s maturitní zkouškou

Pro tuto skupinu absolventů platí obdobné tendence jako u předchozí skupiny. **Nejproblematictější vstup na trh práce mají tito absolventi v Moravskoslezském kraji,** kde je míra nezaměstnanosti 17,8 %. V porovnání s rokem 2005 se situace zlepšila, neboť nezaměstnanost zde klesla o 4,5 procentního bodu. Druhým regionem s nejvyššími hodnotami míry nezaměstnanosti je opět **Ústecký kraj,** kde je míra nezaměstnanosti 14,4 %, což ve srovnání s předchozím rokem znamená pokles o necelé 3 procentní body. Naopak **nejlépe** se absolventi oborů středního vzdělávání středních odborných učilišť s maturitní zkouškou **uplatňují v Praze,** kde míra jejich nezaměstnanosti činí 3,6 %, dále v Plzeňském (6,4 %) a Libereckém kraji (6,7 %), kde nepřekročila sedmiprocentní hranici.

Absolventi oborů středních odborných škol

Absolventi oborů středních odborných škol nacházejí již tradičně uplatnění nejsnáze v Praze (3,2 %) a v oblasti Praha + Střední Čechy (4,8 %). Také v Královéhradeckém (5,4 %) a Jihočeském kraji (6,2 %) je nezaměstnanost těchto absolventů ve srovnání s ostatními krajemi nízká. **Nejtěžší situace je pro tuto skupinu absolventů opět v Moravskoslezském regionu** (12,4 %), míra nezaměstnanosti zde o více jak 4 procentní body překračuje celostátní průměr. Obtížnějšímu přechodu do zaměstnání čelí tato skupina také v Ústeckém kraji (11,3 %). V ostatních krajích se míra nezaměstnanosti této skupiny absolventů pohybuje pod desetiprocentní hranici.

Absolventi oborů gymnázií

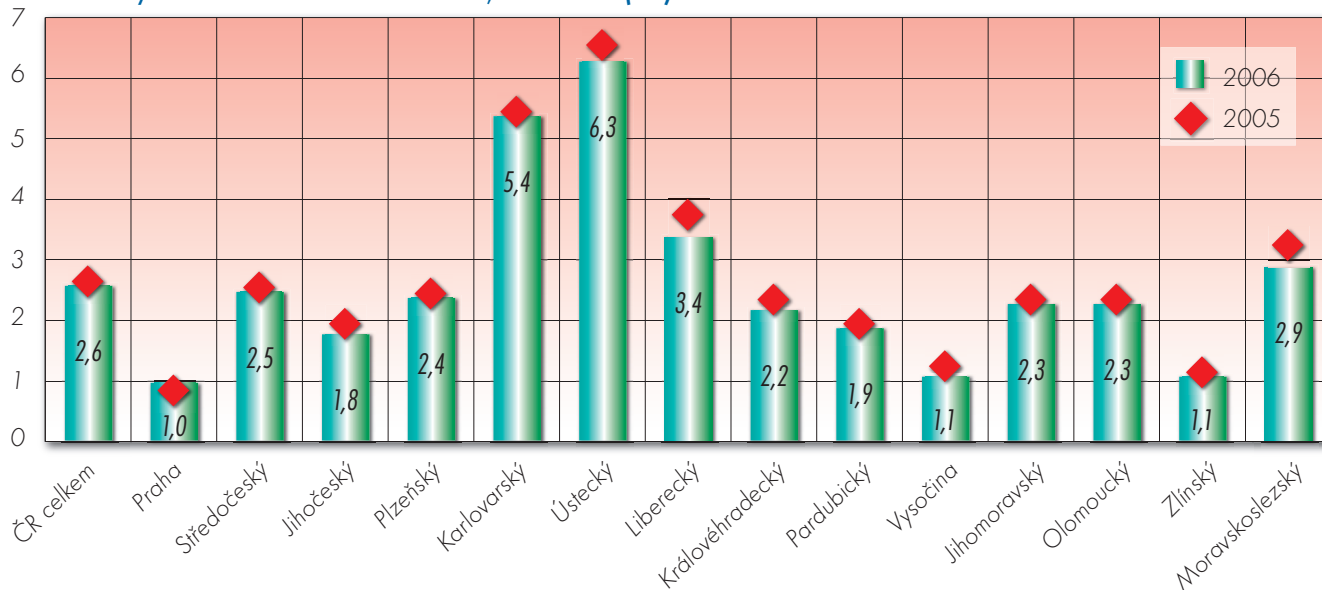
Absolventi oborů gymnázií mají již tradičně nejnižší míru nezaměstnanosti v Praze (1,2 %). Nízkých hodnot (méně než 3 %) dosahuje míra nezaměstnanosti také v kraji Plzeňském (2,2 %) a Jihočeském (2,5 %), Libereckém (2,6 %) a Středočeském (2,9 %). Na druhé straně pak stojí Ústecký a Moravskoslezský kraj, kde míra nezaměstnanosti činí 5,0 % a 4,4 %. V ostatních krajích nebyla překročena pětiprocentní hranice.

Absolventi vyšších odborných škol

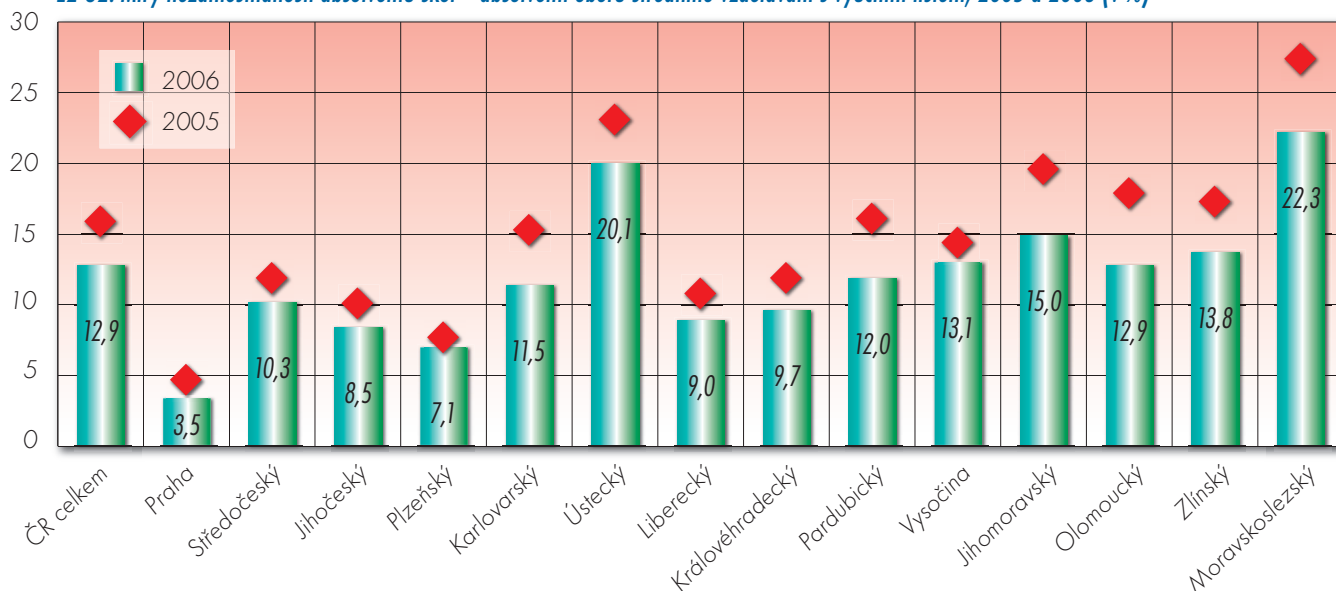
Nejvyšší míry nezaměstnanosti absolventů vyšších odborných škol dosahují Olomoucký a Královéhradecký kraj (11,9 %, respektive 10,1 % oproti celostátnímu průměru 5,9 %). Takto vysoká hodnota je způsobena zejména velmi vysokou mírou nezaměstnanosti absol-

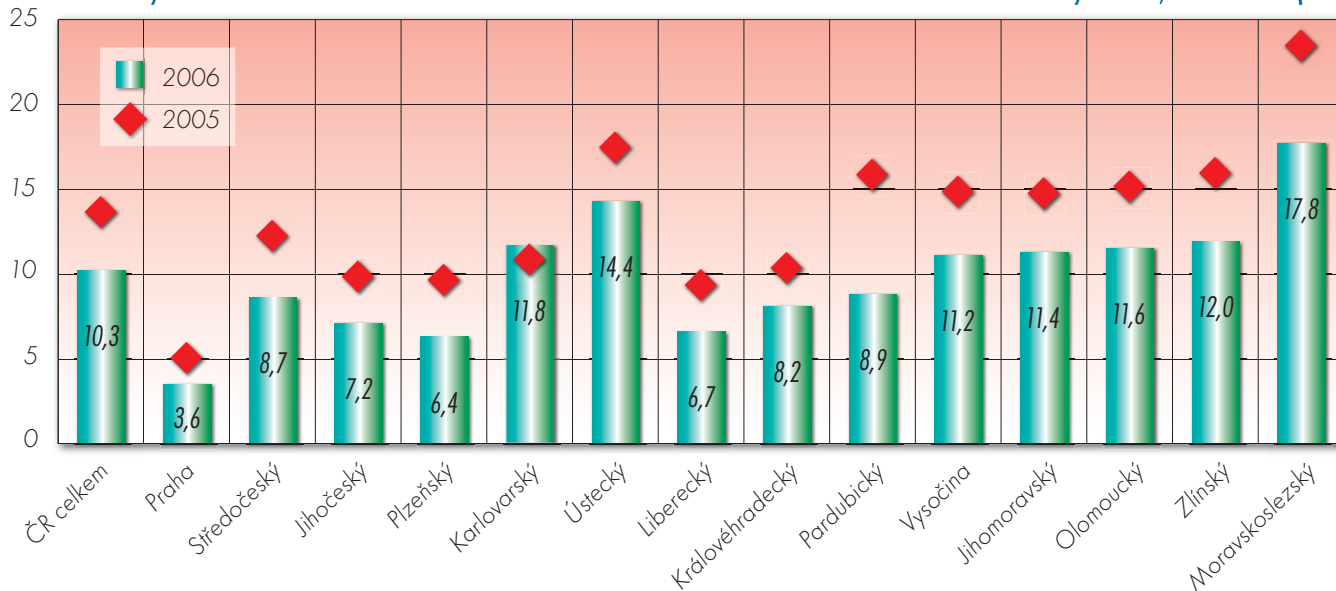
E2 G1: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – ZŠ, 2005 a 2006 (v %)

E2 G2: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – absolventi oborů středního vzdělávání s výučním listem, 2005 a 2006 (v %)

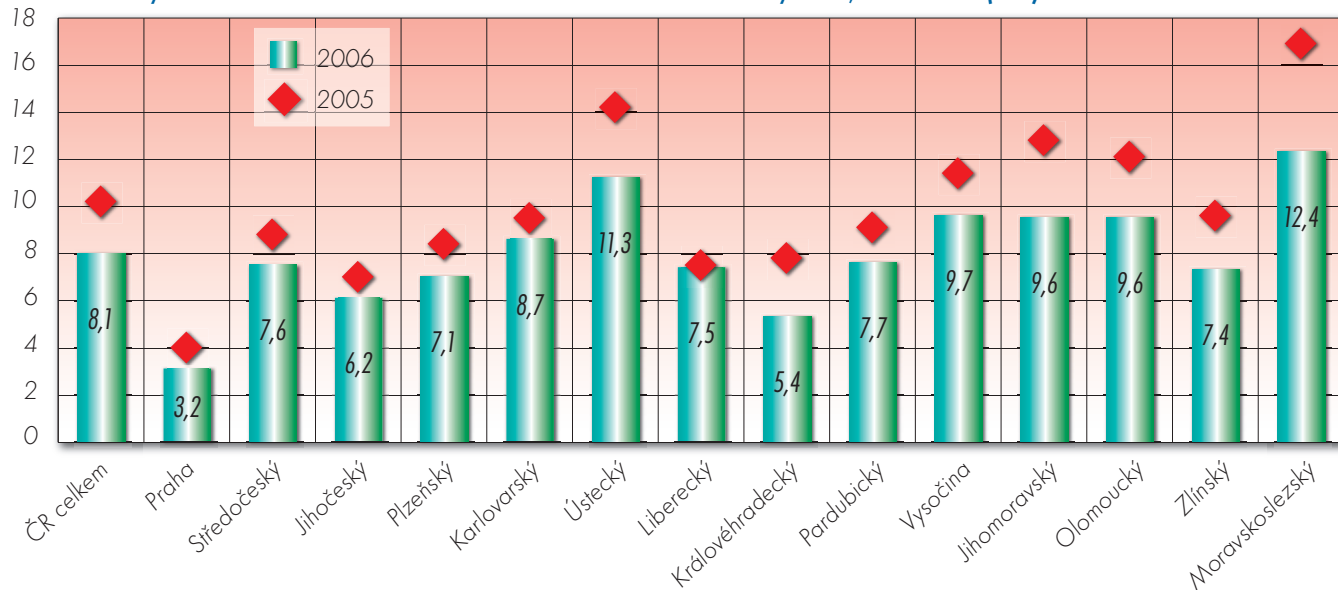

E2 G3: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – absolventi oborů středního vzdělávání s maturitou středních odborných učilišť, 2005 a 2006 (v %)

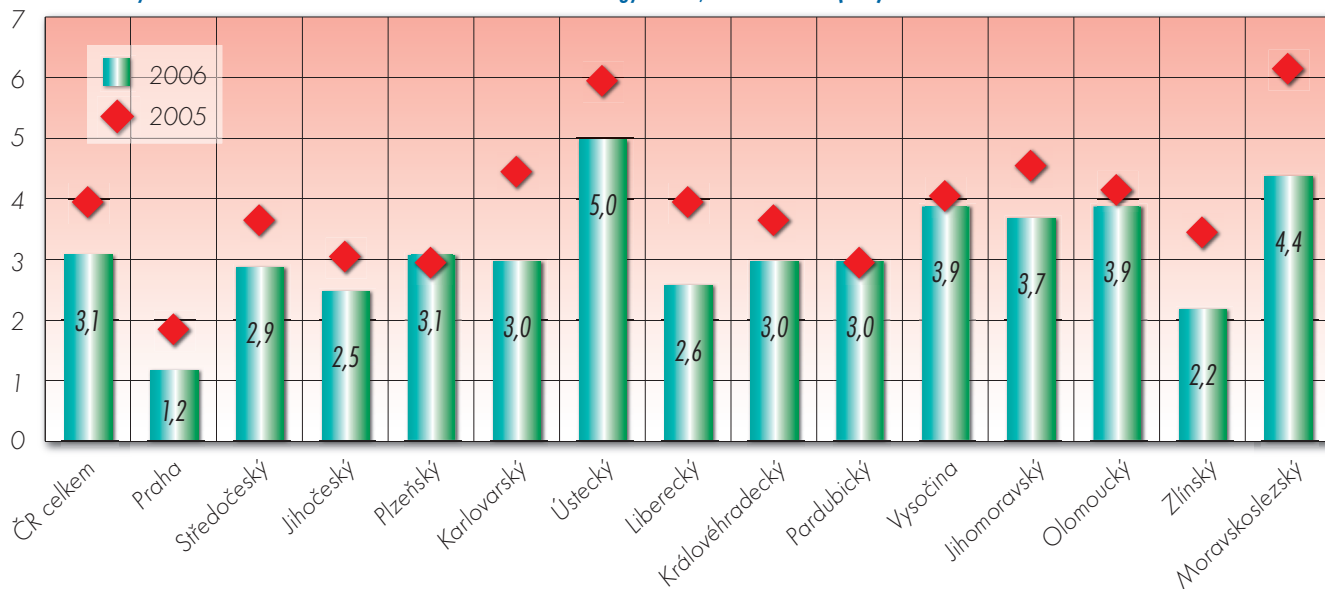

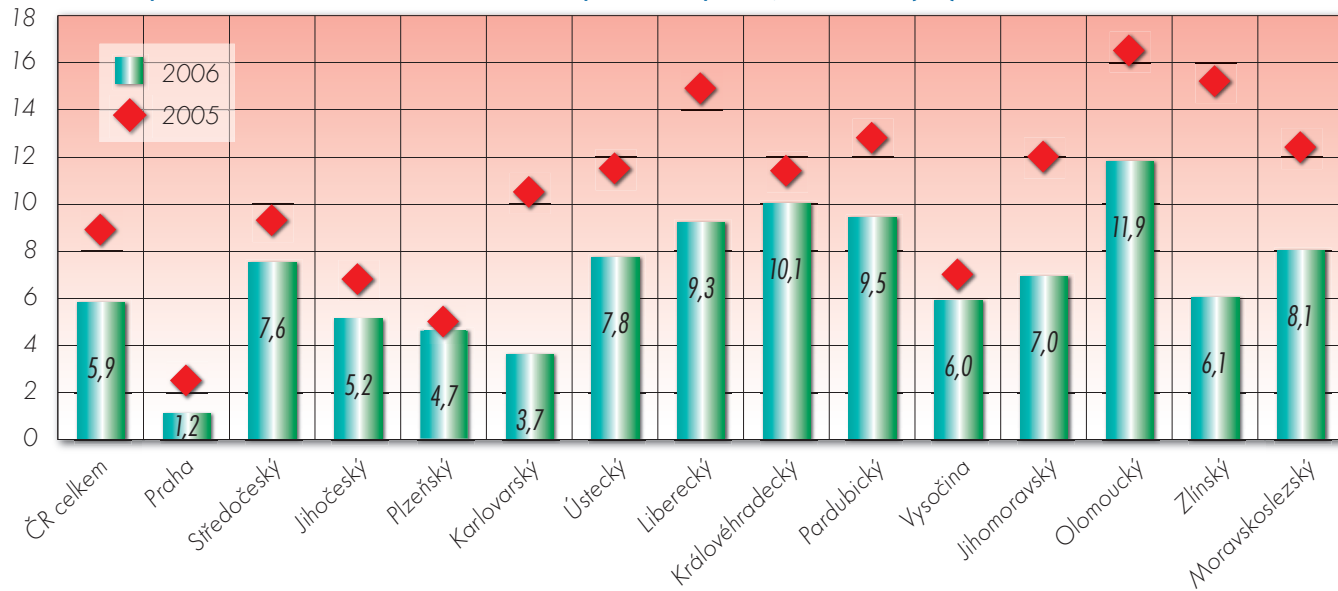
E2 G4: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – absolventi oborů středních odborných škol, 2005 a 2006 (v %)

E2 G5: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – absolventi oborů gymnázií, 2005 a 2006 (v %)

E2 G6: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – absolventi vyšších odborných škol, 2005 a 2006 (v %)

ventů společenských oborů (21,9% a 16,6%). V ostatních krajích nepřekračuje míra nezaměstnanosti absolventů vyšších odborných škol desetiprocentní hranici. **V Praze (1,2%) je míra nezaměstnanosti ca pětina oproti celostátnímu průměru (5,9%).** Druhou nejnižší míru nezaměstnanosti mají tito absolventi v **Karlovarském kraji**, kde však již dosahuje 3,6%. Je nutné si zde uvědomit, že za velkými rozdíly mezi kraji mohou být do jisté míry výkyvy v celkových počtech absolventů v jednotlivých krajích – zejména relativně malé počty absolventů určitých oborů VOŠ v některých krajích.

Jak vidíme, míra nezaměstnanosti absolventů škol je úzce svázána s obecnou mírou nezaměstnanosti – v krajích s vysokou nezaměstnaností je vysoká, v krajích s nízkou nezaměstnaností je nižší.

E 3 Specifická situace mladých lidí – přechod ze vzdělávání do zaměstnání

Významným obdobím v životě naprosté většiny všech mladých lidí (15–29 let) je **přechod ze školy do zaměstnání**. Odchod ze školy a vstup na pracovní trh představuje jeden z nejvýraznějších zlomů v životě každého člověka. **Jde nejen o radikální změnu životního stylu, ale také o vybudování pracovních návyků a zvyklostí.** Případně negativní zkušenosti mohou poznamenat pracovní kariéru mladých lidí na dlouhou dobu, přičemž špatně „nastartovaný“ pracovní život se velmi obtížně narovnává. Zvláštnosti pozice mladých lidí na pracovním trhu jsou dány především ambivalentním vztahem mladých pracovníků a zaměstnavatelů. Na jedné straně řada zaměstnavatelů nerada přijímá do pracovního poměru mladé lidi pro nedostatek praxe a pracovních zkušeností a také pro přeceňování vlastních sil i toho, co může daný uchazeč o pracovní místo zaměstnavateli nabídnout. Na straně druhé zaměstnavatelé u mladých lidí oceňují jejich nezátíženost špatnými pracovními návyky, jejich otevřenost novým pracovními postupy i novým poznatkům, nekonvenční a tvůrčí nápady či mnohdy i odvahu riskovat či pouštět se do zdolávání nelehkých a složitých pracovních problémů. Také jejich teoretické znalosti jsou obvykle oceňovány a v neposlední řadě i ochota učit se. Je zřejmé, že přechod mladých lidí ze vzdělávání do praxe je komplikovaný proces, který se dotýká širokého věkového rozpětí, jedinců s různým vzdělanostním a kvalifikačním profilem, žijících v rozdílném ekonomickém prostředí.

Jednou z cest, která může výrazně napomoci **co nejladšímu přechodu mladých lidí ze vzdělávání do zaměstnání**, je kombinace studia a zaměstnání již během studia zejména na vysoké nebo vyšší odborné škole. Souběh práce a studia, případně alespoň občasná práce v oboru studia umožňuje mladému člověku získat tolik ceněnou praxi již během studia a současně navázat důležité sociální a pracovní kontakty, které mu umožní lépe se orientovat na trhu práce a získat pracovní uplatnění. Získání pracovních zkušeností zejména v oboru, který mladý člověk studuje, je jedním z předpokladů úspěšného dlouhodobého uplatnění na trhu práce.

Sledujeme-li situaci mladých lidí podle toho, zda studují či jsou mimo oblast vzdělávání a zda jsou zaměstnaní, nezaměstnaní či mají jinou pozici, naše pozornost se v první řadě soustředí na **podíl nezaměstnaných mladých lidí, kteří jsou mimo vzdělávání**, tzn. nejsou ani zaměstnaní, ani nestudují. Ve velikosti podílu této skupiny se v podstatě odráží míra nezaměstnanosti mladých lidí do 30 let. Lze předpokládat, že u části z nich jde pouze o jev dočasné povahy a že dříve či později zaměstnání naleznou, avšak nelze přejít skutečnost, že zde najdeme i skupinu mladých lidí, kterým se dlouhodobě nedaří najít stabilní zaměstnání. Za jednu z hlavních příčin lze pokládat jejich **nedostatečný nebo nevhodný vzdělanostně kvalifikační profil**, tzn. že pro jejich úroveň a obor vzdělání není na daném trhu práce uplat-

nění. U těchto osob pak může být trvalého zařazení do pracovního procesu dosaženo pouze prohloubením, rozšířením, popř. změnou jejich původní kvalifikace, tzn. návratem do vzdělávání. Vysokou důležitost tak získávají **rekvalifikační kurzy**, všechny formy **dalšího vzdělávání a nové i zkrácené formy středního vzdělávání s vyučným listem a středního vzdělávání s maturitní zkouškou (určené pro absolventy maturitních oborů středních škol).**

E 3.1 Struktura mladých lidí podle toho, zda jsou ve vzdělávání, pracují, jsou nezaměstnaní nebo mimo pracovní trh i vzdělávání

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly mladých lidí (zvláště mužů a žen) v jednotlivých věkových kategoriích (25–29 let a dále 15–19, 20–24 let), kteří jsou zaměstnaní, nezaměstnaní, studují, popř. jsou mimo pracovní trh i vzdělávání, čímž odráží jejich vzdělávací a pracovní status ve věku typickém pro opuštění počátečního vzdělávání a přechod do světa práce. Někteří lidé v daných věkových skupinách ještě studují, jiní již působí na trhu práce, a to více či méně úspěšně – jsou zaměstnaní či nezaměstnaní. **Ukazatel se tak snaží popsat hladkost přechodu mladých lidí ze škol do zaměstnání v souvislosti s regionálním trhem práce.**

Metodika výpočtu

$$\frac{PVi}{Pi}$$

PVi – celkový počet obyvatel v dané věkové skupině ve sledované kategorii (ve vzdělávání, zaměstnaní, nezaměstnaní...)

Pi – celkový počet obyvatel v dané věkové skupině

Zaměstnaní – všichni starší 15 let, kteří patří mezi „placené zaměstnané“ nebo „sebezaměstnané“. Není rozhodující, zda jejich pracovní aktivita má trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda vykonávají jedno či více zaměstnání. Mezi zaměstnané patří rovněž příslušníci armády (vojáci z povolání).

➤ **Placení zaměstnaní** = všichni s formální vazbou k zaměstnání (pracovní poměr, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, další smluvní vztahy mimo oblast pracovního práva).

➤ **Sebezaměstnaní** = všichni zaměstnavatelé, pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců), všichni členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci.

Nezaměstnaní – všichni starší 15 let, kteří ve sledovaném období souběžně splňovali tři uvedené podmínky:

➤ **byli bez práce**, tzn. nebyli ani v placeném zaměstnání ani sebezaměstnaní

➤ **hledali aktivně práci** registrací u úřadu práce nebo u soukromé zprostředkovatelské práce, patří sem rovněž hledání přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem

➤ **byli připraveni k nástupu do práce**, tj. byli během referenčního období k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání

Zaměstnaní ve vzdělávání = studující denního, respektive prezenčního vzdělávání, kteří zároveň patří i do kategorie „zaměstnaní“ (zároveň studují a jsou zaměstnaní)

Nezaměstnaní mimo vzdělávání = nezaměstnaní, nestudující

Ve vzdělávání a mimo pracovní sílu = studující denního, respektive prezenčního vzdělávání, kteří nepatří do kategorie „zaměstnaní“ (tzn. „pouze“ studují)

Zaměstnaní mimo vzdělávání = zaměstnaní, nestudující

Nezaměstnaní ve vzdělávání = nezaměstnaní účastníci se rekvalifikačních kurzů

Mimo pracovní sílu i vzdělávání = ekonomicky neaktivní, kteří nestudují (ženy na mateřské dovolené, ženy v domácnosti, občané s průkazem ZTP, ZTP/P, osoby dlouhodobě nemocné, starobní důchodci)¹⁰

Zdroj dat

➤ ČSÚ – Vyběrové šetření pracovních sil, přepočtené průměry za rok 2006

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Pro práci s ukazatelem jsme rozdělili populaci ve věku 15–29 let do dvou základních kategorií:

1. ti, kteří jsou ve vzdělávání,
2. ti, kteří jsou mimo vzdělávání.

Z výsledků vyplynulo, že nadpoloviční většina mladých lidí ve věku 15–29 let se nachází v kategorii „mimo vzdělávání“ (57,3 %), přičemž nejčastěji jsou „zaměstnaní“ (43,2 %). Již menší podíl tvoří ti, kteří jsou „ve vzdělávání“, tzn. studují (42,7 %).¹¹ U žen je dále významná i kategorie „mimo pracovní sílu i vzdělávání“, neboť do této kategorie se řadí období mateřské a rodičovské dovolené, kterou nastupují v absolutní většině ženy a přerušují tak svou pracovní (případně studijní) kariéru.

Největší podíl mladých lidí, kteří jsou „ve vzdělávání“, lze nalézt v nejmladší sledované věkové skupině 15–19 let, kde se 91,0 % mladých lidí z této věkové kategorie nějakým způsobem vzdělává. Tento vysoký podíl je pochopitelný, neboť jde o skupinu mladých lidí, kteří dokončili základní vzdělávání a ve většině pokračují ve vzdělávání na střední škole. Spolu s rostoucím věkem však podíl studujících rapidně klesá: ve věkové skupině 20–24 let již studuje (opět máme na mysli pouze studenty denního studia) pouze 40,0 % lidí a ve věku 25–29 let je „ve vzdělávání“ již jen necelých 7,7 % mladých lidí. Je tak zřejmé, že se zvyšujícím se věkem se mladí lidé přesouvají z kategorie studujících mezi zaměstnané, případně nezaměstnané. Ve srovnání s rokem 2005 došlo ve všech věkových kategoriích k nárůstu studujících. V nejmladší věkové skupině (15–19 let) se podíl studujících zvýšil o 3,2 procentního bodu, ve věkové skupině 20–24 let o 3,4 procentního bodu a v nejstarší věkové skupině 25–29 let o 0,6 procentního bodu. Ačkoliv nejde o výrazné změny, je zde patrný pozitivní trend zvyšování podílu studujících v mladé populaci.

Pokud se podíváme podrobněji na skupinu mladých lidí ve vzdělávání, pak lze jednoznačně říci, že zastoupení zaměstnaných a nezaměstnaných je u studující populace ve věku 15–29 let takřka zanedbatelné. Pokud vezmeme za základ všechny osoby ve vzdělávání, pak pouze 5,4 % je zaměstnaných a 0,5 % nezaměstnaných. Zbývajících 94,1 % mladých lidí jsou ekonomicky neaktivní, tzn. „pouze“ studují. Velmi nízký podíl studujících, kteří jsou zaměstnaní, není z hlediska následného hledání zaměstnání příliš pozitivní. Je však nutné si uvědomit, že do sledované kategorie patří pouze studenti denního studia, kteří mají zároveň trvalý zaměstnanecký poměr – takových zřejmě v celkovém kontextu není mnoho. V naší analýze již nejsou zachyceny údaje za vzdělávání při zaměstnání, které by jistě ukázaly, že podíl lidí, kteří jsou zaměstnaní a přitom studují, je daleko vyšší. Současně do této kategorie jsou zahrnuti i studenti na středních školách, kde se sou-

běh zaměstnání a studia objevuje zřídka. Pokud se podíváme na jednotlivé věkové kategorie, vidíme, že ve starších věkových kategoriích je poměr zaměstnaných studujících vyšší. V nejmladší věkové skupině 15–19 let pracuje při studiu pouze 0,7 % mladých lidí a 99,1 % je neaktivních. Ve věkové kategorii 20–24 let studuje a zároveň pracuje 7,3 % populace a 91,8 % je neaktivních, ale ve věkové kategorii 25–29 let již je zaměstnaných 39,6 % studujících a pouze 58,3 % je neaktivních.

V rámci kategorie „ve vzdělávání“ je dále položka „nezaměstnaní“. Jde o zvláštní případ, kdy má dotyčný status studujícího-nezaměstnaného, a v podstatě jde o období, v němž mladý člověk podstupuje nějaký druh rekvalifikace. Jak je uvedeno v předchozím odstavci, podíl osob v této kategorii jsou velmi malé, a to ve všech věkových skupinách. Tato skutečnost poukazuje na mizivý význam rekvalifikací v současné době – v celkovém kontextu trhu práce existuje jen velmi malý podíl těch, kteří nějaký druh rekvalifikace podstoupili. Tento údaj je alarmující zejména z pohledu zapojení do pracovních struktur, kdy jde o zcela opomíjený proces.

Při podrobnějším pohledu na kategorii „nezaměstnaní mimo vzdělávání“ (tzn. „běžní“ nezaměstnaní) vidíme, že do této kategorie spadá ve věku 15–29 let z celé této kategorie 5,4 % osob. Tento podíl je relativně nejvyšší ve věkové kategorii 20–24 let (7,9 %), kdy koresponduje s přechodem absolventů škol na trh práce (viz kap. E.2).

Pokud se nyní podíváme na ukazatel z genderového pohledu, tedy na rozdíly v postavení mužů a žen, lze říci, že se od sebe příliš neliší, pokud jde o zastoupení mezi studujícími a mezi těmi, kteří jsou „mimo vzdělávání“. Zcela jiná situace však panuje v kategorii „mimo pracovní trh a vzdělávání“, kde rozdíly mezi pohlavími jsou zřetelné. Kategorie „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ představuje nejvýraznější diferenciální faktor v pracovním a vzdělávacím statusu mužů a žen. Podíl žen, které patří do této skupiny, je výrazně vyšší než mužů. Hlavní příčinou je zde odchod žen na mateřskou a následnou rodičovskou dovolenou. Podíl žen v této kategorii s věkem významně rostou a kulminují zejména v nejstarší věkové kategorii: zatímco ve věku 15–19 let je „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ pouze 1,8 % žen a tento podíl je srovnatelný s muži (1,1 %) ve stejné věkové skupině, v kategorii 20–24 let je to již 10,6 % žen (mužů 2,0 %) a ve věku 25–29 let jde o cca třetinu všech žen (30,4 %), u mužů jde o 2,9 %. Současně ze srovnání s rokem 2005 vyplynulo, že zejména v mladších věkových skupinách došlo ke snížení podílu žen v této kategorii. V roce 2005 bylo „mimo vzdělávání i mimo pracovní sílu“ ve věkové skupině 15–19 let 6,1 % žen, tedy o 4,3 procentního bodu více, ve věkové skupině 20–24 let 14,6 %, tedy o 4 procentního body více. V nejstarší věkové skupině 25–29 let není v meziročním srovnání podstatný rozdíl, v roce 2005 bylo v této kategorii 30,7 % žen.

U kategorie „nezaměstnaní mimo vzdělávání“, tedy tradičních nezaměstnaných, jsou zajímavé genderové rozdíly. Na jedné straně ve všech sledovaných kategoriích se rozdíl mezi muži a ženami pohybuje v rozmezí 0,1 až 1,2 procentního bodu, na straně druhé je patrné, že zatímco v mladších věkových kategoriích je nezaměstnanost vyšší u mužů, v nejstarší věkové kategorii je vyrovnaná, kdy o 0,1 procentního bodu je vyšší u žen. V nejmladší věkové skupině 15–19 let podíl této podskupiny činí u mužů 3,7 % a u žen 2,5 %. Ve věku 20–24 let nezaměstnanost obou pohlaví vzrostla, avšak genderové rozdíly se snížily na 0,8 procentního bodu. Podíl nezaměstnaných mužů zde činí 8,38 %, žen 7,5 %. V nejstarší věkové skupině 25–29 let nezaměstnanost u mužů klesá na 5,0 % a u žen na 5,1 %. Celkově je nutné však říci, že rozdíly mezi mladými muži a ženami nejsou nijak výrazné. Současně je patrné, že nejvyšší nezaměstnanost je u mladých lidí ve věku 20–24 let, tedy přeneseně u absolventů škol, i když u žen se přenáší i do starší věkové skupiny. Se zvyšujícím se věkem a delším působením na trhu práce se nezaměstnanost opět snižuje. Pokles nezaměstnanosti je výraznější u mužů.

¹⁰ Určitá část populace zůstává trvale mimo pracovní trh i vzdělávání – jedná se o osoby, které buď pracovat nechtějí, tzv. „na okraji společnosti“ („dobrovolní“ bezdomovci, drogově závislí, ...) nebo nemohou z důvodu nemoci, trvalého či dočasného zdravotního postižení (osoby umístěné v ústavech sociální péče, invalidní občané aj.), popř. obojí. Tito lidé tvoří ve většině společnosti okolo 4 %.

¹¹ Jde o studenty denního, respektive prezenčního vzdělávání, viz metodika.

Regionální rozdíly

Pokud se nyní zaměříme na jednotlivé regiony, vidíme, že situace se v jednotlivých krajích liší. **Mladí lidé ve věku 15–29 let v kategorii „ve vzdělávání“ mají nejvyšší zastoupení v Praze** (47,9 % oproti celostátnímu průměru 42,7 %). Vysoký podíl mladých lidí ve vzdělávání najdeme dále v **kraji Královéhradeckém** (45,8 %), v Jihomoravském (44,5 %) a ve Zlínském kraji (44,4 %). Ve srovnání s předchozím rokem si polepšila zejména Praha, a to o 4,7 procentního bodu. Také Královéhradecký kraj si polepšil, a to takřka o 2 procentní body. Nejméně mladých lidí ve vzdělávání je v Ústeckém kraji (36,0 %) a Karlovarském kraji (37,1 %). Zároveň však musíme upozornit, že ačkoliv je v těchto krajích nejméně mladých ve vzdělávání, ve srovnání s předchozím rokem se zde situace také zlepšila. V roce 2005 bylo v Ústeckém kraji ve vzdělávání pouze 33,4 % mladých lidí, tedy o 2,6 procentního bodu méně, v Karlovarském kraji dokonce 32,1 %, tedy o 5 procentních bodů méně než v roce 2006.

Pokud se podíváme na nejmladší **věkovou kategorii 15–19 let**, pak nejvíce takto mladých lidí studuje v Praze (96,2 %), Královéhradeckém (96,0 %), Jihomoravském kraji (93,2 %) a v kraji Vysočina (93,0 %). Nejméně jich studuje v Ústeckém (83,8 %) a Karlovarském kraji (84,0 %).

Ve věku 20–24 let najdeme nejvíce studujících mladých lidí v Praze, kde studuje 56,5 % mladých lidí. S odstupem následuje Jihomoravský kraj s 42,2 %, Zlínský kraj (42,0 %) a Jihočeský kraj (41,9 %). Přes 40 % příslušné populace studuje ještě v Královéhradeckém a Středočeském kraji. Nejmenší podíl studujících z této věkové kategorie najdeme opět v krajích Karlovarském (27,3 %) a Ústeckém (27,4 %).

Ve věkové skupině 25–29 let studuje nejvíce mladých lidí v Praze, a to 13,1 %, přičemž celostátní průměr činí 7,7 %. Následuje Jihomoravský kraj s 10,0 %. Nejnižší podíl pak evidujeme v Olomouckém (3,7 %), Karlovarském (4,8 %) a Ústeckém kraji (5,0 %).

Uvedené trendy v podstatě kopírují údaje účasti na jednotlivých stupních vzdělání. **Čím vyšší je zastoupení osob s nejvyšším (terciárním) vzděláním v daném kraji, tím vyšší je i zastoupení kategorie studujících. Současně jde také o kraje, které jsou centry vysokoškolského vzdělávání** (Praha, Brno, Hradec Králové atd.). Mezi kraje s nejnižším zastoupením mladé studující populace patří jednoznačně Ústecký a Karlovarský kraj. V těchto krajích je podíl studujících výrazně nižší než v ostatních regionech. Zároveň je však potěšitelné, že ve všech sledovaných kategoriích i v krajích s nízkým zastoupením studujících jejich podíl dlouhodobě narůstá.

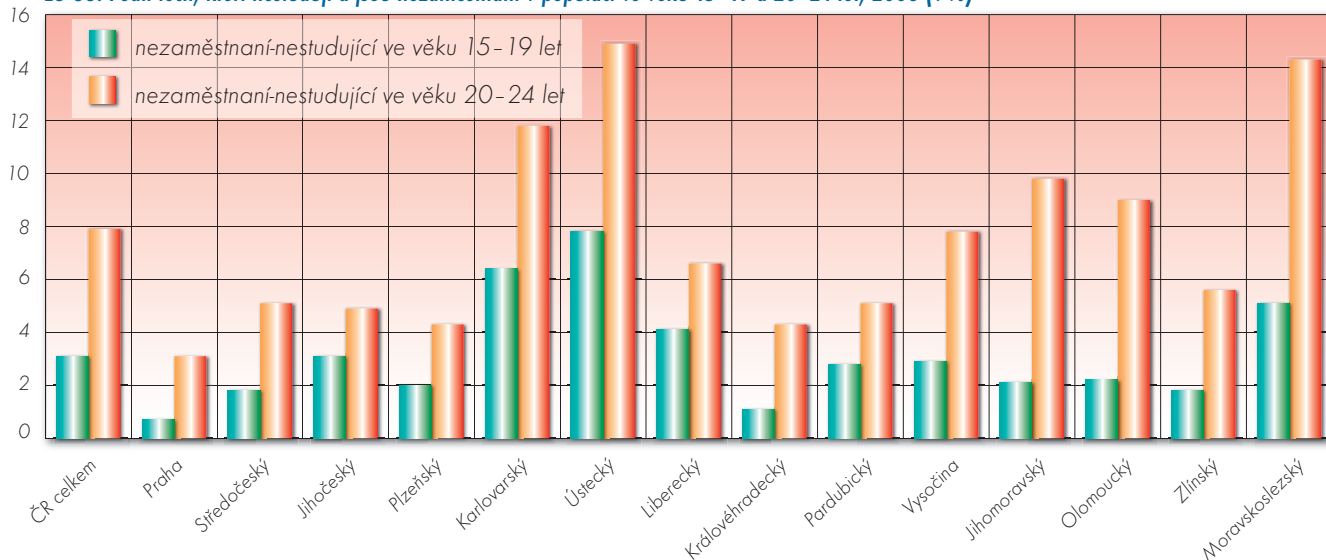
Již v úvodu kapitoly jsme uvedli, že **podíl zaměstnaných je u studující populace velmi nízký**. Absolutní většinu studujících (zhruba 94 %) tvoří mladí lidé, kteří „studují na plný úvazek“ – při studiu je zaměstnáno jen velmi malé množství mladých lidí (5,4 % z celkové počtu studujících). Tuto průměrnou hodnotu přesahuje nejvíce Praha (o 3 procentní body), Jihočeský kraj (o 0,7 procentního bodu) a kraj Vysočina (o 0,6 procentního bodu). Taktéž zastoupení osob účastnících se rekvalifikací („nezaměstnaní ve vzdělávání“) je ve všech krajích takřka zanedbatelné. Nejvíce těchto studujících najdeme v Libereckém a Karlovarském kraji, kde jde shodně o 0,9 procenta ze všech studujících. Tato skutečnost je však velmi nepříznivá, neboť rekvalifikace tvoří jeden z účinných nástrojů úspěšného (znovu)začleňování nezaměstnaných osob na trh práce. Zejména je znepokojující, že jde o dlouhodobý trend, který se nijak příznivě nemění.

Významnou roli co se týče krajských rozdílů hraje podíl nezaměstnaných – v podstatě se zde odráží míra nezaměstnanosti mladých lidí do 30 let, popř. míra nezaměstnanosti absolventů škol. Procento nezaměstnaných mezi mladými lidmi tak představuje důležitou charakteristiku vypovídající o sociálněekonomické situaci daného regionu. Podíl nezaměstnaných ve věku 15–29 let je z pohledu krajů nejvyšší v Ústeckém (10,9 %), Moravskoslezském (8,9 %) a Karlovarském kraji (8,7 %). Celorepublikový průměr přitom činí 5,4 %. Naopak nejmenší zastoupení nezaměstnaných mladých lidí nalezneme – v souladu s nízkými mírami nezaměstnanosti – v Praze (2,0 %) a ve Středočeském kraji (3,2 %).

Jak již bylo řečeno, kategorie „**mimo pracovní sílu i vzdělávání**“ zahrnuje kromě jiného¹² i dobu rodičovské, zpravidla mateřské dovolené. V této otázce se však **chování žen v jednotlivých krajích liší**. Doba strávená na mateřské, respektive rodičovské dovolené je v jednotlivých krajích různá. Při pohledu na ženskou populaci pouze ve věku 15–29 let je zřejmé, že doba, kterou ženy stráví na mateřské dovolené, souvisí s „načasováním“ narození prvního dítěte. Pokud ženy odloží narození prvního dítěte na pozdější dobu, tzn. 30 let a později, v našich údajích nefigurují. Pokud se jim první dítě narodilo před 30 rokem života, pak naplňují kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“. Je zajímavé, jak odlišně se chovají ženy v jednotlivých krajích. **Krajem s největším zastoupením žen v kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“ je Ústecký kraj** (23,0 % oproti celorepublikovému průměru 15,6 %). Jak vi-

12 Do této kategorie patří ženy na mateřské dovolené, ženy v domácnosti, občané s průkazem ZTP, ZTP/P, osoby dlouhodobě nemocné a starobní důchodci.

E3 G3: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní v populaci ve věku 15–19 a 20–24 let, 2006 (v %)

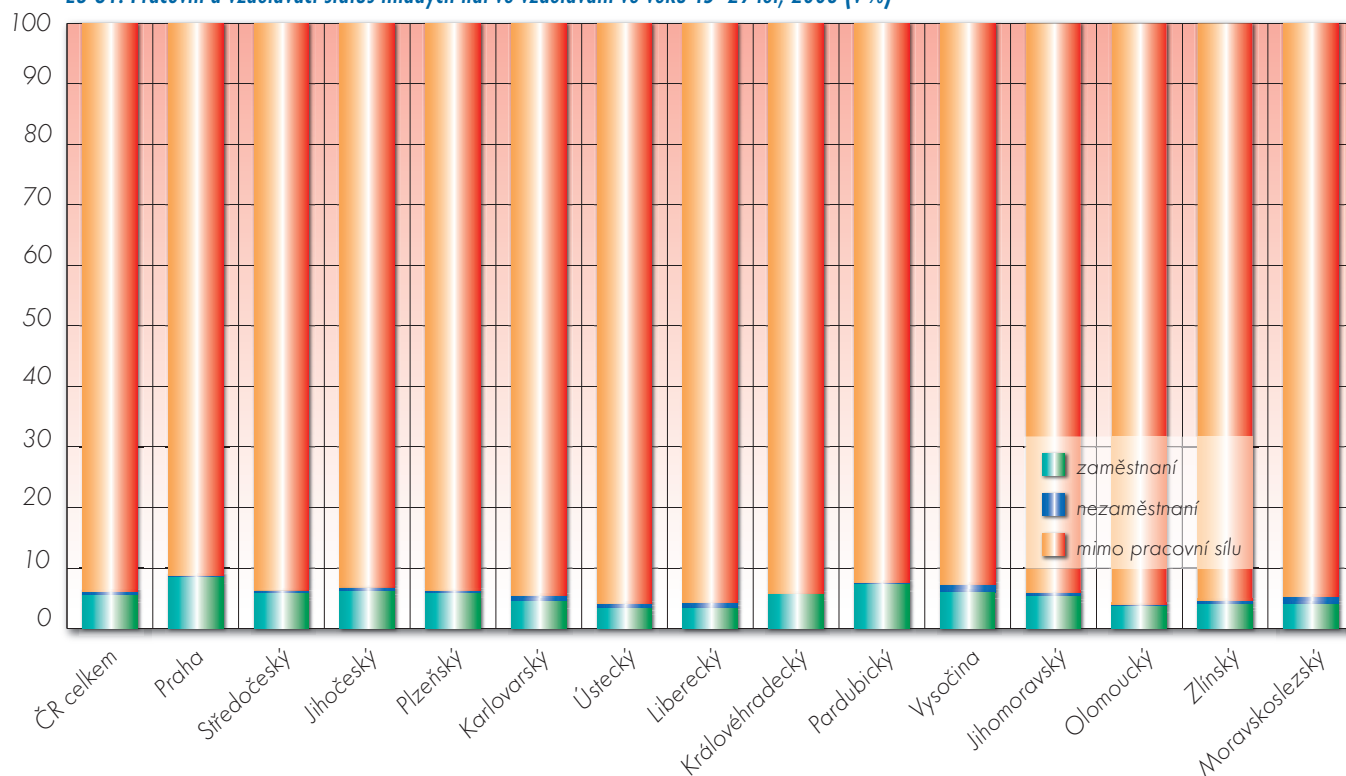

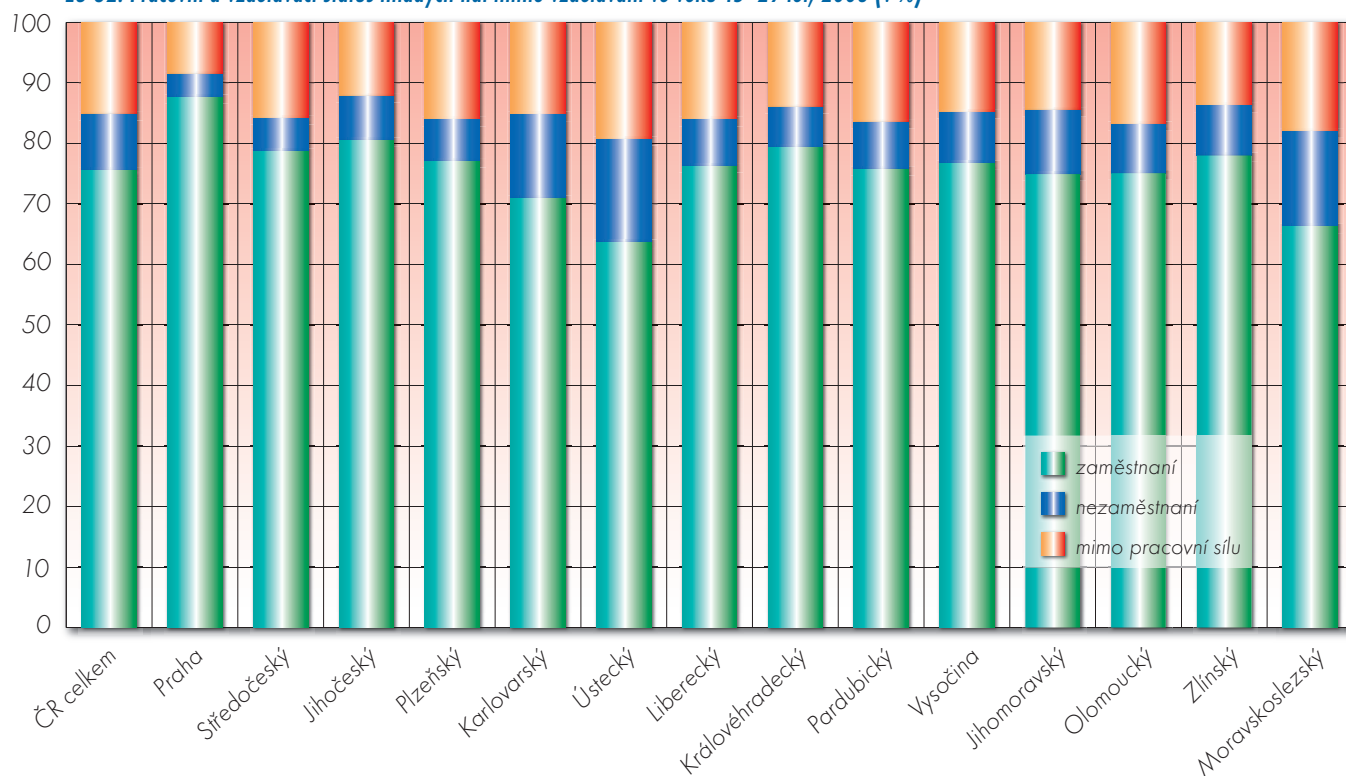
díme, jde o kraj s vysokou nezaměstnaností a zároveň s nízkým podílem mladých lidí, kteří studují. S odstupem následují kraje Karlovarský, Moravskoslezský, Liberecký a Olomoucký, kde podíl žen v této kategorii se pohybuje okolo 18%. Na druhé straně kontinua pak stojí Praha (7,6%), kde je zastoupení žen nižší o 15,4 procentního bodu, než je tomu v Ústeckém kraji, a o 8 procentních bodů, než je celostátní průměr. Dalšími kraji s nízkým zastoupením žen v této kategorii jsou Jihočeský a Zlínský kraj (shodně 13%), kde je však již vyšší podíl žen této kategorie.

Pokud se u žen v rámci kategorie „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“ podíváme na nejstarší věkovou skupinu 25–29 let, kde, jak zmiňujeme výše, je v průměru 30,4% žen, pak vidíme, že v Praze je situace zcela odlišná od ostatních regionů. Pouze 14,5% pražských žen spadá do této kategorie, což je cca o 16 procentních bodů méně oproti celostátnímu průměru. Například druhým krajem s nejnižším zastoupením žen této věkové skupiny je Zlínský kraj, kde však je „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“ 25,4% žen. Nejvíce žen z této věkové

E3 G1: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve vzdělávání ve věku 15–29 let, 2006 (v %)

E3 G2: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí mimo vzdělávání ve věku 15–29 let, 2006 (v %)

skupiny je „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“ v Ústeckém kraji (41,3 %), což je oproti celostátnímu průměru o 11,9 procentního bodu více. Ke 40 % se blíží ještě Moravskoslezský kraj (39,4 %).

Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve věku 15–29 let úzce souvisí se situací v daném regionu, a to zejména se stavem zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Také vzdělanostní úroveň populace v regionu má vliv na postavení mladých lidí. Praha, Královéhradecký, Jihomoravský a Zlínský kraj jsou charakteristické relativně vyšším podílem mladých lidí, kteří studují. Dále zejména v Praze a Středočeském kraji jsou nízké podíly mladých nezaměstnaných. Současně pak v Praze je výrazně nejnižší zastoupení mladých žen v kategorii „mimo pracovní sílu i vzdělávání“. Druhý konec pomyslného kontinua tvoří zejména kraje Ústecký a Karlovarský, které jsou ovlivněny vysokou nezaměstnaností a malým zastoupením lidí s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním. V Ústeckém kraji je navíc poměrně malé zastoupení mladých lidí ve vzdělávání a vysoký podíl žen „mimo pracovní sílu i mimo vzdělávání“. Ve všech krajích je pak velmi negativní zjištění, že jen mizivý počet mladých lidí podstupuje rekvalifikace, kdy účast na rekvalifikacích na „plný úvazek“ představuje ve všech krajích u mladé populace pouze okrajový jev.

E 4 Výdělky a dosažené vzdělání

Informační systém o průměrném výdělku (ISPV) je systém pravidelného monitorování výdělkové úrovně zaměstnanců v České republice a jednotlivých regionech formou statistického šetření na základě průměrného hodinového výdělku, zúčtované hrubé mzdy a odpracované doby jednotlivých zaměstnanců za sledované období (šetření provádí MPSV, zpracovatelem ISPV je Trexima, spol. s r.o. Zlín).

Šetření ISPV se skládá ze dvou základních částí – šetření podnikatelské a nepodnikatelské sféry národního hospodářství ČR. Nejdůležitějším kritériem pro členění výsledků ISPV je tedy příslušnost šetřeného ekonomického subjektu k podnikatelské sféře (PS) nebo k nepodnikatelské sféře (NS). Kritériem pro zařazení zpravodajské jednotky do podnikatelské nebo nepodnikatelské sféry v ISPV je zákon, který subjekt uplatňuje při odměňování zaměstnanců. V ISPV se zařazují do podnikatelské sféry subjekty, které odměňují podle zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku. Nepodnikatelskou sféru tvoří v ISPV ekonomické subjekty, které odměňují podle zákona č. 143/1992 Sb. o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech.

Zatímco v podnikatelské sféře (ISPV – PS) probíhá šetření se čtvrtletní periodicitou, v nepodnikatelské sféře (ISPV – NS) je šetření prováděno pololetně.

Od roku 2003 byl ISPV výběrovým šetřením v podnikatelské i nepodnikatelské sféře. Od roku 2004 se zdrojem vstupních dat pro ISPV za nepodnikatelskou sféru stává **Informační systém o platech (ISP)**, spravovaný Ministerstvem financí. Šetření v podnikatelské sféře zůstává výběrovým šetřením, ISP pokrývá celou nepodnikatelskou sféru a do ISPV předává údaje jako plošné šetření. Soubor ISPV–NS přebírá kompletní soubor nepodnikatelské sféry, předzpracovaný v rámci ISP.

Dosažené vzdělání se výrazně projevuje v socioekonomickém statusu jednotlivce, jehož významnou součástí je postavení na trhu práce, tzn. v obecném smyslu „profesní zařazení“. Ve „světě práce“ má vzdělanější jedinec řadu výhod: především je to jeho samotná kvalifikace či odbornost, kterou získal v procesu vzdělávání a která mu umožňuje snáze nalézt odpovídající uplatnění na trhu práce. Osoby s vyšším stupněm vzdělání jsou navíc flexibilnější, zpravidla se lépe učí nové věci a orientují se v nových podnětech, rychleji zvládají

a využívají nové technologie, nemají problémy pracovat s informacemi. Je tedy logické, že kvalifikačně náročná povolání, kterých stále přibývá, vyžadují jedince s vyšším vzděláním a vyšší kvalifikací.

Vzdělání je tedy jednoznačně ziskem z individuálního pohledu, přináší vyšší socioekonomický status, zpravidla lepší finanční ohodnocení, ale souvisí také s „kvalitou života“ (schopnost orientace v nových podnětech, přístup k informacím, schopnost kriticky hodnotit). Přínosy ze vzdělání jsou však neméně významné i z makrosociálního hlediska: právě ti nejvíce vzdělaní a kvalifikovaní tvoří tzv. „knowledge (znalostní) kapitál“ a jsou hlavní silou a nositelem ekonomického a kulturního rozvoje dané oblasti.

Pomineme-li významné kulturní i sociální přínosy, čistě ekonomické zisky ze vzdělání jsou spojeny se **schopností vyhovět náročným podmínkám moderní ekonomiky a pracovního trhu**. V situaci, kdy se permanentně zvyšuje kvalifikační náročnost většiny profesí, mají šanci dlouhodobě uspět pouze ti, kdo jsou připraveni, tzn. vybaveni určitými znalostmi, schopnostmi a dovednostmi. V rámci trendů trhu práce kontinuálně ubývá nekvalifikovaných a málo kvalifikovaných pracovních pozic, což stále více ztěžuje zaměstnatelnost osob s nízkým vzděláním. Navíc stále výrazněji vystupuje do popředí fenomén nezaměstnanosti, který je jasně viditelným důsledkem výrazně ztížené situace méně vzdělaných osob na trhu práce. Mezi kritické skupiny patří především lidé s nízkým vzděláním a kvalifikací, čerství absolventi škol a dále i jednotlivé věkové kategorie či nějakým způsobem postižení lidé; často se hovoří též o nepříznivém postavení žen s malými dětmi i žen obecně.

Na individuální úrovni má vzdělávání poskytnout především orientaci ve společnosti a kvalifikaci pro uplatnění se ve světě práce. Na celospolečenské úrovni pak proces vzdělávání slouží zejména k předávání základních společenských hodnot, výchově k občanství a přípravě kvalifikovaných lidských zdrojů pro ekonomiku.

Z individuálního pohledu budeme věnovat pozornost především ekonomickým ziskům ze vzdělávání a mezi nimi především ziskům ze zaměstnání. Z pohledu ekonomických zisků ze zaměstnání musíme mít na paměti, že uváděné ukazatele sledují pouze jednu, a to zaměstnaneckou stranu vztahu (druhou stranou je strana zaměstnavatelská). Zisky ze vzdělávání nabývají mnohem rozmanitějších podob než pouze podobu vyšší mzdy a prestižnějšího postavení ve společnosti. S vyšším vzděláním získává totiž jedinec i větší kulturní či politický přehled, což představuje další přínos nejen pro něj, ale i pro celou společnost.

Dosažené vzdělání se projevuje v socioekonomickém postavení jednotlivce, především v jeho úspěchu a postavení na trhu práce a jeho ekonomické úrovni. Vzdělanější jedinec ve větší míře disponuje kvalifikací, kterou zaměstnavatelé vyhledávají a oceňují, než jedinec s nižším vzděláním. V průměru je též vzdělanější člověk flexibilnější, dokáže se lépe orientovat a přizpůsobovat v novém či změněném prostředí, dokáže lépe a rychleji zvládnout a využít nové technologie, pracovat s informacemi, učit se nové věci a podobně. Je logické, že kvalifikačně náročnější (a tedy i pro zaměstnavatele ziskovější) práce vykonávají lidé s vyšším vzděláním a hlubší kvalifikací. To vše se v určité míře projevuje i na individuálních ziscích jedince. Vzdělávání, které vede k osobnímu rozvoji a ke spokojenosti lidí, se může navíc promítnout i do vyšší výkonnosti na pracovištích a následně i do vyšší produktivity práce. V této souvislosti je vhodné podporovat celoživotní vzdělávání a další profesní rozvoj jedince.

Jako základní zde lze vnímat dvě charakteristiky – schopnost získat a udržet si odpovídající zaměstnání (zaměstnatelnost) a finanční ohodnocení práce. Tyto charakteristiky jsou popsány prostřednictvím ukazatelů E1 Ekonomická aktivita podle úrovně dosaženého vzdělání a E4 Výdělky a úroveň dosaženého vzdělání.

E 4.1 Průměrné mzdy podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Všeobecně platí, že lidé s vyšším vzděláním a kvalifikací mají na trhu práce lepší postavení. Jednotlivé části populace však nemají na trhu práce stejné postavení a ani tomu jinak být nemůže. Lidé, kteří disponují perspektivní, vysokou a navíc v daném čase „nedostatkovou“ kvalifikací a jsou flexibilnější, samozřejmě nacházejí práci snadněji a jsou i lépe odměňováni než lidé, kteří mají nízké vzdělání a nepřilíh hlubokou kvalifikací a kteří nemají zájem svou kvalifikaci rozvíjet, případně měnit. Navíc při změnách ve struktuře odvětví ekonomiky a růstu obecné úrovně kvalifikační náročnosti postupně na trhu práce ubývá pozic, které jsou vhodné pro níže kvalifikované pracovníky.

Průměrné mzdy v podnikatelské a nepodnikatelské sféře

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců** (přepočtené z průměrných hodinových výdělků).

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je ukazatelem výše mzdy v informačním systému o průměrném výdělků (ISPV) a jedná se o vyjádření výdělků za hodinu skutečně odpracovaného času (dle § 17 zákona č. 1/1992 Sb.).

Plat je definován podle § 3 zákona č. 143/1992 Sb., o platu, jako peněžitá plnění, poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci za práci. Mzda je definovaná jako mzda za práci podle § 4 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a průměrném výdělků ve znění pozdějších předpisů.

Podávaný přehled je přitom uveden **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání – se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1+2), středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (ISCED 3C), středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním (ISCED 5B), vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A+6), neuvedeného vzdělání a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.¹³

Metodika výpočtu

ISPV–NS jako platové šetření monitoruje s půlroční periodicitou platovou úroveň jednotlivých profesí podle klasifikace KZAM-R v České republice. Zdrojem vstupních dat pro ISPV za nepodnikatelskou sféru je **Informační systém o platech (ISP)**, spravovaný Ministerstvem financí. U jednotlivých zaměstnanců nepodnikatelské sféry (NS) zjišťuje průměrný hodinový výdělek v posledním čtvrtletí sledovaného období, vypočtený pro náhrady pro pracovní právní účely, podle § 17 zákona č. 1/1992 Sb. Druhým šetřeným výdělkovým ukazatelem je plat, vyplacený za sledované období, podle § 3 zákona č. 143/1992 Sb. Publikované tabulky obsahují hrubý měsíční plat (příp. hodinové výdělky) podle nejvyššího dosaženého vzdělání, věkových kategorií, pohlaví, krajů, příp. podle hlavních tříd KZAM-R, kategorií zaměstnání, platových tříd, kategorií odvětví OKEČ.

ISPV–PS jako mzdové šetření se čtvrtletní periodicitou monitoruje mzdovou úroveň jednotlivých profesí podle klasifikace KZAM-R v České republice. Výběrovými jednotkami šetření ISPV–PS jsou ekonomické subjekty, na které se v případě vybrání vztahuje zpravodajská povinnost. Základním souborem ISPV–PS jsou aktivní ekonomické subjekty PS z registru ekonomických subjektů (RES), které mají 10 a více zaměstnanců a přísluší do institucionálních sektorů nefinanční politiky, finanční instituce nebo vládní instituce. U jednotlivých zaměstnanců vybraných ekonomických subjektů zjišťuje průměrný ho-

dinový výdělek v posledním čtvrtletí sledovaného období, vypočtený pro náhrady pro pracovní právní účely, podle § 17 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě. Druhým šetřeným výdělkovým ukazatelem je mzda vyplacená za sledované období. Mzda je definovaná jako mzda za práci podle § 4 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a průměrném výdělků ve znění pozdějších předpisů. K výpočtu hrubé měsíční mzdy (druhý indikátor) slouží celková suma mezd. Tento indikátor ukazuje mzdovou úroveň v období od začátku roku do konce čtvrtletí, za které se šetří hodinový výdělek. Publikované tabulky obsahují hrubou měsíční mzdu (příp. hodinové výdělky) podle nejvyššího dosaženého vzdělání, věkových kategorií, pohlaví, krajů, příp. podle hlavních tříd KZAM-R, kategorií zaměstnání, tarifních stupňů, kategorií odvětví OKEČ.

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) za první až čtvrté čtvrtletí 2006 za celý statistický soubor (u všech zaměstnanců v podnikatelské i nepodnikatelské sféře za první až čtvrté čtvrtletí 2006 bez ohledu na počet placených hodin – ISPV, pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy, spol. s r. o. Zlín) byl přepočten na **průměrný měsíční výdělek** (v Kč). Přepočet byl proveden na plánovaný fond pracovní doby bez absence pro první až čtvrté čtvrtletí 2006. Za sledované období je uvažován průměrný měsíční plánovaný fond času 157 hodin/měsíc.

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) pro pracovní právní účely je vyjádřením výdělků za hodinu skutečně odpracovaného času (dle § 17 zákona č. 1/1992 Sb.) a je ukazatelem výše mzdy v ISPV.

Zdroj dat

- ISPV – PS – pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy, spol. s r. o. Zlín – zpracovatelské organizace za první až čtvrté čtvrtletí 2006 za celý statistický soubor.
- ISPV – NS – pravidelné pololetní šetření Ministerstva financí v rámci Informačního systému o platech (ISP) zpracované dle metodiky Treximy, spol. s r. o. Zlín – za rok 2006. ISP je zdrojem vstupních dat pro ISPV–NS.

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Průměrné hrubé měsíční mzdy/platy zaměstnanců podle stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání jsou popsány v této části kapitoly. Z uvedených údajů je zřejmá obecná tendence, **kdy průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s úrovní nejvyššího dosaženého vzdělání pracovníka**. Příjmy osob s nejvyšším dosaženým vzděláním, tedy vysokoškolským, více či méně ve všech krajích značně převyšují příjmy těch, kdo mají vyšší odborné vzdělání a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Relativně nejnižší příjmy nalezneme ve všech krajích u osob se základy vzdělání a základním vzděláním.

Průměrný hrubý měsíční výdělek za první až čtvrté čtvrtletí 2006 za celý statistický soubor v rámci České republiky činil 22 948 Kč. Obecně nejnižší platy mají zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním nižším než středním, tedy základy vzdělání a základním vzděláním (jedná se o kategorii ISCED 1 a 2, průměrná celorepubliková mzda činila 15 243 Kč). O něco vyšší platy jsou vypláceny zaměstnancům, kteří dosáhli středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem (jedná se o ISCED 3C, celorepublikový průměr činil 17 935 Kč). U zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním středním s maturitní zkouškou (jedná se o kategorii ISCED 3A+4) jsou platy již o poznání vyšší (23 500 Kč). Jen o něco málo vyšších platů dosahují zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším odborným (kategorie ISCED 5B, průměrná mzda činila 24 461 Kč). Nejvyšší platy nalezneme u zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním (kategorie ISCED 5A a 6), jejichž průměrná celorepubliková mzda činila v roce 2006 celkem 39 033 Kč.

¹³ Podle klasifikace ISCED-97, tj. mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání.

Z předchozích údajů je zřejmé, že **průměrné platy obecně rostou se zvyšující se úrovní nejvyššího dosaženého vzdělání**, kterého zaměstnanec dosáhl. Do těchto souvislostí se samozřejmě promítají i mezikrajové rozdíly, kde **průměrné mzdy zaměstnanců odrážejí do značné míry ekonomické prostředí kraje. Průměrná výše mezd zaměstnanců tedy úzce souvisí i s celkovou ekonomickou a sociální situací v daném kraji.**

Regionální rozdíly

Zkoumáme-li jednotlivé regiony z pohledu průměrného měsíčního platu zaměstnanců podle stupňů nejvyššího dosaženého vzdělání, pak je zřejmé **specifické postavení Prahy**. V Praze je celkově vzdělanostní úroveň obyvatel výrazně vyšší než v ostatních krajích. Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy, tzn. „kvalitní“ lidské zdroje, nepochybně souvisí se značným ekonomickým i kulturním potenciálem hlavního města, s umístěním centrálních úřadů a s vyšší potřebou vysokoškolsky vzdělané pracovní síly. Rozdíly v hodnotách v porovnání s průměrem za celou ČR se zde liší zdaleka nejvýrazněji ze všech krajů.

Nepríznivá situace je naopak v kraji Pardubickém, Vysočina, Jihočeském, v nejvyšší vzdělanostní kategorii v kraji Zlínském a Jihočeském, v nejnižší vzdělanostní kategorii v krajích Pardubickém, Vysočina a Jihočeském.

Při hledání nejnižších průměrných platů vzhledem k celorepublikovému průměru do popředí opět vystupuje oblast Severovýchod, zejména Pardubický kraj s průměrným platem 19 943 Kč, dále Jihovýchod, především kraj Vysočina s průměrným platem 19 988 Kč, a Jihozápad, především kraj Jihočeský s průměrným platem 20 070 Kč.

Zaměříme-li se na mimopražské kraje (v Praze dosahují nejvyšších průměrných platů zaměstnanci ve všech vzdělanostních kategoriích), vyniká mezi ostatními regiony zejména Středočeský kraj, který zaujímá

přední místo ve výši průměrných platů zaměstnanců ve všech vzdělanostních kategoriích.

Zaměstnanci se základy vzdělání a základním vzděláním pobírají nejvyšší platy ve Zlínském a Plzeňském kraji. Zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským si nejvíce vydělávají (kromě Středočeského kraje) v Ústeckém kraji.

Pokud jde o **absolutní** výši průměrných platů zaměstnanců, **rozdíly v jednotlivých krajích nejsou příliš velké** zejména v případě zaměstnanců se základy vzdělání a základním vzděláním (kategorie ISCED 1 a 2) pohybují se od 13 803 Kč v Pardubickém kraji do 16 817 Kč v kraji Zlínském a 18 016 Kč v Praze. Platy zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním středním a středním s výučním listem (ISCED 3C) se v rámci jednotlivých krajů také mnoho neliší – pohybují se od 16 270 Kč v Pardubickém kraji až do 19 061 Kč v kraji Středočeském a 20 516 Kč v Praze. Ani platy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (s výjimkou Prahy, kde pobírají 28 627 Kč) v mezikrajovém porovnání nevykazují velké rozdíly – pohybují se od 20 587 Kč ve Zlínském kraji až do 23 871 Kč v kraji Středočeském.

Výraznější rozdíly v platech nalezneme především u zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vyšším odborným, příp. pomaturitním (ISCED 5B), které se pohybují od 20 677 Kč v Karlovarském kraji až do 26 343 Kč ve Zlínském kraji a 29 765 Kč v Praze.

Platy zaměstnanců s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským (kategorie ISCED 5A a 6) se v rámci mezikrajového porovnání liší nejvíce. Relativně nejméně pobírají lidé s vysokoškolským vzděláním v kraji Zlínském (32 031 Kč) a Jihočeském (32 357 Kč). Naopak nejvyšší průměrné platy vysokoškolsky vzdělaných lidí se projevují ve Středočeském kraji (39 835 Kč) a v Praze, která opět významně převyšuje výši platů v ostatních krajích (48 431 Kč).

Průměrná výše platů zaměstnanců tedy úzce souvisí s celkovou ekonomickou i sociální situací v daném kraji.

E4.1 T1: Průměrné hrubé měsíční mzdy podle nejvyššího dosaženého vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006, v Kč

Území		celkem		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední s VL (ISCED 3C)		střední s mat. zk. vč. nást. studia (ISCED 3A+4)		vyšší odborné, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)		neuvečeno	
ČR celkem		22 948		15 243		17 935		23 500		24 461		39 033		20 589	
CZ01	Praha	31 173		18 016		20 516		28 627		29 765		48 431		25 413	
CZ011	Hlavní město Praha	31 173	(1.)	18 016	(1.)	20 516	(1.)	28 627	(1.)	29 765	(1.)	48 431	(1.)	25 413	(1.)
CZ02	Střední Čechy	22 811		15 516		19 061		23 871		23 951		39 835		20 346	
CZ021	Středočeský kraj	22 811	(2.)	15 516	(4.)	19 061	(2.)	23 871	(2.)	23 951	(3.)	39 835	(2.)	20 346	(5.)
CZ03	Jihozápad	20 866		14 979		17 817		21 936		22 988		33 378		18 985	
CZ031	Jihočeský kraj	20 070	(12.)	14 066	(12.)	16 957	(11.)	21 071	(13.)	23 024	(4.)	32 357	(13.)	16 158	(14.)
CZ032	Plzeňský kraj	21 719	(3.)	15 777	(3.)	18 716	(3.)	22 927	(3.)	22 907	(5.)	34 505	(5.)	21 288	(3.)
CZ04	Severozápad	20 193		14 350		16 806		21 382		21 815		34 216		18 412	
CZ041	Karlovarský kraj	20 778	(8.)	14 918	(7.)	18 356	(4.)	22 758	(5.)	20 677	(14.)	37 102	(4.)	17 341	(13.)
CZ042	Ústecký kraj	21 399	(5.)	14 740	(8.)	17 997	(5.)	22 926	(4.)	21 789	(9.)	38 794	(3.)	21 119	(4.)
CZ05	Severovýchod	20 193		14 350		16 806		21 382		21 815		34 216		18 412	
CZ051	Liberecký kraj	20 645	(9.)	15 202	(5.)	17 945	(6.)	21 951	(7.)	20 985	(12.)	34 151	(8.)	19 220	(8.)
CZ052	Královéhradecký kraj	20 087	(11.)	14 075	(11.)	16 415	(13.)	21 209	(11.)	22 446	(6.)	34 440	(6.)	17 636	(12.)
CZ053	Pardubický kraj	19 943	(14.)	13 803	(14.)	16 270	(14.)	21 134	(12.)	21 936	(8.)	34 033	(9.)	18 505	(9.)
CZ06	Jihovýchod	21 105		14 374		17 016		21 812		21 378		33 842		19 430	
CZ061	Vysočina	19 988	(13.)	14 056	(13.)	17 141	(9.)	21 283	(9.)	20 824	(13.)	32 588	(12.)	19 710	(6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	21 583	(4.)	14 496	(9.)	16 950	(12.)	22 037	(6.)	21 581	(11.)	34 158	(7.)	19 313	(7.)
CZ07	Střední Morava	20 572		15 602		17 104		20 981		24 316		32 614		21 230	
CZ071	Olomoucký kraj	20 923	(6.)	14 082	(10.)	17 053	(10.)	21 327	(8.)	22 180	(7.)	33 048	(11.)	18 091	(10.)
CZ072	Zlínský kraj	20 220	(10.)	16 817	(2.)	17 150	(8.)	20 587	(14.)	26 343	(2.)	32 031	(14.)	22 650	(2.)
CZ08	Moravskoslezsko	20 811		15 124		17 934		21 275		21 709		33 288		17 655	
CZ081	Moravskoslezský kraj	20 811	(7.)	15 124	(6.)	17 934	(7.)	21 275	(10.)	21 709	(10.)	33 288	(10.)	17 655	(11.)

Průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře

Pro porovnávání průměrných platů je významný i ukazatel porovnání průměrných platů podle dosaženého vzdělání v nepodnikatelské sféře.

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **průměrné hrubé měsíční platy zaměstnanců v nepodnikatelské sféře** (přepočtené z průměrných hodinových výdělků).

Plat je definován podle § 3 zákona č. 143/1992 Sb., o platu, jako peněžitá plnění, poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci za práci. Sledovaným ukazatelem je plat vyplacený za sledované období. Souborem ISPV – NS je soubor ekonomických subjektů, definovaný systémem ARIS-RARIS, který obsahuje informace z oblasti účetního a finančního výkaznictví všech rozpočtových a příspěvkových organizací, obcí, dobrovolných svazků obcí, státních finančních aktiv a státních fondů v ČR.

Metodika výpočtu

Průměrný hrubý měsíční plat je spočten na základě metodiky Trexima. Hrubý plat je v ISPV – NS jednoznačně definován jako součet platu za práci, náhrad platu a odměn za pracovní pohotovost. Měsíční hrubý plat za určitou skupinu zaměstnanců je počítán jako „vážený“ hrubý plat, v němž plat určitého zaměstnance má váhu odpovídající počtu jeho placených měsíců za sledované období. Tento způsob výpočtu umožňuje korektní srovnání platové úrovně jednotlivých zaměstnání a srovnávání v čase.

Zdroj dat

➤ ISPV – NS – pravidelné pololetní šetření Ministerstva financí v rámci Informačního systému o platech (ISP) zpracované dle me-

todiky Treximy, spol. s r. o. Zlín – za rok 2006. ISP je zdrojem vstupních dat pro ISPV – NS.

Podávaný přehled je uveden **podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání** ve členění podle mezinárodní klasifikace ISCED-97, tj. na platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání – se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1+2), středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem (ISCED 3C), středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4), vyšším odborným, případně pomaturitním vzděláním (ISCED 5B), vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A+6) a průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců celkem.

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Stejně jako v případě průměrného hrubého měsíčního výdělku v podnikatelské a nepodnikatelské sféře celkem se i v nepodnikatelské sféře projevuje trend vyššího výdělku souvisejícího s vyšší úrovní dosaženého vzdělání. Jednou z výjimek je kategorie zaměstnanců s vyšším odborným a pomaturitním vzděláním, kde však je průměrná celorepubliková hodnota výdělku zaměstnanců ovlivněna nižšími výděly v kraji Vysočina, v Pardubickém a v Moravskoslezském kraji.

Průměrný hrubý měsíční výdělek zaměstnance v nepodnikatelské sféře činil v 1.– 4. čtvrtletí 2006 celkem 22 371 Kč. Tento průměrný výdělek převyšovaly pouze platy zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním (ISCED 5A a 6), kteří pobírali vzhledem k ostatním kategoriím výrazně nejvíce, a to 28 944 Kč.

Pod úrovní průměrné celorepublikové mzdy se v nepodnikatelské sféře v roce 2006 pohybují průměrné platy zaměstnanců nejen nižších vzdělanostních kategorií. Zaměstnanci se základy vzdělání a základním vzděláním (ISCED 1 a 2) pobírali v průměru 12 145 Kč, zaměstnanci se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem

E4.1 T1a: Průměrné hrubé měsíční platy podle nejvyššího dosaženého vzdělání (zákon o platu č. 143/1992 Sb.) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006, v Kč

Území		celkem		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední s VL (ISCED 3C)		střední s mat. zk. vč. nást. studia (ISCED 3A+4)		vyšší odborné, pomaturitní (ISCED 5B)		vysokoškolské (ISCED 5A+6)	
ČR celkem		22 371		12 145		14 903		22 129		21 788		28 944	
CZ01	Praha	27 000		14 090		17 064		26 146		23 882		33 362	
CZ011	Hlavní město Praha	27 000	(1.)	14 090	(1.)	17 064	(1.)	26 146	(1.)	23 882	(1.)	33 362	(1.)
CZ02	Střední Čechy	20 855		12 015		14 956		20 931		21 379		27 247	
CZ021	Středočeský kraj	20 855	(8.)	12 015	(5.)	14 956	(5.)	20 931	(5.)	21 379	(5.)	27 247	(7.)
CZ03	Jihozápad	21 034		12 398		14 812		20 786		21 553		26 959	
CZ031	Jihočeský kraj	20 518	(11.)	11 819	(8.)	14 530	(9.)	20 226	(12.)	20 543	(11.)	26 209	(13.)
CZ032	Plzeňský kraj	21 651	(2.)	13 002	(2.)	15 173	(2.)	21 436	(2.)	22 782	(2.)	27 913	(3.)
CZ04	Severozápad	20 334		11 173		14 263		20 851		21 307		28 221	
CZ041	Karlovarský kraj	20 896	(6.)	11 571	(11.)	14 825	(7.)	21 229	(3.)	21 983	(3.)	26 984	(10.)
CZ042	Ústecký kraj	20 161	(14.)	11 089	(14.)	14 120	(11.)	20 727	(6.)	21 113	(6.)	28 653	(2.)
CZ05	Severovýchod	20 825		12 010		14 863		20 658		20 527		27 031	
CZ051	Liberecký kraj	20 862	(7.)	11 728	(10.)	15 147	(3.)	20 683	(7.)	20 726	(10.)	27 322	(6.)
CZ052	Královéhradecký kraj	21 214	(4.)	12 409	(3.)	14 917	(6.)	20 998	(4.)	20 846	(8.)	27 153	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	20 403	(12.)	11 835	(7.)	14 666	(8.)	20 294	(11.)	20 052	(13.)	26 711	(12.)
CZ06	Jihovýchod	21 048		11 984		14 202		20 313		20 553		27 484	
CZ061	Vysočina	20 585	(9.)	11 776	(9.)	13 914	(12.)	20 212	(13.)	19 898	(14.)	27 150	(9.)
CZ062	Jihomoravský kraj	21 230	(3.)	12 045	(4.)	14 338	(10.)	20 356	(10.)	20 801	(9.)	27 602	(4.)
CZ07	Střední Morava	20 788		11 814		14 459		20 356		21 262		26 898	
CZ071	Olomoucký kraj	21 166	(5.)	12 012	(6.)	15 091	(4.)	20 648	(8.)	21 462	(4.)	27 541	(5.)
CZ072	Zlínský kraj	20 176	(13.)	11 537	(12.)	13 398	(14.)	19 842	(14.)	20 898	(7.)	25 958	(14.)
CZ08	Moravskoslezsko	20 565		11 471		13 845		20 406		20 455		26 984	
CZ081	Moravskoslezský kraj	20 565	(10.)	11 471	(13.)	13 845	(13.)	20 406	(9.)	20 455	(12.)	26 984	(11.)

(ISCED 3C) dosáhli průměrného platu 14 903 Kč. Ani platy zaměstnanců s dosaženým středním vzděláním s maturitní zkouškou (ISCED 3A a 4) nepřekročily celorepublikový průměr a dosáhly v průměru 22 129 Kč, dokonce nižší byl republikový průměrný plat zaměstnanců s vyšším odborným a pomaturitním vzděláním (kategorie ISCED 5B – 21 788 Kč).

Regionální rozdíly

I v příjmové situaci zaměstnanců nepodnikatelské sféry, stejně jako v příjmové situaci zaměstnanců celkem (tj. PS a NS), se projevuje specifické postavení hlavního města Prahy. V Praze pobírají zaměstnanci nepodnikatelské sféry všech úrovní vzdělání (tj. se základy vzdělání a základním vzděláním, se středním vzděláním, se středním vzděláním s výučním listem, se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia, s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním) nejvyšší průměrné mzdy v porovnání s ostatními kraji. Ve všech těchto případech jsou zde platy vyšší o cca 1–5 tisíc Kč, než v jiných regionech České republiky.

Jednu z nejnižších platových hladin jsme v oblasti nepodnikatelské sféry, s výjimkou zaměstnanců s vyšším odborným vzděláním, zaznamenali v roce 2006 ve Zlínském kraji, který je následován krajem Ústeckým a krajem Vysočina.

Na rozdíl od celkových průměrných platů za podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru **nejso u zaměstnanců nepodnikatelské sféry s nejnižším dosaženým vzděláním v průměrných výdělcích v jednotlivých regionech vysoké rozdíly.** Průměrné platy se pohybují kromě Prahy (14 090 Kč) v rozmezí od 11 089 Kč v Ústeckém kraji až do 13 002 Kč v kraji Plzeňském.

V kategorii průměrných výdělků zaměstnanců nepodnikatelské sféry s dosaženým středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem se pohybují výdělky od 13 398 Kč ve Zlínském kraji až do 17 064 Kč v Praze. V ostatních krajích České republiky je průměrná mzdová hladina těchto zaměstnanců od 13 845 Kč do 15 173 Kč.

Mezi zaměstnanci nepodnikatelské sféry se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia opět dominuje se svými vysoce nadprůměrnými výdělky Praha (26 146 Kč), průměrné hrubé měsíční mzdy této kategorie zaměstnanců v ostatních krajích se pohybují od 19 842 Kč ve Zlínském kraji a 20 212 Kč na Vysočině až do 21 436 Kč v Plzeňském kraji.

Zaměstnanci nepodnikatelské sféry s dosaženým vzděláním vyšším odborným, příp. pomaturitním tvoří specifickou skupinu zaměstnanců. V průměru pobírají nižší plat než zaměstnanci s úplným středním vzděláním a tyto celorepublikové hodnoty jsou ovlivněny poměrně nízkými výdělky této kategorie zaměstnanců především na Vysočině (19 898 Kč), v Pardubickém kraji (20 052 Kč) a Moravskoslezském kraji (20 455 Kč).

Tradičně nejvyšších výdělků dosahují zaměstnanci s nejvyšším dosaženým vzděláním vysokoškolským. Jejich výdělky se pohybovaly v roce 2006 cca 6 500 Kč nad průměrným platem v nepodnikatelské sféře. Nejvyšších průměrných výdělků dosahuje tato kategorie zaměstnanců v Praze (33 362 Kč), nejnižších naopak ve Zlínském kraji (25 958 Kč). Zaměstnanci ostatních krajů se pohybují na platové hranici od 26 209 Kč v Jihočeském kraji do 28 653 Kč v kraji Ústeckém.

Celkově je zřejmé, že výše celorepublikových platů v nepodnikatelské sféře je ve velké míře ovlivněna vyšší příjmovou hladinou zaměstnanců nepodnikatelské sféry v Praze, kde ve všech kategoriích zaměstnanců jsou příjmy o poznání vyšší než v ostatních krajích České republiky.

E 4.2 Vztah průměrných mezd podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání ke mzdám zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (= 100 %), podle pohlaví a podle věkových kategorií

Vzdělanostní úroveň zprostředkovaně přes ekonomické charakteristiky ovlivňuje jak prosperitu kraje jako celku, tak i jeho jednotlivých obyvatel. Probíhá-li vývoj výrazně nerovnoměrně, některé vrstvy populace se také vzdělávání účastní více než jiné, což může být dáno nejenom rozdílnou mírou zájmu či ochoty učit se, ale i nedostatečnou kapacitou vzdělávacích programů, která vede k výraznému přetlaku a velmi silné konkurenci při vstupu do těchto programů.

Ruku v ruce s nedostatečným vzděláním jdou i problémy na trhu práce, ať už z pohledu nezaměstnanosti nebo nižších výdělků. O tom, jak se poměrově odlišují průměrné výdělky podle dosaženého vzdělání, vypovídají právě ukazatele v této kapitole.

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje **podíl průměrných hodinových (příp. měsíčních) mezd/platů podle nejvyšší dosažené úrovně vzdělání ke mzdám/platům zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (= 100 %), podle pohlaví a podle věkových kategorií (25–64 let, 30–44 let).**

Podávaný přehled je přitom členěn podle nejvyššího dosaženého vzdělání – základy vzdělání a základní vzdělání (kategorie ISCED 1 a 2), střední, střední s výučním listem (ISCED 3C), střední s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A a 4), vyšší odborné, případně pomaturitní a vysokoškolské (kategorie ISCED 5 a 6) v poměru k referenční úrovni střední vzdělání s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A a 4 = 100 %).

Metodika výpočtu

$$\frac{Phv_i}{Phv} \times 100$$

Phv_i – průměrný hodinový výdělek pracovníka s nejvyšším dosaženým vzděláním podle jednotlivých vzdělanostních kategorií (základy a základní ISCED 1+2, střední a střední s výučním listem ISCED 3C, vyšším odborným, případně pomaturitním a vysokoškolským ISCED 5+6)

Phv – průměrný hodinový výdělek pracovníka se středním vzděláním s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia (ISCED 3A+4)

i – jednotlivé vzdělanostní kategorie (nejvyšší dosažené vzdělání: základy a základní ISCED 1+2, střední a střední s výučním listem ISCED 3C, vyšší odborné, příp. pomaturitní a vysokoškolské ISCED 5+6)

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je stanoven relativně (ISCED 3A + 4 = 100, tj. referenční úroveň):

- za ISCED 3A + 4 část vyššího sekundárního vzdělání a postsekundární neterciární vzdělání (střední s maturitní zkouškou včetně nástavbového studia),
- za ISCED 1 + 2 primární a nižší sekundární (základy vzdělání a základní vzdělání),
- za ISCED 3C část vyššího sekundárního vzdělání (střední a střední vzdělání s výučním listem),
- za ISCED 5 + 6, tj. 1. a 2. stupeň terciárního vzdělání (vyšší odborné, případně pomaturitní a vysokoškolské).

Data jsou za první až čtvrté čtvrtletí 2006 za celý statistický soubor výběrového šetření (zaměstnanci v podnikatelské i nepodnikatelské sféře za první až čtvrté čtvrtletí 2006 bez ohledu na počet placených hodin – ISPV Trexima, spol. s r. o. Zlín).

Dle dvou věkových kategorií: dle věkové kategorie 25 až 64 let a dle věkové kategorie 30 až 44 let.

V rozlišení podle pohlaví (muži, ženy, celkem) ve všech sledovaných regionech České republiky.

Průměrný hodinový výdělek (v Kč/hod) je vyjádřením výdělku za hodinu skutečně odpracovaného času (dle § 17 zákona č. 1/1992 Sb.) a je ukazatelem výše mzdy u ISPV.

Průměrné hrubé měsíční platy zaměstnanců v nepodnikatelské sféře (přepočtené z průměrných hodinových výdělků).

Zdroj dat

- ISPV – PS – pravidelné čtvrtletní výběrové statistické šetření průměrných výdělků Treximy, spol. s r. o. Zlín – zpracovatelské organizace za první až čtvrté čtvrtletí 2006 za celý statistický soubor.
- ISPV – NS – pravidelné pololetní šetření Ministerstva financí v rámci Informačního systému o platech (ISP) zpracované dle metodiky Treximy, spol. s r. o. Zlín – za rok 2006. ISP je zdrojem vstupních dat pro ISPV–NS.

Relativní příjmy podle vzdělání, pohlaví a věku v podnikatelské a nepodnikatelské sféře

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Údaje v této kapitole zaznamenávají rozdíly relativních průměrných hodinových výdělků pro dvě základní věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let za první až čtvrté čtvrtletí 2006 podle úrovně dosaženého vzdělání a dále z hlediska jednotlivých krajů a oblastí.

Z údajů je zřejmá obecná tendence – **průměrný hodinový výdělek v podnikatelské a nepodnikatelské sféře stoupá spolu s výší dosaženého vzdělání. Příjmy osob s nejvyšším vzděláním** (vyšším odborným a vysokoškolským) ve všech krajích **značně převyšují příjmy těch, kdo mají střední vzdělání s maturitní zkouškou, zatímco osoby s pouze základy vzdělání nebo základním vzděláním a středním nebo středním vzděláním s výučním listem mají příjmy nižší.** Relativně nejnižší příjmy nalezneme, dle očekávání, ve všech krajích u osob se základním vzděláním.

Pro věkovou skupinu 25–64 let platí, že vysokoškoláci a ti, kteří absolvovali vyšší odborné vzdělání, mají v průměru o cca 61,6 % vyšší platy než středoškoláci s maturitou; naopak ti, kdo mají střední a střední vzdělání s výučním listem, dosahují pouze cca 77,0 % platu a osoby se základy vzdělání a základním vzděláním pak 64,5 % platu v porovnání s průměrnými platy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Největší variabilitu nalézáme v kategorii osob s nejvyšším vzděláním, porovnááme-li **relativní příjmy osob s terciárním vzděláním** v jednotlivých krajích. U nižších vzdělanostních kategorií je diferenciace krajů již méně patrná. Relativně nejvyšší je zmíněný poměr u platů v Karlovarském kraji – příjmy vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním zde převyšují příjmy osob se středním vzděláním s maturitní zkouškou o 64,2 %, což je více než v ostatních krajích. Relativní příjmy osob s terciárním vzděláním se v ostatních krajích pohybují v rozmezí od 147,8 % mzdy středoškoláka s maturitou v Olomouckém kraji až do 163,1 % v Praze. V naprosté většině krajů převyšují tedy platy vysokoškoláků platy zaměstnanců s maturitou zhruba o polovinu.

Osoby se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem mají – vzhledem ke středoškolákům s maturitou – relativně nej-

nižší výdělků v Praze a v Pardubickém kraji. Jejich příjmy zde dosahují pouze cca dvou třetin platů osob s maturitním vzděláním (69,4 % v Praze a 76,8 % v Pardubickém kraji). Naopak nejvyšší je sledovaný poměr v Moravskoslezském kraji, kde se platy vyučených bez maturity pohybují na úrovni 86,3 % platu středoškoláka s maturitou, poměrně vysoký je dále v krajích Zlínském a Plzeňském (84,0 %), Karlovarském (83,6 %), Ústeckém a Libereckém (82,9 %).

Pokud jde o osoby s nejvyšším dosaženým vzděláním základy vzdělání nebo základní vzdělání, jejich příjmy dosahují 57,7 % příjmu „středoškoláka s maturitou“ v Praze, dále v Jihomoravském kraji 63,5 % a ve Středočeském kraji 65,8 %. Ostatní kraje se zpravidla pohybují v rozmezí 66,8–74,0 %.

Z údajů vyplývá, že **platová diferenciace mezi osobami s různým stupněm dosaženého vzdělání je v jednotlivých krajích různě velká.** Zatímco v Praze je tato diferenciace velmi výrazná, v Plzeňském, Olomouckém, Libereckém, Ústeckém a zejména Moravskoslezském kraji mají k sobě příjmy jednotlivých vzdělanostních úrovní daleko blíže. S výraznější platovou diferenciací se setkáváme kromě Prahy rovněž ve Středočeském a Karlovarském kraji.

Dá se předpokládat, že tyto **krajové rozdíly v relativních příjmech reflektují ekonomické zázemí kraje, nabídku pracovních příležitostí.** V oblastech, kde je tato nabídka relativně velká a pestrá (Praha) a struktura kvalifikačních pozic je rozmanitá, je „pestré“ rovněž rozložení příjmů. Otevírání „příjmových nůžek“ mezi jednotlivými vzdělanostními kategoriemi v Praze zvyšuje také velká koncentrace špičkových a vysoce kvalifikovaných pozic, která je typická pro městské regiony. Naopak v oblastech s vysokou nezaměstnaností (Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj, Zlínský kraj) je nedostatek pracovních míst, a to pochopitelně snižuje obecnou příjmovou úroveň, která se stále více přibližuje nízkým platům v nejnižších vzdělanostních a kvalifikačních kategoriích. V těchto krajích je tedy platová diferenciace mezi vzdělanostními skupinami nižší zejména z důvodu obecně nižších příjmů osob na středně až vysoce kvalifikovaných pozicích (středoškoláci a vysokoškoláci).

Další zajímavé informace lze získat při pohledu na vzdělanostní diferenciaci **mužů a žen.** Zde je velmi důležité znovu připomenout, že údaje v tabulkách a grafech jsou relativní poměry k referenční hodnotě, kterou představuje příjem středoškoláka s maturitou, a **nevypovídají tedy o absolutní výši platu mužů a žen a jejich rozdílech.**

Porovnáme-li relativní příjmy mužů a žen podle úrovně vzdělání, na první pohled je zřejmá výrazně vyšší variabilita platů podle úrovně dosaženého vzdělání u mužů než u žen. Důležité je, že tato variabilita je způsobena téměř výhradně nižším poměrem příjmů žen s terciárním vzděláním vzhledem ke středoškolačkám s maturitou, než je tomu u mužů. Zatímco poměr průměrných příjmů osob VŠ:SŠ s maturitou: SŠ bez maturity:základní vzdělání je u mužů zhruba 164:100:75:67, u žen je to 144:100:70:65. Plat muže vysokoškoláka tak převyšuje plat muže středoškoláka s maturitou v průměru o 64 %, zatímco plat vysokoškolačky je podle stejného modelu vyšší pouze o 44 % než plat středoškolačky.

Druhou skutečností vyplývající z porovnávání obou skupin je daleko nižší **krajová** diferenciace sledovaného ukazatele u žen. V Praze evidujeme relativně největší rozdíl mezi platy žen s terciárním vzděláním a středoškolaček s maturitou. Tento poměr zde činí u žen zhruba 145:100, zatímco v Plzeňském kraji pouze zhruba 133:100. U mužů jsou rozdíly mezi jednotlivými krajemi pro tuto vzdělanostní kategorii ještě vyšší – v Praze se jedná o poměr mezi mzdami vysokoškoláků a středoškoláků 165:100, v Karlovarském kraji dokonce 172:100, zatímco v Olomouckém kraji se jedná o poměr 152:100.

Zjištěné výsledky odkazují k aktuálnímu a v současnosti často diskutovanému faktu, totiž **nižší příjmové hladině žen v porovnání**

s muži se stejným stupněm dosaženého vzdělání. Důležité přitom je, že **jednoznačně nejvýraznější platové diference mezi muži a ženami jsou evidovány právě u lidí s terciárním vzděláním – u vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním.** Tato skutečnost se jasně odráží i v námi sledovaném ukazateli. Na tomto základě sice není možné porovnat příjmy mužů a žen v jejich absolutní výši, ale dobře jsou vidět relace mezi jednotlivými vzdělanostními stupni v obou těchto skupinách. Z nich je zřejmé, že muži vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním – platové diference mezi oběma pohlavími jsou totiž, jak již bylo řečeno, nejvýraznější právě v nejvyšší vzdělanostní skupině. Tato tendence je ještě zesílena, jedná-li se o jinou oblast, než je Praha; jako nejvíce nepříznivá ze všech krajů se situace jeví v již zmíněném Plzeňském kraji, v Olomouckém a Libereckém kraji.

Zaměříme-li se na **relativní příjmy podle úrovně vzdělání pouze ve věkové skupině 30–44 let**, objeví se takřka shodné rysy platové diferenciace podle krajů jako u celkové populace 25–64 let. Největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základním vzděláním nalezneme v Praze, ve Středočeském kraji a Jihomoravském kraji, nejmenší v Moravskoslezském, Olomouckém, Královéhradeckém a Plzeňském kraji. Největší jsou přitom opět rozdíly mezi platy osob s terciárním a středním vzděláním s maturitní zkouškou. Zatímco v Praze vydělávají osoby s terciárním vzděláním v průměru o 79,0 % více než „středoškoláci s maturitou“, v Olomouckém kraji je to pouze o 50,7 % více. V ostatních krajích se pohybují příjmy vysokoškoláků na úrovni o 51,7–71,5 % vyšší, než jsou příjmy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Oproti celkové populaci, tj. věkové skupině 25–64 let, jsou v případě věkové skupiny 30–44 let rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně vyšší. Platové rozdíly mezi příjmy osob

s terciárním vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou v této věkové kategorii kulminují – jsou totiž „očistěné“ od nejmladších a nejstarších věkových skupin, kde jsou příjmy vysokoškoláků nižší. Jestliže plat vysokoškoláka ve věku 30–44 let převyšuje průměrný středoškolský maturitní plat o cca 70 %, v celkové populaci je to jen o cca 60 %, v Praze pak v prvním případě o cca 80 %, ve druhém pouze o cca 63 %. Tyto skutečnosti platí jak u mužů, tak u žen, u mužů je však platový růst vysokoškoláků v kategorii 30–44 let výraznější.

Z dat vyplývá, že nejvyšších relativních příjmů vzhledem k průměrnému příjmu středoškoláka s maturitou dosahují osoby s terciárním vzděláním ve věku 30–44 let v Praze (muži vyšších než ženy), nejnižších naopak v Olomouckém kraji. Přitom jsou to právě relativní příjmy vysokoškoláků (vzhledem k středoškolákům s maturitou), které ve věkové kategorii 30–44 let nejvíce převyšují ty ve věkové skupině 25–64 let. Poměry platů osob se středním nematuritním vzděláním vzhledem k platům středoškoláků s maturitou se podle věku mění již méně. Relativní příjmy těch, kdo mají pouze základy vzdělání nebo základní vzdělání, jsou pak vzhledem ke sledovaným referenčním platům (středoškoláka s maturitou), pokud jde o věk, takřka konstantní.

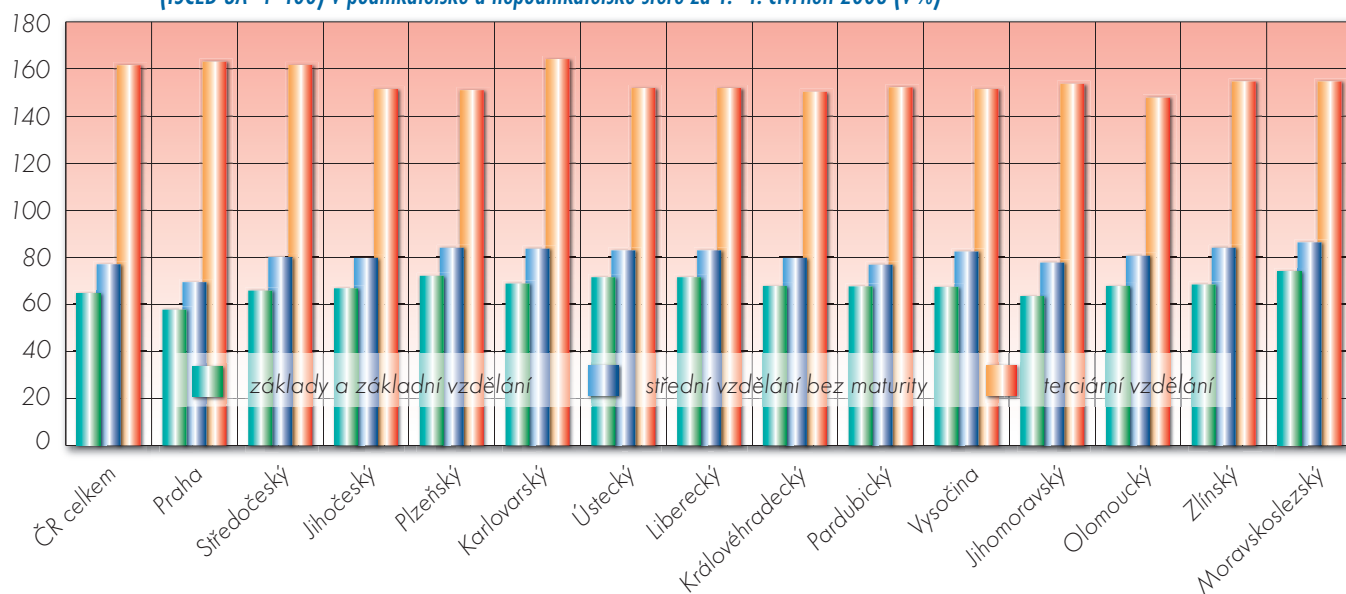
Regionální rozdíly

Průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s vyšší dosaženého vzdělání, výrazně nejvyšší platy mají osoby s terciárním vzděláním. Nejvíce se od referenční hladiny průměrného výdělku středoškoláka s maturitou liší příjmy osob s terciárním vzděláním, již méně příjmy těch, kdo mají střední vzdělání s výučním listem či základy vzdělání nebo základní vzdělání. Platová diferenciace podle vzdělání je nejvýraznější v Praze, v kraji Středočeském a Jihomoravském, nejmenší naopak v krajích Moravskoslezském, Olomouckém, Královéhradeckém a Plzeňském. Je pravděpodobné, že otevírání „příjmových nůžek“ mezi vzdělanostními skupinami v jednotlivých krajích souvisí s nabídkou

E4.2 T1: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006, v %

Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		64,5		66,8		77,0		76,8		100,0		100,0		161,6		172,3	
CZ01	Praha	57,7		57,6		69,4		66,7		100,0		100,0		163,1		179,0	
CZ011	Hlavní město Praha	57,7	(14.)	57,6	(14.)	69,4	(14.)	66,7	(14.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	163,1	(2.)	179,0	(1.)
CZ02	Střední Čechy	65,8		66,3		80,1		79,7		100,0		100,0		161,7		171,5	
CZ021	Středočeský kraj	65,8	(12.)	66,3	(12.)	80,1	(9.)	79,7	(11.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	161,7	(3.)	171,5	(2.)
CZ03	Jihozápad	69,7		71,9		81,9		82,9		100,0		100,0		151,2		157,3	
CZ031	Jihočeský kraj	66,8	(11.)	68,5	(10.)	79,7	(11.)	80,6	(8.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	151,5	(11.)	155,5	(10.)
CZ032	Plzeňský kraj	72,1	(2.)	74,5	(4.)	84,0	(2.)	84,8	(3.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	151,0	(12.)	159,3	(7.)
CZ04	Severozápad	65,5		66,1		79,5		79,6		100,0		100,0		163,1		163,0	
CZ041	Karlovarský kraj	68,8	(5.)	68,3	(11.)	83,6	(4.)	83,3	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	164,2	(1.)	156,3	(8.)
CZ042	Ústecký kraj	71,5	(3.)	74,8	(2.)	82,9	(5.)	83,6	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	151,9	(8.)	159,7	(4.)
CZ05	Severovýchod	69,4		72,6		79,9		80,6		100,0		100,0		151,2		155,2	
CZ051	Liberecký kraj	71,5	(3.)	74,8	(2.)	82,9	(5.)	83,6	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	151,9	(8.)	159,7	(4.)
CZ052	Královéhradecký kraj	67,8	(7.)	70,0	(8.)	79,7	(10.)	80,2	(10.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	150,3	(13.)	151,7	(13.)
CZ053	Pardubický kraj	67,6	(9.)	70,5	(7.)	76,8	(13.)	77,2	(13.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	152,2	(7.)	156,2	(9.)
CZ06	Jihovýchod	64,7		66,7		79,5		80,4		100,0		100,0		153,4		158,9	
CZ061	Vysočina	67,4	(10.)	69,6	(9.)	82,4	(7.)	84,1	(4.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	151,5	(10.)	155,3	(11.)
CZ062	Jihomoravský kraj	63,5	(13.)	65,3	(13.)	77,7	(12.)	78,0	(12.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	153,7	(6.)	159,6	(6.)
CZ07	Střední Morava	68,1		72,3		82,3		83,4		100,0		100,0		150,9		155,0	
CZ071	Olomoucký kraj	67,8	(8.)	71,7	(6.)	80,6	(8.)	80,3	(9.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	147,8	(14.)	150,7	(14.)
CZ072	Zlínský kraj	68,4	(6.)	73,0	(5.)	84,0	(2.)	86,6	(2.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	154,7	(4.)	160,6	(3.)
CZ08	Moravskoslezsko	74,0		81,4		86,3		88,1		100,0		100,0		154,7		152,9	
CZ081	Moravskoslezský kraj	74,0	(1.)	81,4	(1.)	86,3	(1.)	88,1	(1.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	154,7	(5.)	152,9	(12.)

E4.2 G1.1: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

pracovních příležitostí a situací na trhu práce v daném regionu. V oblastech s nízkou nezaměstnaností a pestřejší nabídkou pracovních míst nalezneme i pestřejší rozložení platů, zatímco v krajích, kde je nezaměstnanost vysoká a pracovních pozic málo, je příjmová úroveň obecně nižší a platy na středních až vysoce kvalifikovaných pozicích se více blíží nízkým příjmům v nejnižších vzdělanostních kategoriích.

Porovnáváme-li příjmy osob s terciárním a středním maturitním vzděláním, platová diferenciace je u mužů silnější než u žen. Muži vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním. Tato skutečnost je způsobena obecně nižšími příjmy žen v porovnání s muži, což platí nejvíce právě v případě vysokoškoláků. U žen je zřejmá rovněž výraznější krajová diferenciace poměrů zmíněných příjmů, Praha se zde jasněji vyděluje od ostatních krajů.

V populaci 30–44 let jsou rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně vyšší než v celkové populaci – vysokoškolácké platy jsou zde „očištěné“ od vlivu nejmladších a nejstarších věkových skupin, kde jsou výdělky nižší. Osoby s terciárním vzděláním ve věkové kategorii 30–44 let tak dosahují vůbec nejvyšších relativních příjmů (muži vyšších než ženy) vzhledem k referenční příjmové hladině SŠ s maturitou.

Příjmová diferenciace ve věkové kategorii 30–44 let podle vzdělání a krajů je takřka shodná jako u celkové populace: největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základy vzdělání nebo základním vzděláním nalezneme opět v Praze, ve Středočeském a v Jihomoravském kraji, nejmenší v Moravskoslezském, Olomouckém a Královéhradeckém kraji.

Relativní příjmy podle vzdělání, pohlaví a věku v nepodnikatelské sféře

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Údaje v této kapitole zaznamenávají rozdíly relativních průměrných hodinových výdělků pro dvě základní věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let za rok 2006 podle úrovně dosaženého vzdělání a dále z hlediska jednotlivých krajů a oblastí.

Z údajů je zřejmá obecná tendence – **průměrný hodinový výdělek v nepodnikatelské sféře stoupá spolu s vyšší dosaženého vzdělání. Příjmy osob s nejvyšším vzděláním** (vyšším odborným a vy-

sokoškolským) ve všech krajích **značně převyšují příjmy těch, kdo mají střední vzdělání s maturitní zkouškou**, zatímco **osoby s pouze základy vzdělání nebo základním vzděláním a středním nebo středním vzděláním s výučním listem mají příjmy nižší**. Relativně nejnižší příjmy nalezneme, dle očekávání, ve všech krajích u osob se základním vzděláním. Vysokoškoláci a ti, kteří absolvovali vyšší odborné vzdělání, tak mají v průměru o 27,1 % vyšší platy než středoškoláci s maturitou; naopak ti, kdo mají střední vzdělání a střední vzdělání s výučním listem, dosahují pouze 66,7 % platů a osoby se základy vzdělání a základním vzděláním pak 54,3 % platů v porovnání s průměrnými platy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou (pro věkovou skupinu 25–64 let).

Největší variabilitu nalézáme v kategorii osob s nejvyšším vzděláním, tedy porovnáváme-li **relativní příjmy osob s terciárním vzděláním** v jednotlivých krajích. U nižších vzdělanostních kategorií je diferenciace krajů již méně patrná. Relativně nejvyšší je zmíněný poměr u platů v Ústeckém kraji – příjmy vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním zde převyšují příjmy osob se středním vzděláním s maturitní zkouškou o 33,9 %, což je výrazně více než v ostatních krajích. V naprosté většině krajů převyšují tedy platy vysokoškoláků platy zaměstnanců s maturitou zhruba o třetinu.

Osoby se středním vzděláním a středním vzděláním s výučním listem mají – vzhledem ke středoškolákům s maturitou – relativně nejnižší výdělky v Praze (64,5 %) a v Moravskoslezském a Zlínském kraji (67,2 %). Naopak nejvyšší je sledovaný poměr v Libereckém kraji, kde se platy vyučených bez maturity pohybují na úrovni 72,9 % platu středoškoláka s maturitou, vysoký je tento poměr dále v krajích Olomouckém (72,2 %), Pardubickém (71,4 %), Jihočeském (71,2 %) a Středočeském (70,9 %).

Pokud jde o osoby s nejvyšším dosaženým vzděláním základy vzdělání nebo základní vzdělání, jejich příjmy dosahují 60,4 % příjmu „středoškoláka s maturitou“ v Plzeňském kraji, dále v Královéhradeckém kraji 58,8 %, v Jihomoravském kraji 58,3 %, v kraji Vysočina 57,9 % a v Jihočeském kraji 57,9 %. Ostatní kraje se zpravidla pohybují v rozmezí 52,9–57,9 %.

Z údajů vyplývá, že **platová diferenciace mezi osobami s různým stupněm dosaženého vzdělání je v jednotlivých krajích různě velká**. Zatímco v Ústeckém kraji je tato diferenciace velmi výrazná, zejména v Královéhradeckém, Plzeňském a Jihočeském kraji mají k sobě

příjmy jednotlivých vzdělanostních úrovní daleko blíže. S výraznější platovou diferenciací se setkáváme kromě Ústeckého kraje rovněž v kraji Moravskoslezském, Jihomoravském a v kraji Vysočina.

Další zajímavé informace lze získat při pohledu na **vzdělanostní diferenciaci mužů a žen**. Zde je velmi důležité znovu připomenout, že údaje v tabulkách jsou relativní poměry k referenční hodnotě, kterou představuje příjem středoškolačky s maturitou, a **nevypovídají tedy o absolutní výši platu mužů a žen a jejich rozdílech**.

Porovnáváme-li relativní příjmy mužů a žen podle úrovně vzdělání, je zřejmá výrazně vyšší variabilita platů podle úrovně dosaženého vzdělání v ČR celkem u žen než u mužů. Zatímco poměr průměrných příjmů osob VŠ:SŠ s maturitou:SŠ bez maturity:základní vzdělání je u mužů zhruba 123:100:67:53, u žen je to 124:100:63:57. Plat muže vysokoškolačky tak převyšuje plat muže středoškolačky s maturitou v průměru o cca 23 %, zatímco plat vysokoškolačky je podle stejného modelu vyšší o cca 24 % platu středoškolačky.

Druhou skutečností vyplývající z porovnávání obou skupin je daleko **nižší krajová diferenciac sledovaného ukazatele u žen**. V Ústeckém kraji evidujeme relativně největší rozdíl mezi platy žen s terciárním vzděláním a středoškolaček s maturitou. Tento poměr zde činí u žen zhruba 128:100, zatímco v Královéhradeckém kraji pouze zhruba 120:100. U mužů jsou rozdíly mezi jednotlivými kraji pro tuto vzdělanostní kategorii ještě vyšší – v Ústeckém kraji se jedná o poměr mezi mzdami vysokoškolačů a středoškolačů 139:100, zatímco v Praze se jedná o poměr 118:100.

Zjištěné výsledky odkazují k aktuálnímu a v současnosti často diskutovanému faktu, totiž **nižší příjmové hladině žen v porovnání s muži se stejným stupněm dosaženého vzdělání**. Důležité přitom je, že **jednoznačně nejvýraznější platové diference mezi muži a ženami jsou evidovány právě u lidí s terciárním vzděláním – u vysokoškolačů a osob s vyšším odborným vzděláním**. Tato skuteč-

nost se jasně odráží i v námi sledovaném ukazateli. Na tomto základě sice není možné porovnat příjmy mužů a žen v jejich absolutní výši, ale dobře jsou vidět relace mezi jednotlivými vzdělanostními stupni v obou těchto skupinách. Z nich je zřejmé, že muži vysokoškolačky vydělávají oproti středoškolačkám s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním – platové diference mezi oběma pohlavími jsou totiž, jak již bylo řečeno, nejvýraznější právě v nejvyšší vzdělanostní skupině. Jako nejvíce nepříznivá ze všech krajů se situace jeví v Královéhradeckém, Pardubickém a Plzeňském kraji.

Zaměříme-li se na **relativní příjmy podle úrovně vzdělání pouze ve věkové skupině 30–44 let**, objeví se takřka shodné rysy platové diferenciac podle krajů jako u celkové populace 25–64 let. Největší rozdíly mezi průměrným příjmem vysokoškolačky a člověka se základním vzděláním nalezneme v Karlovarském, Královéhradeckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, nejmenší v Ústeckém, Pardubickém, Jihočeském a Plzeňském kraji. Největší jsou přitom opět rozdíly mezi platy osob s terciárním vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou. Zatímco v Ústeckém kraji vydělávají osoby s terciárním vzděláním v průměru o 33,0 % více než středoškolačky s maturitou, v Karlovarském kraji je to pouze o 20,1 % více a v Praze jen o 21,0 %. V ostatních krajích se pohybují příjmy vysokoškolačů na úrovni o 24,0–31,2 % vyšší, než jsou příjmy zaměstnanců se středním vzděláním s maturitní zkouškou.

Oproti celkové populaci, tj. věkové skupině 25–64 let, jsou v případě věkové skupiny 30–44 let rozdíly mezi příjmy vysokoškolačů a středoškolačů s maturitou obecně vyšší. Platové rozdíly mezi příjmy osob s terciárním vzděláním a středním vzděláním s maturitní zkouškou v této věkové kategorii kulminují – jsou totiž „očistěny“ od nejmladších a nejstarších věkových skupin, kde jsou příjmy vysokoškolačů nižší. Jestliže plat vysokoškolačky ve věku 30–44 let převyšuje

E4.2 T1a: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006, v %

Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavb. (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		54,3		53,4		66,7		64,5		100,0		100,0		127,1		126,1	
CZ01	Praha	53,2		50,5		64,5		60,3		100,0		100,0		122,9		121,0	
CZ011	Hlavní město Praha	53,2	(13.)	50,5	(14.)	64,5	(14.)	60,3	(14.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	122,9	(14.)	121,0	(13.)
CZ02	Střední Čechy	57,0		55,7		70,9		70,1		100,0		100,0		127,3		126,0	
CZ021	Středočeský kraj	57,0	(9.)	55,7	(10.)	70,9	(5.)	70,1	(3.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	127,3	(10.)	126,0	(10.)
CZ03	Jihozápad	59,2		59,0		70,7		69,1		100,0		100,0		126,9		125,6	
CZ031	Jihočeský kraj	57,9	(5.)	57,1	(7.)	71,2	(4.)	69,8	(4.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	126,5	(11.)	124,0	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	60,4	(1.)	61,1	(1.)	70,3	(7.)	68,6	(8.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	127,8	(9.)	127,7	(8.)
CZ04	Severozápad	53,1		52,6		67,8		65,8		100,0		100,0		131,4		129,7	
CZ041	Karlovarský kraj	54,2	(12.)	54,3	(12.)	69,4	(9.)	68,8	(7.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	124,4	(13.)	120,1	(14.)
CZ042	Ústecký kraj	52,9	(14.)	52,5	(13.)	67,4	(11.)	65,1	(13.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	133,9	(1.)	133,0	(1.)
CZ05	Severovýchod	57,7		57,9		71,3		70,9		100,0		100,0		127,3		127,2	
CZ051	Liberecký kraj	56,4	(10.)	55,6	(11.)	72,9	(1.)	73,5	(1.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	128,8	(6.)	129,1	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	58,8	(2.)	57,9	(6.)	70,4	(6.)	69,5	(5.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	125,8	(12.)	124,0	(12.)
CZ053	Pardubický kraj	57,7	(7.)	60,0	(2.)	71,4	(3.)	71,1	(2.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	128,0	(8.)	129,5	(5.)
CZ06	Jihovýchod	58,3		58,7		69,1		67,3		100,0		100,0		131,1		131,2	
CZ061	Vysočina	57,9	(4.)	58,5	(5.)	68,3	(10.)	66,9	(11.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	130,7	(3.)	131,2	(2.)
CZ062	Jihomoravský kraj	58,3	(3.)	58,7	(4.)	69,4	(8.)	67,5	(10.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	131,2	(2.)	131,1	(3.)
CZ07	Střední Morava	57,4		57,6		70,3		68,2		100,0		100,0		128,9		128,7	
CZ071	Olomoucký kraj	57,3	(8.)	57,0	(8.)	72,2	(2.)	69,5	(6.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	129,5	(4.)	130,2	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	57,9	(6.)	59,2	(3.)	67,2	(12.)	66,4	(12.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	128,4	(7.)	127,0	(9.)
CZ08	Moravskoslezsko	55,6		55,8		67,2		68,1		100,0		100,0		128,8		129,2	
CZ081	Moravskoslezský kraj	55,6	(11.)	55,8	(9.)	67,2	(12.)	68,1	(9.)	100,0	(1.)	100,0	(1.)	128,8	(5.)	129,2	(6.)

průměrný středoškolský maturitní plat o cca 26 %, v celkové populaci je to o 27,1 %. U žen je však platový růst vysokoškoláků v kategorii 30–44 let výraznější. Plat vysokoškolačky ve věku 30–44 let převyšuje průměrný středoškolský maturitní plat o 25,2 %, v celkové populaci je to o 23,9 %.

Z dat vyplývá, že nejvyšších relativních příjmů vzhledem k průměrnému příjmu středoškoláka s maturitou dosahují osoby s terciárním vzděláním ve věku 30–44 let v Ústeckém kraji (muži vyšších než ženy), nejnižších naopak v Karlovarském kraji. Přitom jsou to právě relativní příjmy vysokoškoláků (vzhledem ke středoškolákům s maturitou), které v jednotlivých krajích ve věkové kategorii 30–44 let nejvíce převyšují ty ve věkové skupině 25–64 let. Poměry platů osob se středním nematuritním vzděláním vzhledem k platům středoškoláků s maturitou se podle věku mění již méně. Relativní příjmy těch, kdo mají pouze základy vzdělání nebo základní vzdělání, jsou pak vzhledem ke sledovaným referenčním platům (středoškoláka s maturitou), pokud jde o věk, takřka konstantní.

Regionální rozdíly

Průměrný hodinový výdělek stoupá spolu s výší dosaženého vzdělání, výrazně nejvyšší platy mají osoby s terciárním vzděláním. Nejvíce se od referenční hladiny průměrného výdělku středoškoláka s maturitou liší příjmy osob se základy vzdělání nebo základním vzděláním, již méně příjmy těch, kdo mají terciární vzdělání či střední vzdělání s výučním listem. Platová diference podle vzdělání je nejvýraznější v Ústeckém, Moravskoslezském, Jihomoravském kraji a kraji Vysočina, nejmenší naopak v krajích Královéhradeckém, Plzeňském a Jihočeském. Je pravděpodobné, že otevírání „příjmových nůžek“ mezi vzdělanostními skupinami v jednotlivých krajích souvisí

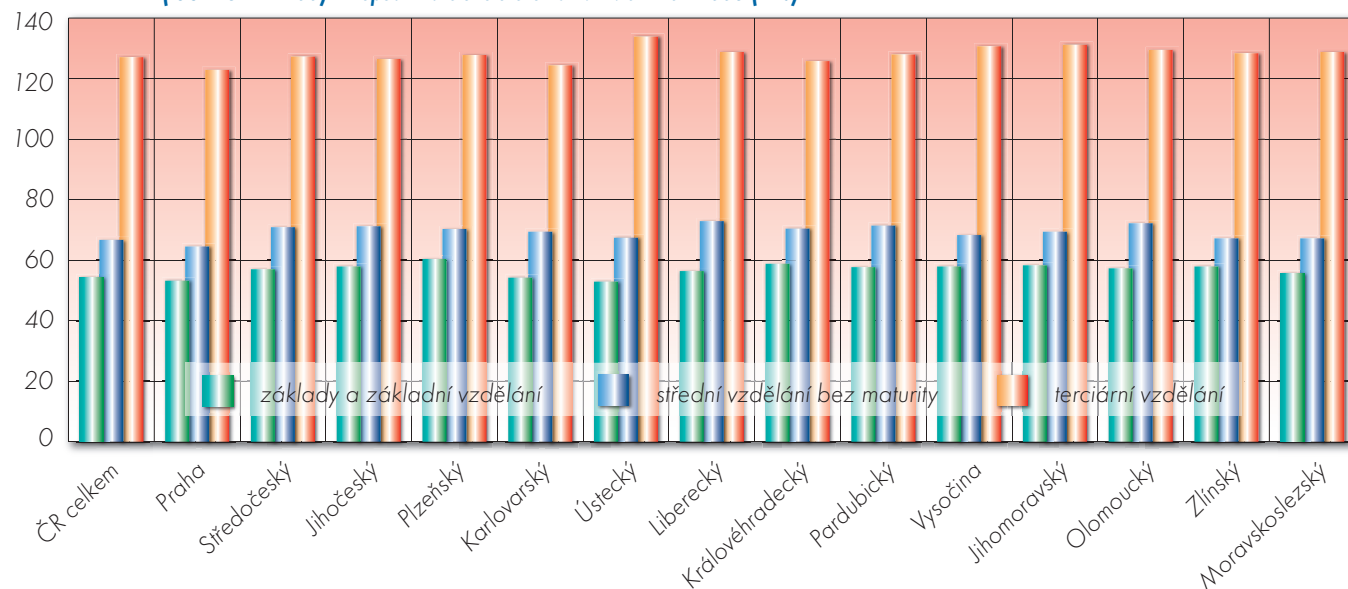
s nabídkou pracovních příležitostí a situací na trhu práce v daném regionu. V oblastech s nízkou nezaměstnaností a pestřejší nabídkou pracovních míst nalezneme i pestřejší rozložení platů, zatímco v krajích, kde je nezaměstnanost vysoká a pracovních pozic málo, je příjmová úroveň obecně nižší a platy na středních až vysoce kvalifikovaných pozicích se více blíží nízkým příjmům v nejnižších vzdělanostních kategoriích.

Porovnáváme-li příjmy osob s terciárním vzděláním a středním maturitním vzděláním, platová diference je u mužů silnější než u žen. Muži vysokoškoláci vydělávají oproti středoškolákům s maturitou výrazně více než ženy vzhledem ke své referenční skupině žen s pouze maturitním vzděláním. Tato skutečnost je způsobena obecně nižšími příjmy žen v porovnání s muži, což platí nejvíce právě v případě vysokoškoláků. U mužů je zřejmá rovněž výraznější krajová diference poměrů zmíněných příjmů, kdy Ústecký a Moravskoslezský kraj se zde jasněji vydělují od ostatních krajů.

V populaci 30–44 let jsou rozdíly mezi příjmy vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou obecně vyšší než v celkové populaci (25–64) – vysokoškolské platy jsou zde „očistěné“ od vlivu nejmladších a nejstarších věkových skupin, kde jsou výdělky nižší. Osoby s terciárním vzděláním ve věkové kategorii 30–44 let tak dosahují vůbec nejvyšších relativních příjmů (muži vyšších než ženy) vzhledem k referenční příjmové hladině SŠ s maturitou.

Příjmová diference ve věkové kategorii 30–44 let podle vzdělání a krajů je takřka shodná jako u celkové populace (25–64): největší rozpětí mezi průměrným příjmem vysokoškoláka a člověka se základy vzdělání nebo základním vzděláním nalezneme opět v Ústeckém, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji a v kraji Vysočina, nejmenší v Královéhradeckém, Plzeňském a Jihočeském kraji.

E4.2 G1.1a: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

KAPITOLA

VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ

Statistiky o dětech, žácích a studentech cizího státního občanství studujících v rámci školského systému jsou součástí statistik téměř všech vyspělých států. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie a jejím začleňováním do mezinárodních struktur nabývá tato problematika stále více na významu.

Od roku 2002/03 sleduje školská statistika počty cizinců v mateřských, základních a středních školách podle státního občanství, na vyšších odborných školách i to, který obor cizinci studují.

Vzdělávání cizinců na školách v České republice je založeno na Listině lidských práv a svobod, v níž je zakotveno právo na vzdělání. Na základních a středních školách je vzdělání bezplatné pro cizince, kteří mají na území ČR uděleno povolení k trvalému pobytu, kteří na území ČR pobývají přechodně (a byla jim udělena krátkodobá víza k pobytu do 90 dnů nebo dlouhodobá víza k pobytu nad 90 dnů), kterým byl udělen azyl, a cizince s vízem za účelem strpení pobytu a za účelem dočasné ochrany.

F 1 Podíl cizinců na jednotlivých druzích škol

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly dětí cizinců umístěných v mateřských školách, podíl žáků s cizím státním občanstvím na základních školách, středních školách, vyšších odborných školách a konzervatořích. Na rozdíl od předešlých let jsou v tomto roce v tabulkách za jednotlivé druhy a typy škol také zahrnutý údaje za školy pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_i}{Z_i} \times 100$$

C – počet cizinců (dětí, žáků, studentů) ve všech formách vzdělávání v jednotlivých druzích a typech škol v roce 2006/07

Z – počet dětí, žáků a studentů ve všech formách vzdělávání v jednotlivých druzích a typech a druzích škol v roce 2006/07

i – typ, druh školy

Zdroj dat

► databáze ÚIV za rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V regionálním školství, tedy na vzdělávacích stupních od úrovně mateřských škol až po vyšší odborné školy, se podíl cizinců v rámci České republiky pohybuje od 1,0% na mateřských a středních školách až do 3,2% na konzervatořích. Cizinci navštěvující mateřské, základní a střední školy jsou v naprosté většině děti cizích státních příslušníků, kteří na našem území žijí. V případě vyšších odborných škol a konzervatoř se může jednat i o žáky, kteří si školu na našem území vybrali a žijí zde právě s cílem se vzdělávat. Na všech vzdělávacích úrovních má podíl cizinců na školách výrazně regionální charakter, který závisí především na celkovém počtu cizinců žijících v jednotlivých regionech a na jejich sociálním složení.

Co do podílu cizinců navštěvujících školy na všech vzdělávacích úrovních dominuje Praha a Karlovarský kraj (s výjimkou vyšších odborných škol a konzervatoř). V Praze je tato situace dána postavením hlavního města – jsou v ní soustředěny úřady a zastoupení velkých zahraničních firem, navíc se zde vytvářejí větší komunity cizinců zabývajících se obchodní činností. V případě Karlovarského kraje je vyšší počet cizinců spojen s atraktivností tohoto kraje jako lázeňského centra České republiky.

Největší podíl žáků – cizinců navštěvuje konzervatoře (3,2%), následují základní školy (1,4%), vyšší odborné školy (1,1%), mateřské a střední (1,0%).

Regionální rozdíly

Jak již bylo uvedeno výše, podíly cizinců se v meziregionálním srovnání výrazně liší.

F1 T1: Podíly cizinců v jednotlivých typech a druzích škol (na celkovém počtu dětí, žáků a studentů v těchto školách), 2006, v %

Území		mateřské školy	základní školy	střední školy	vyšší odborné školy	konzervatoře					
ČR celkem		1,0	1,4	1,0	1,1	3,2					
CZ01	Praha	3,1	4,6	2,5	1,6	5,7					
CZ011	Hlavní město Praha	3,1	(2.)	4,6	(1.)	2,5	(2.)	1,6	(3.)	5,7	(1.)
CZ02	Střední Čechy	0,7	1,3	0,8	1,0	-					
CZ021	Středočeský kraj	0,7	(7.)	1,3	(6.)	0,8	(6.)	1,0	(4.)	-	(9.)
CZ03	Jihozápad	0,9	1,4	1,0	0,4	1,5					
CZ031	Jihočeský kraj	0,7	(8.)	1,0	(8.)	0,8	(7.)	0,2	(12.)	1,8	(3.)
CZ032	Plzeňský kraj	1,1	(3.)	1,9	(3.)	1,2	(3.)	0,7	(6.)	1,2	(7.)
CZ04	Severozápad	1,7	2,1	1,5	0,5	2,5					
CZ041	Karlovarský kraj	3,7	(1.)	3,7	(2.)	2,5	(1.)	0,4	(10.)	-	(9.)
CZ042	Ústecký kraj	1,0	(4.)	1,6	(4.)	1,1	(4.)	0,6	(8.)	2,5	(2.)
CZ05	Severovýchod	0,6	0,9	0,6	0,4	1,3					
CZ051	Liberecký kraj	0,8	(5.)	1,3	(5.)	0,9	(5.)	0,6	(7.)	-	(9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	0,6	(9.)	0,9	(9.)	0,5	(9.)	0,5	(9.)	-	(9.)
CZ053	Pardubický kraj	0,4	(11.)	0,7	(10.)	0,4	(12.)	0,2	(13.)	1,3	(6.)
CZ06	Jihovýchod	0,7	0,9	0,6	0,6	1,5					
CZ061	Vysočina	0,5	(10.)	0,6	(13.)	0,4	(14.)	0,1	(14.)	-	(9.)
CZ062	Jihomoravský kraj	0,7	(6.)	1,1	(7.)	0,7	(8.)	0,9	(5.)	1,5	(5.)
CZ07	Střední Morava	0,4	0,6	0,5	1,3	0,7					
CZ071	Olomoucký kraj	0,4	(14.)	0,6	(12.)	0,4	(13.)	0,4	(11.)	-	(9.)
CZ072	Zlínský kraj	0,4	(13.)	0,6	(14.)	0,5	(10.)	2,2	(2.)	0,7	(8.)
CZ08	Moravskoslezsko	0,4	0,6	0,5	3,1	1,7					
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,4	(12.)	0,6	(11.)	0,5	(11.)	3,1	(1.)	1,7	(4.)

Podíly cizinců v mateřských školách se pohybují od 0,4 % v Pardubickém, Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji až do 3,7 % v Karlovarském kraji. Hodnot vyšších než 1 % dosahují Praha (3,1 %), Plzeňský kraj (1,1 %) a Ústecký kraj (1,0 %).

Na úrovni základního vzdělávání převyšují podíly cizinců výrazně celostátní průměr v Praze (4,6 %), v Karlovarském kraji (3,7 %) a v Plzeňském kraji (1,9 %). Na druhém konci škály leží kraje Zlínský, Vysočina, Moravskoslezský a Olomoucký (0,6 %).

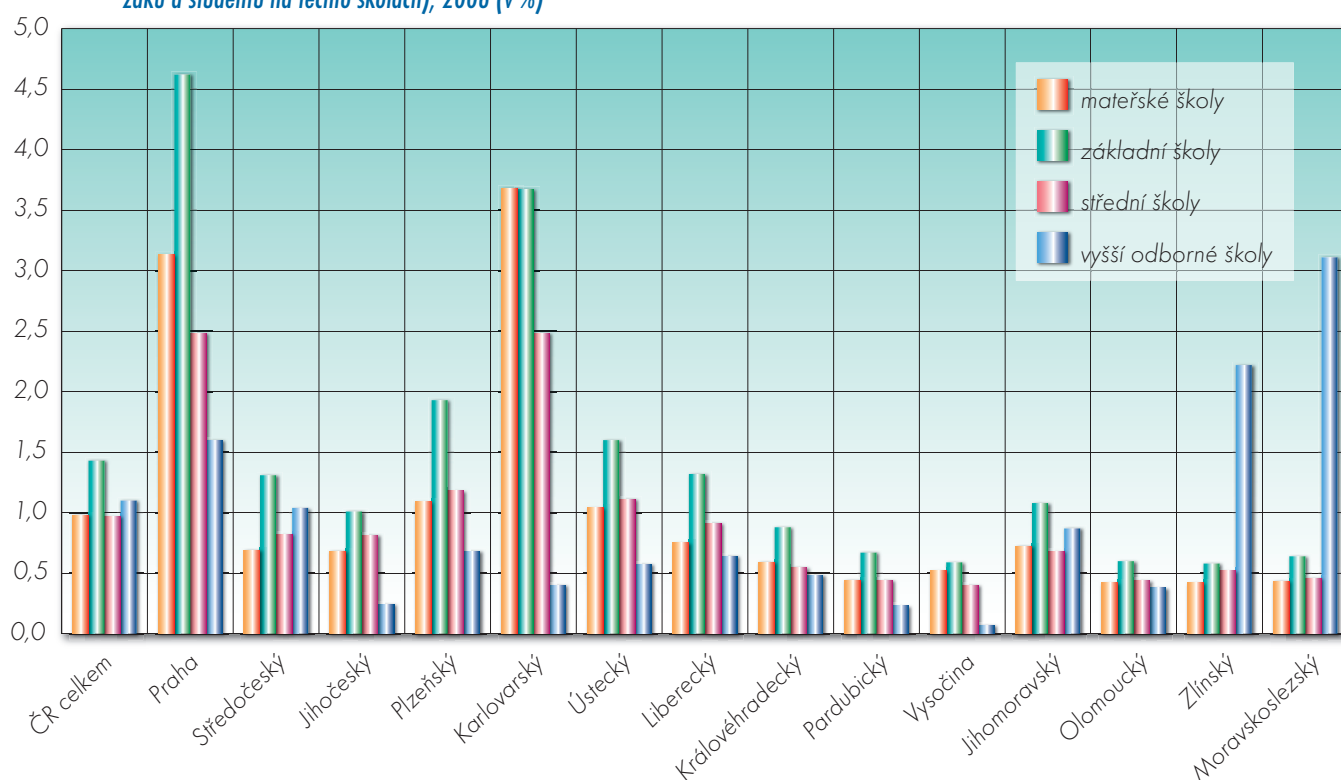
Situace v **podílech cizinců na středních školách** je obdobná, i když zde nejsou již tak velké mezikrajové rozdíly. Nejvíce cizinců navštěvuje střední školy opět v Praze a Karlovarském kraji (2,5 %), nejméně na Vysočině, v Olomouckém a Pardubickém kraji (0,4 %).

Podíly cizinců navštěvujících vyšší odborné školy v jednotlivých regionech se od ostatních vzdělávacích úrovní poměrně liší. Si-

tuace je dána především tím, že na vyšších odborných školách studují nejen cizinci, kteří spolu se svými rodiči žijí v České republice, ale i cizinci, kteří v naší zemi žijí přímo s cílem studovat a naše vyšší odborné školy jsou pro ně z různých hledisek atraktivní. Největší podíl cizinců na vyšších odborných školách, který významně převyšuje celorepublikový průměr, je v Moravskoslezském kraji (3,1 %), zde navštěvují vyšší odborné školy žáci z hraničních zemí, tedy Slováci a Poláci. Další kraje s vyššími podíly cizinců jsou Zlínský kraj (2,2 %) a Praha (1,6 %).

Specifická je situace na **konzervatořích**, na které stejně jako na VOŠ přicházejí mnohdy studovat cizinci, aniž by v Čechách žili s rodiči. Dále je třeba zmínit, že na rozdíl od všech dosud popisovaných typů škol se konzervatoře nenacházejí ve všech regionech (nejsou ve Středočeském, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém, Olomouckém kraji a na Vysočině).

FI G1: Podíly cizinců v mateřských, základních, středních, vyšších odborných školách a konzervatořích (na celkovém počtu dětí, žáků a studentů na těchto školách), 2006 (v %)

F 2 Cizinci v mateřských školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení dětí cizinců v mateřských školách podle jejich státního občanství, a to v členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské a ostatní. Do výčtu států byly vybrány nejčastěji ve statistikách cizinců se vyskytující státy.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{mi}}{C_m}$$

C_m – celkový počet dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol v roce 2006/07

i – státní příslušnost dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V mateřských školách je zapsáno celkem 2 811 cizinců, největší podíl tvoří občané Vietnamu (36,0 %), Ukrajiny (17,9 %), Slovenska (15,7 %) a Ruska (6,4 %). Cizinci z ostatních států tvoří zbývajících 24,0 %.

Oproti předchozímu školnímu roku poklesl celkový počet cizinců navštěvujících mateřské školy asi o 400 dětí. Mírně se změnila i struktura cizinců v mateřských školách – zaznamenali jsme mírný nárůst podílu Ukrajinců (o 2,5 procentního bodu) a Slováků (o 2,2 procentního bodu), v případě Vietnamců poklesl podíl (o 0,4 procentního bodu) na celkovém počtu cizinců v mateřských školách.

Regionální rozdíly

Struktura dětí – cizinců zapsaných do mateřských škol má výrazně regionální charakter. Zaměříme-li se na kraje, ve kterých dosahují podíly cizinců v mateřských školách nejvyšších hodnot (Praha, Karlovarský, Ústecký a Plzeňský kraj), jsou na první pohled zřejmé významné rozdíly. Ve třech z nich – Karlovarském, Ústeckém a Plzeňském kraji – jsou nadpoloviční většinou zastoupeni Vietnamci (ve všech krajích do-

konce více než 53 %), zatímco v Praze jsou jednotlivé uváděné státy zastoupeny mnohem rovnoměrněji (23,0 % Ukrajinci, 22,3 % Vietnamci, 12,3 % Rusové, 12,1 % Slováci). Tento fakt svědčí o vyšší koncentraci vietnamských občanů do již zmíněných krajů. V případě Prahy se homogennější zastoupení občanů více států dá předpokládat vzhledem k celkové vyšší koncentraci cizinců v hlavním městě. Obdobně vypadala i situace v mateřských školách v roce 2005/06.

Děti ze Slovenska v mateřských školách tvoří mezi cizinci nejvyšší podíl ve Zlínském kraji (40,9 %) a Středočeském kraji (28,6 %).

Děti vietnamských občanů dosahují nejvyššího podílu mezi cizinci v mateřských školách téměř ve všech krajích kromě Prahy a Královéhradeckého, Středočeského a Libereckého kraje. Relativně nejvíce Vietnamců najdeme v mateřských školách v Karlovarském (65,0 %), Ústeckém (59,0 %) a Plzeňském kraji (53,3 %). Uvedené kraje patřily ke krajům s nejvyšším zastoupením vietnamských dětí i v předchozích

třech letech. V ostatních regionech dosahují podíly těchto dětí v mateřských školách méně než 45 %.

Nejvyšší podíl ruských dětí v mateřských školách vykazuje Praha, jedná se o více než 12 % z celkového počtu cizinců, následuje Karlovarský (10,0 %), Ústecký (7,3 %) a Olomoucký kraj (6,4 %).

Poměrně vysoké zastoupení ukrajinských dětí mezi cizinci zapsanými do mateřských škol nalezneme v kraji Královéhradeckém (38,7 %), Libereckém (31,6 %), Středočeském (23,7 %), Pardubickém (23,5 %) a v Praze (23,0 %). V ostatních krajích se podíly dětí z Ukrajiny pohybují pod 16,0 %, přičemž nejméně jich je v Moravskoslezském kraji (3,5 %).

Ještě se zmíníme o dětech s polským státním občanstvím, které se účastní výchovy v mateřských školách tradičně především v Moravskoslezském kraji, kde jsou zřízeny i školy s polským výchovným jazykem. Ty jsou určeny pro polskou národnostní menšinu.

F2 T1: Počty cizinců v mateřských školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2006, v %

Území	podíly cizinců podle státní příslušnosti										počet cizinců celkem
	Slovensko	Vietnam	Rusko	Ukrajina	ostatní státy						
ČR celkem	15,7	36,0	6,4	17,9	24,0	2 811					
CZ01 Praha	12,1	22,3	12,3	23,0	30,3	909					
CZ011 Hlavní město Praha	12,1 (10.)	22,3 (12.)	12,3 (1.)	23,0 (5.)	30,3 (3.)	909 (1.)					
CZ02 Střední Čechy	28,6	21,9	2,7	23,7	23,2	224					
CZ021 Středočeský kraj	28,6 (3.)	21,9 (13.)	2,7 (6.)	23,7 (3.)	23,2 (7.)	224 (5.)					
CZ03 Jihozápad	19,9	44,2	–	14,7	21,2	292					
CZ031 Jihočeský kraj	26,8 (4.)	32,3 (8.)	– (12.)	16,5 (6.)	24,4 (6.)	127 (8.)					
CZ032 Plzeňský kraj	14,5 (8.)	53,3 (3.)	– (12.)	13,3 (9.)	18,8 (10.)	165 (6.)					
CZ04 Severozápad	7,3	62,4	8,8	8,8	12,7	534					
CZ041 Karlovarský kraj	5,7 (14.)	65,0 (1.)	10,0 (2.)	9,3 (12.)	10,0 (14.)	300 (2.)					
CZ042 Ústecký kraj	9,4 (12.)	59,0 (2.)	7,3 (3.)	8,1 (13.)	16,2 (12.)	234 (3.)					
CZ05 Severovýchod	21,9	25,4	1,6	32,0	19,1	256					
CZ051 Liberecký kraj	22,1 (6.)	28,4 (10.)	3,2 (5.)	31,6 (2.)	14,7 (13.)	95 (9.)					
CZ052 Královéhradecký kraj	18,3 (7.)	19,4 (14.)	1,1 (10.)	38,7 (1.)	22,6 (8.)	93 (10.)					
CZ053 Pardubický kraj	26,5 (5.)	29,4 (9.)	– (12.)	23,5 (4.)	20,6 (9.)	68 (14.)					
CZ06 Jihovýchod	11,9	41,4	1,7	15,2	29,8	302					
CZ061 Vysočina	10,5 (11.)	34,2 (7.)	1,3 (9.)	14,5 (8.)	39,5 (1.)	76 (12.)					
CZ062 Jihomoravský kraj	12,4 (9.)	43,8 (4.)	1,8 (7.)	15,5 (7.)	26,5 (5.)	226 (4.)					
CZ07 Střední Morava	24,2	34,2	4,0	12,1	25,5	149					
CZ071 Olomoucký kraj	9,0 (13.)	41,0 (5.)	6,4 (4.)	11,5 (11.)	32,1 (2.)	78 (11.)					
CZ072 Zlínský kraj	40,8 (1.)	26,8 (11.)	1,4 (8.)	12,7 (10.)	18,3 (11.)	71 (13.)					
CZ08 Moravskoslezsko	29,7	38,6	0,7	3,4	27,6	145					
CZ081 Moravskoslezský kraj	29,7 (2.)	38,6 (6.)	0,7 (11.)	3,4 (14.)	27,6 (4.)	145 (7.)					

F 3 Cizinci v základních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení žáků – cizinců v základních školách podle jejich státního občanství ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské a ostatní. Do výčtu států byly, stejně jako v případě mateřských škol, vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{zi}}{C_z} \times 100$$

C_z – celkový počet cizinců v základních školách v roce 2006/07

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících základní školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V základních školách je zapsáno celkem 12 504 cizinců (oproti předchozímu roku se jedná o nárůst o necelých 250 žáků), největší podíl tvoří občané Vietnamu (27,6 %), Ukrajiny (22,0 %), Slovenska (18,1 %) a Ruska (7,3 %). V posledním roce došlo k meziročnímu nárůstu v podílu Slováků (o více než 1 procentní bod) a k poklesu podílu Vietnamců (o 0,7 procentního bodu).

Regionální rozdíly

Stejně jako v případě mateřských škol má podíl a struktura cizinců na základních školách výrazně regionální charakter.

Opět se zaměříme na ty kraje, kde cizinci v základních školách tvoří výrazně vyšší podíl žáků, než je celorepublikový průměr, tedy na Prahu a kraje Ústecký, Karlovarský a Plzeňský. Obdobně jako v případě mateřských škol jsou i zde ve struktuře cizinců na první pohled patrné podstatné rozdíly. V Karlovarském, Plzeňském a Ústeckém kraji jsou v základních školách nejvíce zastoupeni Vietnamci (přes 40 %), zatímco v Praze je rozložení příslušníků jednotlivých států rov-

noměrnější (Ukrajinci 27,8 %, Vietnamci 18,1 %, Rusové 12,9 % a Slováci 11,1 %).

Občané Slovenské republiky tvoří nejvyšší podíl cizinců na základních školách ve Zlínském kraji (31,8 %). Více než 25% podíl mají i v kraji Moravskoslezském (31,4 %) a Středočeském (30,3 %). V těchto krajích je ale vyšší podíl žáků jiné státní příslušnosti. V ostatních krajích se pohybují podíly Slováků na celkovém počtu cizinců od 7,7 % do 24,9 %.

Vietnamci tvoří největší podíl cizinců na základních školách v Karlovarském kraji (55,1 %). Dalšími kraji v pořadí jsou Ústecký (43,8 %) a Plzeňský (40,8 %). Nejméně vietnamských občanů se vyskytuje ve Středočeském (14,2 %) a Královéhradeckém kraji (17,9 %) a v Praze (18,1 %).

Podíly Rusů na celkovém počtu cizinců na základních školách se v jednotlivých krajích výrazně liší. Nejvyšší podíl vykazuje Praha

(12,9 %) a Karlovarský kraj (10,3 %). Ostatní regiony nedosahují úrovně celorepublikového průměru, který činí 7,3 %.

Poměrně vysoký podíl cizinců na českých základních školách tvoří, stejně jako v roce 2005/06, Ukrajinci (22,0 %). Ve Středočeském kraji tvoří téměř třetinu cizinců na základních školách, v Praze a v Jihočeském kraji více než čtvrtinu. Nejmenší zastoupení Ukrajinců najdeme v kraji Moravskoslezském (5,6 %), ostatní kraje se pohybují mezi hodnotami 13–25 %.

Z dalších států, jejichž občané se účastní výuky na našich základních školách, stojí za zmínku Polsko. I když v celorepublikovém měřítku se občané Polska podílejí na celkovém počtu cizinců v základních školách pouze minimálně, významné je jejich zastoupení v Moravskoslezském kraji, a to především vzhledem k silně zastoupené polské národnostní menšině v tomto regionu a díky možnosti výuky na základní škole v polském jazyce.

F3 T1: Počty cizinců v základních školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2006, v %

Území		podíly cizinců podle státní příslušnosti										počet cizinců celkem	
		Slovensko		Vietnam		Rusko		Ukrajina		ostatní státy			
ČR celkem		18,1		27,6		7,3		22,0		25,0		12 504	
CZ01	Praha	11,1		18,0		12,9		27,8		30,2		3 685	
CZ011	Hlavní město Praha	11,1	(13.)	18,0	(12.)	12,9	(1.)	27,8	(2.)	30,2	(4.)	3 685	(1.)
CZ02	Střední Čechy	30,3		14,2		6,2		31,3		17,9		1 293	
CZ021	Středočeský kraj	30,3	(3.)	14,2	(14.)	6,2	(4.)	31,3	(1.)	17,9	(12.)	1 293	(2.)
CZ03	Jihozápad	22,9		35,4		2,1		21,8		17,8		1 440	
CZ031	Jihočeský kraj	24,2	(5.)	26,9	(7.)	3,1	(11.)	25,7	(4.)	20,1	(10.)	557	(8.)
CZ032	Plzeňský kraj	22,1	(7.)	40,8	(3.)	1,5	(13.)	19,4	(8.)	16,3	(13.)	883	(6.)
CZ04	Severozápad	11,4		48,8		7,8		14,1		17,8		2 185	
CZ041	Karlovarský kraj	7,7	(14.)	55,1	(1.)	10,3	(2.)	11,3	(13.)	15,6	(14.)	979	(5.)
CZ042	Ústecký kraj	14,4	(12.)	43,8	(2.)	5,8	(5.)	16,4	(11.)	19,6	(11.)	1 206	(3.)
CZ05	Severovýchod	21,8		20,5		5,0		24,9		27,8		1 251	
CZ051	Liberecký kraj	23,0	(6.)	22,3	(10.)	7,0	(3.)	24,0	(6.)	23,6	(8.)	512	(9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	18,1	(9.)	17,9	(13.)	3,5	(9.)	24,7	(5.)	35,8	(1.)	430	(10.)
CZ053	Pardubický kraj	24,9	(4.)	21,0	(11.)	3,6	(8.)	26,9	(3.)	23,6	(9.)	309	(12.)
CZ06	Jihovýchod	18,0		26,5		3,6		18,3		33,6		1 308	
CZ061	Vysočina	19,4	(8.)	24,5	(9.)	1,4	(14.)	19,1	(9.)	35,6	(2.)	278	(14.)
CZ062	Jihomoravský kraj	17,6	(11.)	27,0	(6.)	4,2	(7.)	18,2	(10.)	33,1	(3.)	1 030	(4.)
CZ07	Střední Morava	24,5		29,7		4,5		16,5		24,8		629	
CZ071	Olomoucký kraj	17,9	(10.)	33,6	(4.)	3,3	(10.)	19,7	(7.)	25,5	(6.)	330	(11.)
CZ072	Zlínský kraj	31,8	(1.)	25,4	(8.)	5,7	(6.)	13,0	(12.)	24,1	(7.)	299	(13.)
CZ08	Moravskoslezsko	31,4		33,2		2,9		5,6		26,8		713	
CZ081	Moravskoslezský kraj	31,4	(2.)	33,2	(5.)	2,9	(12.)	5,6	(14.)	26,8	(5.)	713	(7.)

F 4 Cizinci ve středních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení cizinců ve středních školách podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, vietnamské, ruské, ukrajinské a ostatní. Do výčtu států byly, stejně jako v případě mateřských a základních škol, vybrány nejčastěji se vyskytující státy ve statistikách cizinců.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{si}}{C_s} \times 100$$

C_s – celkový počet cizinců studujících ve středních školách (bez ohledu na druh a formu vzdělávání, bez škol ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti) v roce 2006/07

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících střední školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

V České republice studuje ve školním roce 2006/07 na středních školách celkem 5 615 cizinců, což je v porovnání s předchozím rokem nárůst o téměř 700 cizinců. Více než pětinu tvoří Vietnamci (23,3 %) a Ukrajinci (22,5 %). Podíl Slováků činí 15,3 % a Rusů 11,4 %. Oproti předchozímu školnímu roku se zvýšil podíl Vietnamců (o 2,4 procentního bodu) a Ukrajinců (o 1,2 procentního bodu) a poklesl podíl Rusů (o 2 procentní body).

Regionální rozdíly

Rozložení cizinců studujících na středních školách podle jejich státní příslušnosti vykazuje, stejně jako tomu bylo v případě mateřských a základních škol, výrazné regionální odlišnosti. Na rozdíl od základních škol je však celkový počet cizinců studujících na

středních školách v České republice, a tím i jejich podíl na celkovém počtu žáků, menší (v celostátním měřítku se jedná pouze o 1,0 % žáků).

Kraje, kde podíl cizinců na středních školách převyšuje jedno procento celkového počtu žáků, jsou pouze tři – Praha, Karlovarský a Ústecký kraj. To je však jediné, co tyto kraje z hlediska komentovaného ukazatele spojuje, z pohledu struktury cizinců podle státního občanství jsou tyto kraje zcela rozdílné. V Praze je na středních školách mezi cizinci poměrně vysoký podíl občanů Ruska (19,0%), Ukrajiny (24,4%) a více než desetinu cizinců tvoří Slováci (11,3%). Oproti tomu v Karlovarském a Ústeckém kraji je mezi cizinci na středních školách nejvyšší podíl Vietnamců (62,4%, resp. 38,3%), následují je Ukrajinci

(12,5%, resp. 23,1%) a Rusové (shodně 9,3%). Tato situace odpovídá i stavu minulých let.

Nejvíce občanů Slovenska je v krajích Zlínském (38,9%), Moravskoslezském (29,3%) a Jihomoravském (24,0%), nejméně v krajích Karlovarském (4,0%) a Ústeckém (8,5%).

Nejvyšší zastoupení Ukrajinců je v oblasti Severovýchod (kraje Liberecký – 31,2%, Královéhradecký – 29,4% a Pardubický – 32,0%), nejnižší v kraji Moravskoslezském (9,0%), v ostatních krajích se hodnoty pohybují mezi 12,5–26,9%.

Za zmínku stojí i Moravskoslezský kraj, kde sice cizinci na středních školách tvoří pouze 0,5%, ale více než polovina z nich jsou Slováci a Vietnamci a necelých 15% tvoří Poláci.

F4 T1: Počty cizinců ve středních školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2006, v %

Území	podíly cizinců podle státní příslušnosti										počet cizinců celkem
	Slovensko		Vietnam		Rusko		Ukrajina		ostatní státy		
ČR celkem	15,3		23,3		11,4		22,5		27,4		5 615
CZ01 Praha	11,3		15,3		19,0		24,4		30,1		1 908
CZ011 Hlavní město Praha	11,3	(12.)	15,3	(10.)	19,0	(1.)	24,4	(8.)	30,1	(4.)	1 908 (1.)
CZ02 Střední Čechy	22,0		12,1		11,1		26,9		27,8		413
CZ021 Středočeský kraj	22,0	(4.)	12,1	(14.)	11,1	(2.)	26,9	(5.)	27,8	(8.)	413 (4.)
CZ03 Jihozápad	13,4		27,3		4,8		24,5		30,0		644
CZ031 Jihočeský kraj	15,2	(9.)	14,9	(11.)	7,0	(9.)	21,9	(10.)	41,1	(1.)	302 (8.)
CZ032 Plzeňský kraj	11,7	(11.)	38,3	(2.)	2,9	(14.)	26,9	(4.)	20,2	(13.)	342 (6.)
CZ04 Severozápad	6,5		48,9		9,3		18,4		16,9		906
CZ041 Karlovarský kraj	4,0	(14.)	62,4	(1.)	9,3	(3.)	12,5	(13.)	11,8	(14.)	399 (5.)
CZ042 Ústecký kraj	8,5	(13.)	38,3	(3.)	9,3	(4.)	23,1	(9.)	20,9	(12.)	507 (2.)
CZ05 Severovýchod	17,0		16,2		8,6		30,8		27,4		500
CZ051 Liberecký kraj	17,1	(7.)	13,2	(13.)	9,3	(5.)	31,2	(2.)	29,3	(5.)	205 (9.)
CZ052 Královéhradecký kraj	16,5	(8.)	18,2	(9.)	7,6	(8.)	29,4	(3.)	28,2	(7.)	170 (11.)
CZ053 Pardubický kraj	17,6	(6.)	18,4	(8.)	8,8	(6.)	32,0	(1.)	23,2	(11.)	125 (13.)
CZ06 Jihovýchod	22,0		20,4		5,4		19,3		32,9		569
CZ061 Vysočina	13,9	(10.)	24,3	(5.)	3,5	(13.)	25,2	(7.)	33,0	(2.)	115 (14.)
CZ062 Jihomoravský kraj	24,0	(3.)	19,4	(7.)	5,9	(10.)	17,8	(11.)	32,8	(3.)	454 (3.)
CZ07 Střední Morava	29,9		17,0		7,0		19,9		26,1		341
CZ071 Olomoucký kraj	19,9	(5.)	20,5	(6.)	5,6	(11.)	25,5	(6.)	28,6	(6.)	161 (12.)
CZ072 Zlínský kraj	38,9	(1.)	13,9	(12.)	8,3	(7.)	15,0	(12.)	23,9	(10.)	180 (10.)
CZ08 Moravskoslezsko	29,3		28,4		5,4		9,0		27,8		334
CZ081 Moravskoslezský kraj	29,3	(2.)	28,4	(4.)	5,4	(12.)	9,0	(14.)	27,8	(9.)	334 (7.)

F 5 Cizinci ve vyšších odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje rozložení cizinců ve vyšších odborných školách podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, ruské, ukrajinské a ostatní.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{vi}}{C_v} \times 100$$

C_v – celkový počet cizinců studujících ve vyšších odborných školách (bez ohledu na formu studia) v roce 2006/07

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících vyšší odborné školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Na rozdíl od mateřských, základních a středních škol nejsou studenti vyšších odborných škol vázání takovou měrou na místo pobytu rodičů

a cizinci studující na této vzdělávací úrovni velice často vyjíždějí do zahraničí právě za účelem studia. Z toho důvodu se i podíly cizinců a jejich struktura podle státního občanství na vyšších odborných školách liší od situace na nižších vzdělávacích úrovních. Liší se i v tom, že na vyšších odborných školách (na rozdíl od nižších vzdělávacích úrovních) je jen necelých 1% cizinců vietnamské státní příslušnosti.

V České republice studuje na vyšších odborných školách celkem 304 cizinců (v roce 2005/06 se jednalo o 313 cizinců). Největší podíl z nich tvoří Slováci (60,5%), Ukrajinci (14,1%) a Rusové (8,2%). Tato situace je relativně stabilní několik posledních let. Vzhledem k nízkému celkovému počtu cizinců na vyšších odborných školách nezacházíme v popisu ukazatele v jednotlivých regionech do příliš velkých podrobností.

Regionální rozdíly

Z regionálního pohledu má smysl zabývat se Moravskoslezským krajem (3,1% cizinců na VOŠ), Zlínským krajem (2,2%) a Prahou (1,6%), ve kterých podíl cizinců studujících na vyšších odborných školách výrazněji převyšuje celorepublikový průměr (1,1%).

V Praze na vyšších odborných školách mezi cizinci převažují Slováci (43,8% cizinců), 18,1% cizinců tvoří Ukrajinci a 16,2% Rusové. Ve

F5 T1: Počty cizinců ve vyšších odborných školách, jejich struktura podle státní příslušnosti, 2006, v %

Území		podíly cizinců podle státní příslušnosti								počet cizinců celkem	
		Slovensko		Rusko		Ukrajina		ostatní státy			
ČR celkem		60,5		8,2		14,1		17,1		304	
CZ01	Praha	43,8		16,2		18,1		21,9		105	
CZ011	Hlavní město Praha	43,8	(8.)	16,2	(3.)	18,1	(7.)	21,9	(5.)	105	(1.)
CZ02	Střední Čechy	76,0		–		8,0		16,0		25	
CZ021	Středočeský kraj	76,0	(4.)	–	(8.)	8,0	(9.)	16,0	(8.)	25	(5.)
CZ03	Jihozápad	42,9		7,1		35,7		14,3		14	
CZ031	Jihočeský kraj	16,7	(10.)	–	(8.)	66,7	(1.)	16,7	(7.)	6	(8.)
CZ032	Plzeňský kraj	62,5	(6.)	12,5	(4.)	12,5	(8.)	12,5	(10.)	8	(6.)
CZ04	Severozápad	11,1		11,1		44,4		33,3		9	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(12.)	–	(8.)	–	(13.)	100,0	(1.)	1	(13.)
CZ042	Ústecký kraj	12,5	(11.)	12,5	(4.)	50,0	(4.)	25,0	(4.)	8	(6.)
CZ05	Severovýchod	28,6		7,1		42,9		21,4		14	
CZ051	Liberecký kraj	60,0	(7.)	–	(8.)	20,0	(6.)	20,0	(6.)	5	(9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(12.)	–	(8.)	60,0	(2.)	40,0	(2.)	5	(9.)
CZ053	Pardubický kraj	25,0	(9.)	25,0	(2.)	50,0	(4.)	–	(12.)	4	(12.)
CZ06	Jihovýchod	77,4		6,5		3,2		12,9		31	
CZ061	Vysočina	100,0	(1.)	–	(8.)	–	(13.)	–	(12.)	1	(13.)
CZ062	Jihomoravský kraj	76,7	(3.)	6,7	(6.)	3,3	(11.)	13,3	(9.)	30	(3.)
CZ07	Střední Morava	54,5		9,1		12,1		24,2		33	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(12.)	40,0	(1.)	60,0	(2.)	–	(12.)	5	(9.)
CZ072	Zlínský kraj	64,3	(5.)	3,6	(7.)	3,6	(10.)	28,6	(3.)	28	(4.)
CZ08	Moravskoslezsko	90,4		–		2,7		6,8		73	
CZ081	Moravskoslezský kraj	90,4	(2.)	–	(8.)	2,7	(12.)	6,8	(11.)	73	(2.)

Zlínském kraji studuje na vyšších odborných školách 64,3 % Slováků, shodně 3,6 % Rusů a Ukrajinců a ostatní státy mají zastoupení 28,8 %. V Moravskoslezském kraji studuje mezi cizinci na vyšších odborných školách 90,4 % Slováků, 4,0 % Poláků a 2,7 % Ukrajinců. Ostatní státy jsou zastoupeny pouze okrajově. Poměrně vysoký absolutní počet Slováků je i v krajích Středočeském a Jihomoravském.

F 6 Cizinci na konzervatořích

Ukazatel popisuje rozložení cizinců na konzervatořích podle jejich státního občanství, a to ve členění podle státní příslušnosti slovenské, ukrajinské, ruské a ostatní.

Metodika výpočtu

$$\frac{C_{ki}}{C_k} \times 100$$

C_k – celkový počet cizinců studujících na konzervatořích (bez ohledu na formu studia) v roce 2006/07

i – státní příslušnost žáků – cizinců navštěvujících konzervatoře

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Stejně jako studenti vyšších odborných škol, ani žáci konzervatořích nejsou tolik vázáni na místo pobytu rodičů a někteří cizinci přicestovali do České republiky přímo s cílem zde studovat. Proto se i podíly cizinců a jejich struktura podle státního občanství na konzervatořích odlišují od situace na středních, základních i mateřských školách.

Na konzervatořích v České republice studuje 112 cizinců (o 20 více než v roce 2005/06), převážnou většinu tvoří Slováci (39,3%), následují Ukrajinci (16,1%) a Rusové (9,8%). Vzhledem k nízkému celkovému počtu cizinců na tomto typu škol nemá smysl detailně popisovat chování ukazatele v jednotlivých regionech.

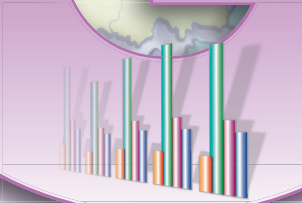
Regionální rozdíly

Většina cizinců na konzervatořích je v Praze. Nejčastěji zde studují Slováci (38,5%), s velkým odstupem následují Ukrajinci (16,7%) a Rusové (9,0%), ostatní cizí státní příslušníci dosahují podílu 35,9%. Vzhledem k nízkému počtu cizinců na mimopražských konzervatořích nemá smysl zabývat se dalšími regiony.

KAPITOLA

VÝUKA JAZYKŮ

Kapitola o výuce jazyků na českých školách je do Krajské ročenky zařazena z důvodu stupňujících se nároků na výuku cizích jazyků, a to jak z hlediska kvality výuky, tak i z hlediska rozmanitosti nabídky jednotlivých jazyků. Zabýváme se zde počty a podíly žáků učících se cizí jazyk; sledujeme jejich strukturu podle vyučovaného cizího jazyka a podle počtu jazyků, které si tito žáci osvojují.

Do roku 1989 se na našich základních školách jako povinný jazyk vyučovala ruština, která byla někdy doplněna dalším cizím jazykem, ten byl ovšem, s výjimkou jazykových škol, pouze nepovinný. Na středních školách se ve výuce ruštiny pokračovalo. V případě některých oborů ukončených maturitní zkouškou, především na gymnáziích a obchodních akademiích, se vyučoval ještě další živý cizí jazyk (a na humanitních větvích gymnázií mnohdy ještě latina a klasická řečtina). Je nutné poznamenat, že do roku 1989 se ve statistikách údaje o výuce cizích jazyků téměř nevyskytovaly, proto o ní za toto období máme velmi málo informací.

Po roce 1989 se během krátké doby skončilo s celoplošnou výukou ruštiny na základních i středních školách. Učitelé ruského jazyka byli v mnoha případech requalifikováni na výuku jiného cizího jazyka, obvykle angličtiny nebo němčiny. Základní i střední školy tak mohly nabídnout žákům výběr z několika cizích jazyků.

S výukou cizího jazyka se na základních školách povinně začíná od čtvrtého ročníku, žáci obvykle studují pouze jeden cizí jazyk. Existují však i základní školy s rozšířenou výukou jazyků, které svým žákům nabízejí obvykle dva cizí jazyky a získání hlubších vědomostí v této oblasti. Možnost výuky dvou cizích jazyků nabízejí na druhém stupni i mnohé základní školy, jejichž atributem není přímo rozšířená výuka cizích jazyků.

Na středních školách studují jeden cizí jazyk všichni žáci s výjimkou těch, kteří navštěvují školy a studijní obory určené pro žáky s mentálním postižením. Gymnázia mají ve svém vzdělávacím programu zařazeny minimálně dva cizí jazyky, střední odborné školy v oborech ukončených maturitní zkouškou vyučují zpravidla jeden až dva cizí jazyky v závislosti na struktuře vzdělávacího programu. Žáci vzdělávající se v oborech středního vzdělávání a středního vzdělávání s výučním listem studují zpravidla jeden cizí jazyk.

Na vyšších odborných školách a konzervatořích se povinně vyučuje nejméně jeden jazyk. Konzervatoře nejsou letos poprvé začleněny mezi střední školy vzhledem k tomu, že způsobem ukončování studia (absolutoriem¹⁴) a také delším (zpravidla 6 až 8 letým) studiem se řadí spíše k vyšším odborným školám; navíc jsou ve školském zákoně definovány jako samostatný druh školy. Žáci konzervatoří získávají vyšší odborné vzdělání zaměřené na odbornou uměleckou přípravu.

G 1 Podíly žáků v denním studiu učících se cizí jazyk

Charakteristika ukazatele

Ukazatel kvantifikuje podíly žáků a studentů na základních a středních školách¹⁵, kteří se učí cizí jazyk, na celkovém počtu žáků denního vzdělávání. Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou do daného přehledu zahrnuty vzhledem k tomu, že na těchto školách (ZŠ praktické, ZŠ speciální, střední školy pro mentálně postižené) se cizí jazyk nevyučuje, a žáci v ostatních typech škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami tvoří poměrně malé procento. Údaje by

14 Žáci konzervatoří mohou ukončit vzdělávání také maturitní zkouškou, nejdříve však po čtvrtém ročníku, v oboru tanec až po osmém ročníku.

15 Ve školním roce 2006/07 se vzhledem ke změně metodiky ve školském, zákoně již střední školy nedělí podle typů na gymnázia, SOŠ a SOU.

G1 T1: Podíly žáků v denní formě vzdělávání učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků denního studia), 2006, v %

Území		základní školy	střední školy	
ČR celkem		80,54		95,57
CZ01	Praha	83,53		96,14
CZ011	Hlavní město Praha	83,53	(1.)	96,14 (4.)
CZ02	Střední Čechy	79,73		94,97
CZ021	Středočeský kraj	79,73	(12.)	94,97 (11.)
CZ03	Jihozápad	79,91		95,21
CZ031	Jihočeský kraj	79,41	(14.)	95,92 (5.)
CZ032	Plzeňský kraj	80,51	(5.)	94,31 (14.)
CZ04	Severozápad	80,05		95,08
CZ041	Karlovarský kraj	80,02	(8.)	95,36 (7.)
CZ042	Ústecký kraj	80,06	(7.)	94,98 (10.)
CZ05	Severovýchod	79,89		96,13
CZ051	Liberecký kraj	79,98	(9.)	94,57 (13.)
CZ052	Královéhradecký kraj	79,96	(10.)	96,68 (2.)
CZ053	Pardubický kraj	79,75	(11.)	96,81 (1.)
CZ06	Jihovýchod	81,22		95,36
CZ061	Vysočina	80,88	(3.)	95,44 (6.)
CZ062	Jihomoravský kraj	81,39	(2.)	95,32 (9.)
CZ07	Střední Morava	79,91		95,08
CZ071	Olomoucký kraj	79,63	(13.)	94,84 (12.)
CZ072	Zlínský kraj	80,20	(6.)	95,33 (8.)
CZ08	Moravskoslezsko	80,63		96,26
CZ081	Moravskoslezský kraj	80,63	(4.)	96,26 (3.)

proto nebyly zcela vypovídající. V tabulce ani v grafu nejsou uvedeny hodnoty za vyšší odborné školy, protože tam studují cizí jazyk zcela všichni studenti.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum J_i}{\sum Z_i} \times 100$$

$\sum J$ – celkový počet žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve školním roce 2006/07

$\sum Z$ – celkový počet žáků denního vzdělávání ve školním roce 2006/07

i – druh školy, příp. druh studia (základní školy, střední školy – školy s obory gymnázií, středních odborných škol, středních odborných učilišť ve všech druzích denního vzdělávání včetně nástavbového studia)

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

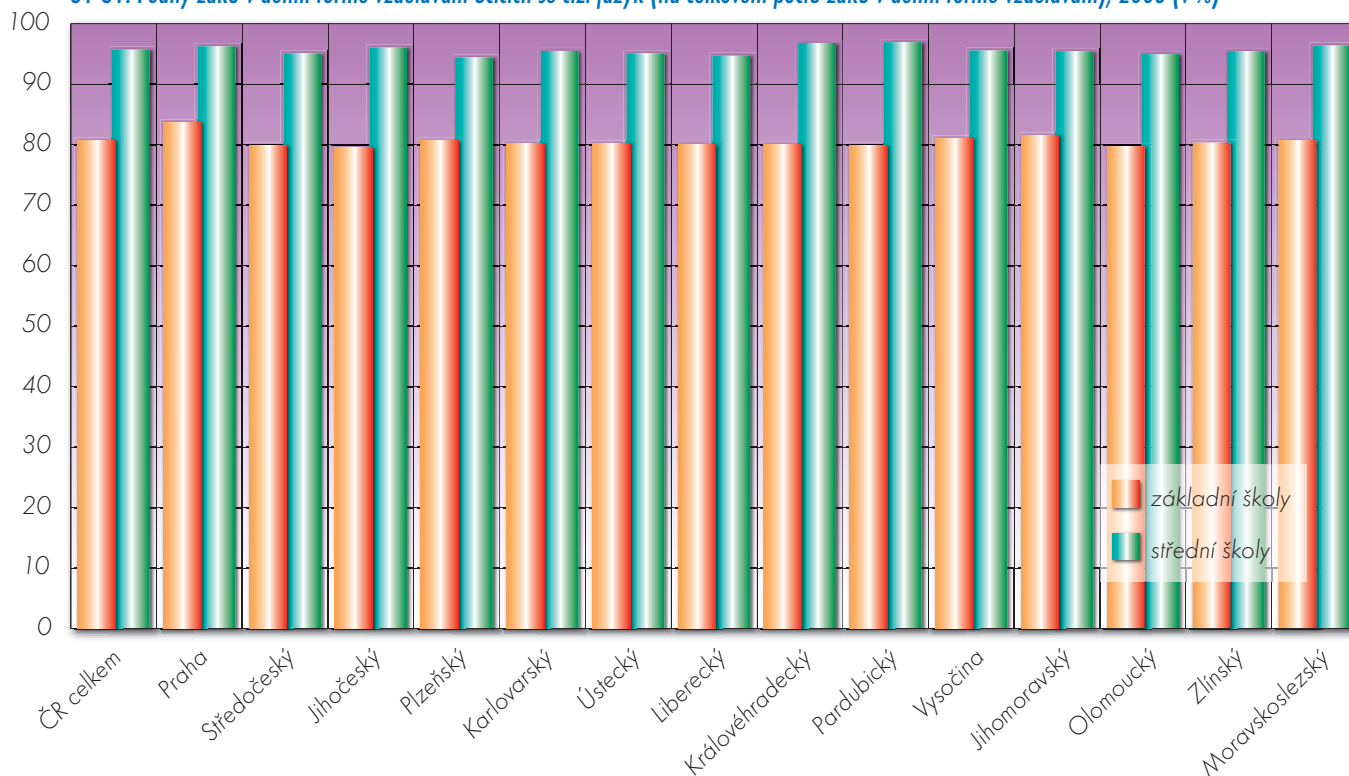
Podíly žáků učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků v denním vzdělávání) se liší podle druhu školy. Na základní škole, kde je povinná výuka jednoho cizího jazyka od 4. ročníku, se podíl žáků učících se cizí jazyk pohybuje na úrovni 80,5 %. Odchyly od celorepublikového průměru se však mohou na jednotlivých školách značně lišit v závislosti na tom, zda se jedná o školu s jedním či dvěma stupni nebo s rozšířenou výukou cizích jazyků¹⁶. Velikosti odchylek mohou být rovněž ovlivněny počtem žáků v jednotlivých ročnících.

Na vyšších odborných školách a konzervatořích studují cizí jazyk všichni studenti (žáci) v denní formě vzdělávání (proto nejsou vyšší odborné školy a konzervatoře uvedeny ani v tabulce ani v grafu).

16 Na základních školách s rozšířenou výukou jazyků se obvykle vyučují dva cizí jazyky.

G1 G1: Podíly žáků v denní formě vzdělávání učících se cizí jazyk (na celkovém počtu žáků v denní formě vzdělávání), 2006 (v %)

Regionální rozdíly

Na rozdílné hodnoty ukazatele v **případě základních škol** má vliv především převládající velikostní kategorie škol a způsob výuky v jednotlivých regionech. Existují školy pouze s jedním stupněm, s oběma stupni a školy s rozšířenou výukou cizích jazyků. Svou roli hraje i odlišný podíl žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Podíly žáků učících se cizí jazyk se pohybují od 79,4 % v Jihočeském kraji až po 83,5 % v Hlavním městě Praze, kde je nejvyšší koncentrace základních škol s oběma stupni a škol s rozšířenou výukou jazyků.

Podíly žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk na **středních školách** dosahují v jednotlivých krajích hodnot od 94,3 % do 96,8 %. Regionální rozdíly ve velikosti ukazatele jsou způsobeny zejména odlišnou oborovou strukturou středních škol. V krajích, kde je více škol s obory gymnázií a středních odborných škol, je také vyšší podíl žáků učících se cizí jazyk; v krajích s vyšší koncentrací středních škol s obory středních odborných učilišť je tomu naopak. (Lze říci, že hodnotu ukazatele ovlivňuje především výuka jazyků na těchto školách.) Hodnota sledovaného ukazatele je nejvyšší v Pardubickém kraji (96,8 %), následuje Královéhradecký kraj (96,7 %) a Moravskoslezský kraj (96,3 %). Na opačném konci škály leží kraj Plzeňský (94,3 %), Liberecký (94,6 %) a Olomoucký (94,9 %). Rozdíl mezi krajem s nejvyšším a nejnižším podílem žáků učících se cizí jazyk je ale v případě středních škol relativně malý – 2,5 procentního bodu.

G 2 Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel charakterizuje podíly žáků základních škol učících se cizí jazyk podle jednotlivých cizích jazyků na celkovém počtu žáků, kteří se učí cizí jazyk. Nejvyučovanějšími jazyky jsou angličtina a (s velkým odstupem) němčina, dále francouzština, ruština, španělština a italština; ostatní jazyky jsou uváděny společně jako „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum z_j}{\sum Z} \times 100$$

$\sum Z$ – celkový počet žáků základních škol učících se cizí jazyky ve školním roce 2006/07

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Do roku 1989 se na našich základních školách jako povinný jazyk vyučovala pouze ruština. Ostatní cizí jazyky se vyučovaly¹⁷ pouze okrajově, ve většině případů spíše jako nepovinné předměty nebo v rámci zájmových kroužků; teprve po revoluci si mohli žáci vybírat, který cizí jazyk chtějí na základní škole studovat. V současné době se v drtivé většině škol vyučuje angličtina nebo němčina. Převažující zájem o výuku angličtiny, kterou se učí 83,9 % žáků, souvisí zejména s možností obyvatel cestovat téměř po celém světě, s rozvojem informačních technologií a v neposlední řadě i se zájmem zaměstnavatelů o pracovníky, kteří angličtinu ovládají. Němčina je pak s naší zemí spjata především historicky a zájem o ni pramení rovněž z polohy naší země v sousedství německy mluvících zemí. Učí se jí 20,6 % dětí. (Někteří žáci se učí oba jazyky, proto je součet podílů vyšší než 100 %.) Ostatní cizí jazyky nejsou na základních školách tak časté, za zmínku stojí francouzština (0,9 %) a ruština (0,8 %).

Regionální rozdíly

Ve všech krajích se většina žáků učí angličtinu, přičemž nejmenší rozdíly v podílech obou nejvyučovanějších jazyků se projevují v kraji Karlovarském, Plzeňském, Jihočeském a Ústeckém. Zvýšený zájem o něm-

17 S výjimkou škol s jazykovým zaměřením.

činu souvisí s polohou krajů, neboť všechny sousedí s Německem nebo Rakouskem.

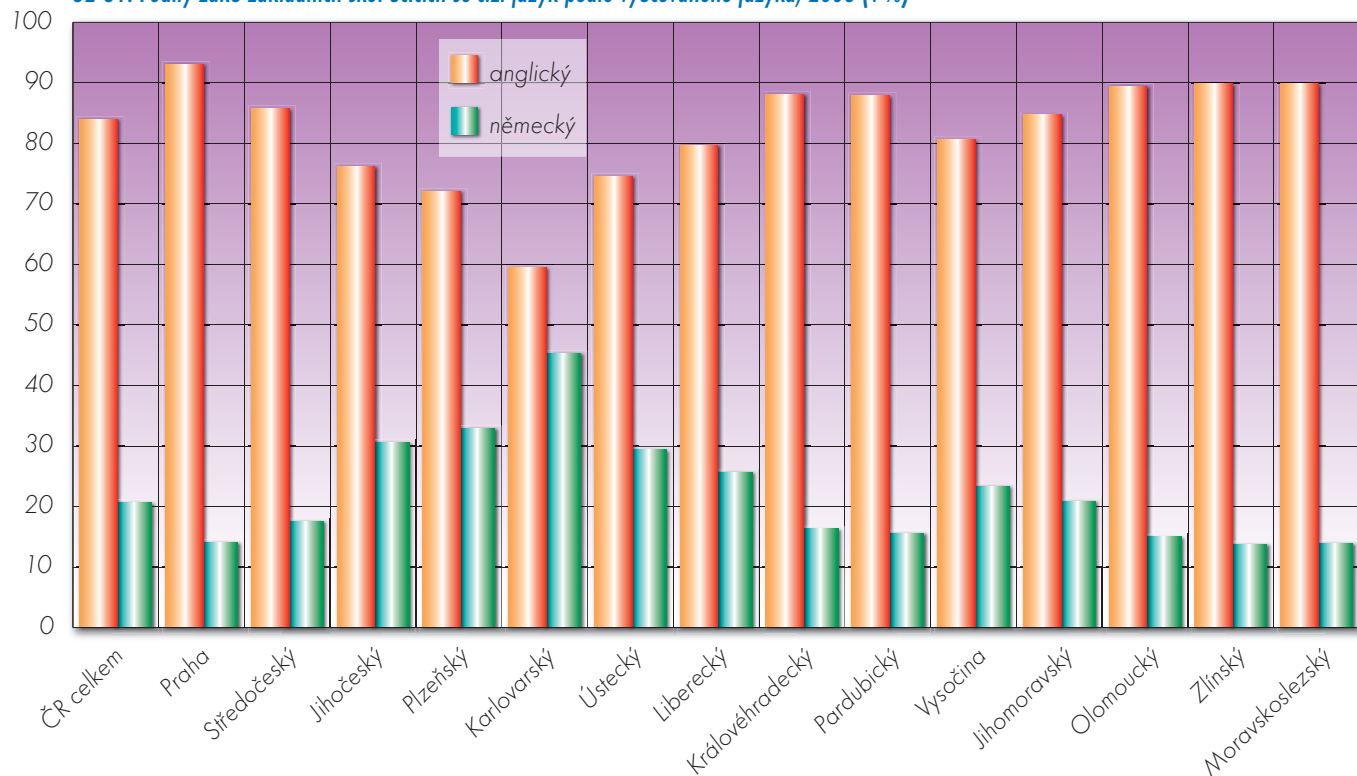
Mezi jednotlivými kraji najdeme dva zcela atypické – Prahu a již zmiňovaný Karlovarský kraj. V Praze je na základních školách v mezi-krajovém srovnání nejvyšší podíl žáků učících se angličtinu (92,9%), francouzštinu (3,2%) a španělštinu (1,2%), ale jednoznačně nejmenší

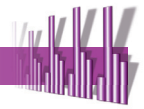
podíl žáků učících se němčinu (13,9%). V Karlovarském kraji se němčinu učí 45,1% žáků. Ačkoliv podíl těch, kteří se zde věnují angličtině, je v porovnání s němčinou vyšší – 59,4%, jedná se o nejmenší hodnotu ze všech krajů; mírně nadprůměrný počet žáků (1%) se v tomto regionu učí rusky (celostátní průměr je 0,8%). První místo ve výuce ruského jazyka zaujímá Moravskoslezský kraj s podílem 1,7%.

G2 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na základních školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2006, v %

Území		podíly žáků učících se jazyk								počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný		
ČR celkem		83,86	0,94	20,55	0,83	0,17	0,01	0,01	678 351	
CZ01	Praha	92,92	3,23	13,89	0,34	1,22	0,05	0,05	64 285	
CZ011	Hlavní město Praha	92,92 (1.)	3,23 (1.)	13,89 (12.)	0,34 (9.)	1,22 (1.)	0,05 (1.)	0,05 (1.)	64 285 (4.)	
CZ02	Střední Čechy	85,60	0,72	17,47	1,30	0,03	–	–	75 600	
CZ021	Středočeský kraj	85,60 (7.)	0,72 (7.)	17,47 (8.)	1,30 (2.)	0,03 (8.)	– (3.)	– (3.)	75 600 (2.)	
CZ03	Jihozápad	74,22	0,31	31,53	0,23	–	–	–	77 437	
CZ031	Jihočeský kraj	76,11 (11.)	0,31 (12.)	30,49 (3.)	0,28 (12.)	– (10.)	– (3.)	– (3.)	42 145 (6.)	
CZ032	Plzeňský kraj	71,97 (13.)	0,31 (13.)	32,76 (2.)	0,17 (13.)	– (10.)	– (3.)	– (3.)	35 292 (11.)	
CZ04	Severozápad	70,46	0,64	33,44	1,00	0,16	–	–	77 160	
CZ041	Karlovarský kraj	59,39 (14.)	0,11 (14.)	45,12 (1.)	1,04 (4.)	– (10.)	– (3.)	– (3.)	20 414 (14.)	
CZ042	Ústecký kraj	74,45 (12.)	0,83 (5.)	29,24 (4.)	0,99 (6.)	0,21 (2.)	– (3.)	– (3.)	56 746 (5.)	
CZ05	Severovýchod	85,48	1,07	18,63	0,34	0,02	0,01	–	102 024	
CZ051	Liberecký kraj	79,57 (10.)	1,19 (3.)	25,55 (5.)	0,14 (14.)	0,05 (5.)	– (3.)	– (3.)	29 503 (13.)	
CZ052	Královéhradecký kraj	88,01 (5.)	0,49 (9.)	16,17 (9.)	0,29 (10.)	– (10.)	– (3.)	– (3.)	37 445 (9.)	
CZ053	Pardubický kraj	87,74 (6.)	1,59 (2.)	15,44 (10.)	0,56 (8.)	– (10.)	0,04 (2.)	– (3.)	35 076 (12.)	
CZ06	Jihovýchod	83,21	0,68	21,59	0,96	0,04	–	–	112 482	
CZ061	Vysočina	80,46 (9.)	0,45 (10.)	23,25 (6.)	0,90 (7.)	0,05 (6.)	– (3.)	– (3.)	37 365 (10.)	
CZ062	Jihomoravský kraj	84,57 (8.)	0,80 (6.)	20,77 (7.)	0,99 (5.)	0,03 (7.)	– (3.)	– (3.)	75 117 (3.)	
CZ07	Střední Morava	89,49	0,77	14,24	0,70	0,05	–	0,02	82 235	
CZ071	Olomoucký kraj	89,28 (4.)	0,38 (11.)	14,86 (11.)	1,11 (3.)	0,07 (4.)	– (3.)	0,04 (2.)	41 970 (7.)	
CZ072	Zlínský kraj	89,70 (3.)	1,17 (4.)	13,60 (14.)	0,28 (11.)	0,02 (9.)	– (3.)	– (3.)	40 265 (8.)	
CZ08	Moravskoslezsko	89,70	0,65	13,83	1,67	0,11	–	–	87 128	
CZ081	Moravskoslezský kraj	89,70 (2.)	0,65 (8.)	13,83 (13.)	1,67 (1.)	0,11 (3.)	– (3.)	– (3.)	87 128 (1.)	

G2 G1: Podíly žáků základních škol učících se cizí jazyk podle vyučovaného jazyka, 2006 (v %)

G 3 Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel postihuje podíly žáků středních škol, kteří se učí cizí jazyk, a to podle toho, kterému z cizích jazyků se učí. V jazycích zaujímá první místo angličtina (79,2%), pak následuje němčina (53%) a francouzština (8,3%). Další cizí jazyky se vyučují pouze okrajově – z nich zde uvádíme španělštinu, ruštinu a italštinu, ostatní jazyky jsou zařazeny do kategorie „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum S_j}{\sum S} \times 100$$

$\sum S$ – celkový počet žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve středních školách ve všech druzích studia včetně nástavbového ve školním roce 2006/07

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Struktura žáků učících se cizí jazyk na středních školách podle vyučovaného jazyka v jednotlivých krajích závisí na mnoha faktorech. Nejdůležitějšími z nich jsou:

- poloha kraje (zda se jedná o příhraniční kraj s německy mluvícími zeměmi)
- struktura oborů středních škol a oborová struktura v daném regionu (zda převládají obory, v nichž se vyučuje povinně více než jeden cizí jazyk, zda je v daném kraji větší koncentrace středních škol

s obory středních odborných učilišť, na nichž se vyučuje převážně němčina, zda převládají např. obchodní akademie a obory obchodu a služeb, kde se němčina vyučuje ve větší míře než jinde, nebo zda převládají naopak obory „elektro“, pro něž je vhodnější výuka angličtiny)

- ekonomická struktura kraje a přílivu zahraničního kapitálu z různých zemí, který následně vyvíjí tlak na obyvatele – uchazeče o práci a zaměstnance, aby ovládali ten který cizí jazyk

Na střední škole studuje angličtinu 79,2% žáků, němčinu 53% a francouzštinu se věnuje 8,3% žáků. Z ostatních jazyků se prosazuje španělština (3,3%) a ruština (3,1%). Podíl žáků učících se jiné jazyky je nepatrný, jedná se především o latinu, kterou se povinně učí žáci středních zdravotnických škol.

Regionální rozdíly

Stejně jako u základních škol, i v případě středních škol se projevují výrazné regionální rozdíly ve struktuře žáků učících se cizí jazyk. Jako „atypická“ se jeví především Praha a Karlovarský kraj.

Praha mezi ostatními kraji vyniká zejména nejvyšším podílem středoškoláků, kteří se zabývají angličtinou (91,4%), francouzštinou (12,6%), španělštinou (9,5%) a italštinou (1,1%), a naopak nejnižším podílem těch, kteří se učí němčinu (42,1%).

Dalším krajem, který se od ostatních významně liší, je kraj Karlovarský, který (stejně jako v případě základních škol) obasazuje první místo v počtu středoškoláků studujících němčinu (77,2%), zatímco angličtinu si osvojuje pouze 62,3% žáků. Specifikem tohoto kraje je rovněž nejvyšší podíl středoškoláků, kteří studují ruský jazyk (5,9%), v ostatních krajích jsou jejich podíly nižší (od 1,2% do 5%).

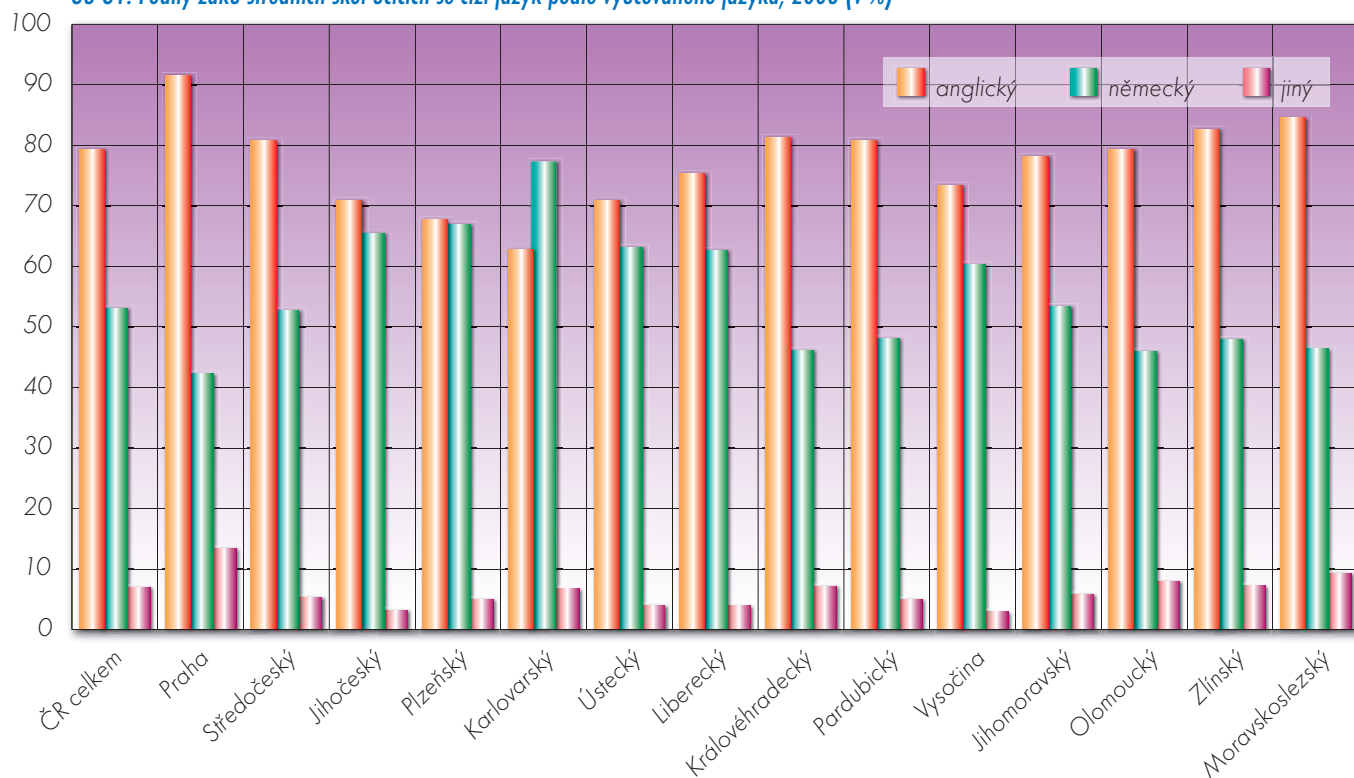
Obecně lze říci, že kraje, které se rozkládají na hranicích s Německem nebo Rakouskem, tedy Plzeňský, Jihočeský, Ústecký, Liberecký, Vysočina, Jihomoravský, a především již zmíněný Karlovarský kraj, se ve srovnání s ostatními regiony a s celorepublikovým průměrem vy-

G3 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na středních školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2006, v %

Území		podíly žáků učících se jazyk								počet žáků učících se cizí jazyk celkem
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný		
ČR celkem		79,16	8,25	52,99	3,10	3,32	0,29	0,10	520 493	
CZ01	Praha	91,44	12,64	42,14	2,41	9,46	1,13	0,31	68 650	
CZ011	Hlavní město Praha	91,44 (1.)	12,64 (1.)	42,14 (14.)	2,41 (10.)	9,46 (1.)	1,13 (1.)	0,31 (1.)	68 650 (1.)	
CZ02	Střední Čechy	80,63	8,96	52,64	3,36	1,77	0,11	–	44 749	
CZ021	Středočeský kraj	80,63 (6.)	8,96 (2.)	52,64 (8.)	3,36 (6.)	1,77 (9.)	0,11 (7.)	– (7.)	44 749 (4.)	
CZ03	Jihozápad	69,40	5,82	66,02	2,00	1,75	–	0,09	59 898	
CZ031	Jihočeský kraj	70,79 (12.)	5,77 (14.)	65,39 (3.)	1,12 (14.)	1,79 (8.)	– (12.)	0,17 (3.)	33 944 (6.)	
CZ032	Plzeňský kraj	67,59 (13.)	5,90 (13.)	66,83 (2.)	3,15 (8.)	1,69 (10.)	– (12.)	– (7.)	25 954 (11.)	
CZ04	Severozápad	68,69	6,76	66,76	2,80	1,24	0,53	–	54 064	
CZ041	Karlovarský kraj	62,76 (14.)	6,06 (12.)	77,22 (1.)	5,87 (1.)	0,68 (13.)	0,05 (9.)	– (7.)	14 281 (14.)	
CZ042	Ústecký kraj	70,83 (11.)	7,01 (10.)	62,99 (4.)	1,69 (12.)	1,45 (12.)	0,71 (2.)	– (7.)	39 783 (5.)	
CZ05	Severovýchod	79,37	7,45	51,30	3,06	2,12	0,17	0,02	74 098	
CZ051	Liberecký kraj	75,20 (9.)	6,16 (11.)	62,57 (5.)	1,42 (13.)	1,97 (7.)	0,39 (3.)	– (7.)	20 523 (13.)	
CZ052	Královéhradecký kraj	81,22 (4.)	7,58 (9.)	46,05 (12.)	4,10 (3.)	2,78 (5.)	0,04 (10.)	0,06 (5.)	27 881 (9.)	
CZ053	Pardubický kraj	80,68 (5.)	8,33 (4.)	48,03 (9.)	3,24 (7.)	1,51 (11.)	0,14 (6.)	0,00 (6.)	25 694 (12.)	
CZ06	Jihovýchod	76,60	7,73	55,35	2,54	1,92	0,24	0,13	86 992	
CZ061	Vysočina	73,22 (10.)	7,92 (7.)	60,16 (6.)	1,94 (11.)	0,67 (14.)	0,19 (5.)	– (7.)	26 227 (10.)	
CZ062	Jihomoravský kraj	78,07 (8.)	7,65 (8.)	53,25 (7.)	2,81 (9.)	2,46 (6.)	0,27 (4.)	0,19 (2.)	60 765 (3.)	
CZ07	Střední Morava	80,79	8,46	46,79	3,74	3,72	0,04	–	65 945	
CZ071	Olomoucký kraj	79,18 (7.)	8,84 (3.)	45,79 (13.)	4,00 (4.)	3,90 (3.)	– (12.)	– (7.)	33 647 (7.)	
CZ072	Zlínský kraj	82,48 (3.)	8,06 (5.)	47,84 (10.)	3,48 (5.)	3,54 (4.)	0,08 (8.)	– (7.)	32 298 (8.)	
CZ08	Moravskoslezsko	84,41	8,04	46,24	5,02	3,96	0,03	0,16	64 425	
CZ081	Moravskoslezský kraj	84,41 (2.)	8,04 (6.)	46,24 (11.)	5,02 (2.)	3,96 (2.)	0,03 (11.)	0,16 (4.)	64 425 (2.)	

G3 G1: Podíly žáků středních škol učících se cizí jazyk podle vyučovaného jazyka, 2006 (v %)

značují poměrně vysokými podíly středoškoláků učících se německy (53,3 % – 77,2 %). Podíly žáků učících se anglicky jsou zde naopak relativně nízké (62,8 % – 78,1 %).

Středoškoláci se kromě **angličtiny a němčiny** věnují v menší míře také dalším jazykům. Za zmínku stojí výuka **francouzštiny** (8,3 %), španělštiny (3,3 %) a ruštiny (3,1 %). Výuka francouzštiny je nejvíce zastoupena v Praze (12,6 %) a Středočeském kraji (9 %). **Ruštině** se nejvíce věnují žáci v Karlovarském kraji, podílem 5,9 % tento region téměř dvojnásobně převyšuje celostátní průměr. Následují kraje Moravskoslezský (5,2 %), Královéhradecký (4,1 %) a Olomoucký (4 %). Poměrně vysokých podílů těch, kteří studují **španělštinu**, dosahuje Praha (9,5 %), Moravskoslezský a Olomoucký kraj.

G 4 Podíly studentů učících se cizí jazyk na vyšších odborných školách

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje podíly studentů vyšších odborných škol, kteří si osvojují cizí jazyk, a to podle konkrétního cizího jazyka, kterému se věnují. Kromě angličtiny a němčiny, které se vyučují nejčastěji, uvádíme v přehledu francouzštinu, španělštinu, ruštinu a italštinu. Ostatní cizí jazyky jsou sdruženy do kategorie „jiné“.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum \text{ŽVOŠ}_j}{\text{ŽVOŠ}} \times 100$$

ŽVOŠ – celkový počet studentů denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk ve vyšších odborných školách ve školním roce 2006/07

j – jednotlivé cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Studenti ve všech oborech vyšších odborných škol studují alespoň jeden cizí jazyk. Volba cizího jazyka, stejně jako v případě středních škol, závisí na možnostech školy a na tom, který cizí jazyk je pro daný obor vhodnější.

Na vyšších odborných školách se více než tři čtvrtiny žáků (78,9 %) učí angličtinu, více než polovina (55,9 %) němčinu. Dalším jazykům se studenti věnují v daleko menší míře: španělštině 4,3 %, francouzštině 3,6 % a ruštině pouze 3,2 %.

Regionální rozdíly

Rozložení studentů vyšších odborných škol podle konkrétních jazyků v jednotlivých krajích závisí na poloze regionu a na počtu, struktuře a oborovém zaměření vyšších odborných škol, které se v něm nacházejí. Nabídka cizích jazyků je také limitována možnostmi dané školy, která jazykovou výuku zajišťuje.

Angličtina je nejčastěji vyučována na vyšších odborných školách Moravskoslezského kraje (89,2 %), Prahy (86,4 %), Zlínského kraje (84 %), Pardubického kraje (81,5 %) a Vysočiny (79 %). V ostatních krajích se podíl studentů vyšších odborných škol učících se angličtinu pohybuje pod celostátním průměrem, nejnižší podíl lze nalézt v Ústeckém kraji (68,1 %), celostátní průměr činí 78,8 %.

Němčinu se v celorepublikovém průměru na vyšších odborných školách učí 55,9 % studentů, hodnoty v jednotlivých krajích se pohybují v rozmezí od 26,4 % v Olomouckém kraji do 88 % v Karlovarském kraji. Nižších hodnot podílů studentů učících se německy dosahuje ještě Praha (42 %), Jihomoravský kraj (52,3 %) a Pardubický kraj (54,4 %). V ostatních regionech se na vyšších odborných školách učí německy více než 55 % studentů.

Rovněž španělštině se nejvíce věnují studenti v Karlovarském kraji (26,7 %), druhý v pořadí je s hodnotou 10,8 % Liberecký kraj a za ním těsně následuje Praha (10,8 %). Stejně jako francouzština se i španělština v mnoha regionech vůbec nevyučuje.

Karlovarský kraj drží další prvenství, a sice ve výuce ruštiny; podílem 24 % přesahuje celostátní průměr o více než 21 procentních bodů.

Nejméně se ruskému jazyku věnují žáci vyšších odborných škol ve Zlínském kraji, na Vysočině a v Jihočeském kraji, podíly se pohybují pod hranicí 1,5 %.

Nepoměrně méně se vyučují ostatní cizí jazyky. Francouzštině se věnuje v celostátním průměru 3,6 % studentů, poměrně oblíbená je

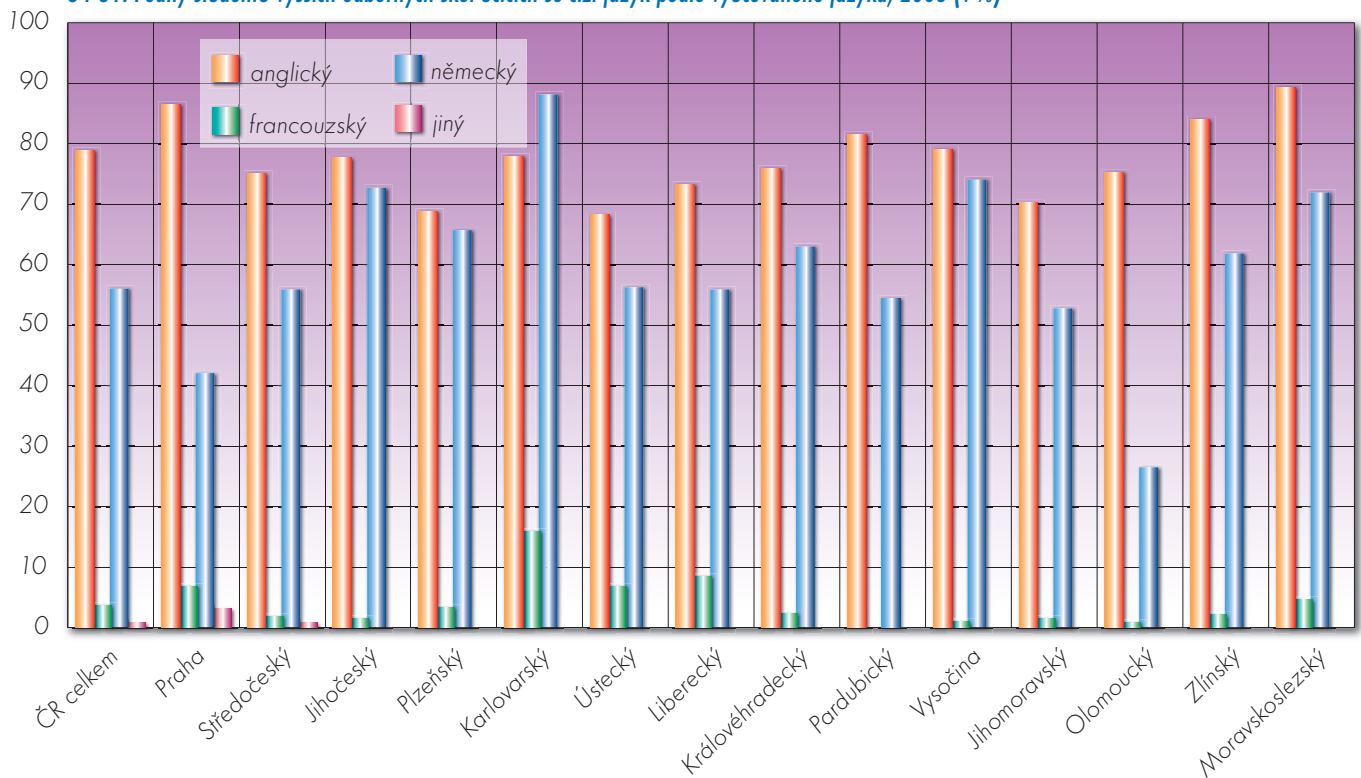
v Karlovarském kraji, kde se jí učí 15,8 %, naopak v Pardubickém kraji se na vyšších odborných školách francouzský jazyk vůbec nevyučuje.

V nepatrné míře se na vyšších odborných školách ještě vyučuje italština a další cizí jazyky, jejich podíly však v celostátním průměru nedosahují ani 1 %.

G4 T1: Podíly studentů učících se cizí jazyk na vyšších odborných školách, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2006, v %

Území		podíly studentů učících se jazyk										počet studentů učících se cizí jazyk celkem	
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný					
ČR celkem		78,79	3,58	55,93	3,26	4,25	0,91	0,74		22 691			
CZ01	Praha	86,40	6,72	41,98	2,87	10,76	2,59	3,01	(1.)		5 222		
CZ011	Hlavní město Praha	86,40	6,72	41,98	2,87	10,76	2,59	3,01	(1.)		5 222		
CZ02	Střední Čechy	74,97	1,76	55,80	4,40	4,16	–	0,70	(1.)		1 706		
CZ021	Středočeský kraj	74,97	1,76	55,80	4,40	4,16	–	0,70	(2.)		1 706		
CZ03	Jihozápad	74,75	2,00	70,41	1,72	–	–	–	(5.)		3 204		
CZ031	Jihočeský kraj	77,53	1,41	72,61	1,36	–	–	–	(3.)		2 198		
CZ032	Plzeňský kraj	68,69	3,28	65,61	2,49	–	–	–	(12.)		1 006		
CZ04	Severozápad	69,66	8,17	61,29	10,02	4,19	–	–	(14.)		1 457		
CZ041	Karlovarský kraj	77,78	15,81	88,03	23,93	26,07	–	–	(3.)		234		
CZ042	Ústecký kraj	68,11	6,70	56,17	7,36	–	–	–	(7.)		1 223		
CZ05	Severovýchod	77,69	2,68	57,49	2,33	4,14	0,29	–	(13.)		3 138		
CZ051	Liberecký kraj	73,15	8,39	55,80	1,54	10,77	1,26	–	(11.)		715		
CZ052	Královéhradecký kraj	75,78	2,33	62,89	2,33	5,14	–	–	(11.)		1 032		
CZ053	Pardubický kraj	81,45	–	54,35	2,73	–	–	–	(6.)		1 391		
CZ06	Jihovýchod	72,73	1,29	58,97	1,57	0,48	0,35	–	(8.)		3 946		
CZ061	Vysočina	79,01	0,94	73,95	0,86	1,63	1,20	–	(8.)		1 167		
CZ062	Jihomoravský kraj	70,10	1,44	52,68	1,87	–	–	–	(2.)		2 779		
CZ07	Střední Morava	79,49	1,40	43,78	6,25	0,72	1,40	–	(9.)		2 209		
CZ071	Olomoucký kraj	75,18	0,80	26,42	11,65	–	–	–	(9.)		1 124		
CZ072	Zlínský kraj	83,96	2,03	61,75	0,65	1,47	2,86	–	(10.)		1 085		
CZ08	Moravskoslezsko	89,22	4,53	71,81	2,27	5,86	0,94	–	(4.)		1 809		
CZ081	Moravskoslezský kraj	89,22	4,53	71,81	2,27	5,86	0,94	–	(4.)		1 809		

G4 G1: Podíly studentů vyšších odborných škol učících se cizí jazyk podle vyučovaného jazyka, 2006 (v %)

G 5 Podíly žáků učících se cizí jazyk na konzervatořích

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje podíly žáků konzervatoří studujících cizí jazyk v závislosti na volbě konkrétního cizího jazyka. Kromě angličtiny, která zaujímá mezi vyučovanými jazyky dominantní postavení, sledujeme výuku němčiny, francouzštiny, italštiny a španělštiny. Ruština ani další jazyky se na konzervatořích nevyučují.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum j}{\sum K} \times 100$$

$\sum K$ – celkový počet žáků denní formy vzdělávání učících se cizí jazyk na konzervatořích ve školním roce 2006/07

j – jednotlivé vyučované cizí jazyky

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Žáci na konzervatořích se povinně věnují alespoň jednomu cizímu jazyku. Jeho konkrétní volba závisí především na možnostech školy, ale vzhledem k uměleckému zaměření studia (zejména hudebně-dramatické obory) se zde oproti jiným typům škol setkáváme se zvýšeným zájmem o italštinu. Na rozdíl od všech ostatních typů škol se konzervatoře nenacházejí ve všech regionech, nejsou zastoupeny ve Středočeském, Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém, Olomouckém kraji a Vysočině.

Na konzervatořích se v průměru 79,7 % žáků učí angličtinu. S velkým odstupem následuje němčina (17,8 %), francouzština (12,1 %), italština (8,6 %) a španělština (1,2 %).

Regionální rozdíly

Také v případě konzervatoří je nutné posuzovat strukturu žáků učících se cizím jazykům z regionálního pohledu. V Praze lze zaznamenat nejvyšší podíl žáků studujících angličtinu (87,4 %), francouzštinu (22,1 %) a španělštinu (3,2 %) a relativně nízký podíl těch, kteří se učí německy (6,2 %). Jihočeský kraj vyniká nejvyšším podílem němčiny (44,8 %) a italštiny (21,5 %).

Celostátní průměr v podílech žáků konzervatoří, kteří se učí angličtinu (79,7 %), je překročen v Praze (87,4 %) a v Jihomoravském kraji (82,2 %). Ostatní regiony se pohybují pod hranicí 80 %.

Němčina se nejvíce studuje v již zmíněném Jihočeském kraji (44,8 %), v Ústeckém kraji (31,4 %), v Pardubickém kraji (29,9 %) a ve Zlínském kraji (26,4). Ostatní regiony se pohybují pod hranicí 25 %. Nejméně se němčině tradičně (jako na ostatních typech škol) věnují pražští žáci.

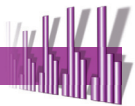
Francouzština je na konzervatořích významněji zastoupena v Praze (22,2 %), v Jihomoravském kraji (13,9 %) a v Moravskoslezském kraji (8,1 %). V ostatních regionech se buď konzervatoře vůbec nevyskytují, nebo se francouzština nevyučuje.

Specifikem konzervatoří je zvýšený podíl žáků, kteří se zabývají italštinou (8,6 %), nejvýrazněji vystupuje do popředí Jihočeský kraj, kde italštinu studuje 21,5 % žáků, následuje kraj Zlínský (12,5 %), Pardubický (12,1 %), Ústecký (11,3 %) a Plzeňský (10,2). Ostatní kraje včetně Prahy leží pod celostátním průměrem. I zde platí, že ve zbývajících regionech se buď konzervatoře nevyskytují, nebo se italský jazyk nevyučuje.

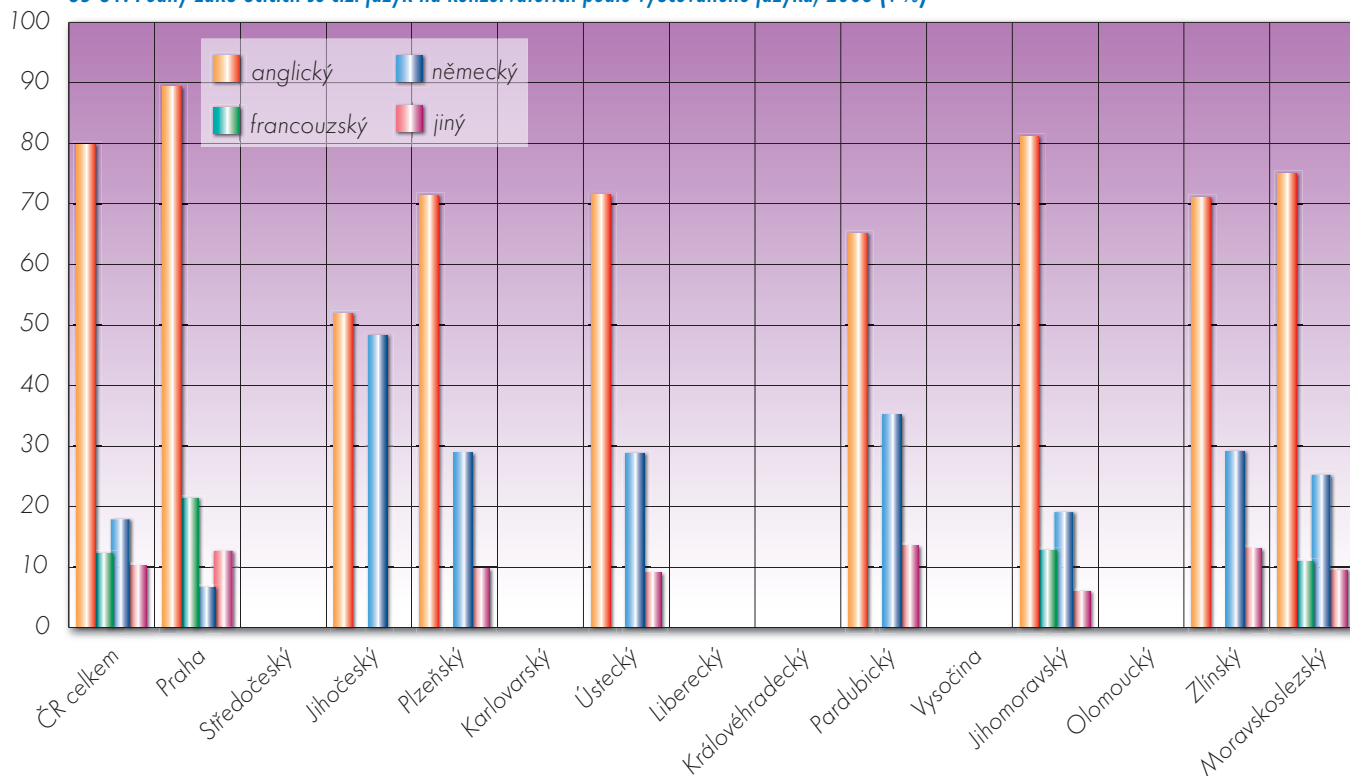
Z dalších vyučovaných cizích jazyků se zmíníme o španělštině, která se vyučuje pouze v Praze (1,2 %).

G5 T1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na konzervatořích, jejich podíly podle vyučovaného jazyka, 2006, v %

Území		podíly žáků učících se jazyk										počet žáků učících se cizí jazyk celkem	
		anglický	francouzský	německý	ruský	španělský	italský	jiný					
ČR celkem		79,73	12,10	17,77	–	1,24	8,64	–	–	–	–	3 151	–
CZ01	Praha	87,42	22,15	6,17	–	3,16	6,49	–	–	–	–	1 224	–
CZ011	Hlavní město Praha	87,42 (1.)	22,15 (1.)	6,17 (8.)	– (1.)	3,16 (1.)	6,49 (8.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	1 224 (1.)	– (1.)
CZ02	Střední Čechy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
CZ021	Středočeský kraj	– (9.)	– (4.)	– (9.)	– (1.)	– (2.)	– (9.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (9.)	– (9.)
CZ03	Jihozápad	64,85	–	35,15	–	–	15,76	–	–	–	–	335	–
CZ031	Jihočeský kraj	55,21 (8.)	– (4.)	44,79 (1.)	– (1.)	– (2.)	21,47 (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	168 (6.)	– (6.)
CZ032	Plzeňský kraj	74,25 (4.)	– (4.)	25,75 (5.)	– (1.)	– (2.)	10,18 (5.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	167 (7.)	– (7.)
CZ04	Severozápad	68,56	–	31,44	–	–	11,34	–	–	–	–	213	–
CZ041	Karlovarský kraj	– (9.)	– (4.)	– (9.)	– (1.)	– (2.)	– (9.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (9.)	– (9.)
CZ042	Ústecký kraj	68,56 (7.)	– (4.)	31,44 (2.)	– (1.)	– (2.)	11,34 (4.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	213 (5.)	– (5.)
CZ05	Severovýchod	70,06	–	29,94	–	–	12,10	–	–	–	–	157	–
CZ051	Liberecký kraj	– (9.)	– (4.)	– (9.)	– (1.)	– (2.)	– (9.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (9.)	– (9.)
CZ052	Královéhradecký kraj	– (9.)	– (4.)	– (9.)	– (1.)	– (2.)	– (9.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (9.)	– (9.)
CZ053	Pardubický kraj	70,06 (6.)	– (4.)	29,94 (3.)	– (1.)	– (2.)	12,10 (3.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	157 (8.)	– (8.)
CZ06	Jihovýchod	82,23	13,87	17,77	–	–	6,84	–	–	–	–	517	–
CZ061	Vysočina	– (9.)	– (4.)	– (9.)	– (1.)	– (2.)	– (9.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (9.)	– (9.)
CZ062	Jihomoravský kraj	82,23 (2.)	13,87 (2.)	17,77 (7.)	– (1.)	– (2.)	6,84 (7.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	517 (2.)	– (2.)
CZ07	Střední Morava	73,57	–	26,43	–	–	12,50	–	–	–	–	279	–
CZ071	Olomoucký kraj	– (9.)	– (4.)	– (9.)	– (1.)	– (2.)	– (9.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (9.)	– (9.)
CZ072	Zlínský kraj	73,57 (5.)	– (4.)	26,43 (4.)	– (1.)	– (2.)	12,50 (2.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	279 (4.)	– (4.)
CZ08	Moravskoslezsko	78,34	8,10	21,66	–	–	6,88	–	–	–	–	426	–
CZ081	Moravskoslezský kraj	78,34 (3.)	8,10 (3.)	21,66 (6.)	– (1.)	– (2.)	6,88 (6.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	– (1.)	426 (3.)	– (3.)

G5 G1: Podíly žáků učících se cizí jazyk na konzervatořích podle vyučovaného jazyka, 2006 (v %)

G 6 Podíly žáků (studentů) učících se 1, 2 a 3 cizí jazyky

Charakteristika ukazatele

Ukazatel popisuje strukturu žáků (studentů) středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří podle počtu živých cizích jazyků, které se učí.

Metodika výpočtu

$$\frac{\sum k_i}{\sum i} \times 100$$

$\sum k_i$ – počet žáků (studentů) denního studia učících se k ($k = 1, 2, 3$) živých cizích jazyků ve školním roce 2006/07

$\sum i$ – celkový počet žáků (studentů) denního studia učících se cizí jazyk ve školním roce 2006/07

i – druh a typ školy

Zdroj dat

➤ databáze ÚIV za školní rok 2006/07

Základní informace o chování ukazatele v republikovém měřítku

Podíly, které vypovídají o počtu jazyků, které se **středoškoláci učí** v jednotlivých regionech, jsou značně ovlivněny zastoupením daného typu středních škol v každém kraji. Více cizích jazyků obvykle studují žáci tam, kde je větší počet gymnázií, respektive středních odborných škol; studium pouze jednoho cizího jazyka je typické pro regiony s vyšší koncentrací středních odborných učilišť.

Pouze **jednomu cizímu jazyku** se na středních školách v celostátním průměru věnuje 54 % žáků. Nejvyšší hodnotu ukazatele vykazuje Královéhradecký kraj (59,3 %), nejnižší Praha (42,6 %). **Dva cizí jazyky** studuje v průměru 44,7 % středoškoláků, přičemž i zde dosahuje minima Královéhradecký kraj (39,6 %) a maxima Praha (55,3 %). **Ale-**

spň tři cizí jazyky si středoškoláci relativně nejčastěji osvojují v Libereckém kraji, hodnota 2,8 % více než dvakrát převyšuje celostátní průměr ve výši 1,2 %. Relativně nejméně žáků, kteří studují tři a více cizích jazyků, lze nalézt v Pardubickém kraji (0,6 %).

Na vyšších odborných školách se (stejně jako v případě středních škol) nadpoloviční většina studentů věnuje pouze jednomu cizímu jazyku (57,4 %), dva jazyky studuje více než třetina (37,6 %) a 4,9 % se učí tři a více cizích jazyků.

Pouze jednomu cizímu jazyku se většinou věnují také žáci na konzervatořích (81,4 %), dvěma cizím jazykům 17,3 % a třem a více pak pouhých 1,3 % studujících.

Regionální rozdíly

Podíl žáků učících se jeden, dva či více cizích jazyků na středních školách v jednotlivých regionech závisí především na struktuře a oborové skladbě středních škol – např. žáci gymnázií, lyceí či obchodních akademií studují více cizích jazyků než žáci středních průmyslových škol a středních odborných učilišť.

Nejvyšší podíl žáků středních škol učících se pouze jeden cizí jazyk je v Královéhradeckém kraji (59,3 %), Olomouckém kraji (59 %) a Pardubickém kraji (58,7 %), nejmenší podíly lze nalézt v Praze (42,6 %), v Karlovarském kraji (50 %) a Moravskoslezském kraji (52,6 %). Dvěma cizím jazykům se nejvíce věnují žáci středních odborných škol v Praze (55,3 %), v Karlovarském kraji (4,3 %) a v Moravskoslezském kraji (46,5 %), nejméně pak v kraji Královéhradeckém (39,6 %), Olomouckém (40,2 %) a Pardubickém (40,8 %). Tři a více cizích jazyků nejvíce studují žáci středních odborných škol v Libereckém kraji (2,8 %), v Karlovarském kraji (2,7 %) a v Praze (2,1 %), naopak nejnižší podíl žáků učících se tři a více živých cizích jazyků lze nalézt v Pardubickém kraji (0,6 %).

V případě vyšších odborných škol se situace v jednotlivých krajích velmi liší především v závislosti na počtu škol a na jejich oborové skladbě. Nejlépe ze všech krajů si stojí na první pohled kraj Karlovarský, neboť 65,8 % studentů se zde učí alespoň tři cizí jazyky,

je však třeba vzít v úvahu, že se jedná o žáky dvou vyšších odborných škol.

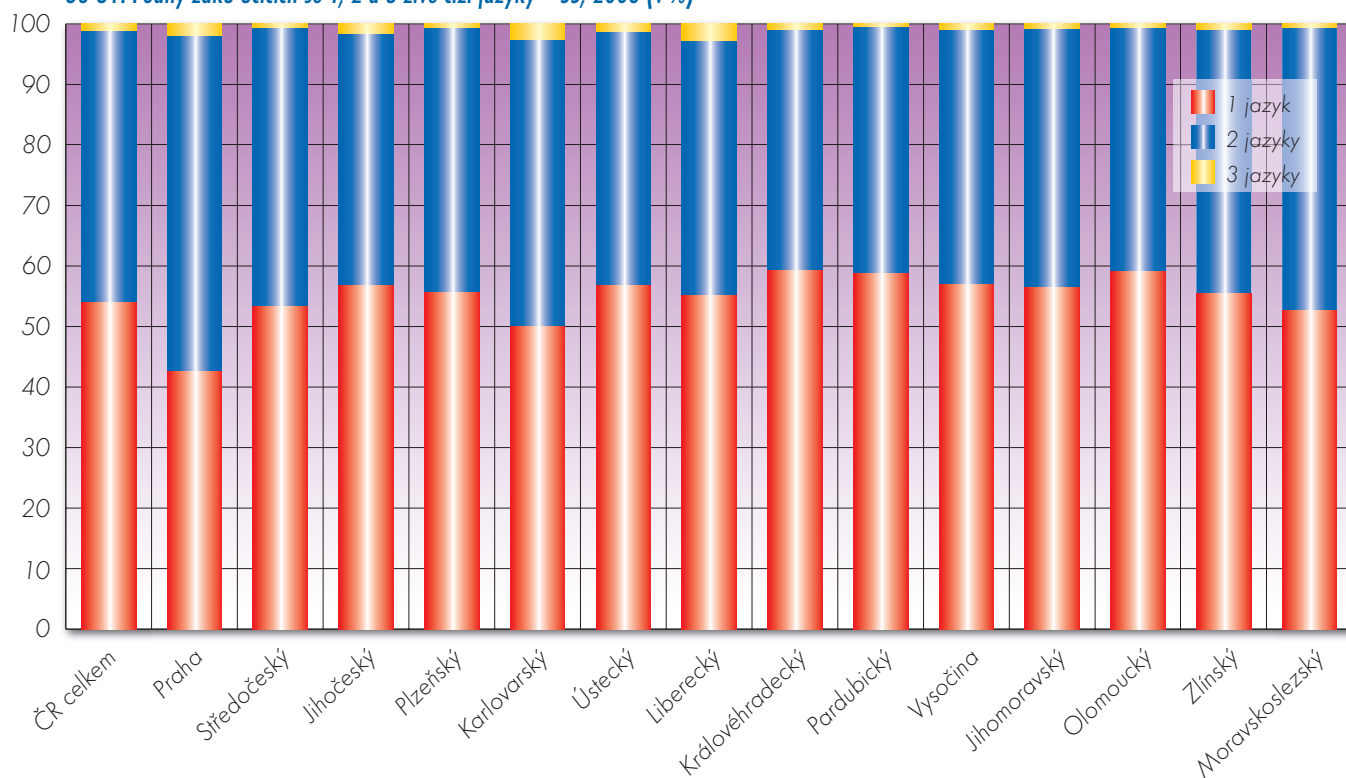
Konzervatoře se vyskytují pouze v osmi regionech: v Praze, Jihočeském kraji, Plzeňském kraji, Ústeckém kraji, Pardubickém kraji, Jiho-

moravském kraji, Zlínském kraji a Moravskoslezském kraji. V Plzeňském kraji se převážná část studentů věnuje pouze jednomu cizímu jazyku, dva cizí jazyky se nejčastěji vyučují v Jihočeském kraji a tři jazyky se učí žáci pouze na pražské konzervatoři.

G6 T1: Podíly žáků/studentů učících se 1, 2 a 3 živé cizí jazyky, 2006, v %

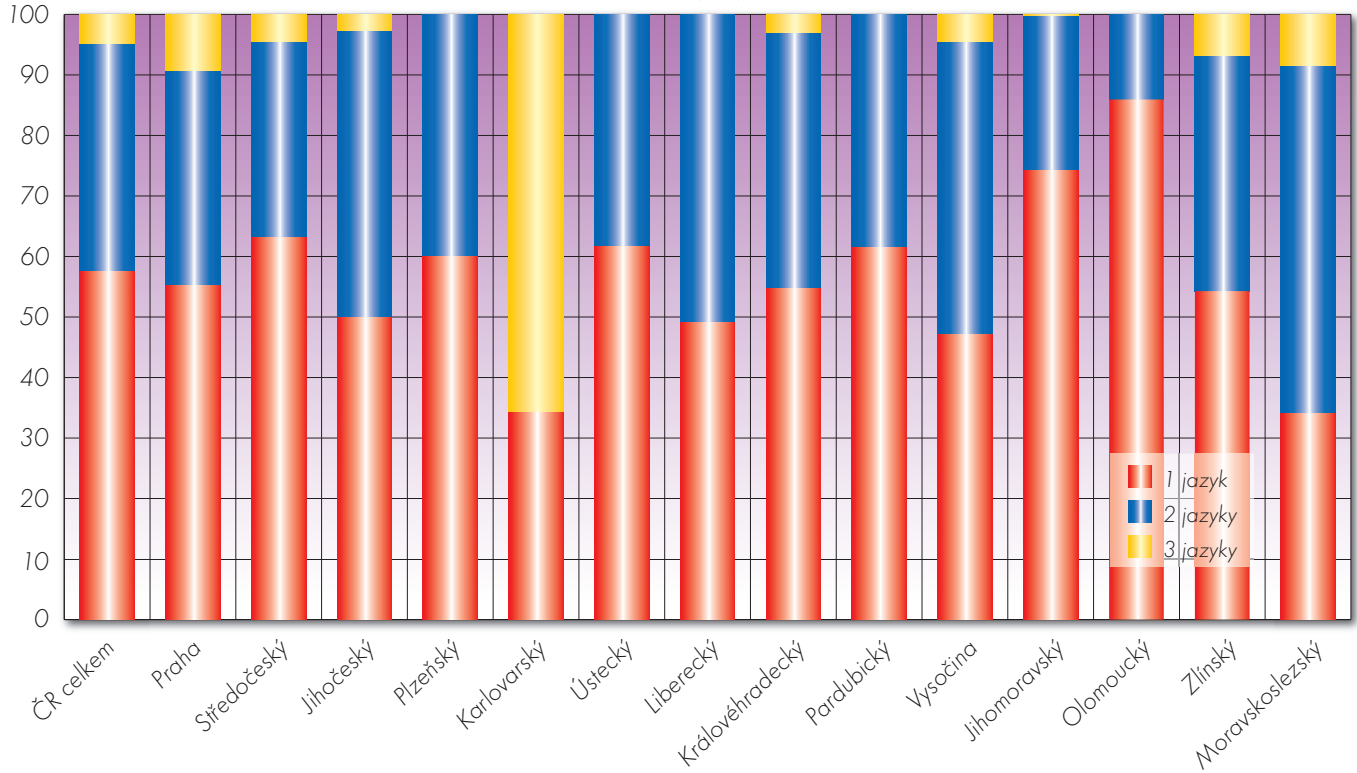
Území		střední školy			vyšší odborné školy			konzervatoře		
		1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky	1 jazyk	2 jazyky	3 jazyky
ČR celkem		54,02	44,72	1,22	57,45	37,60	4,92	81,37	17,36	1,27
CZ01	Praha	42,58	55,27	2,09	55,13	35,41	9,46	76,49	20,17	3,35
CZ011	Hlavní město Praha	42,58 (14.)	55,27 (1.)	2,09 (3.)	55,13 (7.)	35,41 (9.)	9,46 (2.)	76,49 (8.)	20,17 (3.)	3,35 (1.)
CZ02	Střední Čechy	53,25	46,06	0,68	62,84	32,18	4,63	-	-	-
CZ021	Středočeský kraj	53,25 (11.)	46,06 (4.)	0,68 (12.)	62,84 (3.)	32,18 (10.)	4,63 (4.)	- (9.)	- (9.)	- (2.)
CZ03	Jihozápad	56,23	42,49	1,28	53,03	45,07	1,90	84,24	15,76	-
CZ031	Jihočeský kraj	56,71 (6.)	41,61 (11.)	1,68 (4.)	49,86 (9.)	47,36 (4.)	2,78 (8.)	78,53 (7.)	21,47 (1.)	- (2.)
CZ032	Plzeňský kraj	55,61 (8.)	43,62 (5.)	0,77 (10.)	59,94 (6.)	40,06 (6.)	- (10.)	89,82 (1.)	10,18 (8.)	- (2.)
CZ04	Severozápad	55,01	43,22	1,77	57,24	32,19	10,57	88,66	11,34	-
CZ041	Karlovarský kraj	50,06 (13.)	47,30 (2.)	2,66 (2.)	34,19 (12.)	- (14.)	65,81 (1.)	- (9.)	- (9.)	- (2.)
CZ042	Ústecký kraj	56,79 (5.)	41,76 (10.)	1,45 (5.)	61,65 (4.)	38,35 (8.)	- (10.)	88,66 (2.)	11,34 (7.)	- (2.)
CZ05	Severovýchod	57,92	40,69	1,39	29,16	25,49	1,02	87,90	12,10	-
CZ051	Liberecký kraj	55,12 (10.)	42,06 (9.)	2,82 (1.)	49,09 (10.)	50,91 (2.)	- (10.)	- (9.)	- (9.)	- (2.)
CZ052	Královéhradecký kraj	59,27 (1.)	39,62 (14.)	1,11 (6.)	54,65 (8.)	42,25 (5.)	3,10 (7.)	- (9.)	- (9.)	- (2.)
CZ053	Pardubický kraj	58,69 (3.)	40,75 (12.)	0,56 (14.)	61,47 (5.)	38,53 (7.)	- (10.)	87,90 (3.)	12,10 (6.)	- (2.)
CZ06	Jihovýchod	56,58	42,46	0,96	66,22	32,16	1,62	79,30	20,70	-
CZ061	Vysočina	56,90 (4.)	42,08 (8.)	1,02 (7.)	47,04 (11.)	48,33 (3.)	4,63 (5.)	- (9.)	- (9.)	- (2.)
CZ062	Jihomoravský kraj	56,44 (7.)	42,62 (7.)	0,94 (9.)	74,27 (2.)	25,37 (11.)	0,36 (9.)	79,30 (6.)	20,70 (2.)	- (2.)
CZ07	Střední Morava	57,32	41,81	0,87	53,73	19,97	2,63	87,50	12,50	-
CZ071	Olomoucký kraj	59,04 (2.)	40,21 (13.)	0,74 (11.)	89,03 (1.)	14,56 (13.)	- (10.)	- (9.)	- (9.)	- (2.)
CZ072	Zlínský kraj	55,51 (9.)	43,49 (6.)	1,00 (8.)	32,56 (13.)	23,22 (12.)	4,20 (6.)	87,50 (4.)	12,50 (5.)	- (2.)
CZ08	Moravskoslezsko	52,57	46,51	0,67	32,33	54,57	8,20	85,02	14,98	-
CZ081	Moravskoslezský kraj	52,57 (12.)	46,51 (3.)	0,67 (13.)	32,33 (14.)	54,57 (1.)	8,20 (3.)	85,02 (5.)	14,98 (4.)	- (2.)

G6 G1: Podíly žáků učících se 1, 2 a 3 živé cizí jazyky - SŠ, 2006 (v %)

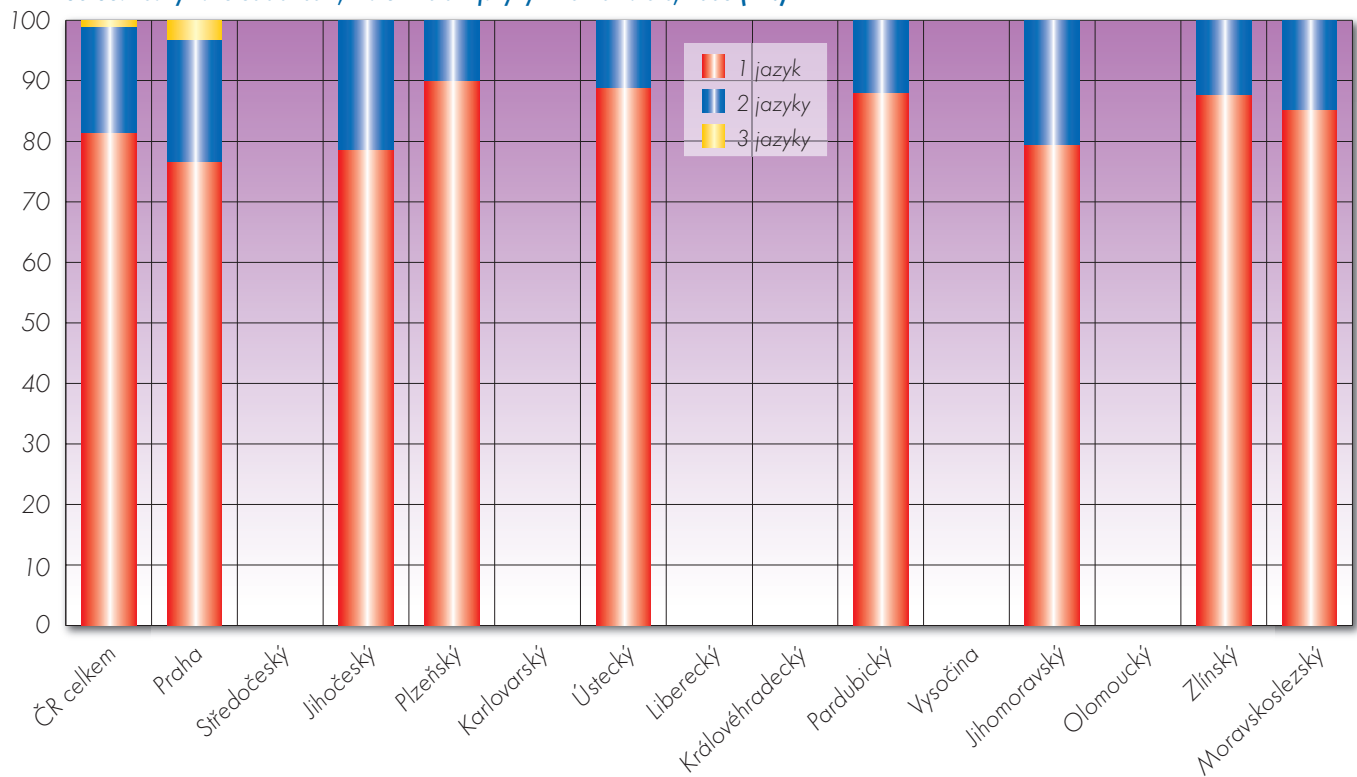

G6 G2: Podíly studentů učících se 1, 2, a 3 živé cizí jazyky - VOŠ, 2006 (v %)

G6 G3: Podíly žáků učících se 1, 2 a 3 živé cizí jazyky - konzervatoře, 2006 (v %)

TABULKOVÉ A GRAFOVÉ PŘÍLOHY

Příloha kapitoly A

A2 T3: Struktura populace ve věku 25–64 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: muži, 2006, v %												
Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem
ČR celkem		0,1		6,1		49,5		29,5		14,8		100,0
CZ01	Praha	0,1		3,4		28,9		37,8		29,8		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	0,1	(10.)	3,4	(14.)	28,9	(14.)	37,8	(1.)	29,8	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,0		5,9		52,0		30,2		11,8		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,0	(12.)	5,9	(7.)	52,0	(8.)	30,2	(3.)	11,8	(9.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,1		6,1		50,3		29,9		13,5		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,1	(8.)	6,6	(4.)	50,3	(10.)	29,2	(3.)	13,8	(3.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,1	(7.)	5,6	(7.)	50,2	(11.)	30,8	(1.)	13,3	(5.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,2		11,6		51,7		27,8		8,8		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,2	(6.)	10,5	(2.)	54,2	(6.)	25,9	(10.)	9,2	(11.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,2	(2.)	12,0	(1.)	50,7	(9.)	28,4	(5.)	8,6	(12.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,1		5,9		53,7		27,8		12,5		100,0
CZ051	Liberecký kraj	–	(12.)	9,1	(3.)	55,2	(3.)	25,5	(12.)	10,2	(10.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	0,2	(5.)	4,1	(12.)	50,8	(8.)	30,2	(2.)	14,7	(2.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,1	(9.)	5,0	(9.)	55,6	(2.)	27,2	(9.)	12,1	(7.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,1		4,9		50,9		27,8		16,3		100,0
CZ061	Vysočina	0,2	(4.)	4,8	(11.)	56,8	(1.)	27,2	(8.)	10,9	(9.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,1	(10.)	4,9	(10.)	48,2	(12.)	28,1	(6.)	18,8	(1.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,1		5,8		54,6		26,4		13,0		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,2	(3.)	6,0	(6.)	54,7	(4.)	25,6	(11.)	13,6	(4.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	0,0	(11.)	5,6	(8.)	54,6	(5.)	27,3	(7.)	12,4	(6.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,3		6,2		52,6		29,0		11,9		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,3	(1.)	6,2	(5.)	52,6	(7.)	29,0	(4.)	11,9	(8.)	100,0

A2 T4: Struktura populace ve věku 25–34 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: muži, 2006, v %												
Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem
ČR celkem		0,2		5,2		45,2		34,7		14,7		100,0
CZ01	Praha	–		2,9		24,7		44,7		27,7		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	–	(10.)	2,9	(14.)	24,7	(14.)	44,7	(1.)	27,7	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,1		5,7		47,3		35,9		11,0		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,1	(9.)	5,7	(4.)	47,3	(10.)	35,9	(4.)	11,0	(9.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,2		4,4		49,4		35,1		10,8		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,3	(7.)	4,7	(6.)	50,1	(6.)	32,8	(8.)	12,1	(7.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,1	(8.)	4,1	(9.)	48,7	(8.)	37,8	(2.)	9,3	(13.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,5		10,1		49,5		31,1		8,7		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,6	(2.)	11,5	(1.)	52,0	(4.)	30,8	(11.)	5,0	(14.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,5	(4.)	9,7	(2.)	48,6	(9.)	31,2	(10.)	10,1	(11.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,2		5,1		50,0		33,4		11,3		100,0
CZ051	Liberecký kraj	–	(10.)	8,3	(3.)	55,4	(1.)	26,9	(14.)	9,4	(12.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	0,5	(3.)	3,6	(12.)	45,4	(11.)	37,2	(3.)	13,3	(6.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	–	(10.)	3,8	(10.)	50,3	(5.)	34,9	(7.)	10,9	(10.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,2		4,2		45,2		32,7		17,7		100,0
CZ061	Vysočina	0,6	(1.)	3,1	(13.)	49,1	(7.)	35,1	(6.)	12,0	(8.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(10.)	4,7	(7.)	43,4	(13.)	31,6	(9.)	20,3	(2.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,2		4,0		52,4		29,7		13,8		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,4	(6.)	4,3	(8.)	52,2	(3.)	29,7	(12.)	13,4	(5.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	–	(10.)	3,6	(11.)	52,6	(2.)	29,6	(13.)	14,3	(4.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,4		5,6		43,7		35,6		14,7		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,4	(5.)	5,6	(5.)	43,7	(12.)	35,6	(5.)	14,7	(3.)	100,0

A2 T5: Struktura populace ve věku 25–64 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: ženy, 2006, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem
ČR celkem		0,1		13,1		34,3		40,2		12,3		100,0
CZ01	Praha	0,0		5,6		18,8		50,2		25,3		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	0,0	(11.)	5,6	(14.)	18,8	(14.)	50,2	(1.)	25,3	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,2		14,1		34,7		41,4		9,6		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,2	(3.)	14,1	(5.)	34,7	(11.)	41,4	(3.)	9,6	(10.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,2		13,5		34,2		42,2		9,9		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,1	(6.)	13,2	(8.)	35,4	(9.)	40,2	(6.)	11,0	(6.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	0,3	(1.)	13,8	(7.)	32,8	(13.)	44,5	(2.)	8,7	(12.)	100,0
CZ04	Severozápad	0,2		18,6		35,5		38,4		7,3		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	0,2	(5.)	19,5	(1.)	36,2	(7.)	37,2	(10.)	7,0	(14.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	0,2	(2.)	18,3	(2.)	35,3	(10.)	38,8	(8.)	7,4	(13.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,1		13,6		38,1		37,6		10,7		100,0
CZ051	Liberecký kraj	–	(14.)	16,7	(3.)	38,2	(4.)	36,0	(13.)	9,0	(11.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	0,0	(12.)	11,9	(12.)	36,1	(8.)	40,0	(7.)	11,9	(3.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,1	(8.)	12,6	(10.)	40,1	(2.)	36,3	(12.)	10,9	(7.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	0,1		11,7		35,0		40,6		12,6		100,0
CZ061	Vysočina	0,2	(4.)	10,6	(13.)	37,8	(5.)	40,6	(4.)	10,8	(9.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	0,0	(13.)	12,2	(11.)	33,8	(12.)	40,6	(5.)	13,4	(2.)	100,0
CZ07	Střední Morava	0,1		13,5		40,0		35,1		11,3		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	0,1	(9.)	13,9	(6.)	41,4	(1.)	33,0	(14.)	11,6	(4.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	0,1	(10.)	13,0	(9.)	38,4	(3.)	37,5	(9.)	11,1	(5.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,11		14,9		37,6		36,5		10,9		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,11	(7.)	14,9	(4.)	37,6	(6.)	36,5	(11.)	10,9	(8.)	100,0

A2 T6: Struktura populace ve věku 25–34 let podle úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání: ženy, 2006, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem
ČR celkem		0,1		6,2		33,4		44,4		15,8		100,0
CZ01	Praha	–		2,9		16,3		50,6		30,2		100,0
CZ011	Hlavní město Praha	–	(5.)	2,9	(13.)	16,3	(14.)	50,6	(2.)	30,2	(1.)	100,0
CZ02	Střední Čechy	0,5		6,2		33,2		48,4		11,7		100,0
CZ021	Středočeský kraj	0,5	(1.)	6,2	(7.)	33,2	(11.)	48,4	(4.)	11,7	(10.)	100,0
CZ03	Jihozápad	0,2		6,1		32,6		49,1		12,1		100,0
CZ031	Jihočeský kraj	0,3	(2.)	6,0	(8.)	33,4	(10.)	47,1	(5.)	13,2	(9.)	100,0
CZ032	Plzeňský kraj	–	(5.)	6,3	(6.)	31,6	(13.)	51,3	(1.)	10,8	(11.)	100,0
CZ04	Severozápad	–		13,8		34,1		44,2		7,8		100,0
CZ041	Karlovarský kraj	–	(5.)	16,8	(1.)	35,4	(7.)	41,9	(7.)	5,9	(14.)	100,0
CZ042	Ústecký kraj	–	(5.)	12,7	(2.)	33,7	(9.)	45,1	(6.)	8,5	(13.)	100,0
CZ05	Severovýchod	0,0		7,4		37,6		40,3		14,6		100,0
CZ051	Liberecký kraj	–	(5.)	11,5	(3.)	39,3	(2.)	39,2	(13.)	10,0	(12.)	100,0
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(5.)	7,2	(5.)	35,7	(6.)	40,8	(11.)	16,2	(6.)	100,0
CZ053	Pardubický kraj	0,1	(3.)	4,1	(10.)	38,1	(5.)	40,9	(10.)	16,8	(3.)	100,0
CZ06	Jihovýchod	–		2,9		36,4		43,8		16,9		100,0
CZ061	Vysočina	–	(5.)	2,2	(14.)	32,3	(12.)	48,7	(3.)	16,8	(5.)	100,0
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(5.)	3,2	(11.)	38,1	(4.)	41,6	(8.)	17,0	(2.)	100,0
CZ07	Střední Morava	–		3,7		41,5		39,9		15,0		100,0
CZ071	Olomoucký kraj	–	(5.)	3,2	(12.)	44,4	(1.)	38,3	(14.)	14,1	(8.)	100,0
CZ072	Zlínský kraj	–	(5.)	4,3	(9.)	38,2	(3.)	41,6	(9.)	15,9	(7.)	100,0
CZ08	Moravskoslezsko	0,1		8,3		34,6		40,1		16,8		100,0
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,1	(4.)	8,3	(4.)	34,6	(8.)	40,1	(12.)	16,8	(4.)	100,0

Příloha kapitoly E

**E1 T2: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání
v populaci 25–64letých: muži, 2006, v %**

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem
ČR celkem		2,1		70,2		86,7		90,6		93,0		87,6
CZ01	Praha	24,7		80,6		90,9		90,8		94,2		91,5
CZ011	Hlavní město Praha	24,7	(1.)	80,6	(2.)	90,9	(1.)	90,8	(6.)	94,2	(5.)	91,5 (1.)
CZ02	Střední Čechy	–		72,8		87,4		91,3		91,9		88,2
CZ021	Středočeský kraj	–	(2.)	72,8	(5.)	87,4	(6.)	91,3	(4.)	91,9	(11.)	88,2 (6.)
CZ03	Jihozápad	–		68,5		88,2		90,7		94,2		88,4
CZ031	Jihočeský kraj	–	(2.)	71,4	(6.)	88,4	(2.)	90,6	(8.)	93,2	(8.)	88,5 (4.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(2.)	64,5	(9.)	87,9	(3.)	90,8	(7.)	95,4	(1.)	88,3 (5.)
CZ04	Severozápad	–		77,5		86,9		91,8		93,7		87,6
CZ041	Karlovarský kraj	–	(2.)	83,8	(1.)	87,7	(4.)	94,2	(2.)	90,6	(13.)	89,1 (2.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(2.)	75,5	(3.)	86,6	(10.)	91,0	(5.)	94,9	(2.)	87,0 (10.)
CZ05	Severovýchod	–		66,8		86,9		90,2		93,0		87,3
CZ051	Liberecký kraj	–	(2.)	74,2	(4.)	87,6	(5.)	88,7	(13.)	90,9	(12.)	87,0 (11.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(2.)	62,9	(12.)	86,4	(12.)	90,2	(10.)	94,5	(3.)	87,6 (7.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(2.)	58,5	(14.)	86,9	(9.)	91,5	(3.)	92,7	(9.)	87,3 (9.)
CZ06	Jihovýchod	–		63,4		85,9		91,7		92,8		87,4
CZ061	Vysočina	–	(2.)	62,2	(13.)	87,1	(8.)	94,3	(1.)	94,3	(4.)	88,5 (3.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(2.)	64,0	(11.)	85,2	(13.)	90,5	(9.)	92,4	(10.)	87,0 (12.)
CZ07	Střední Morava	–		65,4		86,9		89,7		93,4		87,1
CZ071	Olomoucký kraj	–	(2.)	64,4	(10.)	86,5	(11.)	89,7	(11.)	93,4	(7.)	86,8 (13.)
CZ072	Zlínský kraj	–	(2.)	66,5	(8.)	87,3	(7.)	89,6	(12.)	93,5	(6.)	87,5 (8.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		66,9		82,8		88,0		89,0		83,8
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(2.)	66,9	(7.)	82,8	(14.)	88,0	(14.)	89,0	(14.)	83,8 (14.)

**E1 T3: Míra ekonomické aktivity podle nejvyššího dosaženého vzdělání
v populaci 25–64letých: ženy, 2006, v %**

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem
ČR celkem		1,9		51,2		68,7		73,5		79,7		69,7
CZ01	Praha	–		58,4		68,7		75,6		79,9		74,4
CZ011	Hlavní město Praha	–	(1.)	58,4	(1.)	68,7	(8.)	75,6	(2.)	79,9	(7.)	74,4 (1.)
CZ02	Střední Čechy	–		55,1		67,2		74,6		80,7		69,7
CZ021	Středočeský kraj	–	(1.)	55,1	(3.)	67,2	(11.)	74,6	(5.)	80,7	(6.)	69,7 (7.)
CZ03	Jihozápad	–		48,5		70,1		74,5		82,2		70,1
CZ031	Jihočeský kraj	–	(1.)	44,4	(14.)	71,3	(4.)	74,3	(6.)	83,2	(2.)	70,1 (4.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(1.)	53,0	(5.)	68,7	(9.)	74,7	(4.)	80,8	(5.)	70,0 (5.)
CZ04	Severozápad	–		52,3		67,9		74,5		81,4		68,4
CZ041	Karlovarský kraj	–	(1.)	54,8	(4.)	71,9	(2.)	73,6	(7.)	81,4	(4.)	69,7 (6.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(1.)	51,2	(7.)	66,4	(13.)	74,9	(3.)	81,4	(3.)	67,9 (12.)
CZ05	Severovýchod	–		49,9		69,6		74,2		76,3		69,4
CZ051	Liberecký kraj	–	(1.)	52,2	(6.)	66,8	(12.)	73,0	(8.)	73,9	(14.)	67,2 (14.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(1.)	46,9	(13.)	72,6	(1.)	77,6	(1.)	77,8	(11.)	72,1 (2.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(1.)	50,4	(9.)	69,1	(6.)	71,1	(12.)	76,1	(13.)	68,2 (9.)
CZ06	Jihovýchod	–		48,7		67,2		70,6		79,2		67,9
CZ061	Vysočina	–	(1.)	51,0	(8.)	69,0	(7.)	68,4	(14.)	79,3	(9.)	67,8 (13.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(1.)	47,9	(12.)	66,3	(14.)	71,6	(11.)	79,2	(10.)	67,9 (11.)
CZ07	Střední Morava	–		52,1		71,2		71,3		82,7		69,9
CZ071	Olomoucký kraj	–	(1.)	48,6	(11.)	71,2	(5.)	72,5	(10.)	79,7	(8.)	69,4 (8.)
CZ072	Zlínský kraj	–	(1.)	56,2	(2.)	71,3	(3.)	70,2	(13.)	86,0	(1.)	70,6 (3.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		49,4		67,8		73,0		77,5		67,9
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(1.)	49,4	(10.)	67,8	(10.)	73,0	(9.)	77,5	(12.)	67,9 (10.)

E1 T5: Míra nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání: muži, (v populaci 25–64letých), 2006, v %

Území		bez vzdělání		základní		střední bez maturity		střední s maturitou		terciární		celkem	
ČR celkem		–		23,4		5,1		2,6		2,1		4,8	
CZ01	Praha	–		11,9		3,8		2,1		0,8		2,5	
CZ011	Hlavní město Praha	–	(1.)	11,9	(12.)	3,8	(9.)	2,1	(8.)	0,8	(13.)	2,5	(14.)
CZ02	Střední Čechy	–		10,9		2,8		1,7		0,6		2,6	
CZ021	Středočeský kraj	–	(1.)	10,9	(13.)	2,8	(14.)	1,7	(14.)	0,6	(14.)	2,6	(13.)
CZ03	Jihozápad	–		16,4		3,3		1,8		2,8		3,4	
CZ031	Jihočeský kraj	–	(1.)	22,0	(7.)	3,0	(13.)	1,7	(13.)	1,4	(11.)	3,4	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	–	(1.)	8,2	(14.)	3,8	(10.)	1,9	(12.)	4,4	(2.)	3,4	(11.)
CZ04	Severozápad	–		33,0		7,6		3,0		4,3		8,6	
CZ041	Karlovarský kraj	–	(1.)	27,7	(4.)	5,5	(4.)	3,5	(3.)	3,3	(4.)	6,9	(3.)
CZ042	Ústecký kraj	–	(1.)	34,9	(2.)	8,4	(2.)	2,9	(5.)	4,7	(1.)	9,2	(1.)
CZ05	Severovýchod	–		22,1		4,1		2,2		2,1		4,1	
CZ051	Liberecký kraj	–	(1.)	21,3	(8.)	3,9	(8.)	2,7	(6.)	1,7	(10.)	4,7	(7.)
CZ052	Královéhradecký kraj	–	(1.)	30,3	(3.)	4,7	(7.)	2,0	(9.)	1,2	(12.)	4,1	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	–	(1.)	16,2	(11.)	3,6	(12.)	2,0	(10.)	3,7	(3.)	3,6	(9.)
CZ06	Jihovýchod	–		21,5		5,2		3,6		2,2		4,8	
CZ061	Vysočina	–	(1.)	16,7	(10.)	3,7	(11.)	2,0	(11.)	2,0	(9.)	3,4	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	–	(1.)	23,5	(5.)	6,1	(3.)	4,3	(1.)	2,3	(8.)	5,4	(4.)
CZ07	Střední Morava	–		22,1		4,8		2,9		2,8		4,7	
CZ071	Olomoucký kraj	–	(1.)	21,0	(9.)	4,7	(6.)	3,2	(4.)	2,4	(7.)	4,7	(6.)
CZ072	Zlínský kraj	–	(1.)	23,3	(6.)	4,8	(5.)	2,6	(7.)	3,2	(5.)	4,8	(5.)
CZ08	Moravskoslezsko	–		35,1		9,2		3,9		3,1		8,1	
CZ081	Moravskoslezský kraj	–	(1.)	35,1	(1.)	9,2	(1.)	3,9	(2.)	3,1	(6.)	8,1	(2.)

E2 T1: Celková nezaměstnanost absolventů základních škol, 2006

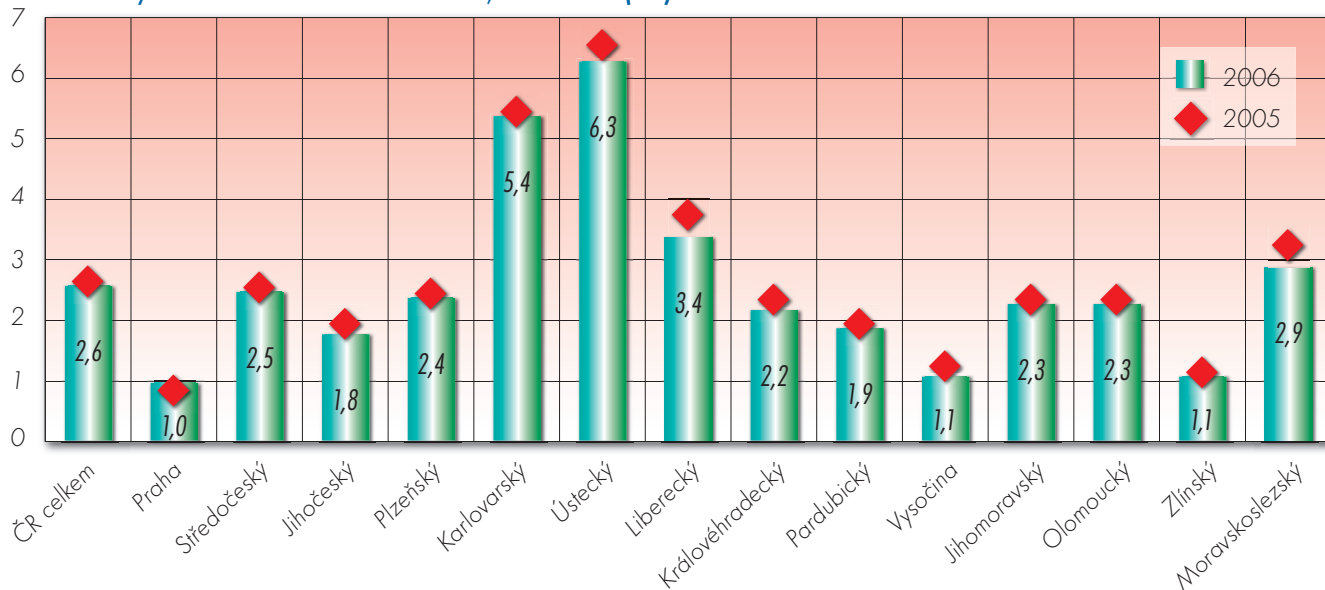
Území		absolventi celkem		nezaměstnaní absolventi		míra nezaměstnanosti	
ČR celkem		213 925		5 534		2,6 %	
CZ01	Praha	18 772		193		1,0 %	
CZ011	Hlavní město Praha	18 772		193		1,0 % (14.)	
CZ02	Střední Čechy	23 010		577		2,5 %	
CZ021	Středočeský kraj	23 010		577		2,5 % (5.)	
CZ03	Jihozápad	24 772		519		2,1 %	
CZ031	Jihočeský kraj	13 401		246		1,8 % (11.)	
CZ032	Plzeňský kraj	11 371		273		2,4 % (6.)	
CZ04	Severozápad	24 335		1 469		6,0 %	
CZ041	Karlovarský kraj	6 680		362		5,4 % (2.)	
CZ042	Ústecký kraj	17 655		1 107		6,3 % (1.)	
CZ05	Severovýchod	31 947		788		2,5 %	
CZ051	Liberecký kraj	9 450		325		3,4 % (3.)	
CZ052	Královéhradecký kraj	11 771		256		2,2 % (9.)	
CZ053	Pardubický kraj	10 726		207		1,9 % (10.)	
CZ06	Jihovýchod	34 499		658		1,9 %	
CZ061	Vysočina	11 644		124		1,1 % (13.)	
CZ062	Jihomoravský kraj	22 855		534		2,3 % (8.)	
CZ07	Střední Morava	27 195		472		1,7 %	
CZ071	Olomoucký kraj	13 920		326		2,3 % (7.)	
CZ072	Zlínský kraj	13 275		146		1,1 % (12.)	
CZ08	Moravskoslezsko	29 395		858		2,9 %	
CZ081	Moravskoslezský kraj	29 395		858		2,9 % (4.)	

Komentář: Základní školy jsou včetně speciálních a zvláštních škol.

Zdroj: MPSV, ÚIV

E2 G1: Míry nezaměstnanosti absolventů škol – ZŠ, 2005 a 2006 (v %)

E2 T2: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – absolventi oborů středního vzdělávání s výučním listem, 2006, v %

Území		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Společenské vědy a nauky		Vědy a nauky o kultuře		stř. vzd. a stř. vzd. v obr. SOU s VL	
ČR celkem		11,6		12,0		15,1		8,6		12,9	
CZ01	Praha	3,0		4,0		4,0		2,5		3,5	
CZ011	Hlavní město Praha	3,0	(14.)	4,0	(14.)	4,0	(14.)	2,5	(12.)	3,5	(14.)
CZ02	Střední Čechy	8,6		10,9		12,5		31,3		10,3	
CZ021	Středočeský kraj	8,6	(9.)	10,9	(8.)	12,5	(8.)	31,3	(2.)	10,3	(9.)
CZ03	Jihozápad	6,7		6,6		9,7		36,4		7,9	
CZ031	Jihočeský kraj	7,7	(12.)	6,4	(13.)	10,1	(12.)	18,2	(6.)	8,5	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	5,4	(13.)	6,8	(12.)	9,2	(13.)	-		7,1	(13.)
CZ04	Severozápad	16,5		17,5		19,1		23,1		17,7	
CZ041	Karlovarský kraj	11,6	(5.)	8,4	(11.)	11,8	(9.)	-		11,5	(8.)
CZ042	Ústecký kraj	18,2	(2.)	22,6	(1.)	22,2	(2.)	23,1	(3.)	20,1	(2.)
CZ05	Severovýchod	9,1		10,0		12,3		7,3		10,2	
CZ051	Liberecký kraj	7,9	(11.)	8,5	(10.)	11,6	(10.)	3,7	(11.)	9,0	(11.)
CZ052	Královéhradecký kraj	8,2	(10.)	11,3	(7.)	11,5	(11.)	11,1	(8.)	9,7	(10.)
CZ053	Pardubický kraj	11,4	(7.)	9,5	(9.)	14,0	(7.)	21,4	(4.)	12,0	(7.)
CZ06	Jihovýchod	12,7		13,0		17,8		9,2		14,4	
CZ061	Vysočina	11,6	(6.)	11,3	(6.)	16,1	(6.)	20,0	(5.)	13,1	(5.)
CZ062	Jihomoravský kraj	13,3	(3.)	13,8	(5.)	18,6	(3.)	7,2	(10.)	15,0	(3.)
CZ07	Střední Morava	11,0		14,4		17,1		12,0		13,3	
CZ071	Olomoucký kraj	10,2	(8.)	14,1	(4.)	17,2	(4.)	13,9	(7.)	12,9	(6.)
CZ072	Zlínský kraj	11,8	(4.)	15,0	(3.)	17,0	(5.)	10,6	(9.)	13,8	(4.)
CZ08	Moravskoslezsko	20,2		18,9		25,8		45,5		22,3	
CZ081	Moravskoslezský kraj	20,2	(1.)	18,9	(2.)	25,8	(1.)	45,5	(1.)	22,3	(1.)

Zdroj: MPSV, ÚIV

E2 T3: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – absolventi oborů středního vzdělávání s maturitou středních odborných učilišť, 2006, v %

Území		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Společenské vědy a nauky		Vědy a nauky o kultuře		Úpl. stř. odb. vzd. s VL i Ma	
ČR celkem		8,1		10,5		12,4		9,8		10,3	
CZ01	Praha	2,2		1,8		4,9		1,0		3,6	
CZ011	Hlavní město Praha	2,2	(14.)	1,8	(10.)	4,9	(14.)	1,0	(8.)	3,6	(14.)
CZ02	Střední Čechy	5,1		4,9		12,6		x		8,7	
CZ021	Středočeský kraj	5,1	(11.)	4,9	(8.)	12,6	(8.)	x	x	8,7	(9.)
CZ03	Jihozápad	4,6		8,0		8,6		11,8		6,9	
CZ031	Jihočeský kraj	4,9	(12.)	13,3	(3.)	8,7	(11.)	–		7,2	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	4,2	(13.)	2,3	(9.)	8,2	(12.)	x	x	6,4	(13.)
CZ04	Severozápad	10,7		x		15,9		8,9		13,9	
CZ041	Karlovarský kraj	11,1	(2.)	x	x	13,1	(7.)	6,7	(5.)	11,8	(4.)
CZ042	Ústecký kraj	10,6	(3.)	x	x	16,6	(2.)	x	x	14,4	(2.)
CZ05	Severovýchod	5,6		6,8		10,0		11,5		8,0	
CZ051	Liberecký kraj	6,0	(8.)	x	x	7,0	(13.)	6,7	(5.)	6,7	(12.)
CZ052	Královéhradecký kraj	5,4	(10.)	7,5	(5.)	10,5	(10.)	9,4	(3.)	8,2	(10.)
CZ053	Pardubický kraj	5,5	(9.)	6,1	(6.)	13,3	(6.)	x	x	8,9	(8.)
CZ06	Jihovýchod	9,2		6,4		14,0		11,7		11,4	
CZ061	Vysočina	9,5	(4.)	x	x	12,0	(9.)	19,4	(2.)	11,2	(7.)
CZ062	Jihomoravský kraj	9,1	(6.)	5,6	(7.)	14,8	(4.)	9,2	(4.)	11,4	(6.)
CZ07	Střední Morava	8,9		16,1		15,2		9,0		11,8	
CZ071	Olomoucký kraj	9,3	(5.)	11,0	(4.)	14,7	(5.)	22,0	(1.)	11,6	(5.)
CZ072	Zlínský kraj	8,6	(7.)	28,0	(1.)	15,5	(3.)	5,8	(7.)	12,0	(3.)
CZ08	Moravskoslezsko	15,9		25,0		19,2		x		17,8	
CZ081	Moravskoslezský kraj	15,9	(1.)	25,0	(2.)	19,2	(1.)	x	x	17,8	(1.)

E2 T4: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – absolventi oborů středních odborných škol a gymnázií, 2006, v %

Území		Přírodní vědy		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Zdravotnictví		Společenské vědy a nauky		Vědy a nauky o kultuře		Úpl. stř. odb.vz. s M bez VL		Gymnázia	
ČR celkem		13,1		7,1		11,2		3,8		9,2		8,7		8,1		3,1	
CZ01	Praha	x		3,2		8,3		1,8		3,1		4,2		3,2		1,2	
CZ011	Hlavní město Praha	x	x	3,2	(14.)	8,3	(11.)	1,8	(14.)	3,1	(14.)	4,2	(12.)	3,2	(14.)	1,2	(14.)
CZ02	Střední Čechy	16,4		8,3		9,7		2,7		7,1		x		7,6		2,9	
CZ021	Středočeský kraj	16,4	(4.)	8,3	(5.)	9,7	(9.)	2,7	(12.)	7,1	(13.)	x	x	7,6	(8.)	2,9	(10.)
CZ03	Jihozápad	10,0		5,5		9,7		3,1		7,5		8,5		6,6		2,8	
CZ031	Jihočeský kraj	8,5	(10.)	5,1	(12.)	9,0	(10.)	2,8	(11.)	7,2	(12.)	7,1	(10.)	6,2	(12.)	2,5	(12.)
CZ032	Plzeňský kraj	13,3	(7.)	5,9	(11.)	11,3	(8.)	3,6	(10.)	7,9	(8.)	14,3	(3.)	7,1	(11.)	3,1	(6.)
CZ04	Severozápad	13,9		10,2		13,6		4,1		11,9		18,4		10,7		4,4	
CZ041	Karlovarský kraj	x	x	11,8	(1.)	7,7	(12.)	4,1	(9.)	7,8	(10.)	10,2	(5.)	8,7	(6.)	3,0	(7.)
CZ042	Ústecký kraj	13,9	(6.)	9,7	(3.)	16,8	(2.)	4,1	(7.)	13,3	(2.)	x	x	11,3	(2.)	5,0	(1.)
CZ05	Severovýchod	10,0		5,2		8,9		3,6		8,0		8,7		6,8		2,9	
CZ051	Liberecký kraj	11,5	(8.)	6,2	(10.)	32,1	(1.)	4,1	(8.)	8,8	(6.)	4,8	(11.)	7,5	(9.)	2,6	(11.)
CZ052	Královéhradecký kraj	1,8	(12.)	4,0	(13.)	5,1	(14.)	2,1	(13.)	7,5	(11.)	13,1	(4.)	5,4	(13.)	3,0	(8.)
CZ053	Pardubický kraj	17,3	(2.)	6,2	(9.)	12,2	(7.)	4,6	(3.)	7,8	(9.)	26,5	(1.)	7,7	(7.)	3,0	(9.)
CZ06	Jihovýchod	15,3		8,0		15,0		4,7		11,5		8,5		9,7		3,7	
CZ061	Vysočina	14,3	(5.)	8,1	(6.)	13,4	(5.)	5,9	(1.)	10,9	(5.)	8,2	(9.)	9,7	(3.)	3,9	(3.)
CZ062	Jihomoravský kraj	17,1	(3.)	8,0	(7.)	16,0	(3.)	4,1	(6.)	11,8	(3.)	8,7	(7.)	9,6	(4.)	3,7	(5.)
CZ07	Střední Morava	7,0		7,7		10,0		4,9		9,6		12,2		8,4		3,1	
CZ071	Olomoucký kraj	10,4	(9.)	8,3	(4.)	12,3	(6.)	5,2	(2.)	11,7	(4.)	25,0	(2.)	9,6	(5.)	3,9	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	5,5	(11.)	7,0	(8.)	6,6	(13.)	4,6	(4.)	8,1	(7.)	8,5	(8.)	7,4	(10.)	2,2	(13.)
CZ08	Moravskoslezsko	24,0		10,9		15,0		4,3		14,4		9,1		12,4		4,4	
CZ081	Moravskoslezský kraj	24,0	(1.)	10,9	(2.)	15,0	(4.)	4,3	(5.)	14,4	(1.)	9,1	(6.)	12,4	(1.)	4,4	(2.)

E2 T5: Míry nezaměstnanosti absolventů škol podle oborových skupin – vyšší odborné školy, 2006, v %

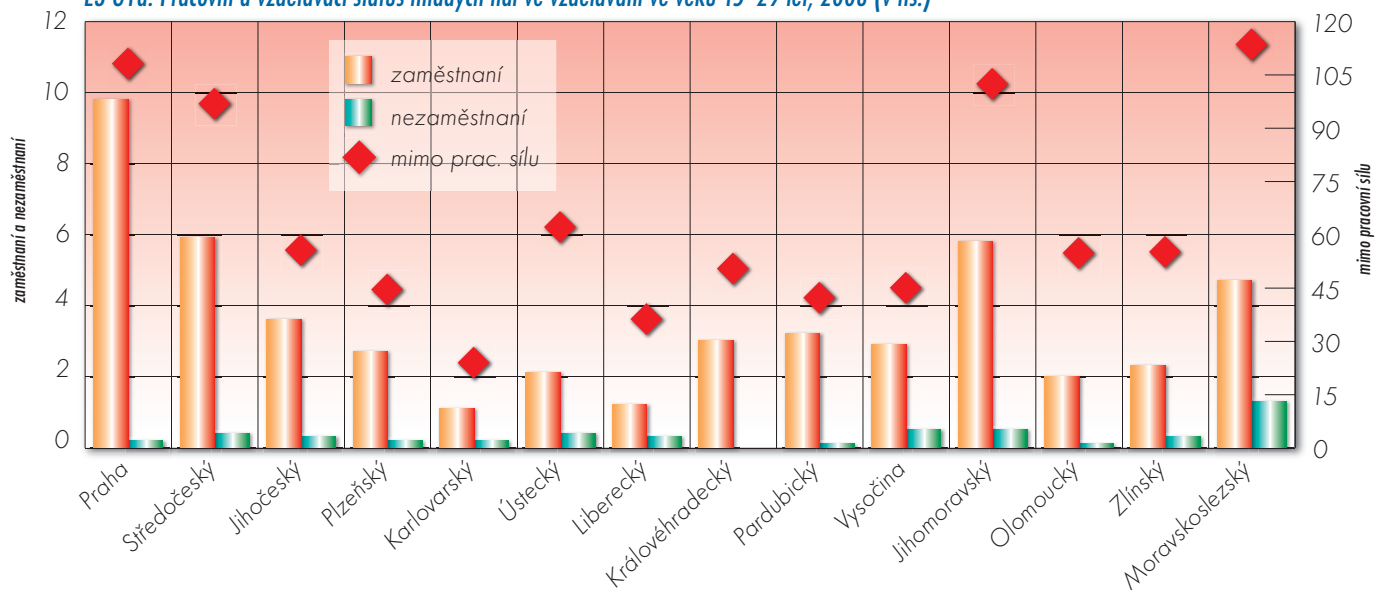
Území		Přírodní vědy		Technické vědy		Zemědělství, lesnictví a veterinární vědy		Zdravotnictví		Společenské vědy a nauky		Ekonomika a administrativa		Vědy a nauky o kultuře		Vyšší odborné vzdělání	
ČR celkem		10,9		7,6		14,1		2,8		6,7		8,1		4,5		5,9	
CZ01	Praha	x		2,9		x		0,8		1,2		1,6		1,4		1,2	
CZ011	Hlavní město Praha	x	x	2,9	(12.)	x	x	0,8	(13.)	1,2	(14.)	1,6	(12.)	1,4	(10.)	1,2	(14.)
CZ02	Střední Čechy	x		8,0		8,4		5,1		7,5		7,6		x		7,6	
CZ021	Středočeský kraj	x	x	8,0	(6.)	8,4	(4.)	5,1	(5.)	7,5	(9.)	7,6	(9.)	x	x	7,6	(7.)
CZ03	Jihozápad	6,5		4,2		6,2		4,9		5,5		5,5		3,7		5,0	
CZ031	Jihočeský kraj	4,3	(2.)	4,7	(11.)	4,9	(5.)	7,3	(2.)	5,4	(11.)	4,6	(10.)	4,0	(6.)	5,2	(11.)
CZ032	Plzeňský kraj	x	x	2,9	(12.)	x	x	4,2	(6.)	5,6	(10.)	9,6	(6.)	3,1	(7.)	4,7	(12.)
CZ04	Severozápad	x		5,5		25,5		3,5		8,6		.		4,9		7,0	
CZ041	Karlovarský kraj	x	x	x	x	x	x	5,6	(4.)	1,8	(13.)	x	x	x	x	3,7	(13.)
CZ042	Ústecký kraj	x	x	5,5	(10.)	25,5	(1.)	3,0	(8.)	12,9	(3.)	.	.	4,9	(4.)	7,8	(6.)
CZ05	Severovýchod	6,0		8,1		13,7		2,3		12,2		13,4		8,5		9,7	
CZ051	Liberecký kraj	x	x	17,1	(2.)	x	x	1,8	(10.)	10,1	(6.)	10,4	(5.)	4,5	(5.)	9,3	(4.)
CZ052	Královéhradecký kraj	x	x	6,7	(8.)	8,8	(3.)	1,4	(12.)	16,6	(2.)	8,6	(7.)	x	x	10,1	(2.)
CZ053	Pardubický kraj	4,3	(3.)	7,0	(7.)	x	x	11,8	(1.)	11,4	(4.)	23,8	(2.)	8,0	(2.)	9,5	(3.)
CZ06	Jihovýchod	30,0		10,4		20,9		2,8		6,8		6,5		7,4		6,7	
CZ061	Vysočina	x	x	9,5	(5.)	16,3	(2.)	1,9	(9.)	4,5	(12.)	3,1	(11.)	35,7	(1.)	6,0	(10.)
CZ062	Jihomoravský kraj	16,7	(1.)	11,0	(4.)	x	x	3,1	(7.)	8,4	(7.)	12,3	(4.)	5,2	(3.)	7,0	(8.)
CZ07	Střední Morava	x		8,3		x		3,3		12,2		12,0		3,9		8,6	
CZ071	Olomoucký kraj	x	x	6,2	(9.)	x	x	5,9	(3.)	21,9	(1.)	34,9	(1.)	x	x	11,9	(1.)
CZ072	Zlínský kraj	x	x	25,0	(1.)	x	x	1,8	(11.)	7,5	(8.)	7,8	(8.)	2,8	(8.)	6,1	(9.)
CZ08	Moravskoslezsko	x		13,6		x		0,4		10,4		13,7		2,7		8,1	
CZ081	Moravskoslezský kraj	x	x	13,6	(3.)	x	x	0,4	(14.)	10,4	(5.)	13,7	(3.)	2,7	(9.)	8,1	(5.)

E3 T1: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let, 2006, v %

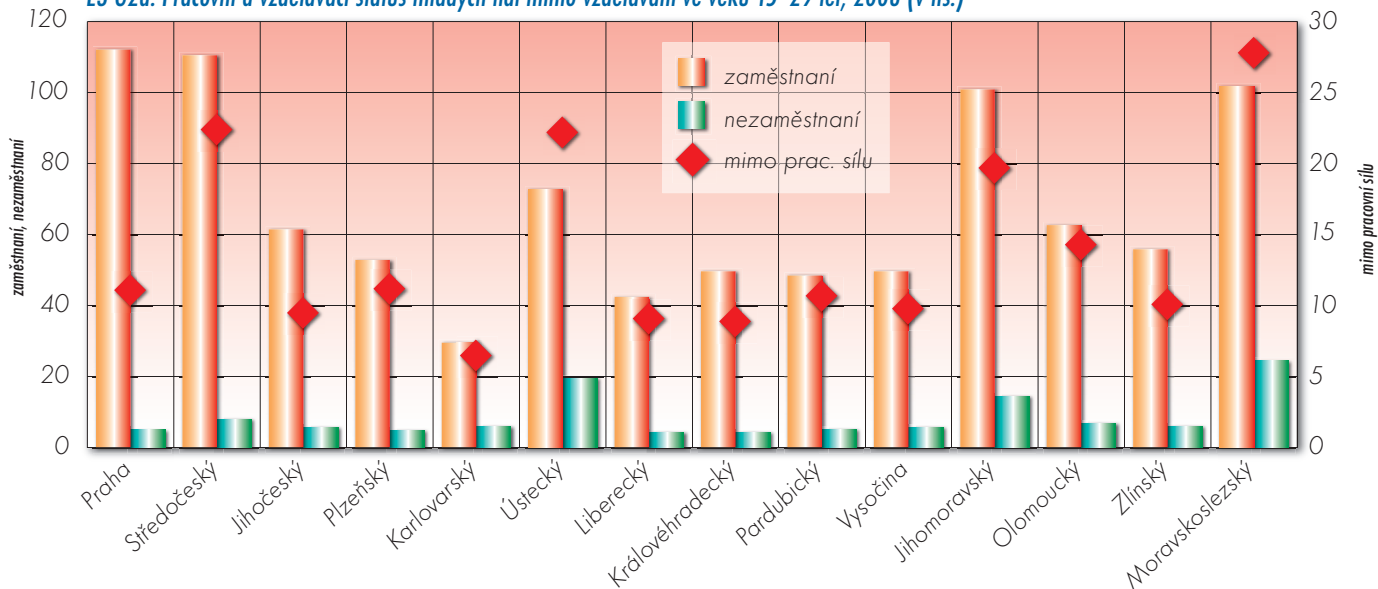
Území Věk		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem			
		v tom:				celkem	v tom:				celkem						
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu			zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu								
ČR celkem		2,3	0,2	40,2	42,7	43,2	5,4	8,7	57,3	100,0							
CZ01	Praha	4,0		43,8	47,9	45,6	2,0	4,5	52,1	100,0							
CZ011	Hlavní město Praha	4,0	(1.)	43,8	(1.)	47,9	(1.)	45,6	(3.)	2,0	(14.)	4,5	(14.)	52,1	(14.)	100,0	
CZ02	Střední Čechy	2,4		39,6		42,2		45,4		3,2		9,1		57,8		100,0	
CZ021	Středočeský kraj	2,4	(6.)	39,6	(9.)	42,2	(8.)	45,4	(4.)	3,2	(13.)	9,1	(8.)	57,8	(7.)	100,0	
CZ03	Jihozápad	2,5		39,5		42,2		45,6		4,1		8,1		57,8		100,0	
CZ031	Jihočeský kraj	2,7	(3.)	40,7	(6.)	43,6	(6.)	45,4	(5.)	4,1	(10.)	6,9	(13.)	56,4	(9.)	100,0	
CZ032	Plzeňský kraj	2,3	(8.)	38,1	(12.)	40,6	(10.)	45,8	(1.)	4,0	(11.)	9,6	(7.)	59,4	(5.)	100,0	
CZ04	Severozápad	1,3		34,7		36,3		41,8		10,3		11,6		63,7		100,0	
CZ041	Karlovarský kraj	1,6	(11.)	35,2	(13.)	37,1	(13.)	44,5	(7.)	8,7	(3.)	9,6	(6.)	62,9	(2.)	100,0	
CZ042	Ústecký kraj	1,2	(14.)	34,5	(14.)	36,0	(14.)	40,8	(13.)	10,9	(1.)	12,4	(1.)	64,0	(1.)	100,0	
CZ05	Severovýchod	2,3		40,1		42,6		44,3		4,2		8,9		57,4		100,0	
CZ051	Liberecký kraj	1,3	(13.)	38,4	(10.)	40,1	(12.)	45,7	(2.)	4,6	(8.)	9,7	(5.)	59,9	(3.)	100,0	
CZ052	Královéhradecký kraj	2,6	(4.)	–	(14.)	43,2	(2.)	45,8	(2.)	43,0	(11.)	3,6	(12.)	7,6	(12.)	54,2	(13.)
CZ053	Pardubický kraj	3,0	(2.)	0,1	(11.)	38,2	(11.)	41,3	(9.)	44,5	(8.)	4,6	(7.)	9,7	(4.)	58,7	(6.)
CZ06	Jihovýchod	2,4		0,3		41,2		43,9		42,4		5,6		8,2		56,1	
CZ061	Vysočina	2,5	(5.)	0,5	(2.)	39,4	(8.)	42,4	(7.)	44,1	(9.)	4,9	(5.)	8,5	(9.)	57,6	(8.)
CZ062	Jihomoravský kraj	2,4	(7.)	0,2	(8.)	42,0	(4.)	44,5	(3.)	41,6	(12.)	5,9	(4.)	8,0	(10.)	55,5	(12.)
CZ07	Střední Morava	1,6		0,1		40,5		42,3		44,1		4,7		8,9		57,7	
CZ071	Olomoucký kraj	1,5	(12.)	0,1	(13.)	38,8	(9.)	40,3	(11.)	44,8	(6.)	4,8	(6.)	10,1	(3.)	59,7	(4.)
CZ072	Zlínský kraj	1,8	(9.)	0,2	(7.)	42,4	(3.)	44,4	(4.)	43,4	(10.)	4,6	(9.)	7,7	(11.)	55,6	(11.)
CZ08	Moravskoslezsko	1,7		0,5		41,4		43,6		37,3		8,9		10,1		56,4	
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,7	(10.)	0,5	(1.)	41,4	(5.)	43,6	(5.)	37,3	(14.)	8,9	(2.)	10,1	(2.)	56,4	(10.)

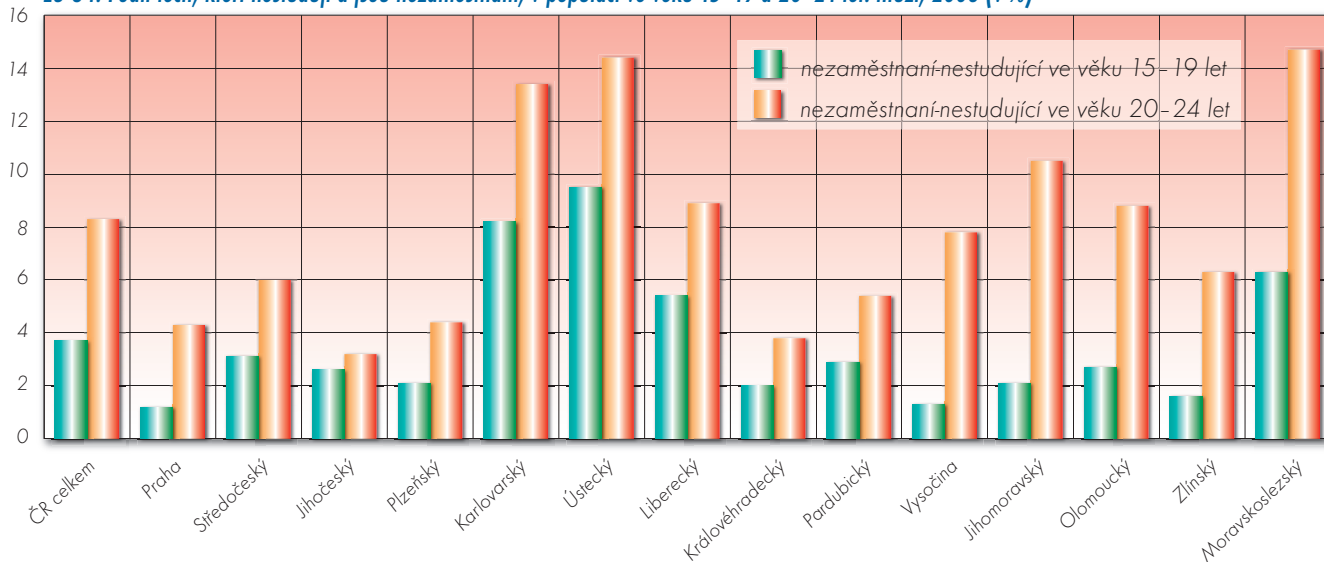
E3 G1a: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí ve vzdělávání ve věku 15–29 let, 2006 (v tis.)

E3 G2a: Pracovní a vzdělávací status mladých lidí mimo vzdělávání ve věku 15–29 let, 2006 (v tis.)

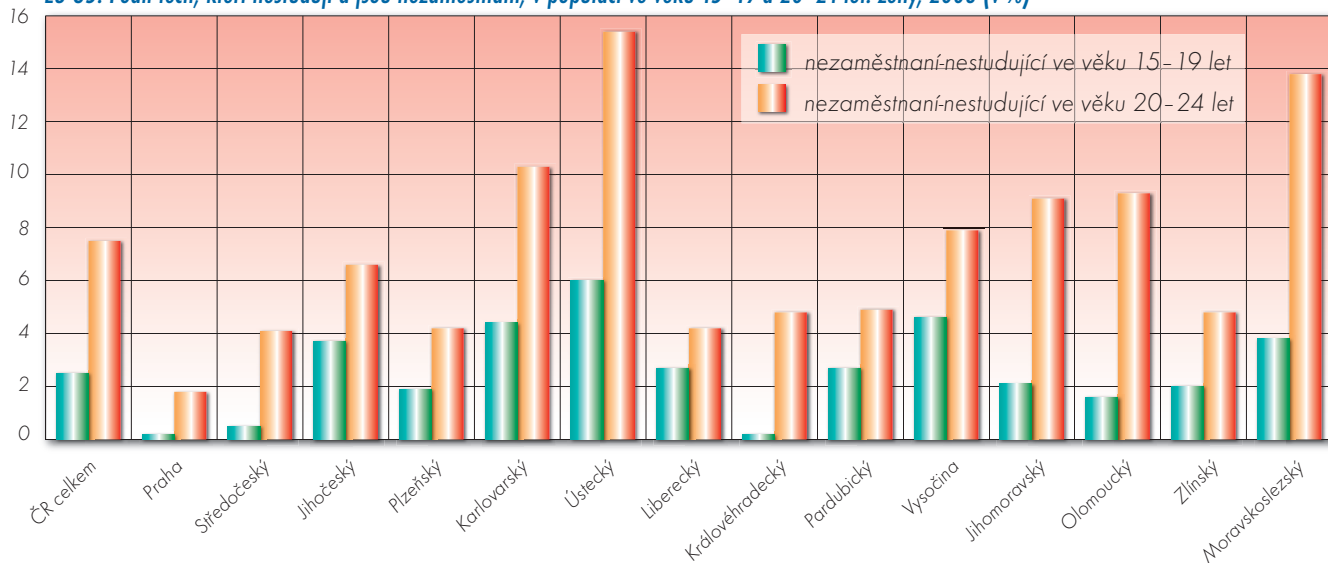

E3 G4: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní, v populaci ve věku 15–19 a 20–24 let: muži, 2006 (v %)

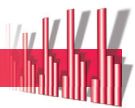

E3 G5: Podíl těch, kteří nestudují a jsou nezaměstnaní, v populaci ve věku 15-19 a 20-24 let: ženy, 2006 (v %)

E3 T2: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15-19 let, 2006, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem	
	v tom:					celkem	v tom:							
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem	0,7		15,9		90,1	91,0	4,5		3,1		1,4		9,0	100,0
CZ01 Praha	0,4		-		95,8	96,2	1,7		0,7		1,4		3,8	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	0,4	(10.)	-	(12.)	95,8	(1.) 96,2	1,7	(14.)	0,7	(14.)	1,4	(7.)	3,8	(14.) 100,0
CZ02 Střední Čechy	1,9		0,0		89,7	91,7	5,3		1,8		1,1		8,3	100,0
CZ021 Středočeský kraj	1,9	(1.)	0,0	(11.)	89,7	(7.) 91,7	5,3	(7.)	1,8	(11.)	1,1	(10.)	8,3	(9.) 100,0
CZ03 Jihozápad	1,1		0,2		89,7	91,0	5,2		2,6		1,2		9,0	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	1,6	(2.)	0,2	(8.)	89,9	(6.) 91,6	4,5	(9.)	3,1	(5.)	0,8	(13.)	8,4	(8.) 100,0
CZ032 Plzeňský kraj	0,6	(4.)	0,2	(4.)	89,5	(8.) 90,4	6,0	(4.)	2,0	(10.)	1,6	(6.)	9,6	(7.) 100,0
CZ04 Severozápad	0,2		0,3		83,6	84,0	6,3		7,4		2,2		16,0	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	0,6	(7.)	0,5	(1.)	83,8	(13.) 84,8	6,1	(3.)	6,4	(2.)	2,7	(1.)	15,2	(2.) 100,0
CZ042 Ústecký kraj	-	(14.)	0,3	(3.)	83,5	(14.) 83,8	6,4	(1.)	7,8	(1.)	2,1	(4.)	16,2	(1.) 100,0
CZ05 Severovýchod	0,4		0,1		90,8	91,3	4,9		2,6		1,3		8,7	100,0
CZ051 Liberecký kraj	0,1	(13.)	-	(12.)	88,3	(11.) 88,3	5,9	(5.)	4,1	(4.)	1,7	(5.)	11,7	(3.) 100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	0,5	(8.)	-	(12.)	95,4	(2.) 96,0	2,7	(13.)	1,1	(13.)	0,2	(14.)	4,0	(13.) 100,0
CZ053 Pardubický kraj	0,6	(5.)	0,2	(7.)	88,0	(12.) 88,8	6,2	(2.)	2,8	(7.)	2,2	(3.)	11,2	(4.) 100,0
CZ06 Jihovýchod	0,5		0,2		92,4	93,2	3,3		2,4		1,2		6,8	100,0
CZ061 Vysočina	1,3	(3.)	0,4	(2.)	91,3	(5.) 93,0	3,1	(12.)	2,9	(6.)	0,9	(11.)	7,0	(11.) 100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	0,1	(12.)	0,1	(9.)	93,0	(3.) 93,2	3,3	(11.)	2,1	(9.)	1,3	(8.)	6,8	(12.) 100,0
CZ07 Střední Morava	0,4		0,1		90,4	90,9	5,3		2,0		1,7		9,1	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	0,6	(6.)	0,2	(5.)	88,9	(9.) 89,7	5,6	(6.)	2,2	(8.)	2,6	(2.)	10,3	(6.) 100,0
CZ072 Zlínský kraj	0,3	(11.)	0,1	(10.)	92,0	(4.) 92,3	5,1	(8.)	1,8	(12.)	0,8	(12.)	7,7	(10.) 100,0
CZ08 Moravskoslezsko	0,5		0,2		88,8	89,5	4,1		5,1		1,3		10,5	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	0,5	(9.)	0,2	(6.)	88,8	(10.) 89,5	4,1	(10.)	5,1	(3.)	1,3	(9.)	10,5	(5.) 100,0

E3 T3: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let, 2006, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem	
	v tom:					celkem	v tom:					celkem		
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem	2,9		0,4		36,7	40,0	45,8		7,9		6,2		60,0	100,0
CZ01 Praha	5,4		0,3		50,8	56,5	38,5		3,1		1,9		43,5	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	5,4	(1.)	0,3	(9.)	50,8	(1.) 56,5	38,5	(14.)	3,1	(14.)	1,9	(14.)	43,5	(14.) 100,0
CZ02 Střední Čechy	3,1		0,3		37,3	40,7	48,9		5,1		5,3		59,3	100,0
CZ021 Středočeský kraj	3,1	(5.)	0,3	(8.)	37,3	(6.) 40,7	48,9	(7.)	5,1	(10.)	5,3	(10.)	59,3	(9.) 100,0
CZ03 Jihozápad	3,3		0,4		35,6	39,3	49,7		4,6		6,4		60,7	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	3,0	(6.)	0,5	(4.)	38,5	(5.) 41,9	48,9	(8.)	4,9	(11.)	4,4	(13.)	58,1	(11.) 100,0
CZ032 Plzeňský kraj	3,7	(4.)	0,3	(10.)	32,3	(10.) 36,2	50,7	(3.)	4,3	(13.)	8,8	(4.)	63,8	(5.) 100,0
CZ04 Severozápad	2,0		0,4		24,9	27,4	48,0		14,1		10,6		72,6	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	2,4	(8.)	0,5	(3.)	24,4	(14.) 27,3	51,8	(2.)	11,8	(3.)	9,0	(3.)	72,7	(1.) 100,0
CZ042 Ústecký kraj	1,9	(11.)	0,4	(5.)	25,1	(13.) 27,4	46,6	(9.)	14,9	(1.)	11,2	(1.)	72,6	(2.) 100,0
CZ05 Severovýchod	2,8		0,2		34,2	37,3	50,9		5,3		6,6		62,7	100,0
CZ051 Liberecký kraj	1,9	(12.)	0,8	(1.)	32,2	(11.) 34,9	49,0	(6.)	6,6	(7.)	9,5	(2.)	65,1	(3.) 100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	2,6	(7.)	–	(12.)	38,7	(4.) 41,2	49,7	(4.)	4,3	(12.)	4,8	(11.)	58,8	(10.) 100,0
CZ053 Pardubický kraj	4,0	(3.)	–	(12.)	31,2	(12.) 35,1	53,7	(1.)	5,1	(9.)	6,1	(8.)	64,9	(4.) 100,0
CZ06 Jihovýchod	3,0		0,3		37,3	40,6	45,2		9,2		5,0		59,4	100,0
CZ061 Vysočina	4,5	(2.)	0,4	(6.)	32,5	(9.) 37,3	49,4	(5.)	7,8	(6.)	5,4	(9.)	62,7	(6.) 100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	2,3	(10.)	0,3	(7.)	39,6	(3.) 42,2	43,3	(12.)	9,8	(4.)	4,7	(12.)	57,8	(13.) 100,0
CZ07 Střední Morava	1,7		0,0		38,0	39,8	45,6		7,4		7,3		60,2	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	1,8	(13.)	–	(12.)	35,8	(8.) 37,6	45,0	(11.)	9,0	(5.)	8,4	(5.)	62,4	(7.) 100,0
CZ072 Zlínský kraj	1,7	(14.)	0,1	(11.)	40,3	(2.) 42,0	46,3	(10.)	5,6	(8.)	6,1	(7.)	58,0	(12.) 100,0
CZ08 Moravskoslezsko	2,3		0,8		36,4	39,5	39,5		14,3		6,8		60,5	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	2,3	(9.)	0,8	(2.)	36,4	(7.) 39,5	39,5	(13.)	14,3	(2.)	6,8	(6.)	60,5	(8.) 100,0

E3 T4: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let, 2006, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem	
	v tom:					celkem	v tom:					celkem		
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem	3,0		0,2		4,5	7,7	71,0		5,0		16,3		92,3	100,0
CZ01 Praha	5,1		–		8,0	13,1	76,8		2,0		8,1		86,9	100,0
CZ011 Hlavní město Praha	5,1	(1.)	–	(10.)	8,0	(1.) 13,1	76,8	(1.)	2,0	(14.)	8,1	(14.)	86,9	(14.) 100,0
CZ02 Střední Čechy	2,3		0,2		3,9	6,4	72,7		2,7		18,2		93,6	100,0
CZ021 Středočeský kraj	2,3	(9.)	0,2	(5.)	3,9	(7.) 6,4	72,7	(6.)	2,7	(13.)	18,2	(4.)	93,6	(7.) 100,0
CZ03 Jihozápad	2,9		0,0		3,4	6,4	73,8		4,8		15,0		93,6	100,0
CZ031 Jihočeský kraj	3,3	(5.)	0,1	(9.)	3,5	(9.) 6,9	75,0	(3.)	4,3	(9.)	13,8	(13.)	93,1	(8.) 100,0
CZ032 Plzeňský kraj	2,5	(7.)	–	(10.)	3,2	(11.) 5,7	72,5	(7.)	5,4	(7.)	16,3	(7.)	94,3	(5.) 100,0
CZ04 Severozápad	1,6		0,1		3,2	4,9	65,4		9,5		20,2		95,1	100,0
CZ041 Karlovarský kraj	1,9	(11.)	–	(10.)	2,9	(12.) 4,8	71,2	(9.)	8,0	(2.)	16,1	(9.)	95,2	(2.) 100,0
CZ042 Ústecký kraj	1,5	(14.)	0,1	(7.)	3,3	(10.) 5,0	63,4	(14.)	10,0	(1.)	21,6	(1.)	95,0	(3.) 100,0
CZ05 Severovýchod	3,5		0,1		4,7	8,3	70,2		4,7		16,9		91,7	100,0
CZ051 Liberecký kraj	1,9	(13.)	0,3	(4.)	3,7	(8.) 5,8	74,7	(4.)	3,3	(11.)	16,2	(8.)	94,2	(6.) 100,0
CZ052 Královéhradecký kraj	4,2	(2.)	–	(10.)	5,8	(2.) 10,0	69,2	(10.)	5,0	(8.)	15,8	(11.)	90,0	(13.) 100,0
CZ053 Pardubický kraj	4,0	(4.)	0,1	(8.)	4,4	(5.) 8,5	67,3	(12.)	5,5	(5.)	18,6	(3.)	91,5	(11.) 100,0
CZ06 Jihovýchod	3,5		0,3		4,5	8,3	70,4		5,0		16,3		91,7	100,0
CZ061 Vysočina	1,9	(10.)	0,6	(1.)	2,6	(13.) 5,1	73,3	(5.)	4,0	(10.)	17,6	(5.)	94,9	(4.) 100,0
CZ062 Jihomoravský kraj	4,2	(3.)	0,1	(6.)	5,4	(3.) 9,7	69,0	(11.)	5,5	(6.)	15,8	(10.)	90,3	(12.) 100,0
CZ07 Střední Morava	2,5		0,2		2,8	5,5	73,9		4,5		16,1		94,5	100,0
CZ071 Olomoucký kraj	1,9	(12.)	–	(10.)	1,8	(14.) 3,7	75,6	(2.)	3,3	(12.)	17,4	(6.)	96,3	(1.) 100,0
CZ072 Zlínský kraj	3,1	(6.)	0,5	(2.)	3,9	(6.) 7,5	72,0	(8.)	5,9	(4.)	14,6	(12.)	92,5	(9.) 100,0
CZ08 Moravskoslezsko	2,3		0,4		4,9	7,6	64,2		7,6		20,7		92,4	100,0
CZ081 Moravskoslezský kraj	2,3	(8.)	0,4	(3.)	4,9	(4.) 7,6	64,2	(13.)	7,6	(3.)	20,7	(2.)	92,4	(10.) 100,0

E3 T5: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let: muži, 2006, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
		v tom:				celkem	v tom:				celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu			zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem		2,2	0,2	39,2	41,5	50,8	5,6	2,1	58,5	100,0				
CZ01	Praha	4,2	–	45,2	49,4	46,7	2,4	1,4	50,6	100,0				
CZ011	Hlavní město Praha	4,2 (1.)	– (13.)	45,2 (1.)	49,4 (1.)	46,7 (13.)	2,4 (14.)	1,4 (12.)	50,6 (14.)	100,0				
CZ02	Střední Čechy	2,0	0,3	36,7	39,0	54,8	3,7	2,4	61,0	100,0				
CZ021	Středočeský kraj	2,0 (7.)	0,3 (3.)	36,7 (11.)	39,0 (11.)	54,8 (1.)	3,7 (12.)	2,4 (5.)	61,0 (4.)	100,0				
CZ03	Jihozápad	2,6	0,2	37,9	40,6	53,5	3,9	2,0	59,4	100,0				
CZ031	Jihočeský kraj	2,6 (4.)	0,2 (8.)	38,9 (6.)	41,7 (6.)	54,1 (2.)	3,3 (13.)	1,0 (13.)	58,3 (9.)	100,0				
CZ032	Plzeňský kraj	2,5 (5.)	0,2 (7.)	36,6 (12.)	39,3 (10.)	52,8 (7.)	4,6 (8.)	3,2 (1.)	60,7 (5.)	100,0				
CZ04	Severozápad	1,4	0,1	34,2	35,8	51,1	11,2	1,9	64,2	100,0				
CZ041	Karlovarský kraj	1,4 (11.)	0,3 (2.)	35,6 (13.)	37,3 (13.)	51,3 (8.)	10,5 (2.)	0,9 (14.)	62,7 (2.)	100,0				
CZ042	Ústecký kraj	1,4 (10.)	0,1 (11.)	33,7 (14.)	35,2 (14.)	51,0 (9.)	11,5 (1.)	2,3 (7.)	64,8 (1.)	100,0				
CZ05	Severovýchod	2,3	0,1	39,5	41,9	51,3	4,7	2,0	58,1	100,0				
CZ051	Liberecký kraj	1,3 (12.)	0,2 (5.)	38,1 (8.)	39,7 (9.)	53,1 (5.)	5,7 (5.)	1,5 (10.)	60,3 (6.)	100,0				
CZ052	Královéhradecký kraj	2,8 (2.)	– (13.)	43,0 (2.)	45,8 (2.)	48,4 (12.)	3,8 (11.)	2,1 (8.)	54,2 (13.)	100,0				
CZ053	Pardubický kraj	2,7 (3.)	0,1 (12.)	36,9 (10.)	39,7 (8.)	53,0 (6.)	4,9 (6.)	2,4 (6.)	60,3 (7.)	100,0				
CZ06	Jihovýchod	2,1	0,2	40,5	42,7	50,4	5,3	1,6	57,3	100,0				
CZ061	Vysočina	2,5 (6.)	0,3 (4.)	38,6 (7.)	41,3 (7.)	53,1 (4.)	4,1 (10.)	1,5 (11.)	58,7 (8.)	100,0				
CZ062	Jihomoravský kraj	1,9 (8.)	0,1 (9.)	41,3 (3.)	43,3 (3.)	49,0 (11.)	5,9 (4.)	1,7 (9.)	56,7 (12.)	100,0				
CZ07	Střední Morava	1,5	0,2	38,6	40,3	52,5	4,6	2,6	59,7	100,0				
CZ071	Olomoucký kraj	1,3 (14.)	0,1 (10.)	37,5 (9.)	39,0 (12.)	53,9 (3.)	4,6 (9.)	2,5 (3.)	61,0 (3.)	100,0				
CZ072	Zlínský kraj	1,8 (9.)	0,2 (6.)	39,8 (5.)	41,8 (4.)	51,0 (10.)	4,7 (7.)	2,6 (2.)	58,2 (11.)	100,0				
CZ08	Moravskoslezsko	1,3	0,3	40,1	41,7	46,4	9,4	2,5	58,3	100,0				
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,3 (13.)	0,3 (1.)	40,1 (4.)	41,7 (5.)	46,4 (14.)	9,4 (3.)	2,5 (4.)	58,3 (10.)	100,0				

E3 T6: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let: muži, 2006, v %

Území		ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
		v tom:				celkem	v tom:				celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu			zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu					
ČR celkem		0,7	0,1	89,0	89,8	5,5	3,7	1,1	10,2	100,0				
CZ01	Praha	0,6	–	95,1	95,7	1,4	1,2	1,6	4,3	100,0				
CZ011	Hlavní město Praha	0,6 (6.)	– (9.)	95,1 (1.)	95,7 (1.)	1,4 (14.)	1,2 (14.)	1,6 (3.)	4,3 (14.)	100,0				
CZ02	Střední Čechy	2,6	–	87,2	89,8	6,3	3,1	0,7	10,2	100,0				
CZ021	Středočeský kraj	2,6 (1.)	– (9.)	87,2 (10.)	89,8 (7.)	6,3 (9.)	3,1 (5.)	0,7 (8.)	10,2 (8.)	100,0				
CZ03	Jihozápad	1,1	0,3	88,4	89,7	6,6	2,3	1,4	10,3	100,0				
CZ031	Jihočeský kraj	1,6 (2.)	0,1 (7.)	88,8 (6.)	90,5 (6.)	6,4 (8.)	2,6 (8.)	0,5 (11.)	9,5 (9.)	100,0				
CZ032	Plzeňský kraj	0,4 (8.)	0,5 (2.)	87,9 (8.)	88,8 (9.)	6,7 (5.)	2,1 (10.)	2,4 (1.)	11,2 (6.)	100,0				
CZ04	Severozápad	0,1	0,4	83,1	83,6	6,6	9,2	0,6	16,4	100,0				
CZ041	Karlovarský kraj	0,3 (9.)	0,6 (1.)	83,2 (13.)	84,2 (13.)	6,9 (3.)	8,2 (2.)	0,6 (10.)	15,8 (2.)	100,0				
CZ042	Ústecký kraj	– (13.)	0,3 (4.)	83,0 (14.)	83,3 (14.)	6,5 (7.)	9,5 (1.)	0,6 (9.)	16,7 (1.)	100,0				
CZ05	Severovýchod	0,6	–	88,4	89,0	6,5	3,3	1,1	11,0	100,0				
CZ051	Liberecký kraj	0,1 (11.)	– (9.)	85,2 (11.)	85,4 (11.)	8,5 (2.)	5,4 (4.)	0,7 (7.)	14,6 (4.)	100,0				
CZ052	Královéhradecký kraj	0,6 (5.)	– (9.)	95,1 (2.)	95,7 (2.)	2,0 (13.)	2,0 (11.)	0,3 (14.)	4,3 (13.)	100,0				
CZ053	Pardubický kraj	1,0 (3.)	– (9.)	84,1 (12.)	85,1 (12.)	9,7 (1.)	2,9 (6.)	2,3 (2.)	14,9 (3.)	100,0				
CZ06	Jihovýchod	0,4	0,1	92,3	92,7	4,4	1,8	1,0	7,3	100,0				
CZ061	Vysočina	0,8 (4.)	0,3 (5.)	93,6 (3.)	94,6 (3.)	3,5 (12.)	1,3 (13.)	0,5 (12.)	5,4 (12.)	100,0				
CZ062	Jihomoravský kraj	0,1 (12.)	– (9.)	91,6 (4.)	91,8 (4.)	4,9 (10.)	2,1 (9.)	1,2 (5.)	8,2 (11.)	100,0				
CZ07	Střední Morava	0,2	0,3	89,6	90,1	6,8	2,2	0,9	9,9	100,0				
CZ071	Olomoucký kraj	– (13.)	0,4 (3.)	88,7 (7.)	89,2 (8.)	6,7 (6.)	2,7 (7.)	1,4 (4.)	10,8 (7.)	100,0				
CZ072	Zlínský kraj	0,5 (7.)	0,1 (6.)	90,6 (5.)	91,2 (5.)	6,8 (4.)	1,6 (12.)	0,3 (13.)	8,8 (10.)	100,0				
CZ08	Moravskoslezsko	0,3	0,1	87,5	87,9	4,7	6,3	1,2	12,1	100,0				
CZ081	Moravskoslezský kraj	0,3 (10.)	0,1 (8.)	87,5 (9.)	87,9 (10.)	4,7 (11.)	6,3 (3.)	1,2 (6.)	12,1 (5.)	100,0				

E3 T7: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let: muži, 2006, v %

Území		ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem		2,6	0,2	34,3	37,2	52,5	8,3	2,0	62,8	100,0		
CZ01	Praha	5,0	–	55,0	60,0	35,2	4,3	0,5	40,0	100,0		
CZ011	Hlavní město Praha	5,0 (3.)	– (10.)	55,0 (1.)	60,0 (1.)	35,2 (14.)	4,3 (12.)	0,5 (14.)	40,0 (14.)	100,0		
CZ02	Střední Čechy	2,2	0,4	30,6	33,2	58,7	6,0	2,1	66,8	100,0		
CZ021	Středočeský kraj	2,2 (9.)	0,4 (3.)	30,6 (9.)	33,2 (12.)	58,7 (2.)	6,0 (9.)	2,1 (5.)	66,8 (3.)	100,0		
CZ03	Jihozápad	4,4	0,2	31,3	35,8	58,0	3,7	2,4	64,2	100,0		
CZ031	Jihočeský kraj	3,3 (4.)	0,2 (6.)	33,4 (4.)	37,0 (4.)	58,2 (4.)	3,2 (14.)	1,6 (10.)	63,0 (11.)	100,0		
CZ032	Plzeňský kraj	5,6 (1.)	0,1 (9.)	28,8 (11.)	34,5 (6.)	57,8 (6.)	4,4 (11.)	3,4 (1.)	65,5 (9.)	100,0		
CZ04	Severozápad	2,4	0,1	22,8	25,3	58,2	14,1	2,4	74,7	100,0		
CZ041	Karlovarský kraj	2,2 (8.)	0,3 (5.)	24,7 (13.)	27,2 (13.)	58,7 (3.)	13,4 (3.)	0,7 (13.)	72,8 (2.)	100,0		
CZ042	Ústecký kraj	2,5 (7.)	– (10.)	22,2 (14.)	24,7 (14.)	58,0 (5.)	14,4 (2.)	3,0 (3.)	75,3 (1.)	100,0		
CZ05	Severovýchod	2,7	0,1	33,2	36,0	56,4	5,8	1,7	64,0	100,0		
CZ051	Liberecký kraj	1,5 (10.)	0,4 (2.)	31,8 (8.)	33,7 (10.)	55,3 (10.)	8,9 (5.)	2,1 (6.)	66,3 (5.)	100,0		
CZ052	Královéhradecký kraj	3,1 (6.)	– (10.)	36,9 (3.)	40,0 (3.)	54,6 (11.)	3,8 (13.)	1,5 (11.)	60,0 (12.)	100,0		
CZ053	Pardubický kraj	3,3 (5.)	– (10.)	30,5 (10.)	33,8 (9.)	59,2 (1.)	5,4 (10.)	1,6 (9.)	66,2 (6.)	100,0		
CZ06	Jihovýchod	2,5	0,3	36,1	38,9	50,0	9,6	1,6	61,1	100,0		
CZ061	Vysočina	5,1 (2.)	0,2 (7.)	28,7 (12.)	34,0 (7.)	56,3 (8.)	7,8 (7.)	2,0 (7.)	66,0 (8.)	100,0		
CZ062	Jihomoravský kraj	1,3 (11.)	0,3 (4.)	39,6 (2.)	41,2 (2.)	47,0 (13.)	10,5 (4.)	1,4 (12.)	58,8 (13.)	100,0		
CZ07	Střední Morava	0,9	0,1	32,7	33,7	56,5	7,6	2,3	66,3	100,0		
CZ071	Olomoucký kraj	1,0 (13.)	– (10.)	32,6 (7.)	33,6 (11.)	56,0 (9.)	8,8 (6.)	1,6 (8.)	66,4 (4.)	100,0		
CZ072	Zlínský kraj	0,8 (14.)	0,2 (8.)	32,9 (6.)	33,8 (8.)	57,0 (7.)	6,3 (8.)	2,9 (4.)	66,2 (7.)	100,0		
CZ08	Moravskoslezsko	1,2	0,7	33,1	35,0	47,3	14,7	3,1	65,0	100,0		
CZ081	Moravskoslezský kraj	1,2 (12.)	0,7 (1.)	33,1 (5.)	35,0 (5.)	47,3 (12.)	14,7 (1.)	3,1 (2.)	65,0 (10.)	100,0		

E3 T8: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let: muži, 2006, v %

Území		ve vzdělávání					mimo vzdělávání					Celkem
		v tom:			celkem	v tom:			celkem			
		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem		2,9	0,1	4,8	7,8	84,3	5,0	2,9	92,2	100,0		
CZ01	Praha	5,7	–	8,4	14,1	82,1	1,8	2,0	85,9	100,0		
CZ011	Hlavní město Praha	5,7 (1.)	– (9.)	8,4 (1.)	14,1 (1.)	82,1 (10.)	1,8 (14.)	2,0 (10.)	85,9 (14.)	100,0		
CZ02	Střední Čechy	1,5	0,3	3,3	5,1	88,6	2,4	4,0	94,9	100,0		
CZ021	Středočeský kraj	1,5 (14.)	0,3 (2.)	3,3 (12.)	5,1 (12.)	88,6 (3.)	2,4 (13.)	4,0 (3.)	94,9 (3.)	100,0		
CZ03	Jihozápad	2,3	0,1	3,7	6,1	86,5	5,2	2,2	93,9	100,0		
CZ031	Jihočeský kraj	2,8 (6.)	0,1 (6.)	4,0 (10.)	6,9 (8.)	88,3 (4.)	3,9 (9.)	0,9 (14.)	93,1 (7.)	100,0		
CZ032	Plzeňský kraj	1,6 (10.)	– (9.)	3,5 (11.)	5,1 (11.)	84,4 (6.)	6,8 (4.)	3,7 (5.)	94,9 (4.)	100,0		
CZ04	Severozápad	1,6	–	4,1	5,7	81,2	10,4	2,6	94,3	100,0		
CZ041	Karlovarský kraj	1,6 (12.)	– (9.)	4,0 (9.)	5,6 (10.)	83,3 (8.)	9,8 (2.)	1,3 (13.)	94,4 (5.)	100,0		
CZ042	Ústecký kraj	1,6 (11.)	– (9.)	4,2 (8.)	5,8 (9.)	80,5 (13.)	10,6 (1.)	3,1 (8.)	94,2 (6.)	100,0		
CZ05	Severovýchod	3,4	0,1	6,0	9,5	82,5	4,9	3,0	90,5	100,0		
CZ051	Liberecký kraj	2,1 (9.)	0,3 (4.)	6,0 (3.)	8,4 (5.)	86,5 (5.)	3,4 (10.)	1,7 (12.)	91,6 (10.)	100,0		
CZ052	Královéhradecký kraj	4,2 (2.)	– (9.)	7,1 (2.)	11,3 (2.)	79,7 (14.)	5,1 (7.)	4,0 (4.)	88,7 (13.)	100,0		
CZ053	Pardubický kraj	3,5 (5.)	0,2 (5.)	4,9 (5.)	8,6 (3.)	82,1 (9.)	6,1 (5.)	3,1 (7.)	91,4 (12.)	100,0		
CZ06	Jihovýchod	3,0	0,2	3,8	7,0	86,4	4,4	2,2	93,0	100,0		
CZ061	Vysočina	1,5 (13.)	0,3 (3.)	2,0 (13.)	3,8 (14.)	91,2 (1.)	3,1 (11.)	1,8 (11.)	96,2 (1.)	100,0		
CZ062	Jihomoravský kraj	3,6 (4.)	0,1 (8.)	4,6 (6.)	8,4 (6.)	84,3 (7.)	5,0 (8.)	2,3 (9.)	91,6 (9.)	100,0		
CZ07	Střední Morava	3,1	0,2	2,9	6,2	85,5	4,1	4,2	93,8	100,0		
CZ071	Olomoucký kraj	2,6 (7.)	– (9.)	1,6 (14.)	4,1 (13.)	89,0 (2.)	2,6 (12.)	4,2 (1.)	95,9 (2.)	100,0		
CZ072	Zlínský kraj	3,7 (3.)	0,4 (1.)	4,4 (7.)	8,5 (4.)	81,6 (11.)	5,7 (6.)	4,2 (2.)	91,5 (11.)	100,0		
CZ08	Moravskoslezsko	2,4	0,1	5,5	8,0	81,4	7,4	3,2	92,0	100,0		
CZ081	Moravskoslezský kraj	2,4 (8.)	0,1 (7.)	5,5 (4.)	8,0 (7.)	81,4 (12.)	7,4 (3.)	3,2 (6.)	92,0 (8.)	100,0		

E3 T9: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–29 let: ženy, 2006, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
	v tom:			celkem	v tom:			celkem					
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu						
ČR celkem	2,4	0,3	41,2	43,9	35,3	5,1	15,6	56,1	100,0				
CZ01 Praha	3,9	0,2	42,3	46,3	44,5	1,6	7,6	53,7	100,0				
CZ011 Hlavní město Praha	3,9 (1.)	0,2 (9.)	42,3 (7.)	46,3 (2.)	44,5 (1.)	1,6 (14.)	7,6 (14.)	53,7 (13.)	100,0				
CZ02 Střední Čechy	2,8	0,1	42,6	45,5	35,7	2,7	16,1	54,5	100,0				
CZ021 Středočeský kraj	2,8 (4.)	0,1 (12.)	42,6 (5.)	45,5 (7.)	35,7 (7.)	2,7 (13.)	16,1 (9.)	54,5 (8.)	100,0				
CZ03 Jihozápad	2,5	0,2	41,2	43,9	37,3	4,3	14,5	56,1	100,0				
CZ031 Jihočeský kraj	2,7 (5.)	0,3 (6.)	42,6 (6.)	45,6 (6.)	36,4 (6.)	5,0 (6.)	13,0 (13.)	54,4 (9.)	100,0				
CZ032 Plzeňský kraj	2,1 (9.)	0,1 (11.)	39,6 (10.)	41,8 (10.)	38,5 (2.)	3,4 (11.)	16,2 (7.)	58,2 (5.)	100,0				
CZ04 Severozápad	1,2	0,4	35,2	36,8	32,1	9,4	21,8	63,2	100,0				
CZ041 Karlovarský kraj	1,9 (10.)	0,3 (5.)	34,7 (14.)	36,9 (13.)	37,6 (4.)	6,9 (3.)	18,6 (2.)	63,1 (2.)	100,0				
CZ042 Ústecký kraj	0,9 (14.)	0,4 (4.)	35,4 (13.)	36,7 (14.)	30,0 (13.)	10,3 (1.)	23,0 (1.)	63,3 (1.)	100,0				
CZ05 Severovýchod	2,4	0,2	40,7	43,3	36,9	3,7	16,1	56,7	100,0				
CZ051 Liberecký kraj	1,3 (13.)	0,5 (3.)	38,7 (12.)	40,5 (12.)	38,0 (3.)	3,4 (12.)	18,1 (4.)	59,5 (3.)	100,0				
CZ052 Královéhradecký kraj	2,4 (7.)	– (13.)	43,4 (2.)	45,8 (4.)	37,4 (5.)	3,5 (10.)	13,4 (11.)	54,2 (11.)	100,0				
CZ053 Pardubický kraj	3,3 (2.)	0,1 (10.)	39,6 (11.)	43,0 (9.)	35,5 (9.)	4,2 (9.)	17,4 (6.)	57,0 (6.)	100,0				
CZ06 Jihovýchod	2,8	0,4	41,9	45,1	33,9	5,8	15,1	54,9	100,0				
CZ061 Vysočina	2,6 (6.)	0,7 (1.)	40,3 (8.)	43,6 (8.)	34,5 (11.)	5,8 (5.)	16,1 (8.)	56,4 (7.)	100,0				
CZ062 Jihomoravský kraj	2,9 (3.)	0,3 (7.)	42,6 (4.)	45,8 (3.)	33,7 (12.)	5,8 (4.)	14,7 (10.)	54,2 (12.)	100,0				
CZ07 Střední Morava	1,7	0,1	42,5	44,3	35,4	4,7	15,6	55,7	100,0				
CZ071 Olomoucký kraj	1,7 (12.)	– (13.)	40,1 (9.)	41,7 (11.)	35,3 (10.)	5,0 (7.)	18,0 (5.)	58,3 (4.)	100,0				
CZ072 Zlínský kraj	1,8 (11.)	0,2 (8.)	45,1 (1.)	47,1 (1.)	35,5 (8.)	4,5 (8.)	13,0 (12.)	52,9 (14.)	100,0				
CZ08 Moravskoslezsko	2,2	0,6	42,9	45,7	27,7	8,4	18,2	54,3	100,0				
CZ081 Moravskoslezský kraj	2,2 (8.)	0,6 (2.)	42,9 (3.)	45,7 (5.)	27,7 (14.)	8,4 (2.)	18,2 (3.)	54,3 (10.)	100,0				

E3 T10: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 15–19 let: ženy, 2006, v %

Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
	v tom:			celkem	v tom:			celkem					
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu		zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu						
ČR celkem	0,6	0,2	91,4	92,2	3,5	2,5	1,8	7,8	100,0				
CZ01 Praha	0,2	–	96,4	96,7	2,0	0,2	1,1	3,3	100,0				
CZ011 Hlavní město Praha	0,2 (9.)	– (9.)	96,4 (1.)	96,7 (1.)	2,0 (13.)	0,2 (13.)	1,1 (11.)	3,3 (14.)	100,0				
CZ02 Střední Čechy	1,2	0,1	92,3	93,7	4,3	0,5	1,6	6,3	100,0				
CZ021 Středočeský kraj	1,2 (3.)	0,1 (8.)	92,3 (5.)	93,7 (4.)	4,3 (5.)	0,5 (12.)	1,6 (6.)	6,3 (11.)	100,0				
CZ03 Jihozápad	1,2	0,1	91,1	92,4	3,8	2,9	0,9	7,6	100,0				
CZ031 Jihočeský kraj	1,5 (2.)	0,2 (7.)	90,9 (9.)	92,7 (7.)	2,5 (12.)	3,7 (5.)	1,0 (12.)	7,3 (8.)	100,0				
CZ032 Plzeňský kraj	0,9 (5.)	– (9.)	91,2 (8.)	92,1 (8.)	5,3 (3.)	1,9 (10.)	0,8 (13.)	7,9 (7.)	100,0				
CZ04 Severozápad	0,2	0,3	84,1	84,5	5,9	5,6	3,9	15,5	100,0				
CZ041 Karlovarský kraj	0,8 (6.)	0,3 (4.)	84,3 (13.)	85,4 (13.)	5,3 (2.)	4,4 (3.)	4,9 (1.)	14,6 (2.)	100,0				
CZ042 Ústecký kraj	– (12.)	0,3 (5.)	84,0 (14.)	84,2 (14.)	6,2 (1.)	6,0 (1.)	3,6 (3.)	15,8 (1.)	100,0				
CZ05 Severovýchod	0,2	0,1	93,2	93,6	3,1	1,8	1,5	6,4	100,0				
CZ051 Liberecký kraj	– (12.)	– (9.)	91,3 (7.)	91,3 (9.)	3,3 (9.)	2,7 (6.)	2,6 (4.)	8,7 (6.)	100,0				
CZ052 Královéhradecký kraj	0,4 (8.)	– (9.)	95,8 (2.)	96,2 (2.)	3,6 (6.)	0,2 (14.)	– (14.)	3,8 (13.)	100,0				
CZ053 Pardubický kraj	0,2 (10.)	0,4 (2.)	92,1 (6.)	92,7 (6.)	2,6 (11.)	2,7 (7.)	2,1 (5.)	7,3 (9.)	100,0				
CZ06 Jihovýchod	0,7	0,4	92,6	93,6	2,0	2,9	1,4	6,4	100,0				
CZ061 Vysočina	1,7 (1.)	0,6 (1.)	88,9 (12.)	91,3 (10.)	2,7 (10.)	4,6 (2.)	1,3 (9.)	8,7 (5.)	100,0				
CZ062 Jihomoravský kraj	0,2 (11.)	0,2 (6.)	94,4 (3.)	94,8 (3.)	1,7 (14.)	2,1 (8.)	1,5 (8.)	5,2 (12.)	100,0				
CZ07 Střední Morava	0,6	–	91,1	91,7	3,9	1,8	2,6	8,3	100,0				
CZ071 Olomoucký kraj	1,2 (4.)	– (9.)	89,0 (11.)	90,2 (12.)	4,4 (4.)	1,6 (11.)	3,8 (2.)	9,8 (3.)	100,0				
CZ072 Zlínský kraj	– (12.)	– (9.)	93,4 (4.)	93,4 (5.)	3,3 (8.)	2,0 (9.)	1,3 (10.)	6,6 (10.)	100,0				
CZ08 Moravskoslezsko	0,7	0,3	90,2	91,2	3,5	3,8	1,5	8,8	100,0				
CZ081 Moravskoslezský kraj	0,7 (7.)	0,3 (3.)	90,2 (10.)	91,2 (11.)	3,5 (7.)	3,8 (4.)	1,5 (7.)	8,8 (4.)	100,0				

E3 T11: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 20–24 let: ženy, 2006, v %

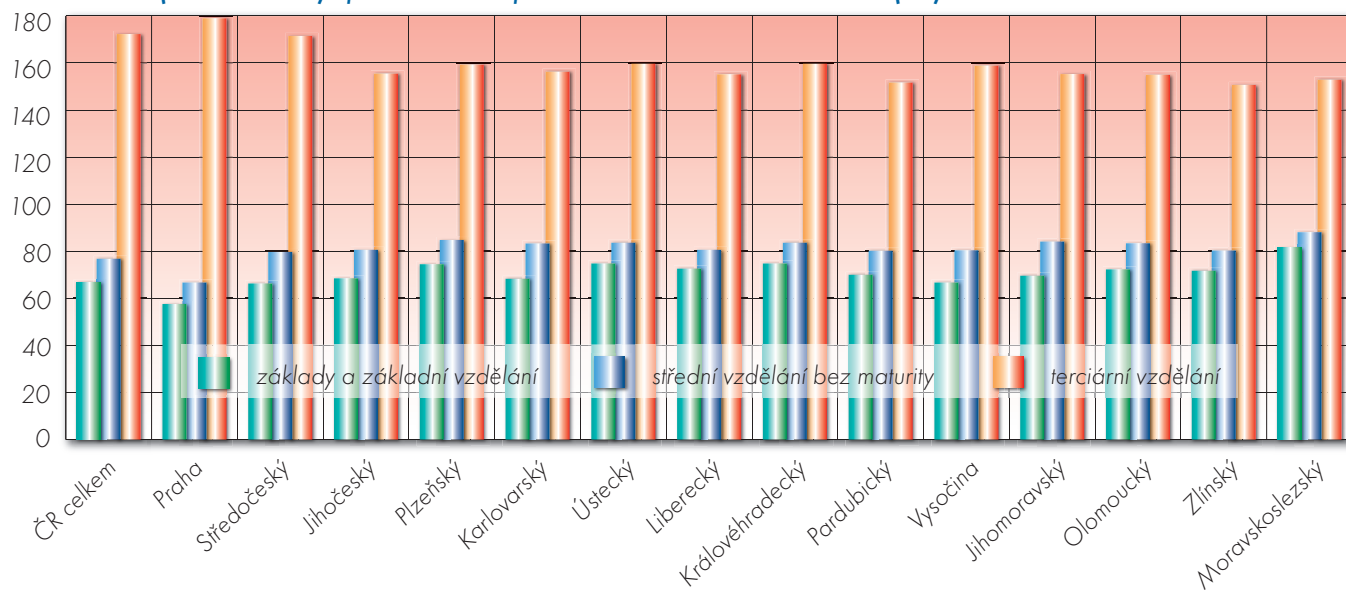
Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
	v tom:					celkem	v tom:					celkem	
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem	3,3	0,5	39,3	43,0		38,8	7,5	10,6	57,0		100,0		
CZ01 Praha	5,9	0,6	46,4	52,9		41,9	1,8	3,4	47,1		100,0		
CZ011 Hlavní město Praha	5,9 (1.)	0,6 (6.)	46,4 (2.)	52,9 (1.)		41,9 (7.)	1,8 (14.)	3,4 (14.)	47,1 (14.)		100,0		
CZ02 Střední Čechy	4,0	0,2	44,3	48,6		38,7	4,1	8,7	51,4		100,0		
CZ021 Středočeský kraj	4,0 (3.)	0,2 (10.)	44,3 (3.)	48,6 (3.)		38,7 (10.)	4,1 (13.)	8,7 (10.)	51,4 (12.)		100,0		
CZ03 Jihozápad	2,2	0,6	40,2	43,0		41,0	5,5	10,6	57,0		100,0		
CZ031 Jihočeský kraj	2,6 (8.)	0,7 (5.)	43,8 (4.)	47,1 (4.)		39,0 (9.)	6,6 (7.)	7,2 (13.)	52,9 (11.)		100,0		
CZ032 Plzeňský kraj	1,7 (13.)	0,4 (9.)	36,0 (10.)	38,1 (10.)		43,3 (4.)	4,2 (12.)	14,5 (5.)	61,9 (5.)		100,0		
CZ04 Severozápad	1,6	0,8	27,1	29,5		37,4	14,0	19,1	70,5		100,0		
CZ041 Karlovarský kraj	2,6 (10.)	0,8 (4.)	24,1 (14.)	27,5 (14.)		44,8 (2.)	10,3 (3.)	17,5 (2.)	72,5 (1.)		100,0		
CZ042 Ústecký kraj	1,3 (14.)	0,8 (3.)	28,2 (13.)	30,3 (13.)		34,6 (12.)	15,4 (1.)	19,8 (1.)	69,7 (2.)		100,0		
CZ05 Severovýchod	3,0	0,4	35,3	38,6		45,0	4,7	11,7	61,4		100,0		
CZ051 Liberecký kraj	2,3 (11.)	1,3 (1.)	32,6 (11.)	36,1 (12.)		42,4 (5.)	4,2 (11.)	17,3 (3.)	63,9 (3.)		100,0		
CZ052 Královéhradecký kraj	2,0 (12.)	– (11.)	40,5 (5.)	42,5 (7.)		44,4 (3.)	4,8 (10.)	8,2 (12.)	57,5 (8.)		100,0		
CZ053 Pardubický kraj	4,7 (2.)	– (11.)	31,9 (12.)	36,6 (11.)		47,8 (1.)	4,9 (8.)	10,7 (6.)	63,4 (4.)		100,0		
CZ06 Jihovýchod	3,4	0,4	38,7	42,5		40,2	8,7	8,6	57,5		100,0		
CZ061 Vysočina	3,8 (4.)	0,5 (7.)	36,6 (9.)	40,9 (9.)		42,0 (6.)	7,9 (6.)	9,2 (9.)	59,1 (6.)		100,0		
CZ062 Jihomoravský kraj	3,2 (6.)	0,4 (8.)	39,6 (7.)	43,2 (6.)		39,3 (8.)	9,1 (5.)	8,3 (11.)	56,8 (9.)		100,0		
CZ07 Střední Morava	2,6	–	43,5	46,1		34,2	7,1	12,5	53,9		100,0		
CZ071 Olomoucký kraj	2,7 (7.)	– (11.)	39,1 (8.)	41,8 (8.)		33,6 (13.)	9,3 (4.)	15,3 (4.)	58,2 (7.)		100,0		
CZ072 Zlínský kraj	2,6 (9.)	– (11.)	48,1 (1.)	50,7 (2.)		34,9 (11.)	4,8 (9.)	9,5 (8.)	49,3 (13.)		100,0		
CZ08 Moravskoslezsko	3,5	1,0	39,9	44,3		31,3	13,8	10,6	55,7		100,0		
CZ081 Moravskoslezský kraj	3,5 (5.)	1,0 (2.)	39,9 (6.)	44,3 (5.)		31,3 (14.)	13,8 (2.)	10,6 (7.)	55,7 (10.)		100,0		

E3 T12: Pracovní a vzdělávací status u populace ve věku 25–29 let: ženy, 2006, v %

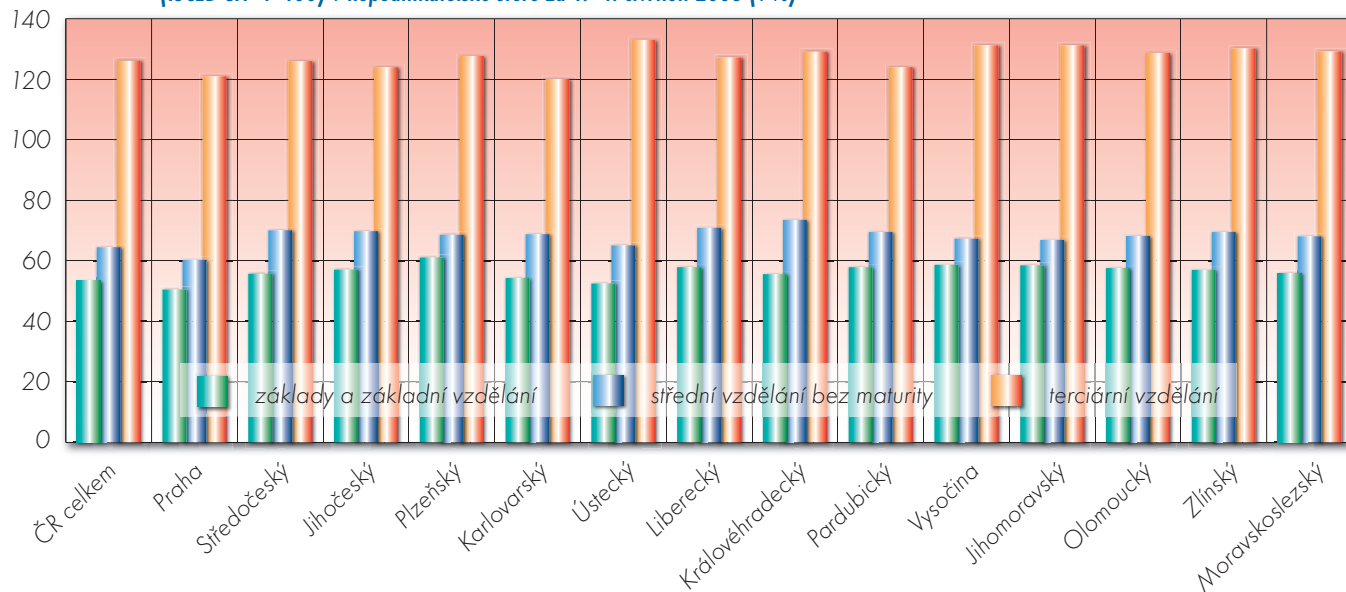
Území	ve vzdělávání						mimo vzdělávání						Celkem
	v tom:					celkem	v tom:					celkem	
	zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				zaměstnaní	nezaměstnaní	mimo prac. sílu				
ČR celkem	3,1	0,2	4,2	7,5		57,0	5,1	30,4	92,5		100,0		
CZ01 Praha	4,5	–	7,5	12,1		71,2	2,2	14,5	87,9		100,0		
CZ011 Hlavní město Praha	4,5 (2.)	– (7.)	7,5 (1.)	12,1 (1.)		71,2 (1.)	2,2 (14.)	14,5 (14.)	87,9 (14.)		100,0		
CZ02 Střední Čechy	3,1	–	4,5	7,6		56,6	3,1	32,6	92,4		100,0		
CZ021 Středočeský kraj	3,1 (7.)	– (7.)	4,5 (3.)	7,6 (5.)		56,6 (9.)	3,1 (13.)	32,6 (5.)	92,4 (10.)		100,0		
CZ03 Jihozápad	3,6	–	3,0	6,6		60,6	4,4	28,3	93,4		100,0		
CZ031 Jihočeský kraj	3,8 (5.)	– (7.)	3,0 (9.)	6,8 (7.)		61,1 (5.)	4,7 (9.)	27,3 (12.)	93,2 (8.)		100,0		
CZ032 Plzeňský kraj	3,4 (6.)	– (7.)	3,0 (10.)	6,4 (10.)		60,0 (6.)	4,1 (10.)	29,5 (10.)	93,6 (5.)		100,0		
CZ04 Severozápad	1,6	0,1	2,2	4,0		48,8	8,5	38,6	96,0		100,0		
CZ041 Karlovarský kraj	2,2 (11.)	– (7.)	1,8 (13.)	4,0 (12.)		58,7 (7.)	6,1 (4.)	31,2 (8.)	96,0 (3.)		100,0		
CZ042 Ústecký kraj	1,4 (13.)	0,2 (5.)	2,4 (11.)	4,1 (11.)		45,2 (14.)	9,4 (1.)	41,3 (1.)	95,9 (4.)		100,0		
CZ05 Severovýchod	3,6	0,1	3,3	7,0		57,1	4,4	31,5	93,0		100,0		
CZ051 Liberecký kraj	1,6 (12.)	0,2 (4.)	1,3 (14.)	3,1 (14.)		62,4 (2.)	3,2 (12.)	31,3 (7.)	96,9 (1.)		100,0		
CZ052 Královéhradecký kraj	4,3 (4.)	– (7.)	4,4 (4.)	8,7 (3.)		58,1 (8.)	4,9 (6.)	28,3 (11.)	91,3 (12.)		100,0		
CZ053 Pardubický kraj	4,5 (3.)	– (7.)	3,9 (6.)	8,4 (4.)		51,6 (12.)	4,9 (8.)	35,0 (3.)	91,6 (11.)		100,0		
CZ06 Jihovýchod	4,0	0,4	5,3	9,7		53,5	5,6	31,2	90,3		100,0		
CZ061 Vysočina	2,4 (9.)	0,9 (1.)	3,2 (8.)	6,5 (8.)		54,1 (10.)	4,9 (7.)	34,5 (4.)	93,5 (7.)		100,0		
CZ062 Jihomoravský kraj	4,7 (1.)	0,2 (6.)	6,2 (2.)	11,1 (2.)		53,2 (11.)	5,9 (5.)	29,8 (9.)	88,9 (13.)		100,0		
CZ07 Střední Morava	1,8	0,3	2,7	4,8		61,6	5,0	28,6	95,2		100,0		
CZ071 Olomoucký kraj	1,1 (14.)	– (7.)	2,1 (12.)	3,2 (13.)		61,3 (4.)	4,0 (11.)	31,4 (6.)	96,8 (2.)		100,0		
CZ072 Zlínský kraj	2,5 (8.)	0,6 (3.)	3,4 (7.)	6,5 (9.)		61,9 (3.)	6,1 (3.)	25,4 (13.)	93,5 (6.)		100,0		
CZ08 Moravskoslezsko	2,3	0,6	4,2	7,1		45,8	7,7	39,4	92,9		100,0		
CZ081 Moravskoslezský kraj	2,3 (10.)	0,6 (2.)	4,2 (5.)	7,1 (6.)		45,8 (13.)	7,7 (2.)	39,4 (2.)	92,9 (9.)		100,0		

E4.2 G1.2: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

E4.2 G1.2a: Relativní příjmy ze zaměstnání – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

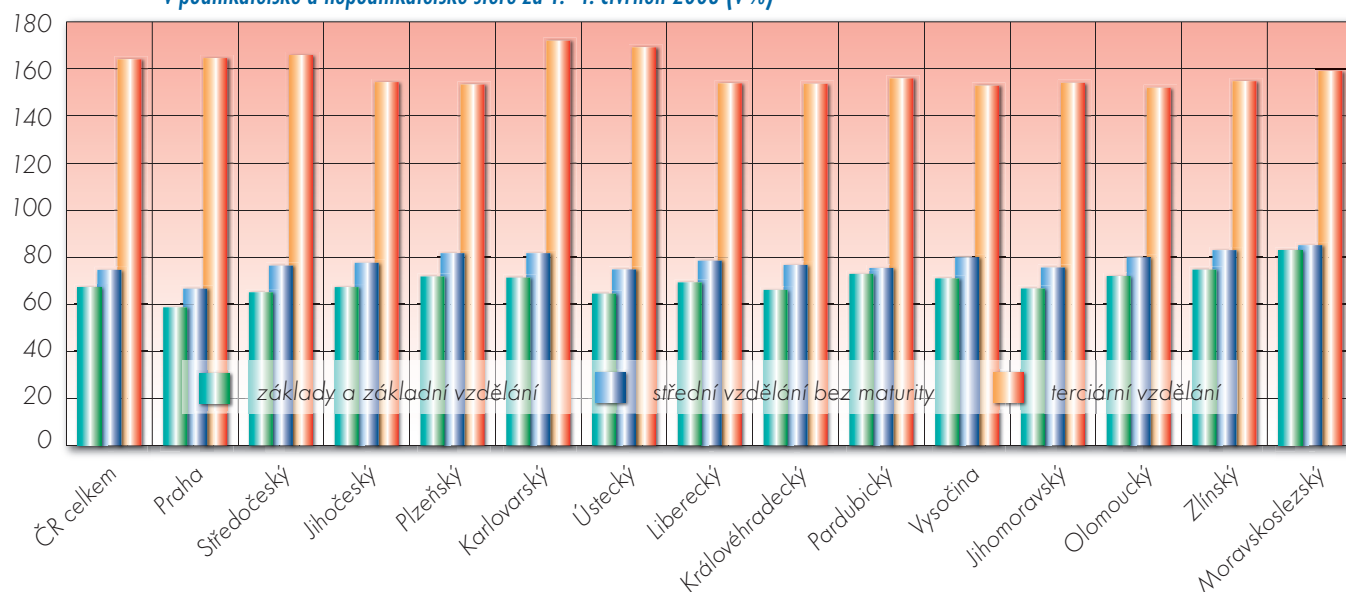

E4.2 T2: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2006, v %

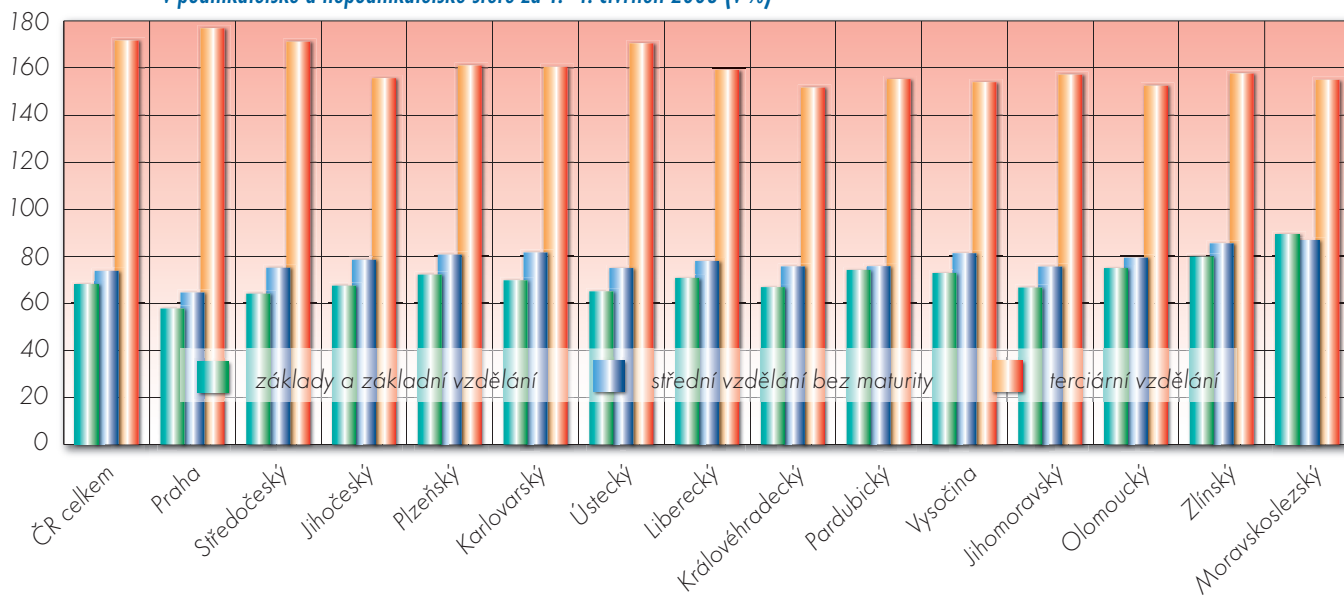
Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)					
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		67,0	68,1	74,6	73,8	100,0	100,0	164,1	171,7								
CZ01	Praha	58,7	57,8	66,6	64,6	100,0	100,0	164,6	176,9								
CZ011	Hlavní město Praha	58,7 (14.)	57,8 (14.)	66,6 (14.)	64,6 (14.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	164,6 (4.)	176,9 (1.)								
CZ02	Střední Čechy	65,1	64,1	76,4	75,1	100,0	100,0	165,9	171,2								
CZ021	Středočeský kraj	65,1 (12.)	64,1 (13.)	76,4 (10.)	75,1 (12.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	165,9 (3.)	171,2 (2.)								
CZ03	Jihozápad	69,7	70,1	79,8	79,8	100,0	100,0	154,0	158,4								
CZ031	Jihočeský kraj	67,3 (9.)	67,5 (9.)	77,6 (8.)	78,5 (7.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	154,4 (8.)	155,7 (9.)								
CZ032	Plzeňský kraj	71,8 (5.)	72,2 (6.)	81,7 (3.)	80,7 (5.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	153,4 (12.)	161,1 (4.)								
CZ04	Severozápad	66,4	66,5	76,4	76,5	100,0	100,0	169,8	168,1								
CZ041	Karlovarský kraj	71,3 (6.)	69,8 (8.)	81,7 (4.)	81,6 (3.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	172,0 (1.)	160,5 (5.)								
CZ042	Ústecký kraj	64,5 (13.)	65,1 (12.)	74,8 (13.)	75,0 (13.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	169,2 (2.)	170,5 (3.)								
CZ05	Severovýchod	69,9	71,3	77,0	76,8	100,0	100,0	154,4	154,5								
CZ051	Liberecký kraj	69,3 (8.)	70,8 (7.)	78,5 (7.)	78,0 (8.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	153,9 (10.)	159,2 (6.)								
CZ052	Královéhradecký kraj	66,1 (11.)	66,9 (10.)	76,7 (9.)	75,7 (10.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	153,7 (11.)	151,7 (14.)								
CZ053	Pardubický kraj	72,9 (3.)	74,2 (4.)	75,4 (12.)	75,8 (9.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	156,0 (6.)	155,3 (10.)								
CZ06	Jihovýchod	68,1	68,7	77,4	77,9	100,0	100,0	154,1	156,8								
CZ061	Vysočina	71,0 (7.)	72,9 (5.)	80,0 (6.)	81,3 (4.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	152,9 (13.)	154,0 (12.)								
CZ062	Jihomoravský kraj	66,7 (10.)	66,7 (11.)	75,6 (11.)	75,6 (11.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	154,1 (9.)	157,2 (8.)								
CZ07	Střední Morava	73,1	76,8	81,6	82,6	100,0	100,0	153,5	154,8								
CZ071	Olomoucký kraj	72,0 (4.)	75,0 (3.)	80,0 (5.)	79,4 (6.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	152,0 (14.)	152,5 (13.)								
CZ072	Zlínský kraj	74,7 (2.)	79,9 (2.)	83,0 (2.)	85,5 (2.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	154,8 (7.)	157,7 (7.)								
CZ08	Moravskoslezsko	82,8	89,3	85,1	86,6	100,0	100,0	159,1	155,0								
CZ081	Moravskoslezský kraj	82,8 (1.)	89,3 (1.)	85,1 (1.)	86,6 (1.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	159,1 (5.)	155,0 (11.)								

E4.2 G2.1: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

E4.2 G2.2: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

E4.2 T2a: Relativní příjmy ze zaměstnání – muži – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2006, v %

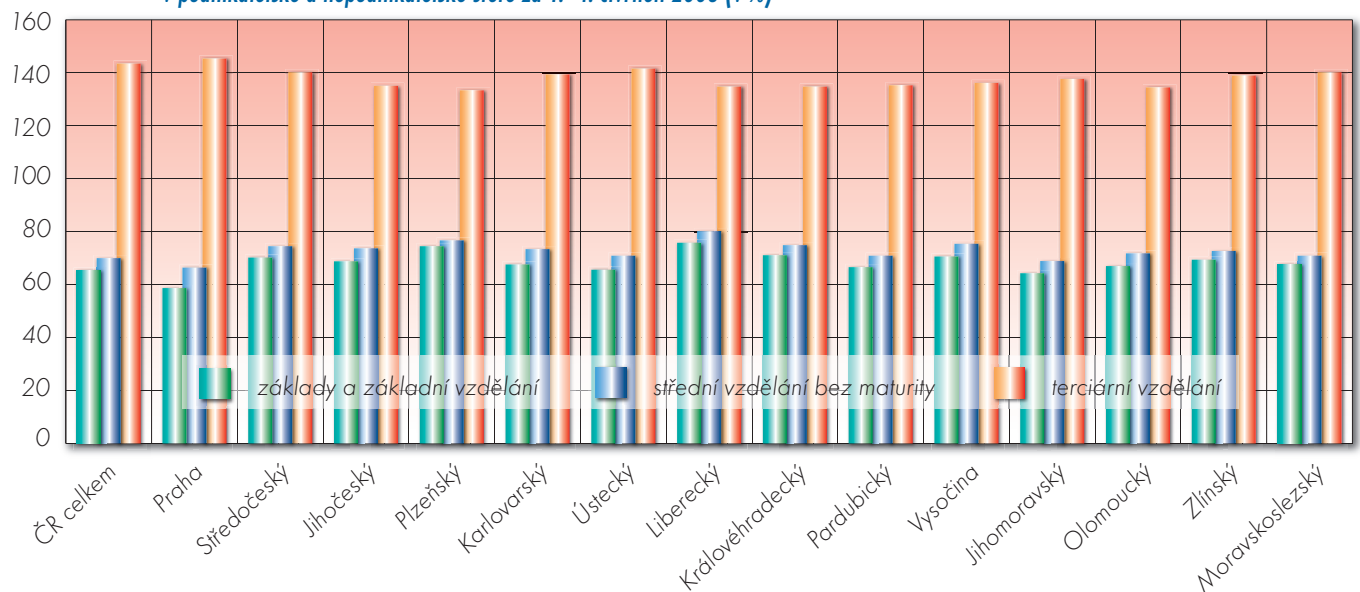
Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)			
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let	
ČR celkem		52,6	49,6	67,1	67,1	100,0	100,0	123,2	119,4						
CZ01	Praha	54,9	53,8	64,0	64,1	100,0	100,0	118,2	115,9						
CZ011	Hlavní město Praha	54,9 (12.)	53,8 (10.)	64,0 (14.)	64,1 (14.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	118,2 (14.)	115,9 (13.)						
CZ02	Střední Čechy	57,2	50,5	77,2	79,6	100,0	100,0	129,2	125,4						
CZ021	Středočeský kraj	57,2 (9.)	50,5 (13.)	77,2 (4.)	79,6 (2.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	129,2 (10.)	125,4 (9.)						
CZ03	Jihozápad	65,5	61,5	76,1	74,6	100,0	100,0	130,8	126,2						
CZ031	Jihočeský kraj	64,4 (3.)	57,6 (5.)	76,9 (5.)	75,6 (8.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	128,2 (12.)	121,5 (11.)						
CZ032	Plzeňský kraj	66,3 (1.)	64,0 (2.)	75,1 (9.)	73,2 (11.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	134,6 (6.)	133,0 (2.)						
CZ04	Severozápad	51,5	48,4	71,8	71,6	100,0	100,0	133,2	127,9						
CZ041	Karlovarský kraj	54,9 (13.)	54,2 (9.)	75,7 (8.)	77,7 (4.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	118,9 (13.)	109,7 (14.)						
CZ042	Ústecký kraj	51,0 (14.)	47,7 (14.)	71,1 (13.)	70,3 (13.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	139,0 (1.)	134,8 (1.)						
CZ05	Severovýchod	60,9	58,4	77,8	79,2	100,0	100,0	132,2	127,4						
CZ051	Liberecký kraj	56,8 (11.)	50,9 (12.)	79,6 (1.)	84,4 (1.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	131,5 (8.)	128,6 (7.)						
CZ052	Královéhradecký kraj	60,5 (6.)	59,1 (4.)	76,0 (7.)	77,4 (5.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	129,3 (9.)	123,5 (10.)						
CZ053	Pardubický kraj	65,5 (2.)	65,2 (1.)	78,8 (2.)	78,7 (3.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	135,6 (3.)	131,1 (4.)						
CZ06	Jihovýchod	60,5	56,3	74,7	72,7	100,0	100,0	134,5	127,9						
CZ061	Vysočina	64,0 (4.)	59,1 (3.)	76,2 (6.)	75,5 (9.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	133,7 (7.)	128,9 (6.)						
CZ062	Jihomoravský kraj	59,4 (7.)	55,2 (8.)	74,1 (11.)	71,4 (12.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	134,8 (5.)	127,6 (8.)						
CZ07	Střední Morava	60,1	55,8	76,4	75,0	100,0	100,0	133,4	128,7						
CZ071	Olomoucký kraj	60,7 (5.)	55,6 (7.)	77,3 (3.)	74,5 (10.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	136,2 (2.)	132,9 (3.)						
CZ072	Zlínský kraj	59,2 (8.)	57,1 (6.)	74,1 (10.)	76,8 (6.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	129,0 (11.)	120,4 (12.)						
CZ08	Moravskoslezsko	56,9	52,1	73,2	76,2	100,0	100,0	135,2	129,1						
CZ081	Moravskoslezský kraj	56,9 (10.)	52,1 (11.)	73,2 (12.)	76,2 (7.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	135,2 (4.)	129,1 (5.)						

E4.2 T3: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2006, v %

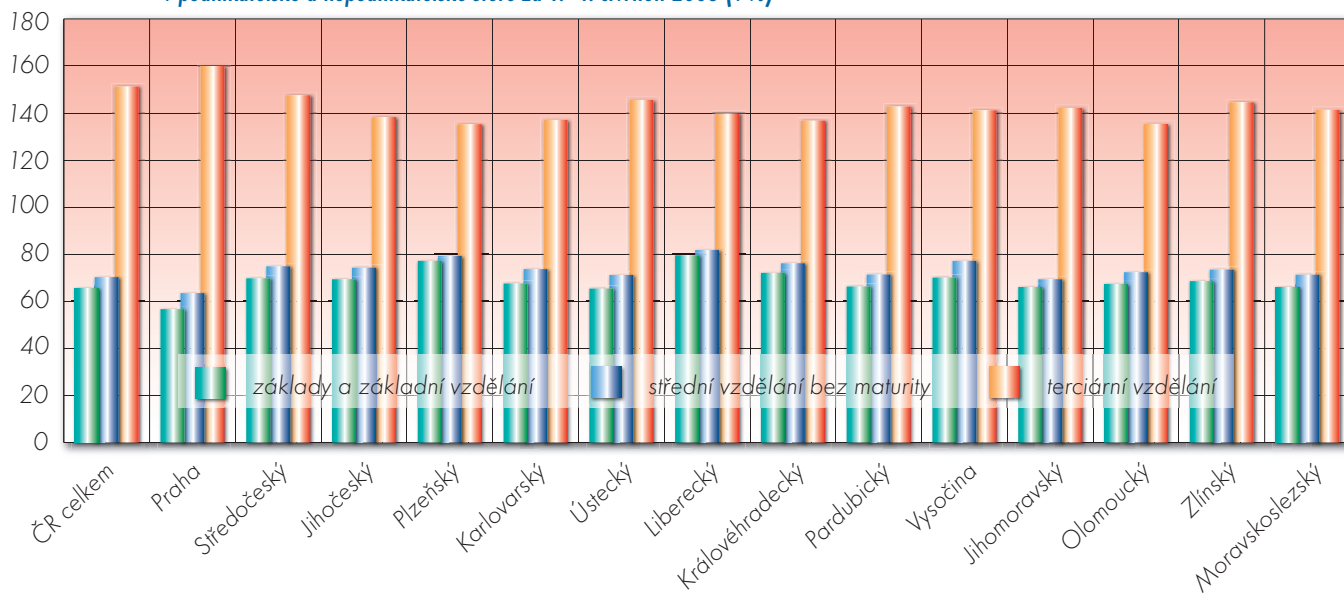
Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)	
		věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let	věk 25–64 let	věk 30–44 let		
ČR celkem		65,3	65,6	70,0	70,3	100,0	100,0	143,5	151,3				
CZ01	Praha	58,7	56,7	66,4	63,5	100,0	100,0	145,4	160,0				
CZ011	Hlavní město Praha	58,7 (14.)	56,7 (14.)	66,4 (14.)	63,5 (14.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	145,4 (1.)	160,0 (1.)				
CZ02	Střední Čechy	70,2	69,8	74,5	74,9	100,0	100,0	140,2	147,6				
CZ021	Středočeský kraj	70,2 (5.)	69,8 (5.)	74,5 (5.)	74,9 (5.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	140,2 (3.)	147,6 (2.)				
CZ03	Jihozápad	72,0	74,0	75,2	76,8	100,0	100,0	134,1	136,7				
CZ031	Jihočeský kraj	68,8 (7.)	69,4 (6.)	73,7 (6.)	74,3 (6.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	135,1 (10.)	138,3 (10.)				
CZ032	Plzeňský kraj	74,5 (2.)	77,2 (2.)	76,7 (2.)	79,3 (2.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	133,4 (14.)	135,3 (14.)				
CZ04	Severozápad	66,2	66,0	71,6	71,8	100,0	100,0	141,1	143,4				
CZ041	Karlovarský kraj	67,6 (8.)	67,6 (8.)	73,4 (7.)	73,7 (7.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	139,4 (5.)	137,1 (11.)				
CZ042	Ústecký kraj	65,6 (12.)	65,4 (13.)	70,9 (11.)	71,2 (12.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	141,6 (2.)	145,6 (3.)				
CZ05	Severovýchod	71,6	73,7	75,3	76,6	100,0	100,0	134,8	139,6				
CZ051	Liberecký kraj	75,8 (1.)	79,6 (1.)	80,2 (1.)	81,8 (1.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	134,8 (12.)	139,9 (9.)				
CZ052	Královéhradecký kraj	71,1 (3.)	72,1 (3.)	74,9 (4.)	76,2 (4.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	134,8 (11.)	136,8 (12.)				
CZ053	Pardubický kraj	66,6 (11.)	66,3 (10.)	70,9 (10.)	71,4 (10.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	135,3 (9.)	142,8 (5.)				
CZ06	Jihovýchod	66,2	67,5	71,0	72,1	100,0	100,0	138,1	142,8				
CZ061	Vysočina	70,6 (4.)	70,1 (4.)	75,4 (3.)	77,2 (3.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	136,2 (8.)	141,2 (8.)				
CZ062	Jihomoravský kraj	64,3 (13.)	66,1 (11.)	68,9 (13.)	69,4 (13.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	137,7 (7.)	142,2 (6.)				
CZ07	Střední Morava	68,2	68,0	72,2	72,9	100,0	100,0	136,6	139,5				
CZ071	Olomoucký kraj	67,0 (10.)	67,4 (9.)	71,8 (9.)	72,4 (9.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	134,5 (13.)	135,4 (13.)				
CZ072	Zlínský kraj	69,4 (6.)	68,6 (7.)	72,7 (8.)	73,5 (8.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	139,0 (6.)	144,6 (4.)				
CZ08	Moravskoslezsko	67,6	65,8	70,9	71,3	100,0	100,0	140,2	141,4				
CZ081	Moravskoslezský kraj	67,6 (9.)	65,8 (12.)	70,9 (12.)	71,3 (11.)	100,0 (1.)	100,0 (1.)	140,2 (3.)	141,4 (7.)				

E4.2 G3.1: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

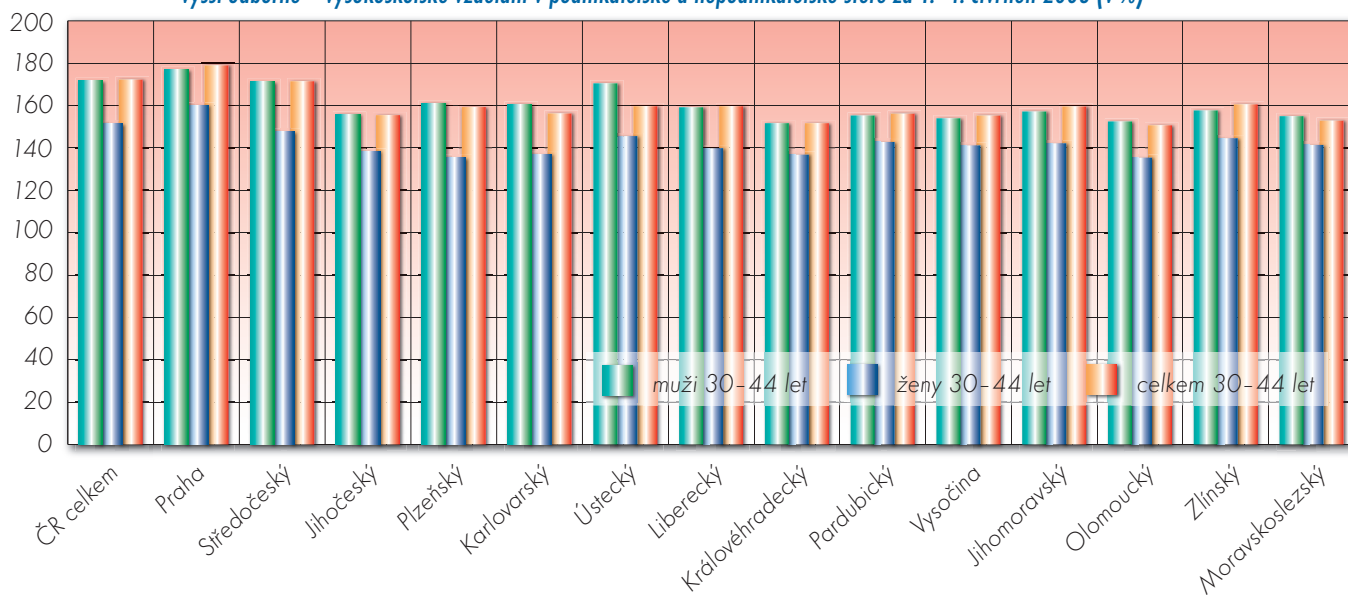

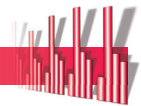

E4.2 G3.2: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4=100) v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

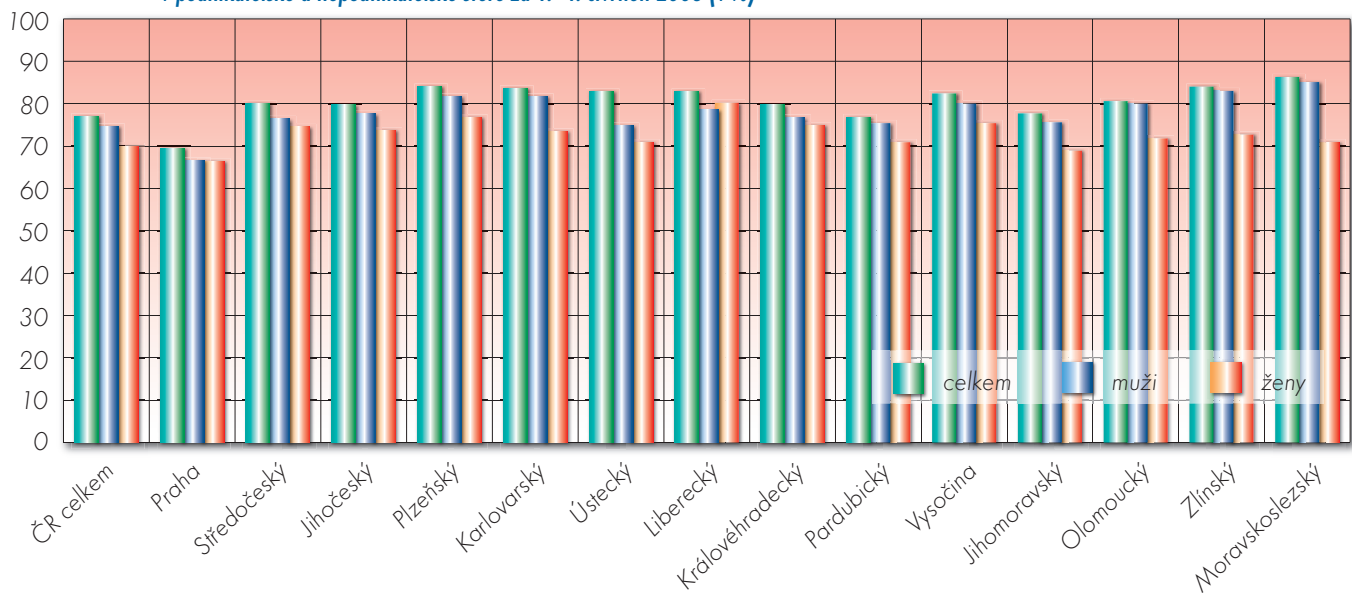

E4.2 G4.1: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie podle dosaženého vzdělání 30–44 let podle ISCED 5+6 – vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

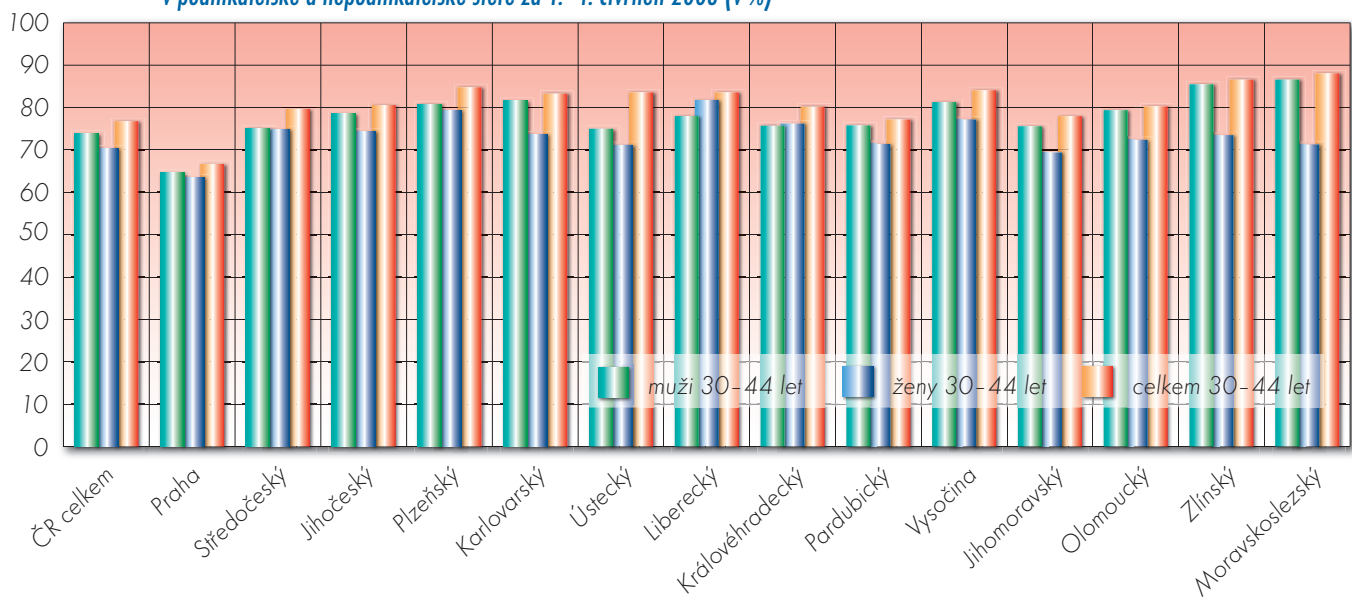

E4.2 G4.2: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 25–64 let podle dosaženého vzdělání ISCED 3C – střední a střední s VL v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

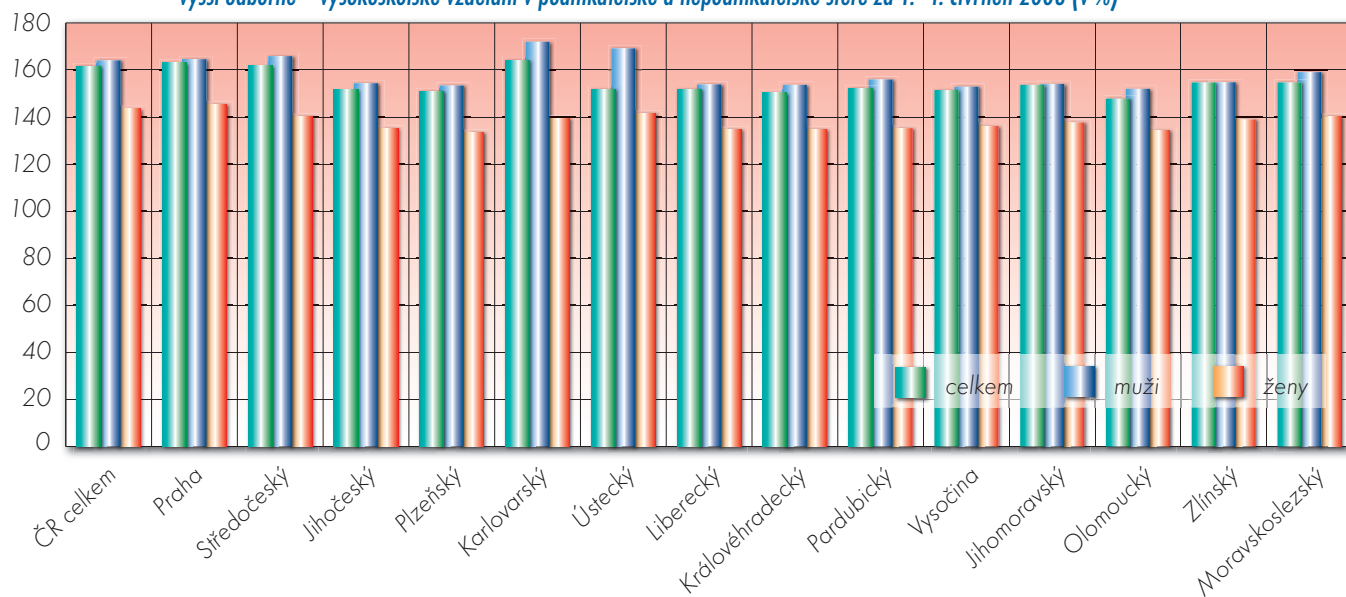

E4.2 G4.3: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie 30–44 let podle dosaženého vzdělání ISCED 3C – střední a střední s VL v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

E4.2 G4.4: Relativní příjmy ze zaměstnání věkové kategorie podle dosaženého vzdělání 25–64 let podle ISCED 5+6 – vyšší odborné + vysokoškolské vzdělání v podnikatelské a nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí 2006 (v %)

E4.2 T3a: Relativní příjmy ze zaměstnání – ženy – pro věkové skupiny 25–64 let a 30–44 let podle úrovně dosaženého vzdělání (ISCED 3A+4 = 100) v nepodnikatelské sféře za 1.–4. čtvrtletí, 2006, v %

Území		základy vzdělání a základní vzdělání (ISCED 1+2)		střední a střední vzdělání s VL (ISCED 3C)				střední vzd. s mat. zkouškou, vč. nástavbového (ISCED 3A+4)				vyšší odborné + vysokoškolské vzd. (ISCED 5+6)	
		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let		věk 25–64 let		věk 30–44 let	
ČR celkem		56,6	57,2	63,2	61,3	100,0	100,0	123,9	125,2				
CZ01	Praha	59,2	57,2	66,1	61,2	100,0	100,0	125,4	127,4				
CZ011	Hlavní město Praha	(1.)	(9.)	(1.)	(9.)	(1.)	(1.)	(2.)	(2.)				
CZ02	Střední Čechy	57,9	58,7	64,3	62,5	100,0	100,0	122,9	122,6				
CZ021	Středočeský kraj	(6.)	(5.)	(4.)	(6.)	(1.)	(1.)	(9.)	(11.)				
CZ03	Jihozápad	57,7	58,5	63,9	62,9	100,0	100,0	121,4	121,5				
CZ031	Jihočeský kraj	(8.)	(6.)	(7.)	(4.)	(1.)	(1.)	(11.)	(12.)				
CZ032	Plzeňský kraj	(2.)	(3.)	(3.)	(1.)	(1.)	(1.)	(12.)	(13.)				
CZ04	Severozápad	53,5	54,0	62,1	59,6	100,0	100,0	126,7	126,6				
CZ041	Karlovarský kraj	(13.)	(13.)	(10.)	(13.)	(1.)	(1.)	(5.)	(8.)				
CZ042	Ústecký kraj	(14.)	(14.)	(13.)	(14.)	(1.)	(1.)	(1.)	(1.)				
CZ05	Severovýchod	56,8	57,1	62,8	60,9	100,0	100,0	120,8	122,4				
CZ051	Liberecký kraj	(12.)	(11.)	(6.)	(7.)	(1.)	(1.)	(7.)	(6.)				
CZ052	Královéhradecký kraj	(3.)	(12.)	(8.)	(11.)	(1.)	(1.)	(14.)	(14.)				
CZ053	Pardubický kraj	(9.)	(8.)	(11.)	(10.)	(1.)	(1.)	(13.)	(9.)				
CZ06	Jihovýchod	57,9	59,7	62,8	62,3	100,0	100,0	124,3	126,9				
CZ061	Vysočina	(10.)	(7.)	(14.)	(12.)	(1.)	(1.)	(6.)	(4.)				
CZ062	Jihomoravský kraj	(4.)	(2.)	(5.)	(2.)	(1.)	(1.)	(4.)	(3.)				
CZ07	Střední Morava	57,6	59,5	63,5	61,9	100,0	100,0	122,9	124,1				
CZ071	Olomoucký kraj	(7.)	(4.)	(2.)	(5.)	(1.)	(1.)	(10.)	(10.)				
CZ072	Zlínský kraj	(5.)	(1.)	(12.)	(8.)	(1.)	(1.)	(3.)	(5.)				
CZ08	Moravskoslezsko	55,7	57,1	62,8	63,1	100,0	100,0	123,0	124,4				
CZ081	Moravskoslezský kraj	(11.)	(10.)	(9.)	(3.)	(1.)	(1.)	(8.)	(7.)				

První vydání.

Vydal: Ústav pro informace ve vzdělávání – divize Nakladatelství TAURIS,
Senovážné nám. 26, Praha 1, v roce 2007 v nákladu 500 výtisků.

Zpracoval projektový a autorský tým pod vedením RNDr. Michaely Kleňhové.

Jazyková redakce: ÚIV – Divize informací a služeb.

Tisk: ÚIV – divize Nakladatelství TAURIS.

www.uiv.cz

ISBN 978-80-211-0533-1